

România
Consiliul Fiscal

Raport anual

Trebuie să reparăm finanțele publice

2025

Notă:

Raportul anual pe anul 2025 a fost aprobat de Președintele Consiliului Fiscal, conform prevederilor art. 56, alin (2), lit. d) din Legea nr. 69/2010, în urma însușirii acestuia de membrii Consiliului prin vot, în ședința din data de 4 septembrie 2026.

Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

Consiliul Fiscal, Casa Academiei Române, Calea 13 Septembrie nr. 13, Sector 5, București
tel./fax. 0213184826
website: <http://www.consiliulfiscal.ro>

Versiune tipărită:	ISSN 2344-6811
	ISSN-L 2344-6811
Versiune <i>online</i> :	ISSN 2344-682X
	ISSN-L 2344-6811

Lista abrevierilor

ANAF	Agenția Națională de Administrare Fiscală
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BGC	Bugetul General Consolidat
BIM	Biroul Internațional al Muncii
BNR	Banca Națională a României
CAS	Contribuții de asigurări sociale
CE	Comisia Europeană
CF	Consiliul Fiscal
CFM	Cadrul financiar multianual
CNSP	Comisia Națională de Strategie și Prognoză
DESI	Indicele economiei și societății digitale
DSA	Analiza sustenabilității datoriei publice
ECE	Europa Centrală și de Est
ESA 2010	Sistemul European de Conturi Naționale și Regionale 2010
FEN	Fonduri externe nerambursabile
FMI	Fondul Monetar Internațional
FRB	Fondul de rezervă bugetară
FSC	Fonduri Structurale și de Coeziune
IAPC	Indicele armonizat al prețurilor de consum
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
INS	Institutul Național de Statistică
IPC	Indicele prețurilor de consum
LRFB	Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MF	Ministerul Finanțelor
MRR	Mecanismul de Redresare și Reziliență
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PBSTM	Planul Bugetar-Structural pe Termen Mediu
PDE	Procedura de deficit excesiv
PIB	Produsul intern brut
PNRR	Planul Național de Redresare și Reziliență
pp	Puncte procentuale
PSC	Pactul de stabilitate și creștere
SFB	Strategia fiscal-bugetară
TSCG	Tratatul privind stabilitatea, coordonarea și guvernarea în cadrul Uniunii Economice și Monetare (Compactul fiscal)
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
UE	Uniunea Europeană

CUPRINS

Introducere	9
I. Sinteză	12
II. Evoluții macroeconomice în anul 2025	23
III. Politica fiscal-bugetară în anul 2025	33
III.1. Trăsături ale politicii fiscal-bugetare în anul 2025	33
III.2. Evaluarea obiectivelor, ȋntelilor și indicatorilor bugetari.....	35
III.3. Veniturile bugetare.....	48
III.3.1. TVA și accize	49
III.3.2. Impozite directe	51
III.3.3. Contribuții de asigurări sociale	53
III.4. Cheltuielile bugetare.....	54
III.4.1. Cheltuieli de personal și de asistență socială.....	56
III.4.2. Cheltuieli cu bunuri și servicii	54
III.4.3. Cheltuieli de investiții publice.....	67
III.4.4. Fondul de rezervă bugetară și fondul de intervenție la dispoziția Guvernului.....	73
III.4.5. Arieratele bugetului general consolidat.....	78
III.5. Evaluarea analizelor cheltuielilor publice.....	79
III.5.1. Evaluarea analizei cheltuielilor publice în domeniul mediului	79
III.5.2. Evaluarea ex post a implementării măsurilor din domeniul educației.....	83
III.5.3. Evaluarea ex post a implementării măsurilor din domeniul sănătății	86
III.6. Datoria publică	88
IV. Conformarea cadrului fiscal-bugetar național cu noile reguli de guvernanță economică ale Uniunii Europene	96
IV.1. Traectoria cheltuielilor primare nete.....	97
IV.2. Soldul bugetar structural în România.....	101
IV.3. Sustenabilitatea datoriei publice în România.....	104
V. Absorbția fondurilor europene din CFM 2021-2027 și PNRR.....	114
VI. Colectarea impozitelor și structura cheltuielilor bugetare – comparații internaționale...	124
VI.1. Colectarea impozitelor în România – comparații internaționale.....	124
VI.2. Cheltuielile publice – structură și sustenabilitate.....	137

VII. Anul 2026 – Perspective macroeconomice și fiscal-bugetare.....	143
VII.1. Cadrul macroeconomic.....	143
VII.2. Cadrul fiscal-bugetar.....	157
Bibliografie.....	162
Anexa 1 – Situația sumelor alocate din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului în anul 2025.....	170
Anexa 2 – Glosar de termeni.....	176

Lista tabelelor

Tabelul 1: Principalii indicatori macroeconomici în 2025 (proгноză SFB versus realizări).....	31
Tabelul 2: Plafoane nominale ale soldului BGC, cheltuielilor totale și ale cheltuielilor de personal.....	41
Tabelul 3: Evoluția principalelor agregate bugetare în anul 2025 (mld. lei).....	43
Tabelul 4: Evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetare după standarde cash (% din PIB).....	45
Tabelul 5: Evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetare după standarde ESA 2010 (% PIB).....	46
Tabelul 6: Contribuții de asigurări sociale (mil. lei).....	54
Tabelul 7: Titluri executorii emise/plătite în contul hotărârilor judecătorești privind plata unor diferențe salariale pentru unele categorii de bugetari (mil. lei).....	57
Tabelul 8: Evoluția trimestrială a arieratelor BGC în anul 2025 (mil. lei).....	78
Tabelul 9: Sinteza evaluării ex post a implementării măsurilor rezultate din analiza cheltuielilor publice în domeniul educației.....	84
Tabelul 10: Sinteza evaluării ex post a implementării măsurilor rezultate din analiza cheltuielilor publice în domeniul sănătății.....	87
Tabelul 11: Traectoria inițială și cea revizuită a ratelor de creștere ale cheltuielilor primare nete (%).....	98
Tabelul 12: Traectoria cheltuielilor primare nete și devierea față de valorile de referință.....	99
Tabelul 13: Situația absorbției fondurilor structurale și de coeziune pentru perioada de programare 2021–2027 la data de 30.06.2026 (mil. euro).....	115
Tabelul 14: Calendarul plăților Comisiei Europene către România aferente PNRR, în perioada 2021 – iunie 2026 (inclusiv prefinanțări).....	119
Tabelul 15: Rata de absorbție efectivă a fondurilor aferente PNRR la data de 30.06.2026.....	120

Lista graficelor

Graficul 1: Evoluția prognozelor de creștere economică pentru anul 2025	24
Graficul 2: Contribuții la creșterea reală a PIB	24
Graficul 3: Deflatorul PIB – repartizare pe venituri.....	26
Graficul 4: Evoluția PIB real, a cererii interne și a soldului contului curent în perioada 2005-2025	27
Graficul 5: Venituri din TVA în anul 2025 (mld. lei).....	49
Graficul 6: Venituri din accize în anul 2025 (mld. lei)	50
Graficul 7: Venituri din impozitul pe profit în anul 2025 (mld. lei)	51
Graficul 8: Venituri din impozitul pe venit și salarii în anul 2025 (mld. lei)	52
Graficul 9: Venituri din contribuții de asigurări sociale în anul 2025 (mld. lei)	53
Graficul 10: Evoluția trimestrială a veniturilor BGC în anul 2025 (mld. lei)	55
Graficul 11: Evoluția trimestrială a cheltuielilor BGC în anul 2025 (mld. lei).....	55
Graficul 12: Cheltuieli de personal în anul 2025 (mld. lei).....	56
Graficul 13: Câștigul mediu brut în sectorul privat și public în perioada 2007-2025 (lei/lună).....	58
Graficul 14: Evoluția numărului de personal în sectorul bugetar în perioada 2005-2025	59
Graficul 15: Ponderea cheltuielilor cu salariile în total venituri bugetare în țările din UE27	60
Graficul 16: Asistența socială în anul 2025 (mld. lei)	61
Graficul 17: Evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetului de asigurări sociale de stat (mld. lei)	62
Graficul 18: Evoluția numărului de pensionari versus numărul de salariați (mii persoane)	64
Graficul 19: Evoluția pensiei medii (lei) în perioada 2001-2025	64
Graficul 20: Ponderea cheltuielilor cu asistența socială în total venituri bugetare în țările din UE27	65
Graficul 21: Cheltuieli cu bunuri și servicii în anul 2025 (mld. lei)	66
Graficul 22: Evoluția cheltuielilor de investiții în perioada 2009-2025.....	68
Graficul 23: Evoluția cheltuielilor de capital în anul 2025 (mld. lei)	69
Graficul 24: Evoluția proiectelor cu finanțare din FEN postaderare în anul 2025 (mld. lei).....	70

Graficul 25: Evoluția cheltuielilor cu proiectele cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă și împrumuturi aferente PNRR în anul 2024 (mld. lei)	70
Graficul 26: Cheltuieli de capital – în anul 2025 și medie 10 ani (% din PIB, ESA 2010).....	71
Graficul 27: Total alocări din fondul de rezervă la dispoziția Guvernului (mld. lei).....	75
Graficul 28: Număr hotărâri de Guvern privind alocările din fondul de rezervă	76
Graficul 29: Beneficiarii alocărilor din fondul de rezervă (% din total alocări)	77
Graficul 30: Structura cheltuielilor publice în România și în Uniunea Europeană în anul 2024 (% din PIB).....	80
Graficul 31: Structura cheltuielilor publice cu mediul în România și în Uniunea Europeană în anul 2025 (% din PIB).....	81
Graficul 32: Curba randamentelor titlurilor de stat în lei, 2015 - 31 mai 2026	90
Graficul 33: Contribuții la modificarea ponderii datoriei publice în PIB în perioada 2009-2025.....	93
Graficul 34: Soldul primar în țările din UE, în 2024 și 2025 (% din PIB, standarde ESA 2010).....	94
Graficul 35: Deficitul structural, impulsul fiscal și excesul de cerere.....	102
Graficul 36: Traectoria proiectată a datoriei publice în scenariul no-policy-change (% din PIB).....	106
Graficul 37: Descompunerea variației datoriei publice în scenariul no-policy-change (% din PIB).....	106
Graficul 38: Traectoria proiectată a datoriei publice în scenariul continuării consolidării bugetare (% din PIB).....	108
Graficul 39: Analiza de stres a traectoriei datoriei publice (% din PIB).....	109
Graficul 40: Veniturile bugetare și veniturile fiscale în anul 2025 (% din PIB, ESA 2010).....	124
Graficul 41: Structura veniturilor fiscale în țările UE în anul 2025 (% din PIB, ESA 2010).....	125
Graficul 42: Venituri din TVA în anul 2025 comparativ cu anul anterior (% din PIB).....	126
Graficul 43: Deficitul de încasare a TVA (% din VTTL).....	128
Graficul 44: Venituri din CAS în anul 2025 comparativ cu anul anterior (% din PIB).....	129
Graficul 45: Diagrama comparativă a indicatorilor DESI, România - UE (2025).....	132
Graficul 46: Evoluția ponderii cheltuielilor cu salariile și asistența socială în total venituri bugetare în România în perioada 2006-2025 (standarde ESA 2010, %).....	138

Graficul 47: Ponderea cheltuielilor cu salariile și asistența socială (inclusiv pensii) în total venituri bugetare în UE27 și ECE în perioada 2006-2025 (standarde ESA 2010, %)	139
Graficul 48: Deficitul bugetelor de asigurări sociale (pensii, șomaj și sănătate) și deficitul bugetar total în perioada 2006-2025 – ESA 2010 (% din PIB)	140
Graficul 49: Ponderea cheltuielilor cu investițiile publice în PIB și în total venituri bugetare – medie 2012-2025 (metodologie ESA 2010)	141
Graficul 50: Evoluția prognozelor de creștere economică în România pentru anul 2026	150

Lista casetelor

Caseta 1: Ipotezele metodologice și datele analizei DSA	112
Caseta 2: Indicatorii Economiei și Societății Digitale (DESI)	130
Caseta 3: Principalii indicatori ai tabloului de bord DESI, România versus media UE, în anul 2025	133

Introducere – Trebuie să reparăm finanțele publice

Raportul Consiliului Fiscal privind anul 2025 are o introducere ce pornește de la excepționalitatea situației interne și a celei internaționale. Anul trecut a fost demarată o corecție bugetară de amploare. În mai 2026, guvernul Bolojan a căzut ca urmare a unei moțiuni de cenzură, care a declanșat o criză politică prelungită. Situația politică internă complică procesul de consolidare bugetară, într-un context internațional ce este tot mai nefavorabil.

De ani buni, România trăia mult peste posibilități din cauza unor politici bugetare greșite și era numai o chestiune de timp confruntarea cu o realitate foarte dură: iminența unei corecții bugetare de amploare. Este de amintit că înainte de anul pandemiei (2020), România era singura țară din UE aflată în procedura de deficit excesiv. În acel an, deficitul bugetar a trecut de 9% din PIB, este drept și ca urmare a închiderii parțiale a economiei. Economia noastră evidențiază și un sindrom acut al deficitelor gemene – deficit bugetar mare și deficit de cont curent mare, a cărui finanțare se face în proporție de peste 55% prin împrumuturi. Această situație a condus datoria publică la peste 60% din PIB în 2026, față de 35% din PIB în 2019, din care circa jumătate este externă.

Agențiile Fitch și Moody's au menținut *ratingul* suveran al României, dată fiind corecția remarcabilă a deficitului bugetar realizată în ultimii doi ani. Deficitul bugetar, ajuns în 2024 la 9,3% din PIB, a scăzut la 7,9% din PIB (varianta ESA) în 2025 și este prevăzut să fie în jur de 6% din PIB în 2026. Execuția bugetară pe primele șapte luni, cu un deficit de 2,34% din PIB, mai mic cu circa 1,7 pp din PIB față de perioada corespondentă din 2025, arată că ajustarea bugetară continuă în mod ferm. Diminuarea deficitului bugetar s-a realizat prin înghețare de salarii și pensii (reducerea lor ca pondere în PIB) și creșterea unor taxe și impozite (TVA și accize în principal). Această combinație de măsuri a fost inevitabilă deoarece alte modalități de ajustare rapidă evocate în dezbaterile publice (tăiere drastică de cheltuieli sau creșterea masivă și rapidă a veniturilor fiscale) nu erau realiste. Este ceea ce a argumentat și Consiliul Fiscal în analizele sale. Ambele agenții de *rating* au menționat însă instabilitatea/fragilitatea politică ca un factor ce periclitează *ratingul* României, fiindcă ele judecă și perspectiva procesului de consolidare bugetară.

Corecția bugetară are un cost economic și social, ce nu poate fi evitat. Într-o lume tot mai necruțătoare, nu există cadouri, iar ajutoarele au și ele un preț ce poate deveni copleșitor. O ajustare bugetară de peste 3 pp din PIB în intervalul 2025-2026 nu putea avea loc fără ca cineva să suporte efectele măsurilor; este vorba despre puterea de cumpărare a cetățenilor și impactul asupra mediului de afaceri. Este de menționat că în 2024 a fost consemnată o creștere economică de numai 0,9% din PIB, în pofida unui efort investițional al statului de aproape 7% din PIB (cheltuieli de capital și fonduri europene). În 2025, creșterea economică a fost de numai 0,7% din PIB, ceea ce nu este surprinzător, dată fiind dimensiunea corecției bugetare.

În 2026, chiar dacă nu toate sumele din PNRR sunt absorbite (este și situația legii salarizării unitare), fondurile europene vor contribui masiv la sprijinirea economiei, în condițiile în care impactul corecției bugetare este sever; în acest an, este posibil să avem o recesiune ușoară.

Destrămarea coaliției de guvernare, în 5 mai a.c., a învolburat apele politice și a ridicat semne de întrebare privind capacitatea instituțională de a continua procesul de consolidare bugetară, reforme necesare – între care și reforma salarizării unitare.

Instabilitate politică se întâlnește și în alte țări din UE, dar numai România are o problemă atât de gravă cu dezechilibrul intern și cel extern, cu un nivel foarte jos al veniturilor fiscale (inclusiv contribuții) și, nu în cele din urmă, cu o lipsă de credibilitate a politicii economice. România, nefiind în Zona Euro, se confruntă și cu riscul valutar. Șansa mare a României, totuși, este că face parte din UE și beneficiază de fonduri europene considerabile și de sprijin, dacă se ajunge la mare ananghie (cum s-a întâmplat după criza financiară globală). Dar acest sprijin este strict condiționat.

Legea salarizării unitare a tensionat dialogul politic și a consemnat un impas, să sperăm că de moment. Pierderea de 770 milioane euro este un cost pentru buget, dar nu poate cauza în sine un derapaj. România are nevoie stringentă de reforma salarizării unitare, deoarece aceasta ar corecta inechități și ar asigura predictibilitate în evoluția salariilor în sectorul bugetar, care să nu mai cunoască salturi ce primejduiesc finanțele publice. Regretabil este că discutarea acestei legi nu s-a făcut la timp. Este bine ca în lunile ce vin să se încerce realizarea unui consens privind această reformă, astfel ca proiectul de buget pe 2027 să o includă, dar având în vedere constrângerile ce decurg din continuarea consolidării bugetare. Reforma salarizării unitare nu trebuie să fie abandonată; ea ajută *ratingul* suveran, credibilitatea politicii economice.

Pentru 2027, cheltuielile publice prognozate cu salarii și pensii nu trebuie să depășească ca ritm de creștere dinamica PIB-ului nominal, iar o indexare trebuie să fie prudentă. În 2027, este posibil să avem o creștere economică în jur de 2% din PIB și o inflație care să meargă sub 4% la finele anului, dacă nu vor surveni alte șocuri puternice.

Rectificarea bugetară și construcția bugetului pentru 2027 reclamă formarea unui guvern cu puteri depline. Situația internă și cea internațională cer un asemenea guvern.

În 2027, trebuie să fie continuată consolidarea bugetară, să încercăm să ajungem cu deficitul în jur de 5,5% din PIB. Nu va fi simplu, dar este posibil, mai ales dacă vom avea o colectare mult mai bună a veniturilor fiscale. În România, un regim fiscal inadecvat, o legislație permisivă, grupuri de interese ce vor prezervarea unor privilegii au favorizat o cultură a impunității, fraudarea bugetului public, respingerea unor reforme. A existat și o neglijare sistematică a necesității de a avea venituri fiscale mai mari; în România, nivelul acestor venituri (inclusiv contribuții) este de circa 29% din PIB, în timp ce media în UE este de peste 40% din PIB.

Dezvoltarea capacității de apărare în Europa, inclusiv în România, va pune presiune sporită pe bugetele publice. Există și consecințe devastatoare ale schimbărilor climatice, ce erodează stocuri naționale de avuție și modifică fluxuri economice, alocări de resurse. Geopolitica și geoeconomia domină relațiile internaționale. Cursa tehnologică prin AI (inteligența artificială) creează o foamă de energie și resurse, ce va înăspri condițiile financiare pe plan internațional; se va manifesta un efect de evicțiune (*crowding out*) pe plan global. Există și o tendință de dereglementare a industriei financiare, care, împreună cu dinamica AI, poate amplifica riscuri sistemice. Și piețele financiare interne vor fi afectate de aceste

evoluții, ceea ce va complica procesul de consolidare bugetară, ajungerea la un deficit de 3% din PIB în perspectiva anului 2030.

România trebuie să ajungă la un surplus bugetar primar care să permită stabilizarea datoriei publice. Fără deficite mici, ușor finanțabile, nu se poate discuta în mod serios despre aderarea la Zona Euro.

Contextul internațional tot mai nefavorabil, războiul dintre Rusia și Ucraina, cel din Orientul Mijlociu, atacurile hibride (inclusiv asupra României), conflicte comerciale și erodarea regulilor în sistemul de relații interstatale trebuie să responsabilizeze mai mult, să pună guvernanta publică în regim de management de criză permanent.

Trebuie să valorificăm rezervele de eficiență ce există în sectorul public, să folosim cât mai bine banii europeni (PNRR se termină în acest an), să fructificăm din plin programul SAFE, să existe eficacitate în combaterea evaziunii și optimizărilor fiscale, a corupției, să facem reforme necesare în sectorul public. Să ne valorificăm în mod inteligent resursele de energie și materii prime. Dacă vom avansa în aceste domenii, vom înlesni reducerea în continuare a deficitului bugetar (și a celui de cont curent), stabilizarea datoriei publice, o economie mai competitivă, o capacitate superioară de a amortiza șocuri adverse.

Repararea bugetului public este ca o bătălie pentru apa grea!

Academician Daniel DĂIANU

I. Sinteză

Consiliul Fiscal (CF) este autoritate independentă, înființată în baza Legii responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010 (LRFB), care sprijină activitatea Guvernului și a Parlamentului în procesul de elaborare și derulare a politicilor fiscal-bugetare și promovează transparența și sustenabilitatea finanțelor publice. În conformitate cu LRFB, CF are printre atribuții publicarea unui raport anual care să analizeze derularea politicii fiscal-bugetare din anul precedent față de cea aprobată prin strategia fiscal-bugetară (SFB) și bugetul anual.

În România, creșterea economică reală din anul 2025 a fost de 0,7%, aceasta fiind susținută mai ales de formarea brută de capital fix. Variația stocurilor și consumul gospodăriilor au avut, de asemenea, contribuții pozitive la creșterea economică, în timp ce consumul guvernamental și exportul net au exercitat un impact contracționist.

În 2025, creșterea economică a rămas modestă, fiind înregistrat un avans al PIB real de 0,7%. Principalul determinant al creșterii economice a fost formarea brută de capital fix (+0,9 pp), la care s-a adăugat contribuția variației stocurilor (+0,5 pp) și a consumului gospodăriilor (+0,3 pp). Aceste efecte au fost parțial contrabalansate de contribuțiile negative ale consumului guvernamental (-0,5 pp) și exportului net (-0,5 pp). Pe latura ofertei, construcțiile (+0,5 pp) au fost principalul motor al creșterii, urmate de informații și comunicații (+0,3 pp) și de agricultură (+0,2 pp), în timp ce industria a avut o contribuție cvasi-neutră, iar activitățile profesionale și serviciile-suport (-0,3 pp) au avut un aport negativ. Pe plan extern, tensiunile geopolitice s-au accentuat, în timp ce, pe plan intern, incertitudinile politice din prima parte a anului și măsurile de consolidare bugetară din a doua parte a anului au influențat evoluțiile macroeconomice.

În prima parte a anului 2025, rata inflației a variat în jurul valorii de 5%. Începând cu luna iulie 2025, eliminarea plafonării prețurilor la energie electrică, majorarea TVA și a accizelor au determinat o accelerare semnificativă a inflației, aceasta ajungând la 9,7% la finalul anului. Deficitul de cont curent a scăzut cu 0,3 pp față de anul 2024, ajungând la 7,9% din PIB.

În anul 2025, evoluția ratei anuale a inflației a parcurs două faze distincte. În prima jumătate a anului, aceasta a variat în jurul valorii de 5%. Începând cu luna iulie 2025, eliminarea plafonării prețurilor la energie electrică, majorarea TVA și a accizelor au determinat o accelerare semnificativă a inflației, aceasta ajungând la 9,7% în decembrie 2025. Deficitul de cont curent a fost de 7,9% din PIB la finalul anului 2025, mai redus cu 0,3 pp față de anul precedent. Acoperirea deficitului de cont curent prin fluxuri non-generatoare de datorie s-a îmbunătățit la 42,8% în 2025, față de 31,4% în 2024. Media deficitelor de cont curent înregistrate în ultimii 3 ani este de 7,6% din PIB, depășind cu mult pragul de alertă de 4%, stabilit de Tabloul de bord european, ceea ce evidențiază un dezechilibru extern cronicizat și o vulnerabilitate ridicată în fața șocurilor.

În anul 2025, numărul mediu de salariați a crescut cu 0,3% față de

Creditul neguvernamental a înregistrat în decembrie 2025 o scădere de 3,2% în termeni reali, față de aceeași perioadă a anului

anul anterior, în timp ce rata șomajului BIM s-a majorat la 6,1%. Față de anul 2024, câștigul salarial mediu net a înregistrat o creștere nominală de 6,1%, însă câștigul salarial real a scăzut cu 1,1%.

Rezultatele execuției bugetare pe anul 2025 au consemnat un deficit bugetar în standarde cash de 7,62% din PIB, semnificativ sub nivelul de 8,4% din PIB, proiectat la cele două rectificări. Conform metodologiei ESA, deficitul bugetar a fost de 7,9% din PIB în anul 2025, înregistrând o corecție cu 1,4 pp față de anul anterior. Diminuarea deficitului bugetar a fost un semnal încurajator pentru continuarea procesului de consolidare în anii următori, însă o programare bugetară riguroasă și respectarea regulilor fiscale reprezintă premise esențiale pentru succesul acestui proces.

precedent, pe fondul unei contracții mai ample a segmentului creditelor acordate în lei. În anul 2025, datele privind piața muncii au evidențiat un număr mediu de salariați în creștere ușoară la 5.468 mii persoane (+0,3% față de anul anterior), precum și o rată a șomajului BIM de 6,1%, în creștere față de anul precedent. Câștigul salarial mediu net a fost de 5.264 lei (+6,1% față de anul 2024), însă câștigul salarial real a scăzut cu 1,1%.

Bugetul inițial a stabilit pentru anul 2025 o țintă de deficit *cash* de 7,04% din PIB, reprezentând o diminuare cu 1,6 pp din PIB față de nivelul consemnat în anul 2024. Conform MF, ținta de deficit în termeni ESA era similară cu cea stabilită conform metodologiei *cash*. Principalele ipoteze macroeconomice care au fundamentat bugetul inițial pe anul 2025 vizau o creștere în termeni reali a PIB cu 2,5%, un deflator PIB de 5,8% și o rată medie anuală a inflației de 4,4%. Construcția bugetului inițial pentru 2025 a fost nerealistă. Trebuie spus însă că pensiile și salariile au fost înghețate în 2025.

Execuția bugetară a consemnat un derapaj semnificativ de la traiectoria stabilită prin bugetul inițial, deficitul ajungând la 3,7% din PIB la finele lunii iunie 2025. Având în vedere atât riscul de retrogradare a *ratingului* suveran, cât și mediul internațional nefavorabil, corecția dezechilibrului bugetar reprezenta o urgență absolută. În acest context, în luna iulie a fost adoptată Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare, aceasta cuprinzând un pachet de măsuri care au ținut atât creșterea veniturilor bugetare, cât și diminuarea cheltuielilor bugetare, cu un impact cumulat estimat de MF la 0,6% din PIB în 2025, respectiv la 3,35% din PIB în 2026. Creșterea de taxe și impozite a fost necesară, dată fiind urgența diminuării vizibile a deficitului în 2025, imposibilitatea de a limita ajustarea bugetară numai la reduceri de cheltuieli și de a ameliora masiv și rapid colectarea veniturilor fiscale (inclusiv prin reducerea *gap*-ului la TVA).

Prima rectificare bugetară a prevăzut, în comparație cu bugetul inițial, o majorare a veniturilor bugetare cu aproximativ 6,7 mld. lei și o creștere a cheltuielilor bugetare cu circa 31,8 mld. lei. Exprimat ca procent în PIB, deficitul *cash* a fost estimat la 8,4%, cu 1,36 pp peste ținta din bugetul inițial, nivel ce trebuie judecat în raport cu un deficit mai mare (în jur de 9% din PIB), ce se contura în lipsa unor măsuri de ajustare. Cea de-a doua rectificare a operat o revizuire marginală a proiecțiilor de la rectificarea precedentă, menținând

neschimbată ținta de deficit bugetar, principalele ajustări fiind operate la categoriile de venituri și cheltuieli aferente proiectelor finanțate din fonduri europene și la cheltuielile de capital.

Execuția bugetară la finalul anului 2025 a consemnat un deficit bugetar în standarde *cash* de 7,62% din PIB, semnificativ sub nivelul de 8,4% din PIB, proiectat la cele două rectificări. Această evoluție a fost determinată de neîndeplinirea țăintelor prevăzute pentru fondurile europene (cu efect favorabil mai mare asupra cheltuielilor), la care s-au adăugat economii la nivelul dobânzilor, subvențiilor, cheltuielilor de personal și asistență socială, precum și depășirea ușoară a nivelurilor prevăzute pentru veniturile fiscale și cele nefiscale. În sens invers a acționat depășirea nivelului programat pentru cheltuielile de capital, respectiv cu bunuri și servicii.

Conform metodologiei ESA, deficitul bugetar a fost de 7,9% din PIB în anul 2025, înregistrând o corecție cu 1,4 pp față de nivelul de 9,3% din PIB consemnat în 2024. Corecția a fost determinată cu precădere de restrângerea consumului intermediar, a remunerării salariaților și a subvențiilor, în timp ce cheltuielile cu dobânzile și asistența socială s-au majorat față de anul precedent. Un impact favorabil a avut și creșterea încasărilor din impozite directe și TVA, ușor atenuat de diminuarea veniturilor din accize și taxe vamale.

Diminuarea deficitului bugetar, în a doua jumătate a anului 2025, a fost un semnal încurajator pentru continuarea traiectoriei de consolidare bugetară în anii următori. În acest sens, o programare bugetară riguroasă și respectarea regulilor fiscale reprezintă premise esențiale pentru succesul procesului de consolidare și transmit un semnal clar privind plauzibilitatea construcțiilor bugetare.

În anul 2025, ponderea în PIB a veniturilor bugetare și a veniturilor fiscale s-a majorat față de anul anterior. Totuși, nivelul acestora rămâne foarte scăzut, România continuând să se poziționeze pe ultimele locuri între statele UE.

România a înregistrat în anul 2025, potrivit metodologiei ESA 2010, venituri bugetare totale de 35,4% din PIB, în creștere cu 1,4 pp față de nivelul consemnat în anul anterior. În aceeași perioadă, ponderea veniturilor fiscale (inclusiv contribuții de asigurări sociale) s-a majorat de la 28,7% la 29,2% din PIB. În pofida acestor evoluții, România continuă să ocupe una dintre ultimele poziții în clasamentul statelor membre ale UE, situându-se cu 11 pp sub media UE27 (46,4% din PIB) în cazul veniturilor bugetare, respectiv cu 11,2 pp sub media UE27 (40,4% din PIB) în cazul veniturilor fiscale. Totodată, România a consemnat o pondere în PIB a

veniturilor fiscale semnificativ sub cea a altor state cu economii similare, precum Polonia (37,6%), Ungaria (35,4%) și Cehia (35,2%).

Menținerea României printre ultimele țări din UE27, în termeni de venituri bugetare și fiscale exprimate ca pondere în PIB, este efectul unor erori repetate în construcția regimului fiscal, al unui aparat de administrare fiscală nemodernizat, al unei legislații și aplicări a legilor care au favorizat o cultură a impunității, înlesnind fraudarea bugetului public. Acești factori au condus la o colectare deficitară a veniturilor publice. Având în vedere necesitatea stringentă de a continua procesul de consolidare bugetară, ameliorarea colectării veniturilor pe seama investițiilor în digitalizarea administrației fiscale reprezintă un factor esențial pentru a menține deficitul bugetar pe o traiectorie descendentă în anii următori.

Menținerea României printre ultimele țări din UE27, în termeni de venituri bugetare și fiscale exprimate ca pondere în PIB, este efectul unor erori repetate în construcția regimului fiscal, fiind ignorată necesitatea de a crește veniturile fiscale, și al unui aparat de administrare fiscală nemodernizat, cu reforme lente și parțiale. Totodată, legislația și aplicarea ei au favorizat o cultură a impunității, care a permis fraudarea bugetului public. Acești factori au condus la o colectare a veniturilor publice mult sub media UE. Având în vedere necesitatea stringentă de a continua procesul de consolidare bugetară, ameliorarea colectării veniturilor pe seama investițiilor în digitalizarea administrației fiscale reprezintă un factor esențial pentru a menține deficitul bugetar pe o traiectorie descendentă în anii următori.

Este de subliniat că reforma pensiilor și cea a salariilor din sistemul public (cuprinse în PNRR) au complicat misiunea de consolidare bugetară. Trebuie să fie notat că execuția bugetară pe primele șapte luni din 2026 (deficit bugetar de 2,34% din PIB) arată că procesul de consolidare bugetară continuă și ținta de deficit *cash* de 6,25% din PIB este realizabilă.

Din perspectiva indicelui economiei și societății digitale, România a continuat să înregistreze progrese, dar rămâne sub media europeană la majoritatea indicatorilor, fiind caracterizată de un contrast între infrastructura digitală, mai bine dezvoltată, și nivelul relativ scăzut al digitalizării economiei, administrației publice și competențelor digitale ale populației. Astfel, deși infrastructura de conectivitate și digitalizarea serviciilor publice au progresat, persistența decalajelor nefavorabile privind competențele digitale, digitalizarea întreprinderilor, interoperabilitatea serviciilor publice și utilizarea efectivă a platformelor electronice limitează impactul acestor investiții asupra eficienței administrării fiscale și colectării veniturilor publice.

Începând cu anul 2016, aplicarea unor majorări discreționare de cheltuieli permanente a determinat rigidizarea tot mai accentuată a structurii cheltuielilor bugetare. În anul

Începând cu anul 2016, aplicarea unor majorări discreționare de cheltuieli permanente a determinat rigidizarea tot mai accentuată a structurii cheltuielilor bugetare, remarcându-se preponderența cheltuielilor de personal și asistență socială. În anul 2025, ponderea acestora în totalul veniturilor bugetare s-a diminuat cu 4,2 pp față de anul anterior, pe fondul înghețării salariilor și pensiilor din

2025, ponderea cheltuielilor de personal și asistență socială în totalul veniturilor bugetare s-a diminuat cu 4,2 pp față de anul anterior, ajungând la 68,8%. Cu toate acestea, presiunea exercitată asupra deficitului rămâne ridicată, în condițiile nivelului redus al veniturilor bugetare din România față de media europeană.

sectorul public, ajungând la 68,8%, sub media UE27 de 69,5%. Analiza pe componente relevă că ponderea cheltuielilor de personal în totalul veniturilor bugetare a coborât la 29,7% în 2025 (-3,2 pp față de 2024), în timp ce ponderea cheltuielilor de asistență socială a ajuns la 39,1% (-1 pp față de 2024). Cu toate acestea, presiunea exercitată de cheltuielile de personal și asistență socială asupra deficitului rămâne ridicată, în condițiile nivelului redus al veniturilor bugetare din România față de media europeană.

Controlul riguros al dinamicii cheltuielilor de personal și asistență socială este indispensabil pentru succesul procesului de consolidare bugetară, contribuind la menținerea credibilității politicii fiscale și la păstrarea încrederii investitorilor. Ancorarea acestora de reguli transparente, predictibile, corelate cu evoluția activității economice și puterea de cumpărare, este necesară pentru a asigura sustenabilitatea finanțelor publice.

Deficitul bugetelor de asigurări sociale (pensii, șomaj și sănătate) s-a majorat ușor în anul 2025, principalul risc structural pe termen mediu și lung fiind reprezentat de îmbătrânirea populației.

Deși deficitul bugetar, calculat conform metodologiei europene, s-a diminuat cu 1,4 pp din PIB în 2025 față de anul anterior, deficitul bugetelor de asigurări sociale s-a majorat cu 0,3 pp din PIB. Această dinamică divergentă a condus la creșterea ponderii deficitului bugetelor de asigurări sociale în deficitul bugetar total la 27,8%, principalul risc structural pe termen mediu și lung fiind reprezentat de îmbătrânirea populației. În acest context, creșterea participării pe piața muncii, extinderea bazei de contribuție și ajustarea graduală a vârstei de pensionare, în corelație cu speranța de viață, pot ajuta la reducerea presiunii asupra deficitului bugetar.

Cheltuielile de investiții au înregistrat în anul 2025 un nivel de 7,2% din PIB, cel mai mare din perioada 2009-2025. Prioritizarea investițiilor poate conduce la obținerea unui avantaj competitiv pe termen lung pentru reducerea decalajelor de dezvoltare și creșterea competitivității economiei românești.

În anul 2025, cheltuielile de investiții au reprezentat 7,2% din PIB, cu 0,4 pp peste nivelul consemnat în 2024. Creșterea nominală față de anul anterior a fost de 18,8 mld. lei, aceasta realizându-se pe seama proiectelor finanțate din asistență financiară nerambursabilă și împrumut aferente PNRR (+18,9 mld. lei). Astfel, în 2025 a continuat revirimentul investițional din ultimii ani, execuția cheltuielilor de investiții publice atingând cea mai mare pondere în PIB din perioada 2009-2025.

După două decenii de convergență rapidă către economiile dezvoltate, cu un model de creștere bazat în principal pe consum și costuri reduse ale forței de muncă, investițiile ar trebui să reprezinte motorul creșterii economice durabile în perioada următoare, iar capacitatea României de a valorifica fondurile europene și de a implementa reformele asumate va fi

determinantă pentru susținerea ritmului de dezvoltare. În acest sens, prioritizarea investițiilor cu impact ridicat poate conduce la obținerea unui avantaj competitiv pe termen lung pentru reducerea decalajelor de dezvoltare și creșterea competitivității economiei românești.

În privința fondurilor structurale și de coeziune nerambursabile din CFM 2021-2027, la finele lunii iunie 2026, rata de absorbție efectivă (exclusiv avansuri) era de 28,1% (Programe Naționale), respectiv de 24,6% (total Programe Naționale și Regionale). Pe ansamblul PNRR, la finele lunii iunie 2026, rata de absorbție efectivă (exclusiv prefinanțări) era de 55,4%, pe componenta granturi fiind de 64,6%, iar pe componenta împrumuturi, de 36,4%.

Pentru perioada 2021-2027, România beneficiază din bugetul UE de alocări de aproape 75 mld. euro, marea majoritate a acestora aferente CFM 2021-2027 și PNRR. În privința fondurilor structurale și de coeziune nerambursabile din CFM 2021-2027, la finele lunii iunie 2026, rata de absorbție efectivă (exclusiv avansuri) era de 28,1% (Programe Naționale), respectiv de 24,6% (total Programe Naționale și Regionale).

Pe ansamblul PNRR, la finele lunii iunie 2026, rata de absorbție efectivă (exclusiv prefinanțări) era de 55,4%, pe componenta granturi fiind de 64,6%, iar pe componenta împrumuturi, de 36,4%. Trebuie precizat că abia la finele acestui an, în funcție de evaluarea Comisiei Europene privind modul de îndeplinire a jaloanelor și țintelor aferente Cererilor de plată nr. 5 și nr. 6, poate fi cunoscut cuantumul exact al rambursărilor către România, care să permită calcularea ratelor efective de absorbție a fondurilor PNRR, atât pe componenta de granturi, cât și pe cea de împrumuturi.

Dacă în 2023 și 2024 Guvernul, printr-o serie de derogări de la regulile fiscale, a permis utilizarea fondului de rezervă pentru finanțarea unor cheltuieli curente și de capital ale ordonatorilor principali de credite, în 2025 s-a renunțat la această practică nocivă. Pe parcursul anului, din fondul de rezervă au fost alocați 8,8 mld. lei, ponderea acestor sume în totalul cheltuielilor bugetare fiind de circa 1,1%, în scădere semnificativă față de 2024, când ajunsese la 8,8%.

Dacă în 2023 și 2024 Guvernul, printr-o serie de derogări de la regulile fiscale, a permis utilizarea fondului de rezervă pentru finanțarea unor cheltuieli curente și de capital ale ordonatorilor principali de credite, în 2025 s-a renunțat la această practică nocivă. Pe parcursul anului, din fondul de rezervă au fost alocați 8,8 mld. lei (8 mld. lei la nivelul administrației centrale și 0,8 mld. lei la nivelul administrațiilor locale), iar ponderea sumelor utilizate din fondul de rezervă în totalul cheltuielilor bugetare a fost de circa 1,1%, în scădere semnificativă față de 2024, când ajunsese la 8,8%. În ceea ce privește numărul de hotărâri de Guvern pentru alocarea sumelor din fondul de rezervă, acesta a scăzut de la maximul de 171, consemnat în 2024, la 30 în 2025.

Consiliul Fiscal apreciază favorabil revenirea la o utilizare rezonabilă a fondului de rezervă, însă reiterează recomandările privind identificarea explicită a cheltuielilor care pot fi angajate din fondul de rezervă și creșterea transparenței prin raportarea periodică către Parlament a modului și nivelului de utilizare a acestuia.

Raportul de analiză și eficientizare a cheltuielilor publice în domeniul mediului, publicat în anul 2025, operaționalizează legătura dintre planificarea strategică, bugetarea pe programe și evaluarea performanței, dar nu îndeplinește funcția, specifică unei analize de cheltuieli, de identificare a unor economii sau realocări măsurabile și integrabile în procesul bugetar.

Monitorizarea ex post a stadiului de îndeplinire a măsurilor de eficientizare a cheltuielilor publice din domeniile educație și sănătate arată că măsurile normative și procedurale au un grad de realizare mai ridicat, în timp ce reformele instituționale și organizaționale complexe au avansat lent sau au fost amânate. Evaluarea contribuției la consolidarea bugetară rămâne limitată de raportarea incompletă și de absența obiectivelor financiare cuantificabile.

Pentru România, cele mai recente date și proiecții ale CE indică respectarea traiectoriei de referință pentru cheltuielile primare nete, rata efectivă de creștere a indicatorului din 2025 și cea previzionată pentru 2026 situându-se sub plafoanele recomandate de Consiliul UE.

Analiza de sustenabilitate a datoriei arată că măsurile

În anul 2025 a fost publicat raportul de analiză și eficientizare a cheltuielilor publice în domeniul mediului, pentru perioada 2019-2022. Raportul a fost finalizat cu întârziere față de termenul prevăzut în Strategia analizei cheltuielilor publice pentru perioada 2024-2030, iar decalajul dintre perioada analizată (2019-2022) și data publicării limitează relevanța concluziilor pentru structura din prezent a cheltuielilor. Raportul operaționalizează legătura dintre planificarea strategică, bugetarea pe programe și evaluarea performanței și formulează măsuri cu responsabili și calendare, însă indicatorii de monitorizare sunt predominant de realizare și de proces – elaborarea unor planuri, modificarea procedurilor, transmiterea rapoartelor, dezvoltarea sistemelor informatice. Astfel, din perspectivă bugetară, acesta nu îndeplinește funcția, specifică unei analize de cheltuieli, de identificare a unor economii sau realocări măsurabile și integrabile în procesul bugetar.

În anul 2026 au fost finalizate primele rapoarte de monitorizare a stadiului de îndeplinire a măsurilor de eficientizare a cheltuielilor publice din domeniile educație și sănătate pentru anul 2024. Monitorizarea arată că, în ambele domenii, măsurile normative și procedurale au un grad de realizare mai ridicat, în timp ce reformele instituționale și organizaționale complexe au avansat lent sau au fost amânate. Evaluarea contribuției la consolidarea bugetară rămâne limitată de raportarea incompletă și de absența obiectivelor financiare cuantificabile. Pentru consolidarea rolului analizelor de cheltuieli sunt necesare ținte financiare stabilite încă din etapa de mandat, indicatori bugetari și de rezultat asociați măsurilor și raportare completă din partea tuturor ordonatorilor implicați.

Noul cadru de guvernare economică al UE urmărește respectarea regulilor fiscale prin intermediul unui indicator operațional unic – cheltuielile primare nete. Pentru România, cele mai recente date și proiecții ale Comisiei Europene indică respectarea traiectoriei de referință pentru cheltuielile primare nete, stabilită prin recomandarea Consiliului UE din iulie 2025, rata efectivă de creștere a indicatorului din 2025 și cea previzionată pentru 2026 situându-se sub plafoanele recomandate.

Analiza de sustenabilitate a datoriei arată că măsurile adoptate până în prezent atenuază dinamica explozivă a datoriei publice,

adoptate până în prezent atenuează dinamica explozivă a datoriei publice, dar nu sunt suficiente pentru a o stabiliza. În absența unor măsuri suplimentare, într-un scenariu de tip no-policy change, datoria publică ar depăși 80% din PIB în 2034. Continuarea consolidării bugetare este indispensabilă pentru a plasa datoria publică pe o traiectorie descendentă sustenabilă.

dar nu sunt suficiente pentru a o stabiliza. În absența unor măsuri suplimentare, într-un scenariu de tip *no-policy change*, datoria publică ar depăși 80% din PIB în 2034. Pe de altă parte, continuarea procesului de consolidare, prin atingerea unui excedent primar structural de circa 2,1% din PIB potențial în 2030, ar readuce datoria publică pe o traiectorie descendentă sustenabilă și deficitul sub 3% din PIB. În acest scenariu, în funcție de viteza ajustării deficitului bugetar, ponderea datoriei publice ar atinge un vârf în intervalul 62-65% în perioada 2027-2028, urmând apoi o traiectorie descendentă. Evoluția nefavorabilă a diferențialului $r - g$, incertitudinea politică, creșterea cheltuielilor de apărare, presiunile demografice (amplificate de gradul redus de participare pe piața forței de muncă), schimbările climatice și posibilul efect de evicțiune asociat dezvoltării inteligenței artificiale pot influența nefavorabil traiectoria datoriei publice pe termen scurt și mediu.

Continuarea consolidării bugetare este indispensabilă pentru stabilizarea datoriei publice, dar necesită o ajustare amplă a soldului primar structural în intervalul 2027-2030, după o perioadă în care cheltuielile de asistență socială și de personal au fost înghețate timp de doi ani consecutivi și au fost adoptate măsuri de creștere a veniturilor fiscale. În acest context, o ameliorare a colectării veniturilor fiscale ar reprezenta un sprijin fundamental pentru procesul de consolidare bugetară.

Comisia Europeană estimează pentru România o creștere economică de 0,1% în 2026, nivel mai redus în comparație cu proiecția FMI de 0,7%. BNR previzionează o rată a inflației IPC de 6,1% la finalul anului 2026, evoluând pe o traiectorie descrescătoare ulterior.

Comisia Europeană anticipează în ultima sa prognoză – cea de primăvară – o creștere a PIB real în România de 0,1% în 2026 – un nivel mai redus în comparație cu prognoza FMI (din aprilie 2026) de 0,7%. O recesiune ușoară în 2026 nu este de exclus, dată fiind amploarea consolidării bugetare și mediul internațional nefavorabil. În anul 2027, tendința este probabil de revenire a creșterii, iar ecartul se menține redus între instituții, FMI prognozând o creștere de 2,5%, iar Comisia Europeană, de 2,3%. Factorii determinanți ai creșterii PIB în următorii doi ani sunt prevăzuți a fi formarea brută de capital fix și, doar începând cu 2027, consumul privat, pe fondul redresării venitului real disponibil din economie odată cu temperarea inflației. Fondurile europene din CFM 2021-2027 sunt prevăzute a sprijini cererea agregată și a oferi finanțare pentru deficitul extern. Exportul net este anticipat a avea o contribuție ușor pozitivă la creșterea economică, pe fondul comprimării cererii interne, contribuind la atenuarea dezechilibrului extern. Conform Raportului asupra inflației, publicat

de BNR în august 2026, rata anuală a inflației IPC va atinge nivelul de 6,1% la finalul anului 2026, evoluând pe o traiectorie descrescătoare ulterior (3,4% la finalul anului 2027 și 2,8% în iunie 2028 – orizontul proiecției).

În opinia emisă asupra proiectului de buget pe anul 2026 și a strategiei fiscal-bugetare pe termen mediu, Consiliul Fiscal aprecia, pe baza informațiilor disponibile la acel moment, că dinamica PIB nominal, prognozată de CNSP pentru intervalul 2026-2028, avea un grad ridicat de plauzibilitate. Totuși, aprecierile privind acest scenariu de bază al evoluției economiei românești nu aveau cum să ia în considerare materializarea unor șocuri în privința piețelor materiilor prime și piețelor financiare.

Proгноza CNSP privind rata de creștere economică pentru anul 2026, care stă la baza estimărilor privind deficitul bugetar, a fost de 1%. În opinia emisă asupra proiectului de buget pe anul 2026 și a strategiei fiscal-bugetare pe termen mediu, Consiliul Fiscal considera că era posibil ca variabilele macroeconomice să fie revizuite la valori mai defavorabile, în special dacă prețurile materiilor prime continuă să crească, iar sentimentul față de risc să se deterioreze pe fondul războiului din Orientul Mijlociu. În privința prognozei macroeconomice a CNSP pe intervalul 2026-2028, coroborând evoluția creșterii reale cu cea a deflatorilor PIB, Consiliul Fiscal aprecia, pe baza informațiilor disponibile la acel moment, că dinamica PIB nominal avea un grad ridicat de plauzibilitate. Totuși, aprecierile privind acest scenariu de bază al evoluției economiei românești nu aveau cum să ia în considerare materializarea unor șocuri (cu magnitudine și persistență necunoscute) în privința piețelor materiilor prime (în special energetice) și piețelor financiare. O majorare mult mai accentuată și persistentă a prețurilor pe aceste piețe, posibil simultană cu o sporire semnificativă a primelor de risc pe piețele financiare și, implicit, a dobânzilor ar duce la coordonate diferite (defavorabile) în privința evoluțiilor macroeconomice.

Bugetul inițial pe anul 2026 are în vedere o țintă de deficit de 6,25% din PIB, conform metodologiei naționale. Pe baza unei abordări prudente a prognozării veniturilor și cheltuielilor, CF a apreciat construcția bugetară pentru anul 2026 compatibilă cu un deficit cash situat în preajma valorii de 6,25% din PIB, fără a avea în vedere posibile efecte severe ale războiului din Orientul Mijlociu și eventuale măsuri corelate cu acestea.

Bugetul inițial pe anul 2026 are în vedere o țintă de deficit *cash* de 6,25% din PIB, reprezentând o diminuare cu circa 1,4 pp din PIB față de nivelul înregistrat în anul precedent. În termeni ESA 2010, ținta de deficit este de 6% din PIB. Reducerea deficitului *cash* este planificată pe seama majorării veniturilor bugetare cu 1,3 pp din PIB și a diminuării cheltuielilor bugetare cu 0,1 pp din PIB. Însă, eliminând impactul agregatelor de fonduri europene, celelalte categorii de venituri sunt planificate să se majoreze cu 0,46 pp din PIB, iar restul categoriilor de cheltuieli este diminuat în planificare cu 1,44 pp din PIB. Astfel, corecția bugetară din anul 2026 este planificată a se realiza preponderent pe partea de cheltuieli.

Pe baza unei abordări prudente a prognozării veniturilor și cheltuielilor, CF a apreciat construcția bugetară pentru anul 2026 compatibilă cu un deficit *cash* situat în preajma valorii de 6,25% din

PIB, fără a avea în vedere posibile efecte severe ale războiului din Orientul Mijlociu și eventuale măsuri corelate cu acestea.

Pentru perioada 2027-2029, în absența unei susțineri a procesului de consolidare și pe latura veniturilor, ajustarea bazată predominant pe reducerea cheltuielilor ridică semne de întrebare, balanța riscurilor fiind înclinată către posibilitatea înregistrării unor deficite mai mari decât cele prognozate.

Conform cadrului fiscal-bugetar pentru perioada 2027-2029, reducerea deficitului bugetar pe termen mediu este planificată să se realizeze preponderent pe latura cheltuielilor, veniturile fiscale fiind proiectate să se majoreze cu doar 0,5 pp din PIB. În absența unei susțineri a procesului de consolidare și pe latura veniturilor, ajustarea bazată predominant pe reducerea cheltuielilor ridică semne de întrebare, balanța riscurilor fiind înclinată către posibilitatea înregistrării unor deficite mai mari decât cele prognozate. Respectarea traiectoriei de reducere a deficitului bugetar trebuie susținută de majorarea veniturilor fiscale (inclusiv contribuții de asigurări), România având un potențial important de a-și majora încasările bugetare prin creșterea eficienței colectării.

Execuția bugetară pe primele 7 luni ale anului 2026 a consemnat un nivel al deficitului cash de 2,34% din PIB, cu circa 1,7 pp din PIB mai mic decât deficitul înregistrat în perioada similară a anului 2025. Execuția confirmă tendința de reducere a deficitului, observată și în lunile anterioare, și creează premisele încadrării în ținta stabilită pentru 2026.

Execuția bugetară pe primele 7 luni ale anului 2026 a consemnat un nivel al deficitului *cash* de circa 48 mld. lei (2,34% din PIB), cu circa 1,7 pp din PIB mai mic decât deficitul înregistrat în perioada similară a anului 2025. Veniturile bugetare s-au majorat față de primele 7 luni ale anului 2025 cu 11,2% (+0,48 pp din PIB), ritm ușor mai mare decât cel consemnat la 6 luni (+10,3%) și apropiat de ritmul de creștere anticipat în bugetul inițial (+11,1%). Evoluția a fost susținută de dinamica veniturilor fiscale (+0,62 pp din PIB) și, într-o măsură mai redusă, de cea a fondurilor europene (+0,3 pp din PIB). Cheltuielile bugetare au crescut cu numai 2,9% (-1,22 pp din PIB), sub ritmul de creștere anticipat în bugetul inițial (+6,9%), reducerea ponderii în PIB fiind determinată mai ales de cheltuielile de personal (-0,61 pp din PIB), asistență socială (-0,66 pp din PIB) și capital (-0,40 pp din PIB).

Execuția pe primele 7 luni ale anului confirmă tendința de reducere a deficitului, observată și în lunile anterioare, și creează premisele încadrării în ținta stabilită pentru 2026. Această evoluție confirmă corecția remarcabilă a deficitului pe parcursul ultimilor doi ani și a susținut deciziile agenților Fitch și Moody's de menținere a *ratingului* suveran al României.

Continuarea procesului de consolidare bugetară pe termen scurt și mediu poate fi afectată de materializarea unei serii de riscuri, inclusiv de instabilitatea politică

Continuarea procesului de consolidare bugetară pe termen scurt și mediu poate fi afectată de materializarea unei serii de riscuri ce țin de mersul execuției bugetare, fiind de menționat că neîndeplinirea unor jaloane și ținte aferente PNRR conduce la diminuarea fondurilor rambursate României. În acest sens, pierderile aferente

pe plan intern, însă este indispensabilă pentru menținerea stabilității macroeconomice și a ratingului suveran al României, precum și pentru aducerea datoriei publice pe o traiectorie descendentă sustenabilă. Coordonatele pe care va fi construit bugetul pe anul 2027 și strategia fiscal-bugetară pe termen mediu vor da un semnal important privind direcția procesului de consolidare în anii următori.

componentei de granturi a PNRR pot influența nefavorabil soldul bugetar în măsura în care finanțarea pierdută este înlocuită din surse naționale, în timp ce sumele aferente componentei de împrumuturi a PNRR apar în execuția bugetară numai pe partea de cheltuieli. La acestea se adaugă și alte riscuri, precum: instituirea de obligații de plată a unor drepturi salariale pentru anumite categorii de bugetari, stabilite prin hotărâri judecătorești; posibilitatea unei revizui negative a ratingului suveran; menținerea și/sau accentuarea tensiunilor geopolitice și a conflictelor militare, în strânsă legătură și cu angajamentul României de a majora cheltuielile de apărare, inclusiv prin accesarea împrumuturilor SAFE; sporirea presiunilor demografice asupra cheltuielilor cu asistența socială.

Suplimentar acestor riscuri, persistă un nivel înalt de incertitudine și instabilitate politică pe plan intern, ce poate avea consecințe nefavorabile asupra angajamentului de a reduce deficitul bugetar în anii 2027 și 2028, mai ales că apropierea alegerilor ar putea amplifica presiunile pentru relaxare fiscală.

Continuarea consolidării bugetare este indispensabilă pentru menținerea stabilității macroeconomice și a ratingului suveran al României, precum și pentru aducerea datoriei publice pe o traiectorie descendentă sustenabilă. Prin urmare, coordonatele pe care va fi construit bugetul pe anul 2027 și strategia fiscal-bugetară pe termen mediu vor da un semnal important privind direcția procesului de consolidare în anii următori.

II. Evoluții macroeconomice în anul 2025

În 2025, creșterea economică a rămas modestă, fiind înregistrat un avans al PIB real de 0,7%¹ față de anul precedent. Principalul determinant al avansului economic a fost formarea brută de capital fix, la care s-a adăugat contribuția variației stocurilor și, într-o măsură mult redusă, cea a consumului gospodăriilor. Aceste efecte au fost parțial contrabalansate de contribuțiile negative ale consumului guvernamental și exportului net. Pe latura ofertei, construcțiile au fost principalul motor al creșterii, urmate de informații și comunicații și de agricultură, în timp ce industria a avut o contribuție cvasi-neutră, iar activitățile profesionale și serviciile-suport au avut un aport negativ. Pe plan extern, tensiunile geopolitice s-au accentuat, în timp ce, pe plan intern, incertitudinile politice din prima parte a anului și măsurile de consolidare bugetară din a doua parte a anului au influențat evoluțiile macroeconomice.

În 2025, la nivelul statelor membre ale UE², Irlanda (8%), Malta (4%), Cipru (3,8%) și Polonia (3,6%) au înregistrat cele mai ridicate rate ale creșterii economice, în timp ce România (0,7%), Estonia (0,6%), Luxemburg (0,6%), Italia (0,5%), Ungaria (0,5%) și Germania (0,2%) au consemnat creșteri modeste. În raport cu avansul PIB real, România s-a situat, în 2025, sub media UE-27 de 1,4% și sub cea a Zonei Euro de 1,2%, ocupând poziția 22 în rândul celor 27 de state ale UE.

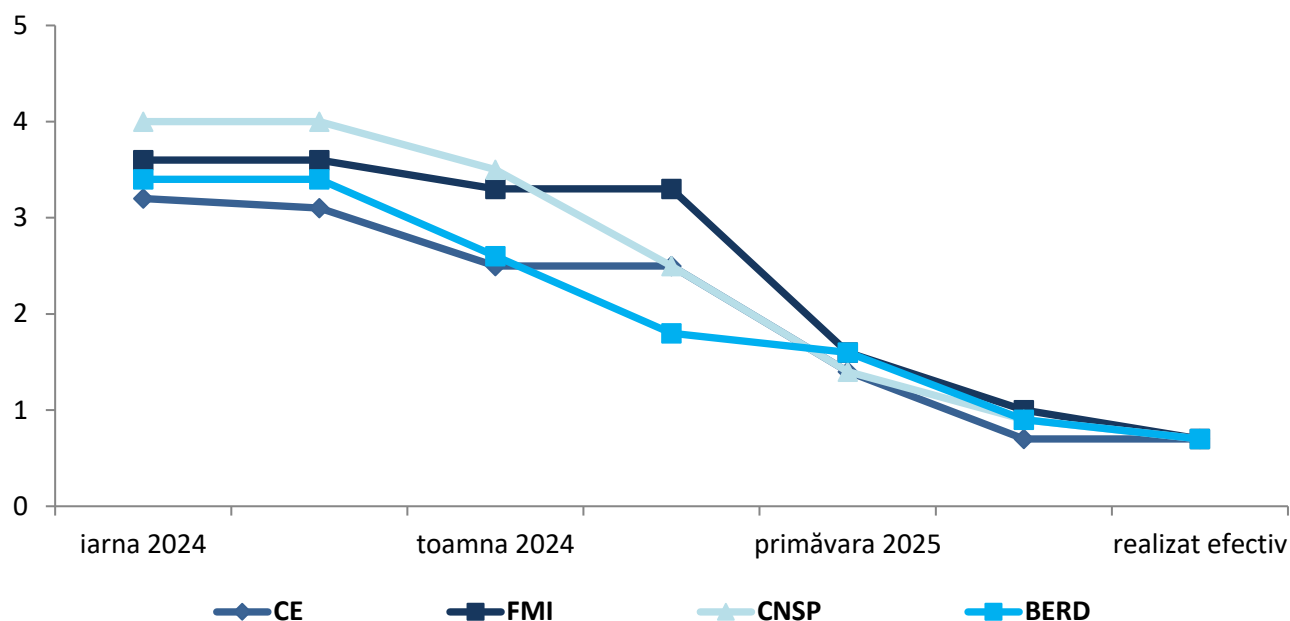
Proгноzele instituțiilor financiare internaționale (CE, FMI și BERD) și cea a CNSP, din prima jumătate a anului 2024, anticipau pentru anul 2025 o creștere economică situată în intervalul 3,1-4% (vezi [Graficul 1](#)). Între acestea, proiecția CNSP a fost cea mai optimistă, indicând o creștere economică de 4% în iarna și primăvara anului 2024. Prognoza FMI se situa la 3,6%, în timp ce proiecțiile CE și BERD au pornit de la estimări de 3,1-3,2% și, respectiv, 3,3-3,4%. În toamna anului 2024, prognozele au fost revizuite în jos: CNSP a ajustat estimarea la 3,5%, CE la 2,5%, FMI la 3,3% și BERD la 2,6%, reflectând deteriorarea perspectivelor economice, atât la nivel european, cât și la nivel local.

Revizuirile au continuat și în primăvara anului 2025, estimările CE, FMI, CNSP și BERD situându-se în intervalul 1,4-1,6%, reflectând o deteriorare accentuată a perspectivelor de creștere. În toamna anului 2025, prognozele au coborât și mai mult, situându-se în intervalul 0,7-1%. În final, rata de creștere a PIB real pentru anul 2025 a fost de 0,7%, valoare similară cu estimarea CE din toamna anului 2025.

¹ Conform datelor privind PIB în trimestrul IV 2025 (date provizorii (2)), publicate de INS pe 9 aprilie 2026.

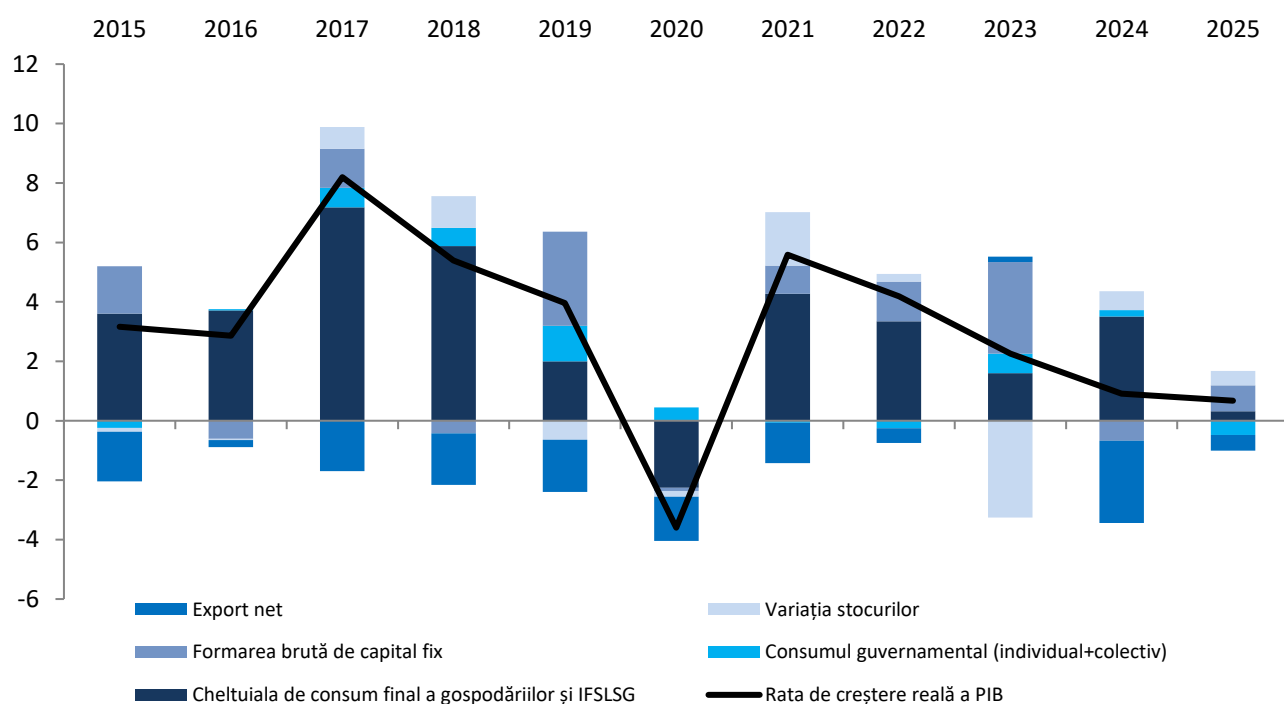
² Conform datelor provizorii privind creșterea PIB real, publicate de Eurostat, și accesate la 23 iulie 2026.

Graficul 1: Evoluția prognozelor de creștere economică pentru anul 2025

Sursa: CE, FMI, CNSP, BERD

Graficul 2: Contribuții la creșterea reală a PIB

Sursa: Eurostat, calcule Consiliul Fiscal

Repartizarea pe trimestre a creșterii economice relevă o decelerare în a doua jumătate a anului. Pe seria ajustată sezonier, creșterea trimestrială a PIB a fost de -0,5% în primul trimestru, +1% în al doilea trimestru, -0,1% în al treilea trimestru și -1,8% în ultimul trimestru, iar, în raport cu trimestrul

corespunzător din 2024, dinamica a încetinit de la +2,1% în al doilea trimestru la -1,4% în ultimul trimestru.

Pe latura cererii (vezi [Graficul 2](#)), formarea brută de capital fix (+0,9 pp) a avut cea mai importantă contribuție pozitivă la creșterea economică, urmată de variația stocurilor (+0,5 pp) și consumul gospodăriilor (+0,3 pp). Aceste contribuții pozitive au fost parțial contrabalansate de contribuțiile negative ale consumului guvernamental (-0,5 pp) și exportului net (-0,5 pp).

Comparația cu anul precedent relevă modificări privind nivelul contribuțiilor pe latura cererii. Contribuția consumului gospodăriilor la creșterea PIB a decelerat considerabil, de la 3,5 pp în 2024, la 0,3 pp în 2025, pe fondul diminuării puterii de cumpărare în a doua parte a anului. Dacă în prima jumătate a anului 2025 câștigurile salariale reale au înregistrat creșteri, de circa +4,7% în ianuarie, în scădere treptată spre +1,4% în iunie, eliminarea plafonării prețurilor la energie electrică și majorarea TVA au influențat negativ puterea de cumpărare și, implicit, dinamica consumului. Evoluția câștigului salarial real a intrat treptat în teritoriu negativ începând cu luna iulie (-2,6%). În perioada august-decembrie 2025, scăderile reale s-au amplificat, variind în intervalul cuprins între -5% și -6%. Per ansamblu, câștigul salarial real a scăzut cu circa 1,1% în 2025. Similar, contribuția consumului guvernamental la creșterea PIB s-a diminuat de la +0,2 pp în 2024, la -0,5 pp în 2025, în contextul eforturilor de consolidare bugetară.

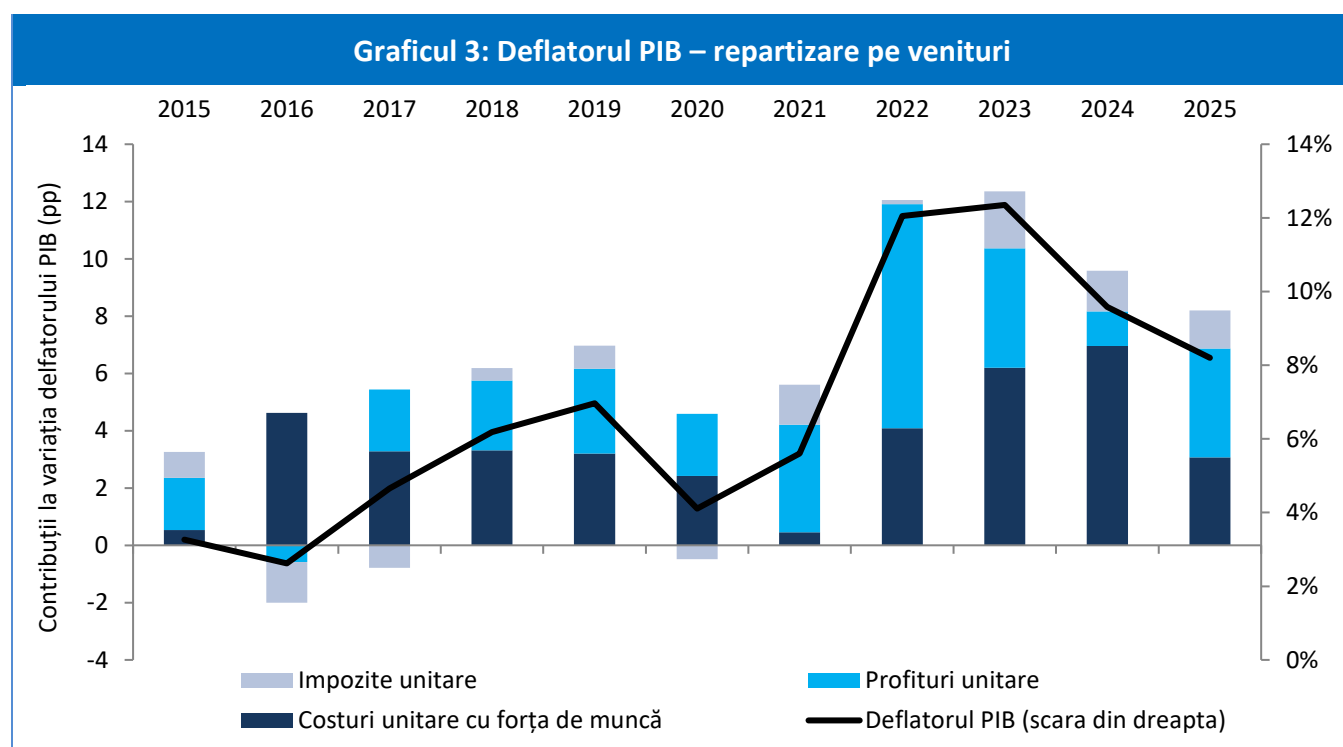
În schimb, formarea brută de capital fix și-a sporit contribuția la creșterea economică, de la -0,7 pp în 2024, la +0,9 pp în 2025, pe fondul unei rate reale de creștere de circa 3,4%. Ponderea formării brute de capital fix în PIB a crescut ușor față de 2024, de la 25,3%, la 25,6% în 2025. Sectorul public a înregistrat o majorare a ponderii investițiilor în PIB, de la 5,9% în 2024, la 6% în 2025, în contextul eforturilor de absorbție a fondurilor europene. Ponderea investițiilor gospodăriilor în PIB a crescut de la 6% la 6,2%, în timp ce sectorul firmelor a menținut o pondere relativ constantă de circa 13,4%.

Variația stocurilor – caracterizată, din punct de vedere istoric, de modificări ample – a avut o contribuție pozitivă la creșterea economică (+0,5 pp), în ușoară scădere față de 2024 (+0,6 pp). Exportul net de bunuri și servicii a avut o contribuție negativă de -0,5 pp, semnificativ mai redusă față de cea din anul 2024 (-2,8 pp). Ameliorarea reflectă o creștere a exporturilor cu circa 4,3% și un ritm al importurilor de circa 4,9%, comparativ cu -2,5% și, respectiv, 4% în 2024.

Pe latura ofertei, contribuția sectoarelor economice la creșterea PIB a fost mixtă, valoarea adăugată brută totală contribuind cu circa 0,7 pp, iar contribuția impozitelor nete pe produs a fost neutră. Sectoarele cu o contribuție pozitivă la creșterea PIB au fost: construcțiile (+0,5 pp), cu o pondere de 8,6% în formarea PIB, înregistrând o creștere reală de circa 6,9%; informații și comunicații (+0,3 pp), cu o pondere de 7,1% și o creștere reală de 4,1%; agricultura, silvicultura și pescuitul (+0,2 pp), cu o pondere de 3% și o creștere de 6,6%. În sens contrar, activitățile profesionale, științifice și tehnice, activitățile de servicii administrative și de servicii-suport (-0,3 pp) au frânat creșterea, pe fondul unei scăderi reale de circa 4%. Celelalte sectoare economice – industria, comerțul cu ridicata și cu amănuntul, intermedierea financiară și asigurările, tranzacțiile imobiliare, administrația publică, precum și activitățile de spectacole și servicii – au avut o contribuție neutră la creșterea PIB.

În anul 2025, evoluția ratei anuale a inflației a parcurs două faze distincte. Conform datelor BNR³, în prima jumătate a anului, rata anuală a inflației s-a stabilizat în jurul valorii de 5%, cu un minim de 4,85% în aprilie și un maxim de 5,7% în iunie, față de 5,1% în decembrie 2024. Începând cu luna iulie 2025, eliminarea plafonării prețurilor la energie electrică, majorarea TVA și a accizelor au declanșat o accelerare bruscă și semnificativă a inflației: de la 5,7% în iunie, inflația IPC a urcat la 7,8% în iulie și a atins un maxim de 9,9% în septembrie, menținându-se la circa 9,7% până la finalul anului. Ca urmare, rata medie anuală a inflației a crescut la 7,3% în 2025, față de 5,6% în 2024. Inflația CORE2 ajustat a înregistrat și ea o accelerare în a doua parte a anului de la 5,6% în iunie 2025, la 8,5% în decembrie 2025.

În 2025, deflatorul PIB s-a menținut la un nivel ridicat de 8,2%, însă în scădere față de 9,6% în 2024. Spre deosebire de 2024, când costurile unitare cu forța de muncă au reprezentat principalul factor al creșterii deflatorului, în 2025, balanța componentelor s-a reechilibrat. Analiza [Graficului 3](#) relevă o reducere semnificativă a contribuției costurilor unitare cu forța de muncă la variația deflatorului PIB, de la 7 pp în 2024, la circa 3,1 pp în 2025. În contrapondere, contribuția profiturilor unitare s-a majorat, ajungând la circa 3,8 pp (față de 1,2 pp în 2024), ceea ce reflectă o creștere a marjelor de profit ale companiilor. Contribuția impozitelor unitare la variația deflatorului a fost de circa 1,3 pp, relativ similară cu cea din 2024. Analiza în asociere a datelor privind IPC și deflatorul PIB relevă un episod inflaționist determinat de un șoc de natură fiscală și de reglementare, amplificat și de creșterea marjelor de profit ale companiilor.

Sursa: Eurostat, calcule Consiliul Fiscal

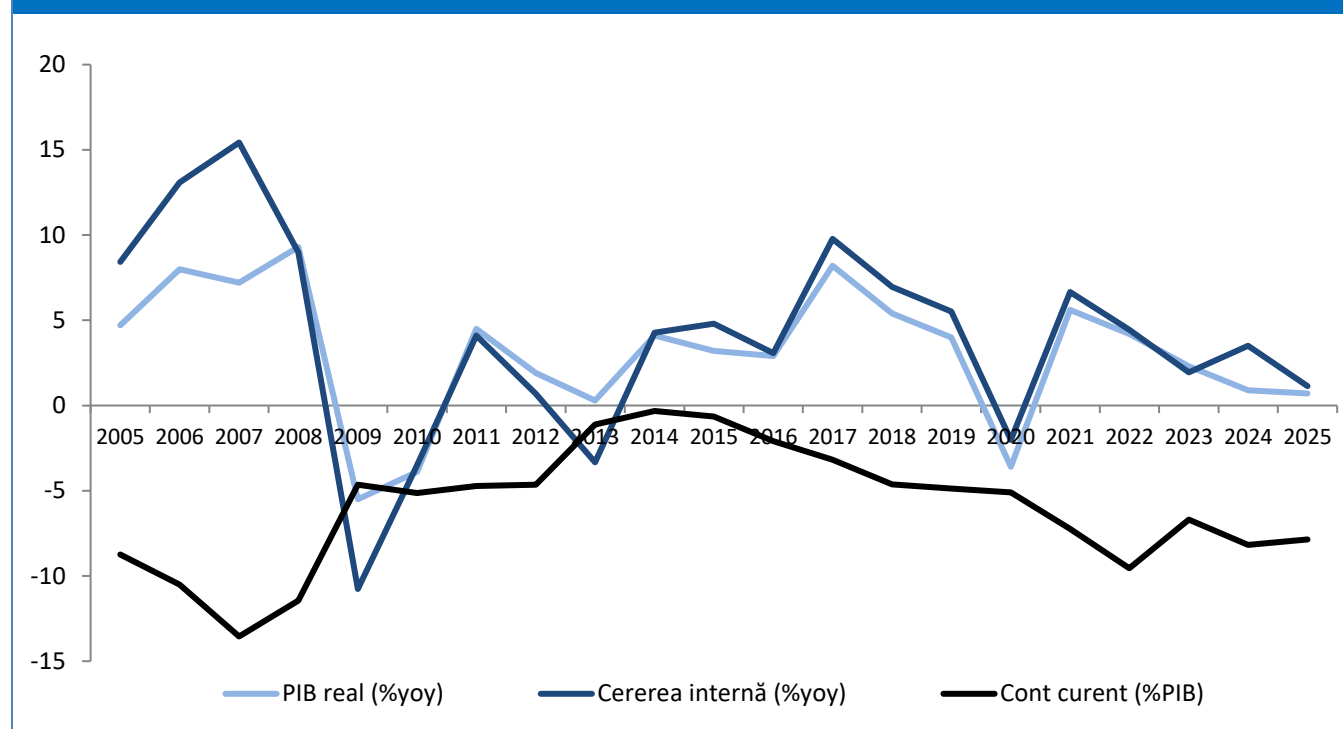
Pe parcursul anului 2025, BNR a menținut rata dobânzii de politică monetară la 6,5%, nivel stabilit în urma deciziei de reducere cu 0,25 pp din august 2024. Stabilizarea inflației în primele luni ale anului a

³ Rapoartele asupra inflației, ale Băncii Naționale a României, publicate în 2025 și în prima parte a anului 2026.

creat perspectiva unor noi reduceri ale dobânzii-cheie, însă accelerarea creșterii prețurilor din a doua jumătate a anului 2025, cauzată de factori de natură fiscală și de reglementare, a determinat BNR să nu modifice rata dobânzii de politică monetară. Menținerea acesteia la 6,5% pe fondul accelerării inflației a condus la o rată reală a dobânzii de referință negativă spre finalul anului, în comparație cu valori ușor pozitive în prima parte a lui 2025. În ceea ce privește rata rezervelor minime obligatorii, aceasta a fost menținută la 8% în cazul pasivelor în monedă națională și la 5% pentru pasivele în valută.

Deficitul de cont curent⁴ a înregistrat un nivel de 7,9% din PIB la finalul anului 2025 (*Graficul 4*), mai redus cu 0,3 pp față de 8,2% din PIB consemnat în 2024, deși în valoare absolută deficitul a crescut cu 1 mld. euro, la 29,9 mld. euro. Reducerea deficitului ca pondere în PIB a fost determinată de creșterea mai accelerată a PIB nominal. Atenuarea dinamicii deficitului comercial a fost sprijinită și de evoluția favorabilă a raportului de schimb extern (*terms of trade*), prețurile exporturilor crescând cu 0,9% față de media anului 2024, în timp ce prețurile importurilor s-au redus cu 0,3%⁵.

Graficul 4: Evoluția PIB real, a cererii interne și a soldului contului curent în perioada 2005-2025

Sursa: BNR, Eurostat, calcule Consiliul Fiscal

Nivelul deficitului de cont curent rămâne crescut și ridică semne de întrebare privind evoluția dezechilibrelor externe și a gradului de competitivitate, tabloul de bord european stabilind un prag de alertă atunci când media deficitului de cont curent din ultimii 3 ani depășește 4% din PIB. În cazul României, această medie a atins valoarea de 7,6% din PIB în 2025, nivelul de 4% din PIB continuând să fie depășit în fiecare din ultimii trei ani (6,6% în 2023, 8,2% în 2024 și 7,9% în 2025). În 2025, deficitul bugetar în termeni ESA, deși în scădere, a înregistrat un nivel ridicat (7,9% din PIB), perpetuând

⁴ Conform datelor BNR, accesate în baza de date interactivă la 23 iulie 2026.

⁵ Conform datelor INS privind indicii valorii unitare în comerțul internațional în 2025.

provocările asociate deficitelor gemene și necesitând continuarea eforturilor de consolidare bugetară pentru asigurarea stabilității macroeconomice. Cumulat cu deficitul de cont curent de 7,9% din PIB, presiunea combinată a celor două deficite asupra necesarului de finanțare și a sustenabilității externe rămâne una dintre cele mai ridicate din UE.

Analizând evoluția contului curent din perspectiva echilibrului economisire - investire, se observă că rata de economisire, ca pondere în PIB, a crescut cu 1,2 pp, de la 16,8% în 2024, la 18% în 2025, iar rata de investire s-a majorat cu 0,9 pp, de la 25% în 2024, la 25,9% în 2025. Întrucât creșterea ratei de economisire a depășit ușor creșterea ratei de investire, deficitul contului curent s-a diminuat de la 8,2% în 2024, la 7,9% din PIB în 2025.

Ameliorarea deficitului de cont curent ca procent în PIB a fost susținută de îmbunătățirea soldului bunurilor și serviciilor, al cărui deficit s-a redus de la 21,3 mld. euro în 2024, la 20 mld. euro în 2025. Această evoluție a fost determinată, pe de o parte, de reducerea deficitului balanței bunurilor cu 0,5 mld. euro (de la 33 mld. euro în 2024, la 32,5 mld. euro în 2025), iar, pe de altă parte, de majorarea soldului excedentar al balanței serviciilor cu 0,9 mld. euro (de la 11,7 mld. euro în 2024, la 12,6 mld. euro în 2025).

În direcția adâncirii deficitului de cont curent a acționat balanța veniturilor primare, al cărei deficit a crescut cu 1,7 mld. euro (de la 8,3 mld. euro în 2024, la 10 mld. euro în 2025), majorare determinată, în proporții apropiate, de accentuarea deficitului veniturilor din investiții străine directe și de cea a veniturilor din investiții de portofoliu. Balanța veniturilor secundare a rămas marginal excedentară, cu un sold de doar 0,1 mld. euro în 2025, în scădere față de 0,7 mld. euro în 2024, reducând semnificativ aportul său favorabil la soldul contului curent.

În privința finanțării deficitului de cont curent (de 29,9 mld. euro), aceasta s-a realizat, în cea mai mare parte, prin intermediul contului financiar al balanței de plăți (22,5 mld. euro în 2025, față de 19,9 mld. euro în 2024) și, într-o măsură mai redusă, prin aportul contului de capital (7,2 mld. euro, față de 5,2 mld. euro în 2024). În cadrul contului financiar, investițiile directe nete (sub formă de participații la capital, dar și instrumente de natura datoriei) au avut o valoare de circa 7,5 mld. euro, în comparație cu 4,7 mld. euro în 2024, valoarea acestora acoperind circa 25% din deficitul de cont curent. Componenta reprezentată de reinvestirea profiturilor s-a majorat la 4,1 mld. euro, față de 3 mld. euro în 2024. Ponderea investițiilor directe nete în contul financiar a crescut la 33,6%, față de 23,8% în 2024. Investițiile de portofoliu s-au majorat la 13,5 mld. euro în 2025, față de 12,4 mld. euro în 2024, iar alte investiții au crescut la 6,2 mld. euro, față de 3,6 mld. euro în 2024. Soldul contului de capital a crescut la 7,2 mld. euro în 2025, față de 5,2 mld. euro în 2024, pe seama majorării transferurilor de capital ale administrației publice, unde sunt reflectate fondurile europene din cadrul CFM și granturile din PNRR, la 7 mld. euro, față de 4,7 mld. euro în 2024. În acest context, acoperirea deficitului de cont curent prin fluxuri non-generatoare de datorie (acestea fiind considerate a fi soldul contului de capital, iar, din contul financiar, doar „Participații la capital de natura investițiilor directe, inclusiv profituri reinvestite”) s-a îmbunătățit la 42,8% în 2025, față de 31,4% în 2024, pe fondul creșterii investițiilor directe și al absorbției mai ridicate de fonduri europene reflectate în contul de capital.

În anul 2025⁶, datoria externă brută a României a crescut cu 12,3% față de anul anterior, la un nivel de circa 228,5 mld. euro la finele lunii decembrie. Ponderea acesteia în PIB s-a majorat cu 2,5 pp față de luna decembrie 2024, până la nivelul de 60,1%. În condițiile menținerii unor deficite gemene ridicate, această evoluție continuă traiectoria ascendentă din ultimii ani, ponderea datoriei externe în PIB majorându-se cu circa 12 pp față de anul 2022.

Din totalul datoriei externe la finalul anului 2025, 78,9% era reprezentată de datoria pe termen lung, această categorie majorându-se în structură față de nivelul de 76,8% atins în 2024, pe fondul înregistrării unei creșteri de 15,3% (de la 156,4 mld. euro în 2024, la 180,3 mld. euro în 2025). Un ritm mai redus de creștere poate fi observat în cazul datoriei externe pe termen scurt, care s-a majorat în 2025 cu 1 mld. euro (+2,1%), ajungând la nivelul de 48,1 mld. euro, iar ponderea sa în totalul datoriei externe a scăzut cu 2,1 pp, la 21,1%. Orientarea datoriei externe către scadențe mai lungi poate reprezenta un semnal pozitiv din perspectiva unei expuneri mai reduse la volatilitatea piețelor financiare. Totodată, rezervele internaționale ale băncii centrale (circa 77 mld. euro la finalul anului 2025, din care rezerve valutare de 61,6 mld. euro) acoperă de circa 1,6 ori datoria externă pe termen scurt și echivalentul a aproximativ 6 luni de importuri de bunuri și servicii.

Evoluția datoriei pe termen lung, în anul 2025, a fost determinată, în principal, de majorarea volumului titlurilor de natura datoriei emise de administrația publică (+14,4 mld. euro), a împrumuturilor administrației publice (+4,6 mld. euro), a volumului împrumuturilor contractate de alte sectoare (+3,2 mld. euro) și a volumului titlurilor de natura datoriei emise de societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (+1 mld. euro).

Datoria administrației publice a crescut cu circa 18,6 mld. euro la finalul lui 2025, față de anul precedent, în principal pe fondul creșterii volumului titlurilor de natura datoriei emise de administrația publică, cu scadența pe termen lung (+14,4 mld. euro), și al împrumuturilor administrației publice pe termen lung (+4,6 mld. euro). În consecință, ponderea datoriei publice externe în totalul datoriei externe a urcat de la 69,5% în 2024, la 71% în 2025. În condițiile în care ponderea aferentă datoriei externe a băncii centrale s-a diminuat în 2025, de la 2,9% la 1,8% din totalul datoriei externe, ponderea datoriei private externe s-a menținut relativ stabilă, la 27,2%, față de 27,6% în 2024.

Creditul neguvernamental⁷ a înregistrat în decembrie 2025 o scădere de 3,2% în termeni reali, față de aceeași perioadă a anului precedent, în condițiile unui indice al prețurilor de consum de 9,7% (în termeni nominali, creditul neguvernamental a crescut cu 6,1%). Pe segmentul creditelor în lei acordate populației, în 2025, s-a înregistrat o creștere modestă în termeni reali de 0,5% (în termeni nominali, +10,2%). Creditele în valută acordate populației, exprimate în lei, au înregistrat, în aceeași perioadă, o scădere reală amplă, de 20,9%, corespunzând unei contracții nominale de 13,3%. Ponderea creditelor acordate prin programul „Prima Casă”/„Noua Casă” în totalul creditelor imobiliare a continuat să scadă⁸, ajungând la circa 16% în martie 2026, în comparație cu circa 45% în septembrie 2018. Creditele în lei

⁶ Conform datelor BNR, accesate în baza de date interactivă la 23 iulie 2026.

⁷ Sursa datelor: BNR, baza de date interactivă.

⁸ Conform Raportului asupra stabilității financiare al Băncii Naționale a României, iunie 2026.

acordate societăților nefinanciare și instituțiilor financiare nemonetare s-au contractat, în termeni reali, cu 14,6% (-6,4% în termeni nominali). În schimb, creditele în valută acordate companiilor, echivalent în lei, au crescut, în termeni reali, cu 6,5% (+16,8% în termeni nominali), indicând o preferință pentru finanțarea în euro.

În 2025, rata creditelor neperformante a continuat traiectoria ascendentă inițiată în 2024, ajungând la 3,1% în decembrie 2025, față de 2,9% în decembrie 2024 (nivelul mediu în UE a fost de 1,8% în 2025)⁹. Gradul de acoperire cu provizioane a ajuns la 62,3% la finalul anului 2025, în scădere de la 64,5% în 2024 – menținându-se cu mult peste nivelul mediu european de 41,4%. Din punct de vedere macroprudențial, se poate constata o lichiditate adecvată la nivelul sistemului bancar, indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate fiind de 257% în 2025¹⁰, comparativ cu media UE de 163%. Totodată, în 2025, raportul credite pe depozite pentru populație și societăți nefinanciare s-a menținut la un nivel subunitar (62,3%), reliefând provocări structurale în absorbția creditului atât la nivelul firmelor, cât și la nivelul gospodăriilor (în comparație, media acestui indicator în UE a fost de 104,8%). Pentru companii, factorul generator sunt problemele de decapitalizare ale sectorului real, ceea ce duce la un număr redus de agenți economici bancabili. La nivelul gospodăriilor, raportul puternic subunitar între credite și depozite este determinat și de riscul ridicat de sărăcie, România continuând să înregistreze unul dintre cele mai ridicate procente ale populației expuse riscului de sărăcie dintre statele UE¹¹. Aceste caracteristici reduc apetența pentru credite bancare, precum și bonitatea potențialilor debitori.

În anul 2025, datele privind piața muncii au evidențiat un număr mediu de salariați de circa 5.468¹² mii persoane (+0,3% față de anul anterior), ritm de creștere semnificativ mai lent față de anii precedenți, pe fondul înghețării posturilor în sectorul public și al dinamicii modeste a economiei. Rata șomajului BIM s-a majorat la 6,1%, față de 5,4% în 2024, reflectând deteriorarea condițiilor de pe piața muncii. Câștigul salarial mediu net¹³ a crescut cu 6,1% în termeni nominali față de 2024, la aproximativ 5.264 lei, însă câștigul salarial real a scăzut cu 1,1%, în condițiile în care inflația medie anuală a accelerat la 7,3%, față de 5,6% în 2024, pe fondul majorării TVA, accizelor și al eliminării plafonării prețurilor la energie.

Având în vedere obligația CF de a include în raportul său anual o evaluare *ex post* a prognozelor macroeconomice și bugetare, cuprinse în strategia fiscal-bugetară care face obiectul raportului (conform art. 61 al LRFB), [Tabelul 1](#) prezintă principalele prognoze macroeconomice din SFB 2025-2027, în comparație cu valorile realizate efectiv la nivelul anului 2025, conform celor mai recente date disponibile.

În 2025, PIB nominal a fost cu 0,2% mai mare față de prognoza SFB 2025-2027 (1.916,4 mld. lei, față de 1.912,6 mld. lei prognozat), în condițiile unui deflator PIB care a depășit cu 2,4 pp estimările inițiale (8,2%, față de 5,8% prognozat). Creșterea economică reală a fost mai mică cu 1,8 pp față de prognoza din SFB 2025-2027 (0,7%, față de 2,5%), reflectând impactul comprimării cererii interne. În privința

⁹ Conform European Banking Authority Risk Dashboard, trimestrul 4 2025.

¹⁰ Conform Raportului asupra stabilității financiare al Băncii Naționale a României, iunie 2026.

¹¹ Conform datelor Eurostat privind populația expusă riscului de sărăcie, accesate la 23 iulie 2026.

¹² Conform prognozei de primăvară a CNSP din mai 2026.

¹³ Conform prognozei de primăvară a CNSP din mai 2026.

componentelor PIB, se observă o dinamică efectivă semnificativ sub estimările inițiale pentru consumul final (-2,3 pp față de SFB). Această divergență este determinată atât de consumul privat (cu 2 pp sub SFB), pe fondul înghețării veniturilor și al creșterii prețurilor, cât și de consumul guvernamental, care a înregistrat o scădere efectivă de 2,6%, cu 3 pp sub prognoza inițială, ca efect direct al măsurilor de restrângere a cheltuielilor publice. Formarea brută de capital fix a crescut cu 3,4%, cu 2,5 pp sub prognoza din SFB 2025-2027. Exporturile au depășit estimările inițiale cu 2 pp (+4,3%, față de +2,3% prognozat), în timp ce importurile au crescut cu 4,9%, depășind prognoza SFB cu 1,1 pp.

Tabelul 1: Principalii indicatori macroeconomici în 2025 (prognoză SFB versus realizări)

	SFB 2025-2027	Efectiv 2025
	modificare procentuală față de anul anterior (%)	
Produsul intern brut		
Produsul intern brut (mil. lei)	1.912.587	1.916.405
Produsul intern brut real	2,5	0,7
Deflatorul PIB	5,8	8,2
Utilizarea PIB		
Consumul final	2,1	-0,2
Cheltuiala pentru consumul privat	2,5	0,5
Cheltuiala pentru consumul guvernamental	0,4	-2,6
Formarea brută de capital fix	5,9	3,4
Exporturi de bunuri și servicii (volum)	2,3	4,3
Importuri de bunuri și servicii (volum)	3,8	4,9
Rata inflației		
Decembrie 2025	3,8	9,7
Medie anuală	4,4	7,3
Piața muncii		
Rata șomajului BIM (sf. per.)	5,3	6,1
Număr mediu salariați	1,2	0,3
Câștigul salarial mediu net	6,1	6,1

Sursa: CNSP, Eurostat, MF

Conform SFB 2025-2027, rata inflației la finele anului 2025 era anticipată la 3,8%, iar cea medie la 4,4%, valorile efectiv înregistrate depășind semnificativ prognozele cu 5,9 pp (9,7% la decembrie) și, respectiv, cu 2,9 pp (7,3% medie anuală). Depășirea substanțială a țintei de inflație a fost determinată, în principal, de majorarea cotei standard de TVA, creșterea accizelor și eliminarea plafonării prețurilor la energie, factori care nu au fost incorporați în prognoza din SFB 2025-2027. O diferență semnificativă între prognoza din SFB 2025-2027 și valoarea efectiv înregistrată poate fi observată și în cazul deflatorului PIB – care măsoară dinamica prețurilor la nivelul întregii economii, nu doar la nivelul bunurilor și serviciilor finale –, care a fost anticipat la 5,8%, în timp ce valoarea sa efectivă a fost de 8,2% (+2,4 pp). Rata șomajului BIM s-a situat la 6,1%, cu 0,8 pp peste nivelul prognozat în SFB 2025-2027 (5,3%), semnalând o deteriorare a condițiilor de pe piața muncii față de așteptări. Deteriorarea este confirmată și de numărul mediu de salariați, care a crescut cu doar 0,3%, cu 0,9 pp sub prognoza inițială de 1,2%. Câștigul

salarial net s-a majorat cu 6,1%, similar prognozei din SFB 2025-2027, însă, în termeni reali, acesta a scăzut cu 1,1% pe fondul accelerării inflației.

III. Politica fiscal-bugetară în anul 2025

III.1. Trăsături ale politicii fiscal-bugetare în anul 2025

După ce în 2021 și 2022 s-a manifestat o tendință de diminuare a deficitului bugetar, anii 2023 și 2024 au marcat o deviație semnificativă de la țintele de consolidare bugetară. Deși deficitul bugetar s-a diminuat în 2025, continuarea procesului de consolidare bugetară este absolut necesară. În continuare, vor fi sintetizate principalele trăsături ale politicii fiscal-bugetare în anul 2025, acestea fiind detaliate ulterior în cadrul prezentului raport:

- Construcția bugetară inițială avea în vedere pentru anul 2025 un deficit *cash* de 7,04% din PIB, reprezentând o diminuare cu 1,61 pp din PIB față de nivelul consemnat în anul 2024. Conform MF, ținta de deficit în termeni ESA era similară cu cea stabilită conform metodologiei *cash*. Principalele ipoteze macroeconomice care au fundamentat bugetul inițial pe anul 2025 vizau o creștere în termeni reali a PIB cu 2,5%, un deflator PIB de 5,8% și o rată medie anuală a inflației de 4,4%. Pe baza unei abordări prudente a prognozării veniturilor și cheltuielilor, CF aprecia construcția bugetară pentru anul 2025 compatibilă cu un deficit *cash* situat în jurul valorii de 7,7% din PIB, menționând riscuri suplimentare cu privire la încadrarea în nivelurile proiectate pentru cheltuielile de personal și cele de asistență socială.
- Pe termen mediu, având în vedere plasarea României în procedura de deficit excesiv, SFB 2025-2027 urma traiectoria de reducere a deficitului stabilită în PBSTM. Astfel, deficitul ESA era preconizat să se reducă cu 0,6 pp din PIB în 2026 și cu 0,7 pp din PIB în anul 2027, până la nivelul de 5,7% din PIB, valorile proiectate de MF pentru deficitul *cash* fiind similare cu cele estimate potrivit metodologiei ESA. Analiza cadrului fiscal-bugetar pe termen mediu arăta că acesta a fost construit pe ipoteza unui control strict al cheltuielilor bugetare, fără a se avea în vedere un progres vizibil la nivelul veniturilor fiscale. În consecință, CF nota că menținerea traiectoriei de reducere a deficitului bugetar necesita o creștere semnificativă a veniturilor fiscale, o reformă profundă a ANAF fiind stringentă. În lipsa unor politici fiscale care să sprijine traiectoria de consolidare bugetară și pe partea de venituri, CF aprecia că o ajustare a deficitului bugetar pe termen mediu doar pe latura cheltuielilor nu era credibilă.
- Lipsa unui program de asanare a finanțelor publice a pus România într-o situație extremă în prima parte a anului 2025, când se profila spectrul unei retrogradări a *ratingului* suveran și acces tot mai complicat la finanțare și refinanțare. Execuția bugetară a arătat un derapaj semnificativ de la traiectoria de consolidare bugetară stabilită prin bugetul inițial, deficitul ajungând la 3,7% din PIB la finele lunii iunie. Având în vedere atât riscul de retrogradare a *ratingului* suveran, precum și mediul internațional nefavorabil, marcat de instabilitate, conflicte comerciale și armate, corecția dezechilibrului bugetar reprezenta o urgență absolută. În acest context, în luna iulie a fost adoptată Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare, aceasta cuprinzând un pachet de măsuri care au ținut atât creșterea veniturilor bugetare, cât și diminuarea cheltuielilor bugetare. Impactul cumulat al acestor măsuri era estimat la 0,6% din PIB în 2025, respectiv la

3,35% din PIB în 2026, creând premise pentru reducerea deficitului bugetar în 2025 și pentru respectarea țintei de deficit bugetar în 2026. Creșterea de taxe și impozite a fost necesară, dată fiind urgența diminuării vizibile a deficitului în 2025, imposibilitatea de a limita ajustarea bugetară numai la reduceri de cheltuieli și de a ameliora masiv și rapid colectarea veniturilor fiscale (inclusiv prin reducerea *gap*-ului la TVA).

- Prima rectificare bugetară (aprobată prin OUG nr. 50 și OUG nr. 51 din 1 octombrie 2025) a prevăzut, în comparație cu bugetul inițial, o majorare a veniturilor bugetare cu aproximativ 6,7 mld. lei și o creștere a cheltuielilor bugetare cu circa 31,8 mld. lei. Exprimat ca procent în PIB, nivelul deficitului *cash* a fost estimat la 8,4%, cu 1,36 pp peste ținta din bugetul inițial. Pe baza datelor disponibile, care aveau în vedere atât mersul execuției bugetare, precum și pachetul de măsuri adoptat în luna iulie 2025, CF a apreciat că noile coordonate ale construcției bugetare erau compatibile cu un deficit bugetar *cash* în jur de 8,4% din PIB în 2025, notând că această nouă țintă trebuia judecată în raport cu un deficit mai mare (în jur de 9% din PIB), ce se contura în lipsa unor măsuri de ajustare.
- Cea de-a doua rectificare bugetară (OUG nr. 64 și OUG nr. 65 din 28 noiembrie 2025) a operat o revizuire marginală a proiecțiilor de la rectificarea precedentă, menținând neschimbată ținta de deficit bugetar la 8,4% din PIB. Atât veniturile, cât și cheltuielile totale ale bugetului general consolidat au fost diminuate cu circa 1,8 mld. lei. Principalele ajustări au fost operate la categoriile de venituri și cheltuieli aferente proiectelor finanțate din fonduri europene și la cheltuielile de capital, reflectând renegocierea PNRR prin care unele proiecte au fost translatate între componenta de granturi și cea de împrumuturi, efectul fiind parțial contrabalansat de necesitatea finanțării din fonduri naționale a proiectelor pentru care s-a redus alocarea PNRR.
- Execuția bugetară la finalul anului 2025 a consemnat un deficit bugetar în standarde *cash* de 7,62% din PIB, semnificativ sub nivelul de 8,4% din PIB, proiectat la cele două rectificări. Diminuarea deficitului bugetar, în comparație cu a doua rectificare, a fost sprijinită de (i) reducerea cheltuielilor de personal, cu dobânzile, a subvențiilor și a cheltuielilor cu asistența socială, (ii) modificarea structurii de finanțare pentru investițiile finanțate din fonduri europene și din fonduri naționale, (iii) plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent, (iv) precum și de creșterea veniturilor fiscale și a celor nefiscale. Conform metodologiei ESA, deficitul bugetar a fost de 7,9% din PIB în anul 2025, consemnând o corecție cu 1,4 pp față de nivelul de 9,3% din PIB consemnat în 2024. Corecția a fost determinată cu precădere de restrângerea consumului intermediar, a remunerării salariaților și a subvențiilor, în timp ce cheltuielile cu dobânzile și asistența socială s-au majorat față de anul precedent. Un impact favorabil a avut și creșterea încasărilor din impozite directe și TVA, ușor atenuat de diminuarea veniturilor din accize și taxe vamale.
- Diminuarea deficitului bugetar, în a doua jumătate a anului 2025, a fost un semnal încurajator pentru continuarea traiectoriei de consolidare bugetară în anii următori. Însă, o programare bugetară riguroasă și respectarea regulilor fiscale reprezintă premise esențiale pentru succesul procesului de consolidare. În acest context, trebuie menționat că, deși înregistrarea unui deficit de 7,62% din PIB reprezintă o performanță în raport cu ținta de 8,4%, confirmată la a doua

rectificare (finele lunii noiembrie 2025), înregistrarea unei diferențe importante între țintă și realizările efective, într-un interval de timp atât de scurt, ridică semne de întrebare cu privire la rigurozitatea programării bugetare. Corelarea proiecțiilor cu execuția bugetară efectivă oferă predictibilitate mediului economic și transmite un semnal clar privind plauzibilitatea construcțiilor bugetare.

III.2. Evaluarea obiectivelor, țăntelor și indicatorilor bugetari

Conform art. 61, alin. (2), din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69, republicată (LRFB), raportul anual al Consiliului Fiscal trebuie să conțină *„o analiză cu privire la derularea politicii fiscal-bugetare din anul precedent față de cea aprobată prin strategia fiscal-bugetară și bugetul anual”* și să includă:

„a) evaluarea ex post, obiectivă și cuprinzătoare, a prognozelor macroeconomice și bugetare, anuale și multianuale, cuprinse în strategia fiscal-bugetară și în bugetul anual din anul bugetar care face obiectul raportului, inclusiv semnalarea, dacă este cazul, a unei tendințe părtinitoare semnificative care afectează previziunile macroeconomice pe o perioadă de cel puțin 4 ani consecutivi;

b) evaluarea obiectivelor, țăntelor și indicatorilor stabiliți prin strategia fiscal-bugetară și prin bugetul anual din anul bugetar care face obiectul raportului;

c) evaluarea performanței Guvernului și a modului cum au fost respectate principiile și regulile prevăzute de prezenta lege în anul bugetar precedent;

c¹) evaluarea ex post a analizei cheltuielilor publice derulate conform prevederilor art. 31 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare;

d) opiniile și recomandările Consiliului Fiscal în vederea îmbunătățirii politicii fiscal-bugetare în anul bugetar curent, în conformitate cu principiile și regulile prevăzute de prezenta lege.”

În caracterizarea politicii fiscal-bugetare din anul 2025 vor fi analizate în continuare: bugetul inițial pe anul 2025; prima rectificare a bugetului general consolidat pe anul 2025; a doua rectificare a bugetului general consolidat pe anul 2025; conformarea cu regulile fiscale în procesul de programare bugetară și execuția bugetară la finele anului.

1. Bugetul inițial al anului 2025

Potrivit prevederilor art. 26 alin. (1) și (2) din LRFB, până la data de 31 iulie a fiecărui an, MF are obligația de a înainta Guvernului strategia fiscal-bugetară pentru următorii 3 ani, însoțită de proiectul legii pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar. Strategia fiscal-bugetară aferentă perioadei 2025-2027 a fost elaborată simultan cu propunerea de buget, ceea ce a implicat un cadru fiscal-bugetar identic pentru anul 2025 în cele două documente menționate anterior. În aceste condiții, obligația CF de a evalua în cadrul raportului anual obiectivele, țăntele și indicatorii stabiliți prin strategia fiscal-bugetară și prin bugetul anual este redusă la o analiză exclusiv *ex post* a proiecțiilor cuprinse în proiectul de buget, monitorizarea respectării *ex ante* a limitelor stabilite pentru indicatorii bugetari prin Legea plafoanelor fiind, similar situației din anii anteriori, irelevantă. Totodată, nerespectarea, în mod repetat, a calendarului legal de elaborare și aprobare a SFB subminează rolul de

orientare pe care strategia fiscal-bugetară pe termen mediu ar trebui să îl aibă pentru programarea bugetară și pentru asigurarea continuității procesului de consolidare.

Bugetul inițial a prevăzut pentru anul 2025 un deficit *cash* de 7,04% din PIB, reprezentând o diminuare cu 1,61 pp din PIB față de nivelul consemnat în anul 2024. Conform MF, ținta de deficit în termeni ESA era similară cu cea stabilită conform metodologiei *cash*. Principalele ipoteze macroeconomice care au fundamentat bugetul inițial pe anul 2025 vizau o creștere în termeni reali a PIB cu 2,5%, un deflator PIB de 5,8% și o rată medie anuală a inflației de 4,4%. Construcția bugetului inițial pentru 2025 a fost nerealistă. Trebuie spus însă că pensiile și salariile au fost înghețate în 2025.

Pe termen mediu, având în vedere plasarea României în procedura de deficit excesiv (PDE)¹⁴, SFB 2025-2027 urma traiectoria de reducere a deficitului stabilită în PBSTM. Astfel, deficitul ESA era preconizat să se reducă cu 0,6 pp din PIB în 2026 și cu 0,7 pp din PIB în anul 2027, până la nivelul de 5,7% din PIB, valorile proiectate de MF pentru deficitul *cash* fiind similare cu cele estimate potrivit metodologiei ESA.

În opinia sa¹⁵ cu privire la *Legea bugetului de stat pe anul 2025, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2025 și Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2025-2027*, CF aprecia că proiectul de buget pornea de la necesitatea ca tendința de accentuare a deficitului bugetar să fie inversată inclusiv pentru a preveni o retrogradare a *ratingului* suveran al României la categoria *junk*. Dintre principalele aspecte menționate de CF enumerăm:

- Ținta de deficit era foarte ambițioasă și cerea măsuri atât pe partea de cheltuieli, cât și pe cea de venituri. Ajustarea din 2025 este numai începutul corecției macroeconomice, fiind necesar ca măsuri să fie adoptate și în anii următori. Corecția macroeconomică este obligatorie și pentru a diminua deficitul de cont curent, pentru a reduce presiunea pe moneda națională.
- Reducerea proiectată a deficitului *cash* în anul 2025 avea în vedere majorarea veniturilor bugetare totale cu circa 2,3 pp din PIB, în timp ce pentru cheltuielile bugetare totale era planificată o creștere cu 0,7 pp din PIB.
- Creșterea planificată a veniturilor, ca pondere în PIB, se datora în bună măsură creșterii prognozate a absorbției de fonduri europene. Eliminând impactul agregatelor de fonduri europene, celelalte categorii de venituri erau planificate să se majoreze cu aproape 0,2 pp din PIB, iar restul categoriilor de cheltuieli era diminuat în planificare cu 1,5 pp din PIB. Neluând în considerare veniturile ipotetice, având drept sursă îmbunătățirea colectării de către ANAF, CF estima venituri inferioare cu circa 9,7 mld. lei, reprezentând circa 0,5% din PIB, față de țintele asumate în proiectul de buget.
- Creșterea planificată a cheltuielilor bugetare, ca pondere în PIB, era influențată în principal de majorarea cheltuielilor cu proiectele finanțate din fonduri europene, contrabalansată parțial de diminuarea cheltuielilor de capital, personal, bunuri și servicii, a altor cheltuieli și a altor transferuri. CF estima un necesar suplimentar de alocări la nivelul cheltuielilor cu bunuri și servicii

¹⁴ Declanșată în aprilie 2020, urmare a depășirii în anul 2019 a nivelului de referință de 3% din PIB pentru deficitul bugetar exprimat în standarde europene.

¹⁵ <https://www.consiliulfiscal.ro/CF%20-%20Opinie%20finala%20-%20Buget%202025%20-%20FINAL.pdf>

și cu dobânzile în cuantum de cel puțin 4,5 mld. lei, reprezentând circa 0,2% din PIB. Totodată, CF sublinia existența unor riscuri suplimentare cu privire la încadrarea în nivelurile proiectate pentru cheltuielile de personal și cele de asistență socială.

- Pe baza unei abordări prudente a prognozării veniturilor și cheltuielilor, CF aprecia construcția bugetară pentru anul 2025 compatibilă cu un deficit *cash* situat în jurul valorii de 7,7% din PIB, cu posibilitatea îndreptării către ținta de 7% din PIB, în condițiile unei colectări mai bune în fapt a veniturilor fiscale, a unei ajustări adiționale a cheltuielilor de capital, a utilizării oricăror economii ce rezultă în execuția bugetară și a prioritizării proiectelor.
- Analiza cadrului fiscal-bugetar pentru perioada 2026-2028 arăta că acesta era construit pe ipoteza unui control strict al cheltuielilor bugetare, fără a se avea în vedere un progres vizibil la nivelul veniturilor fiscale (inclusiv contribuții de asigurări). În consecință, CF a reiterat că menținerea traiectoriei de reducere a deficitului bugetar necesita o creștere semnificativă a veniturilor fiscale, care sunt la un nivel foarte jos în raport cu nevoile de investiții ale României și comparativ cu celelalte state din UE, fiind stringentă o reformă profundă a ANAF.
- CF aprecia că, în lipsa unor politici fiscale care să sprijine traiectoria de consolidare bugetară și pe partea de venituri, nu era credibilă o ajustare a deficitului bugetar pe termen mediu doar pe latura cheltuielilor. Astfel, balanța riscurilor era înclinată în direcția înregistrării unor deficite mai ridicate decât cele preconizate de cadrul fiscal-bugetar pentru perioada 2026-2028, observație cu atât mai relevantă, având în vedere evoluția mediului internațional și provocările mari cu care se confruntă politicile economice.

2. Prima rectificare a bugetului general consolidat pe anul 2025

Lipsa unui program de asanare a finanțelor publice a pus România într-o situație extremă în prima parte a anului 2025, când se profila spectrul unei retrogradări a *ratingului* suveran și acces tot mai complicat la finanțare și refinanțare. Execuția bugetară reflecta un derapaj semnificativ de la traiectoria stabilită prin bugetul inițial, deficitul ajungând la 3,7% din PIB la finele lunii iunie. Având în vedere atât riscul de retrogradare a *ratingului* suveran, precum și mediul internațional nefavorabil, marcat de instabilitate, conflicte comerciale și armate, corecția dezechilibrului bugetar reprezenta o urgență absolută. În acest context, în luna iulie a fost adoptată Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare, aceasta cuprinzând un pachet de măsuri care au ținut atât creșterea veniturilor bugetare, cât și diminuarea cheltuielilor bugetare. Impactul cumulat al acestor măsuri era estimat la 0,6% din PIB în 2025, respectiv la 3,35% din PIB în 2026. Creșterea de taxe și impozite a fost necesară, dată fiind urgența diminuării vizibile a deficitului în 2025, imposibilitatea de a limita ajustarea bugetară numai la reduceri de cheltuieli și de a ameliora masiv și rapid colectarea veniturilor fiscale (inclusiv prin reducerea *gap*-ului la TVA).

În acest context, având în vedere mersul execuției și pachetul de măsuri adoptat în luna iulie 2025, prima rectificare bugetară (aprobată prin OUG nr. 50 și OUG nr. 51 din 1 octombrie 2025) a prevăzut, în comparație cu bugetul inițial, o majorare a veniturilor bugetare cu aproximativ 6,7 mld. lei și o creștere a cheltuielilor bugetare cu circa 31,8 mld. lei. Exprimat ca procent în PIB, nivelul deficitului *cash* a fost estimat la 8,4%, cu 1,36 pp peste ținta din bugetul inițial.

Principalele ajustări operate la nivelul veniturilor bugetare, în comparație cu valorile proiectate în bugetul inițial, au fost următoarele:

- *Venituri fiscale*: +2,6 mld. lei, principalele modificări fiind regăsite la nivelul următoarelor componente:
 - *Impozit pe profit*: -1,4 mld. lei, revizuire negativă determinată de diferența dintre ritmul de creștere stabilit în bugetul inițial (+14,7%) și evoluția agregatului în primele 8 luni ale anului (+11,7%).
 - *Impozit pe salarii și venit*: +1,7 mld. lei, revizuire pozitivă susținută de (i) evoluția peste așteptări a fondului de salarii din economie, (ii) efectul eliminării facilităților fiscale acordate salariaților din sectoarele construcții, agricultură, industria alimentară și IT, (iii) și de majorarea încasărilor din impozitul pe veniturile din dividende.
 - *Alte impozite pe venit, profit și câștiguri de capital*: +1,3 mld. lei, revizuire pozitivă susținută de încasările din impozitul pe venitul microîntreprinderilor și din impozitul pe dividende de la persoane juridice.
 - *TVA*: -1,9 mld. lei, revizuire negativă determinată de diferența dintre ritmul de creștere stabilit în bugetul inițial (+12,5%) și evoluția agregatului în primele 8 luni ale anului (+6,9%), parțial contrabalansată de efectul creșterii TVA începând cu 1 august 2025.
 - *Accize*: +0,5 mld. lei, revizuire pozitivă determinată de evoluția peste așteptări a încasărilor din accize în primele 8 luni ale anului (+15,9%, comparativ cu ținta stabilită în bugetul inițial de +4,9%), dar și de efectul majorării nivelului accizelor, măsură instituită prin pachetul adoptat în luna iulie 2025.
 - *Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii*: +1,3 mld. lei, revizuire ascendentă determinată de execuția peste așteptări (-13,6%, față de -34% în proiectul de buget) și de impozitul suplimentar pe cifra de afaceri realizată de instituțiile de credit, măsură instituită prin pachetul adoptat în luna iulie 2025.
 - *Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități*: +0,6 mld. lei, revizuire pozitivă determinată de impactul majorării taxării suplimentare a jocurilor de noroc, măsură instituită prin pachetul adoptat în luna iulie 2025.
 - *Impozitul pe comerțul exterior (taxe vamale)*: +0,5 mld. lei, revizuire pozitivă în concordanță cu evoluția peste așteptări a execuției agregatului în primele 8 luni ale anului (+34,8%, față de ținta stabilită în bugetul inițial de +8,4%).
- *Contribuții de asigurări*: +2,1 mld. lei, revizuire ascendentă determinată de o dinamică a execuției la 8 luni (+10,3%) peste ținta din bugetul inițial (+8,7%) și de includerea în proiecții a efectului pozitiv al măsurilor instituite prin pachetul adoptat în luna iulie 2025.
- *Sume de la UE în contul plăților efectuate*: -0,8 mld. lei, revizuire descendentă ce reflectă absorbția redusă consemnată în execuția bugetară.
- *Sume aferente asistenței financiare nerambursabile alocate pentru PNRR*: +2,1 mld. lei, deși execuția la 8 luni indica o absorbție de circa 32% din valoarea planificată în bugetul inițial.

Pe partea de cheltuieli bugetare a avut loc o majorare semnificativă (+31,8 mld. lei comparativ cu bugetul inițial), revizuirii ascendente survenind la majoritatea categoriilor principale de cheltuieli, după cum urmează:

- *Cheltuieli de personal*: +0,8 mld. lei, urmare a dinamicii execuției bugetare la 8 luni (+6,9% față de perioada similară a anului precedent), în condițiile în care ținta proiectată în bugetul inițial era de numai 3%.
- *Bunuri și servicii*: +3,9 mld. lei, execuția bugetară la 8 luni arătând o creștere cu 4%, semnificativ peste ținta de +1,1% proiectată în bugetul inițial.
- *Dobânzi*: +12,4 mld. lei, reprezentând cea mai amplă revizuire ascendentă operată, în condițiile în care execuția la 8 luni consemna o creștere a acestui agregat cu 45,2% față de perioada similară a anului precedent, ținta programată fiind de doar +15,4%. Suplimentarea considerabilă a cheltuielilor cu dobânzile a fost determinată de creșterea randamentului obligațiunilor, de majorarea necesarului de finanțare și de contractarea de împrumuturi noi.
- *Alte transferuri*: +2,3 mld. lei, suplimentarea fiind operată cu precădere la nivelul bugetului de stat.
- *Asistență socială*: +8,2 mld. lei, revizuire substanțială ce reflectă în principal majorarea cheltuielilor aferente bugetului de stat și bugetului asigurărilor sociale de stat pentru plata drepturilor de pensie și a altor drepturi de asistență socială, acordarea și decontarea concediilor medicale, compensarea prețurilor la energie pentru consumatorii casnici și acordarea de vouchere pentru plata facturilor la energie.
- *Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2021-2027*: -4,2 mld. lei, execuția la 8 luni consemnând un grad de realizare de doar 34,7%.
- *Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020*: +0,7 mld. lei.
- *Proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR*: +2,6 mld. lei, execuția la 8 luni consemnând un grad de realizare de doar 30,6%.
- *Proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR*: +7 mld. lei, reprezentând o creștere cu circa 48% față de bugetul inițial. Raportat la noua țintă, execuția la 8 luni indica un grad de realizare de 56,6%, în condițiile unei dinamici similare anului anterior fiind posibilă absorbția integrală a sumei bugetate.
- *Fonduri de rezervă*: +2 mld. lei, sumele urmând a se distribui ulterior pe categorii de cheltuieli, în funcție de necesitățile efective.
- *Cheltuieli de capital*: -1,5 mld. lei, execuția la 8 luni consemnând un grad de realizare de 60,3%.

Cheltuielile de investiții publice totale, din surse interne și externe, au fost majorate în planificare cu 1,4 mld. lei (+0,9%) față de nivelul prevăzut în proiectul de buget (modificându-se ca pondere în PIB de la 7,9%, la 8%). În structură, ponderea în PIB a cheltuielilor de investiții publice era formată din: proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (2,1% din PIB), proiecte cu finanțare din asistența financiară nerambursabilă (1,8% din PIB) și din componenta de împrumut (1,1% din PIB) aferente PNRR,

cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă (0,1% din PIB), cheltuieli de capital (2,7% din PIB) și alte transferuri de natura investițiilor (0,2% din PIB).

CF nota că investițiile publice reprezintă un pilon esențial pentru modernizarea infrastructurii și pentru convergența economică a României cu statele dezvoltate din UE. Însă acestea nu asigură automat creșterea producției de bunuri exportabile (*tradables*), fapt vizibil în creșterea rapidă a deficitului comercial și a celui de cont curent. Totodată, alocările pentru investiții trebuie să țină cont de constrângerile financiare interne și externe, precum și de necesitatea imperioasă de a reduce deficitul bugetar.

Totodată, CF sublinia că presiunea asupra cheltuielilor bugetare se va accentua în anii ce vin ca urmare a angajamentelor asumate de România pentru creșterea cheltuielilor de apărare. Alocarea unui procent mai mare din PIB către apărare va impune constrângeri suplimentare asupra bugetului, intensificând nevoia de prioritizare și eficientizare a cheltuielilor publice, alocările către educație și sănătate fiind subdimensionate în comparație cu media din statele membre ale UE și nevoile societății românești.

Pe baza datelor disponibile, CF a apreciat că noile coordonate ale construcției bugetare erau compatibile cu un deficit bugetar *cash* în jur de 8,4% din PIB în 2025, notând că această țintă trebuia judecată în raport cu un deficit mai mare (în jur de 9% din PIB), ce se contura în lipsa adoptării pachetului de măsuri din luna iulie. Aceste măsuri aveau un impact pozitiv limitat asupra deficitului din 2025, influențând execuția bugetară începând cu luna septembrie, însă efectul lor prezumat urma să fie considerabil mai mare asupra deficitului din 2026. O corecție semnificativă a deficitului bugetar ar spori credibilitatea angajamentelor guvernamentale, oferind României acces mai facil la finanțare și refinanțare pe piețele internaționale, și ar îmbunătăți percepția de risc, contribuind la costuri mai reduse de împrumut.

3. A doua rectificare a bugetului general consolidat pe anul 2025

Cea de-a doua rectificare bugetară (OUG nr. 64 și OUG nr. 65 din 28 noiembrie 2025) a operat o revizuire marginală a proiecțiilor de la rectificarea precedentă, menținând neschimbată ținta de deficit bugetar la 8,4% din PIB (159,8 mld. lei). Atât veniturile, cât și cheltuielile totale ale bugetului general consolidat au fost diminuate cu circa 1,8 mld. lei. Principalele ajustări au fost operate la categoriile de venituri și cheltuieli aferente proiectelor finanțate din fonduri europene și la cheltuielile de capital, reflectând renegocierea PNRR prin care unele proiecte au fost translatate între componenta de granturi și cea de împrumuturi, efectul fiind parțial contrabalansat de necesitatea finanțării din fonduri naționale a proiectelor pentru care s-a redus alocarea PNRR.

Pe partea de venituri, față de prima rectificare, a avut loc o revizuire ascendentă marginală a veniturilor fiscale (+0,1 mld. lei, în principal ca urmare a majorării proiecției încasărilor din impozitul pe profit, concomitent cu diminuarea altor impozite pe venit, profit și câștiguri din capital) și nefiscale (+0,4 mld. lei), în timp ce veniturile din contribuții de asigurări au rămas la același nivel. Aceste majorări au fost însă anulate de revizuii negative la nivelul fondurilor europene, atât în ceea ce privește sumele aferente cadrului financiar multianual (-0,4 mld. lei), cât și în ceea ce privește componenta de granturi a PNRR (-1,9 mld. lei).

Pe partea de cheltuieli, față de prima rectificare, s-a consemnat o majorare a plafoanelor în principal pentru bunuri și servicii (+0,6 mld. lei), asistență socială (+1 mld. lei), cheltuieli de capital (+2,1 mld. lei) și pentru proiectele din fonduri nerambursabile aferente CFM 2014-2020 (+3,1 mld. lei). Aceste creșteri au fost însă compensate de reduceri ale altor categorii, mai ales: dobânzi (-1,1 mld. lei), proiecte finanțate din fonduri nerambursabile (-3,3 mld. lei), proiecte cu finanțare din componenta de granturi a PNRR (-2,1 mld. lei) și din componenta de împrumut a PNRR (-0,6 mld. lei).

Analiza revizuirilor propuse pentru principalele categorii de venituri și cheltuieli a arătat o ajustare a acestora în raport cu execuția bugetară pe primele 10 luni ale anului, creând premisele pentru respectarea noilor ținte propuse, principala incertitudine fiind legată de nivelul de absorbție al fondurilor europene. În acest context, CF aprecia că noile coordonate ale construcției bugetare rămăneau compatibile cu un deficit bugetar *cash* în jur de 8,4% din PIB în 2025.

4. Conformarea cu regulile fiscale în procesul de programare bugetară

Evaluarea conformării cu regulile fiscale are în vedere modificările plafoanelor definite de Legea nr. 8/2025 pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2025, prin derogări stabilite cu ocazia celor două rectificări bugetare.

Tabelul 2: Plafoane nominale ale soldului BGC, cheltuielilor totale și ale cheltuielilor de personal

	Legea nr. 8/2025			OUG nr. 50 & 51/2025			OUG nr. 64 & 65/2025		
	Soldul BGC	Cheltuieli totale*	din care:	Soldul BGC	Cheltuieli totale*	din care:	Soldul BGC	Cheltuieli totale*	din care:
			Cheltuieli de personal			Cheltuieli de personal			Cheltuieli de personal
<i>mil. lei</i>	-134,647.0	714,457.3	170,778.8	-159,765.0	744,578.1	171,180.0	-159,765.0	744,969.2	171,180.0
% din PIB proiect buget	-7.04%	37.4%	8.9%	-8.40%	39.1%	9.0%	-8.40%	39.2%	9.0%
% din PIB actualizat	-7.03%	37.3%	8.9%	-8.34%	38.9%	8.9%	-8.34%	38.9%	8.9%

**Exclusiv asistența financiară din partea UE și a altor donatori*

Sursa: MF, Eurostat

Legea nr. 8 din 2025 pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2025 stabilea limita deficitului *cash* al bugetului general consolidat la circa 134,6 mld. lei, reprezentând 7,04% din PIB. Prin derogare de la prevederile art. 6, 7 și ale art. 26 alin. (3) din LRFB, Legea nr. 8/2025 nu prevedea calea de ajustare către obiectivul bugetar pe termen mediu, soldul structural pentru 2025 fiind estimat la -6,4% din PIB potențial, cu perspective de diminuare în 2026 și 2027 (-6%, respectiv -5,5%).

În [Tabelul 2](#) se prezintă limitele principalilor indicatori, stabilite prin Legea nr. 8/2025 și, respectiv, prin cele două rectificări bugetare operate în cursul anului 2025. Cifrele cu caractere italice reprezintă valorile indicatorilor ca procent din PIB recalculat cu date PIB actualizate (Eurostat, mai 2026), respectiv 1.916,4

mld. lei, față de 1.912,6 mld. lei (nivel estimat la momentul elaborării bugetului inițial) și 1.902 mld. lei (nivel estimat la momentul adoptării celor două rectificări).

Este de remarcat că, similar anilor anteriori, rectificările bugetare au stipulat, prin derogare de la Legea plafoanelor, majorări ale limitelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar (atât limite nominale, cât și limite exprimate ca procent în PIB). Această practică reflectă persistența unor slăbiciuni în procesul de programare bugetară din România, regulile fiscale putând fi eludate cu ușurință prin derogări, limitând rolul pe care acestea ar trebui să îl joace în orientarea politicii fiscal-bugetare.

Așa cum se observă din tabelul anterior, *prima rectificare bugetară* a recunoscut derapajul semnificativ de la traiectoria stabilită prin bugetul inițial, majorând plafonul nominal al *cheltuielilor totale* (+30,1 mld. lei), în timp ce plafonul *deficitului bugetului general consolidat* a fost majorat cu 25,1 mld lei, comparativ cu prevederile Legii nr. 8/2025. Ca urmare a creșterii limitelor nominale, și plafonul deficitului bugetar exprimat ca pondere în PIB a fost majorat de la 7%, la 8,4%. Deși plafonul nominal al *cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat* nu a fost revizuit, ca pondere în PIB acesta a crescut de la 8,9%, la 9%, pe fondul revizuirii descendente a proiecției privind PIB nominal pe anul 2025.

Cea de-a doua rectificare a operat modificări minore comparativ cu prima rectificare bugetară, majorând plafonul *cheltuielilor totale* cu 0,4 mld. lei și menținând constante plafoanele *deficitului bugetar* și ale *cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat*, atât în valori nominale, cât și exprimate ca pondere în PIB.

Dacă se recalculează indicatorii exprimați ca pondere în PIB considerând valoarea PIB actualizată din mai 2026 (ultimul rând din *Tabelul 2*, cu caractere italice), se observă majorarea plafonului *deficitului bugetar* de la 7,03% din PIB în bugetul inițial, la 8,34% din PIB la prima și a doua rectificare, respectiv creșterea ponderii *cheltuielilor totale* de la 37,3% (în proiecția inițială), la 38,9% (în cele două rectificări). Pe de altă parte, plafonul nominal al *cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat* nu a fost modificat pe parcursul anului, menținându-se la 8,9% din nivelul PIB actualizat.

Plafonul nominal al deficitului primar a fost majorat la prima rectificare bugetară cu 12,8 mld. lei (de la 92,8 mld. lei în proiecția inițială, la 105,6 mld. lei) și cu încă 2 mld. lei la a doua rectificare, până la 107,6 mld. lei. Și plafonul datoriei publice, exprimat ca pondere în PIB, a crescut succesiv pe parcursul anului 2025, de la 58,5% (în proiecția inițială), la 59,6% (prima rectificare) și apoi la 60% (a doua rectificare).

5. Execuția bugetară a anului 2025

Execuția bugetară la finalul anului 2025 a consemnat un deficit bugetar în standarde *cash* de 146 mld. lei, cu 11,4 mld. lei peste nivelul stabilit în bugetul inițial (134,6 mld. lei), dar cu 13,8 mld. lei mai mic decât ținta actualizată la cele două rectificări (159,8 mld. lei). Ca pondere în PIB, deficitul *cash* a fost de 7,62%, peste ținta inițială de 7,04%, dar semnificativ sub nivelul de 8,4% din PIB proiectat la cele două rectificări. Conform metodologiei ESA, deficitul bugetar a fost de 7,9% din PIB în anul 2025, ecartul față de proiecția din bugetul inițial (7%) fiind ușor mai mare în acest caz.

Diferența dintre nivelurile deficitului, calculate conform celor două metodologii, a fost determinată, în sensul creșterii deficitului ESA, în principal de următoarele elemente: cheltuieli cu dobânzile (3,9 mld. lei), elemente *one-off* privind sumele aferente PNRR (3,5 mld. lei), ajustări din operațiuni cu certificate de emisii de gaze (2,8 mld. lei), venituri din superdividende (2,7 mld. lei), diferența între plățile *cash* în contul sentințelor judecătorești istorice și quantumul despăgubirilor rezultate în urma hotărârilor judecătorești de pe parcursul anului 2025 (1,7 mld. lei), ajustări privind Fondul de Tranziție Energetică (1,5 mld. lei) și diferența între titlurile noi de despăgubire emise de ANRP în 2025 și plățile efectuate în contul celor istorice (0,7 mld. lei). Aceste diferențe au fost parțial contrabalansate, în sensul diminuării ecartului dintre deficitul ESA și cel *cash*, de ajustări privind achiziția de echipamente militare (6,9 mld. lei), ajustări temporale ale execuției *cash*¹⁶ (5 mld. lei) și diferența între plățile *cash* pentru schema de compensare a prețurilor la energie și obligațiile de plată survenite pe parcursul anului 2025 (0,8 mld. lei).

În **Tabelul 3** se prezintă evoluția principalelor agregate bugetare pe parcursul anului 2025 în standarde *cash*.

Tabelul 3: Evoluția principalelor agregate bugetare în anul 2025 (mld. lei)				
	Program inițial	Prima rectificare	A doua rectificare	Execuție
Venituri totale, din care:	667,5	674,2	672,4	662,7
Venituri fiscale	319,7	322,3	322,4	323,1
Contribuții de asigurări	205,9	208,1	208,1	208,0
Fonduri UE	87,7	89,5	87,2	75,9
Cheltuieli totale, din care:	802,2	833,9	832,2	808,7
Cheltuieli curente, din care:	740,5	773,7	769,8	744,6
Proiecte din fonduri UE*	104,9	103,9	101,6	90,3
Cheltuieli de capital	61,7	60,2	62,3	67,1
Deficit bugetar	-134,6	-159,8	-159,8	-146,0

Sursa: MF

* Sume fără componenta de împrumut a PNRR

Veniturile bugetare totale au fost cu 4,8 mld. lei sub estimarea inițială. În structură, evoluții sub așteptări s-au înregistrat la nivelul *fondurilor UE* (-11,8 mld. lei), în timp ce *veniturile fiscale* (+3,5 mld. lei), *contribuțiile de asigurări* (+2,1 mld. lei) și *veniturile nefiscale* (+1,1 mld. lei) au cunoscut evoluții peste estimări. În structura *veniturilor fiscale* au fost înregistrate depășiri semnificative, comparativ cu prevederile inițiale, la nivelul încasărilor din *alte impozite și taxe pe bunuri și servicii* (+2,8 mld. lei) și *impozit pe salarii și venit* (+ 2,3 mld. lei). Cele mai mari nerealizări față de programul inițial au fost la *TVA* (-2,2 mld. lei), *accize* și *impozit pe profit* (-0,3 mld. lei fiecare).

În raport cu estimările de la a doua rectificare, veniturile bugetare au fost cu 9,7 mld. lei mai mici, consecință a neîndeplinirii nivelului prevăzut pentru *fondurile UE* (-11,3 mld. lei), în timp ce *contribuțiile*

¹⁶ Diferența între încasările din perioada februarie 2025 - ianuarie 2026 comparativ cu ianuarie 2025 - decembrie 2025, ca proxy pentru diferența între taxele și impozitele datorate și cele achitate efectiv.

de asigurări s-au situat în apropierea valorii programate, iar *veniturile fiscale* și cele *nefiscale* au depășit estimările cu circa 0,8 mld. lei fiecare.

Nivelul cheltuielilor bugetare s-a situat cu 6,6 mld. lei peste valoarea programată inițial. Principalele agregate de cheltuieli care au înregistrat depășiri semnificative au fost: *dobânzi* (+8,6 mld. lei), *asistență socială* (+8,6 mld. lei), *bunuri și servicii* (+6 mld. lei) și *cheltuieli de capital* (+5,4 mld. lei). Pe de altă parte, cele mai ample nerealizări ale sumelor bugetate au fost înregistrate la *proiectele cu finanțare din fonduri UE* (-15,4 mld. lei), *plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent* (-3 mld. lei), *cheltuieli de personal* (-1,8 mld. lei) și *subvenții* (-1,4 mld. lei).

În comparație cu estimările de la a doua rectificare, cheltuielile bugetare au fost cu 23,4 mld. lei mai mici. Principalele categorii de cheltuieli care s-au situat sub nivelurile prevăzute au fost: *proiectele cu finanțare din fonduri UE* (-18,5 mld. lei), *plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent* (-3 mld. lei), *dobânzi* (-2,7 mld. lei), *cheltuieli de personal* (-2,5 mld. lei), *subvenții* (-1,8 mld. lei) și *asistență socială* (-0,6 mld. lei). Pe de altă parte, cele mai ample depășiri ale valorilor programate au fost consemnate de *cheltuielile de capital* (+4,8 mld. lei) și de cele cu *bunuri și servicii* (+1,5 mld. lei).

Diminuarea deficitului bugetar, în a doua jumătate a anului 2025, a fost un semnal încurajator pentru continuarea traiectoriei de consolidare bugetară în anii următori. Însă, o programare bugetară riguroasă și respectarea regulilor fiscale reprezintă premise esențiale pentru succesul procesului de consolidare. În acest context, deși înregistrarea unui deficit de 7,62% din PIB (146 mld. lei) reprezintă o performanță în raport cu ținta de 8,4% (159,8 mld. lei), confirmată la a doua rectificare (finele lunii noiembrie 2025), înregistrarea unei diferențe considerabile între proiecțiile de venituri și cheltuieli și realizările efective, într-un interval de timp atât de scurt, ridică semne de întrebare cu privire la rigurozitatea programării bugetare. Corelarea proiecțiilor cu execuția bugetară efectivă oferă predictibilitate mediului economic și transmite un semnal clar privind plauzibilitatea construcțiilor bugetare.

În [Tabelul 4](#) se prezintă evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetare din perspectiva metodologiei naționale (*cash*), exprimate ca pondere în PIB. Comparativ cu anul precedent, în 2025 s-a consemnat diminuarea deficitului bugetar cu 1,05 pp din PIB, explicată prin creșterea ponderii veniturilor bugetare cu 1,92 pp din PIB, concomitent cu creșterea ponderii cheltuielilor bugetare cu 0,87 pp din PIB.

Veniturile BGC, exprimate ca pondere în PIB, au înregistrat creșteri pe principalele categorii: *sumele primite de la UE în contul plăților efectuate* (+0,69 pp), *veniturile fiscale* (+0,28 pp), *contribuțiile de asigurări sociale* (+0,08 pp) și *veniturile nefiscale* (+0,01 pp).

La nivelul *veniturilor fiscale*, majorări comparativ cu anul precedent au fost înregistrate la *impozitul pe salarii și venit* (+0,28 pp), *TVA* (+0,11 pp), *impozitul pe profit* (+0,09 pp), *impozite și taxe pe proprietate* (+0,05 pp), la *accize* consemnându-se o diminuare cu 0,11 pp.

În ceea ce privește cheltuielile BGC, exprimate ca pondere în PIB, cele mai importante reduceri față de execuția anului precedent s-au înregistrat la *cheltuieli de personal* (-0,6 pp), *subvenții* (-0,32 pp), *cheltuieli de capital* (-0,2 pp) și *bunuri și servicii* (-0,06 pp). Pe de altă parte, creșteri față de anul 2024 au

fost înregistrate la *proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare* (+1,45 pp), *dobânzi* (+0,57 pp) și *asistență socială* (+0,36 pp).

Tabelul 4: Evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetare după standarde cash (% din PIB)												
	2015	2016	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Buget inițial 2025	Execuție 2025	Buget inițial 2025 - buget inițial 2024	Execuție 2025-2024
Venituri totale	32,8	29,4	30,3	30,4	31,9	32,8	32,4	32,7	34,8	34,6	1,53	1,92
Venituri fiscale (exclusiv contribuții)	19,4	17,8	14,8	14,2	15,7	16,4	15,6	16,6	16,7	16,9	0,98	0,28
Impozit pe venit	3,7	3,6	2,2	2,3	2,4	2,4	2,5	2,8	3,0	3,1	0,33	0,28
Impozit pe profit	1,9	2,0	1,7	1,5	1,7	1,9	1,8	2,0	2,2	2,1	0,15	0,09
Impozite și taxe pe proprietate	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,05	0,05
TVA	8,0	6,8	6,2	5,7	6,7	6,7	6,5	6,9	7,1	7,0	0,32	0,11
Accize	3,7	3,5	3,0	2,9	2,9	2,5	2,3	2,6	2,5	2,5	0,22	-0,11
CAS	8,1	8,0	10,5	10,5	10,7	9,9	9,9	10,8	10,7	10,9	0,34	0,08
Venituri nefiscale	2,7	2,3	2,6	2,3	2,2	2,8	2,6	2,8	2,8	2,8	0,15	0,01
Donații	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
Sume primite de la UE în contul plăților efectuate	2,4	1,0	2,4	3,3	3,2	3,3	4,0	1,9	3,2	2,6	3,15	0,69
Cheltuieli totale	34,2	31,6	34,9	40,0	38,7	38,5	38,1	41,3	41,9	42,2	3,64	0,87
Cheltuieli de personal	7,3	7,5	9,7	10,4	9,4	8,4	8,3	9,4	8,8	8,8	0,54	-0,60
Bunuri și servicii	5,7	5,4	5,0	5,4	5,4	5,2	4,8	5,3	4,9	5,3	0,31	-0,06
Dobânzi	1,3	1,3	1,1	1,4	1,5	2,1	1,9	2,1	2,2	2,6	0,21	0,57
Subvenții	0,9	0,9	0,7	0,8	0,7	1,3	1,1	1,0	0,7	0,7	0,00	-0,32
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare	3,4	0,8	2,6	3,3	3,5	3,6	4,9	3,3	5,5	4,7	5,47	1,45
Asistență socială	10,7	10,7	10,8	13,1	12,4	12,4	11,9	12,7	12,6	13,1	0,74	0,36
Cheltuieli de capital	2,6	2,5	2,9	3,1	2,8	2,9	2,4	3,7	3,2	3,5	0,84	-0,20
Sold bugetar	-1,45	-2,2	-4,59	-9,61	-6,73	-5,76	-5,61	-8,67	-7,03	-7,62	-2,10	1,05

Sursa: MF, calcule CF

Notă: Sume fără impactul schemelor de compensare a obligațiilor restante față de buget de tip swap

Tabelul 5 prezintă evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetare în standarde ESA 2010¹⁷, exprimate ca procent din PIB.

Tabelul 5: Evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetare după standarde ESA 2010 (% PIB)										
	2015	2016	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Modificări 2025 față de 2024
Total venituri	35,4	32,3	31,9	32,4	32,8	34,4	34,5	34,0	35,4	1,4
Impozite indirecte, din care:	13,3	11,5	10,5	10,3	10,7	11,0	11,0	11,0	11,2	0,2
TVA	8,1	6,5	6,1	6,1	6,4	6,9	6,7	6,8	7,1	0,3
Accize + taxe vamale	5,2	5,0	4,4	4,2	4,3	4,1	4,3	4,2	4,1	-0,1
Impozite directe, din care:	6,6	6,5	4,8	4,7	5,1	6,2	5,4	6,0	6,3	0,3
impozit pe venit	3,7	3,7	2,3	2,4	2,4	2,6	2,5	2,9	...	...
impozit pe profit	2,3	2,3	2,1	1,9	2,2	3,1	2,3	2,5	...	...
CAS	8,1	8,9	11,3	11,9	11,3	10,8	11,0	11,7	11,7	0,0
Alte venituri curente	2,1	1,8	2,0	2,1	1,7	2,2	2,3	2,1	2,0	-0,1
Sume primite de la UE	2,6	1,1	0,9	1,4	1,7	1,8	2,6	1,2	2,4	1,2
Total cheltuieli	35,9	34,8	36,3	41,7	40,0	40,9	41,1	43,3	43,3	0,0
Consum intermediar	5,9	5,7	5,6	5,9	5,9	5,7	6,1	6,2	5,6	-0,6
Remunerarea salariaților	7,8	9,2	11,4	12,2	11,2	10,2	10,2	11,2	10,5	-0,7
Dobânzi	1,5	1,3	1,2	1,4	1,5	1,5	2,0	2,4	2,8	0,4
Asistență socială	11,5	11,7	11,8	13,4	13,2	13,3	12,6	13,6	13,9	0,3
Subvenții	0,4	0,3	0,3	0,9	0,5	1,9	1,1	0,8	0,5	-0,3
Alte cheltuieli curente	2,4	1,4	1,5	2,1	2,3	2,2	1,9	2,0	1,9	-0,1
Formarea brută de capital fix	5,2	3,6	3,4	4,4	4,1	4,3	5,4	5,9	6,0	0,1
Sold bugetar	-0,5	-2,5	-4,4	-9,3	-7,2	-6,5	-6,6	-9,3	-7,9	1,4

Sursa: Eurostat

Consolidarea bugetară inițiată în anul 2010 în vederea corectării dezechilibrelor majore existente la nivelul poziției finanțelor publice a fost caracterizată de un ritm alert, România reușind într-o perioadă de timp relativ scurtă reducerea deficitului bugetar ESA la 0,5% din PIB în 2015. Între anii 2016-2019, politica bugetară expansionistă a condus la inversarea acestui trend, înregistrându-se o creștere importantă a deficitului bugetar, în principal pe fondul scăderii veniturilor, dar și al creșterii cheltuielilor. Astfel, anul 2019 a marcat depășirea pragului de 3% din PIB, România fiind plasată în PDE în aprilie 2020.

¹⁷ Datele cuprinse în acest tabel nu sunt deplin comparabile cu cele din [Tabelul 4](#), diferențele provenind din sfera de cuprindere diferită a celor două standarde, ESA 2010 și standardul național.

Măsurile fiscale luate în anul 2020 pentru atenuarea efectelor sociale și economice în contextul declanșării pandemiei au pus presiune suplimentară pe buget, deficitul BGC atingând 9,3% din PIB. Anul 2021 a consemnat o revenire economică pe fondul măsurilor de sprijin guvernamental și ameliorării situației sanitare, înregistrându-se un deficit de 7,2% din PIB, cu 2,1 pp sub nivelul din 2020. În 2022 și 2023, creșterea semnificativă a PIB, atât în valori nominale, cât și în valori reale, a generat o creștere puternică a veniturilor bugetare, care însă nu a fost folosită pentru reducerea deficitului, ci pentru suplimentarea cheltuielilor bugetare. Astfel, pe fondul diminuării veniturilor și al creșterii accelerate a cheltuielilor, anul 2024 a consemnat un derapaj bugetar de proporții care a condus la un deficit de 9,3% din PIB, similar celui înregistrat în anul de debut al pandemiei.

În anul 2025, veniturile bugetare au înregistrat o pondere de 35,4% din PIB, cu 1,4 pp mai mare decât cea din anul precedent. Cele mai importante creșteri, față de anul 2024, s-au consemnat pentru *sumele primite de la UE* (+1,2 pp din PIB), încasările din *impozite directe* și din *TVA* (+0,3 pp din PIB fiecare). Încasările din *accize și taxe vamale*, precum și din *alte venituri curente* au cunoscut o scădere cu 0,1 pp din PIB fiecare.

Ponderea cheltuielilor bugetare în 2025 a fost de 43,3% din PIB, similar anului anterior. Creșteri au înregistrat cheltuielile cu *dobânzile* (+0,4 pp din PIB), *asistența socială* (+0,3 pp din PIB) și *formarea brută de capital fix* (+0,1 pp din PIB). Cea mai însemnată scădere a fost înregistrată la nivelul cheltuielilor cu *remunerarea salariaților* (-0,7 pp din PIB), urmată de *consumul intermediar* (-0,6 pp din PIB), *subvenții* (-0,3 pp din PIB) și *alte cheltuieli curente* (-0,1 pp din PIB).

Deși deficitul bugetar s-a diminuat semnificativ în anul 2025, acesta se situează încă mult peste pragul de 3% din PIB, prevăzut de tratatele UE. În ipoteza în care corecția deficitului nu ar continua în anii următori, datoria publică a României ar rămâne pe o traiectorie nesustenabilă, iar piețele ar penaliza o astfel de evoluție. Măsurile de consolidare, adoptate până în prezent, atenuază această dinamică, dar nu sunt suficiente pentru a o stabili, ceea ce face indispensabilă continuarea procesului de consolidare bugetară.

În scenariul continuării consolidării bugetare și după anul 2026, ajustarea deficitului ar readuce datoria publică pe o traiectorie descendentă. Efortul necesar este însă unul ridicat și concentrat la începutul perioadei, iar după doi ani de înghețare a cheltuielilor de personal și asistență socială, concomitent cu creșterea sarcinii fiscale, continuarea ajustării devine dificilă din punct de vedere social și politic. În acest context, o ameliorare a colectării veniturilor fiscale reprezintă alternativa mai realistă, sprijinind procesul de consolidare bugetară.

III.3. Veniturile bugetare

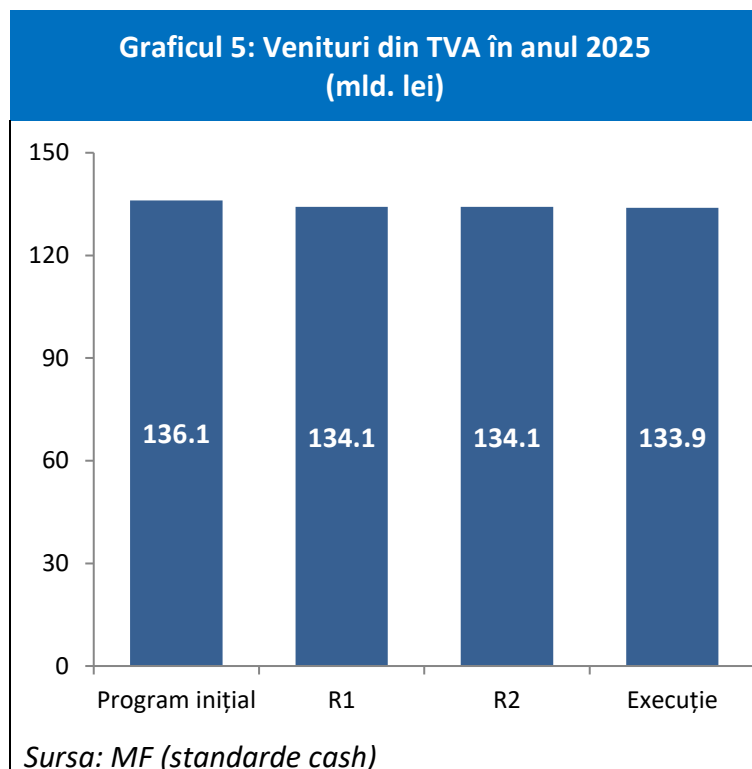
Veniturile BGC au crescut în anul 2025 cu 15,3% (+88,1 mld. lei), față de anul precedent. Această evoluție a fost susținută, în particular, (i) de dinamica pozitivă a PIB nominal (pe fondul unui deflator de 8,2%) și a indicatorilor pieței muncii (creștere a numărului mediu de salariați cu 0,3% și a câștigului salarial mediu brut cu 8%), (ii) de măsurile de politică fiscală adoptate la finalul anului 2024 (în special, măsurile adoptate prin OUG nr. 156/2024, care se referă la eliminarea facilităților fiscale în sectoarele construcții, agricultură, industrie alimentară și creare de programe de calculator; creșterea cotei de impozit pe dividende de la 8% la 10%; reducerea plafonului de venituri pentru microîntreprinderi; introducerea impozitului pe construcții speciale) și (iii) de măsurile prevăzute în Legea nr. 141/2025, adoptată în iulie 2025 (în special, creșterea cotelor de TVA, majorarea accizelor, extinderea bazei de impozitare a CASS pentru veniturile din pensii; suprataxarea instituțiilor de credit și a jocurilor de noroc). Astfel, veniturile bugetare s-au situat la un nivel de 662,7 mld. lei (reprezentând circa 34,6% din PIB), ceea ce consemnează o creștere cu 1,9 pp față de nivelul de 32,7% din PIB, din anul 2024.

Veniturile fiscale au înregistrat o creștere a ponderii în PIB (+0,28 pp față de anul anterior). Pe de o parte, evoluția a fost determinată de majorări la nivelul *impozitului pe profit* (+0,09 pp), *impozitului pe salarii și venit* (+0,28 pp), *impozitelor și taxelor pe proprietate* (+0,05 pp) și *TVA* (+0,11 pp). Aceste efecte au fost parțial contrabalansate de diminuări la nivelul *altor impozite pe venit, profit și câștiguri din capital* (-0,06 pp), *accize* (-0,11 pp) și *alte impozite și taxe pe bunuri și servicii* (-0,15 pp). Creșteri ale ponderii în PIB s-au înregistrat și în cazul *contribuțiilor de asigurări* (+0,08 pp), în timp ce *veniturile nefiscale* s-au menținut la o pondere similară anului precedent. La nivelul veniturilor din fonduri europene, datele indică creșteri ale ponderii în PIB pentru *sume primite de la UE în contul plăților efectuate și prefinanțări* (+0,76 pp) și pentru *sume aferente asistenței financiare nerambursabile alocate pentru PNRR* (+0,72 pp), respectiv, diminuarea *sumelor primite de la UE în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente CFM 2014-2020* (-0,06 pp).

Comparativ cu proiecția bugetară inițială, veniturile BGC încasate efectiv în anul 2025 au consemnat o nerealizare de 4,8 mld. lei (reprezentând circa 0,25% din PIB). Neîndeplinirea nivelului programat s-a regăsit preponderent la fondurile europene (*sume de la UE în contul plăților efectuate și prefinanțări* (-12,1 mld. lei, -0,63 pp din PIB) și *sume aferente asistenței financiare nerambursabile alocate pentru PNRR* (-4,3 mld. lei, -0,23 pp din PIB)), dar și la nivelul *TVA* (-2,2 mld. lei, -0,11 pp din PIB). Aceste nerealizări au fost parțial contrabalansate de depășirea nivelurilor programate pentru: *alte impozite și taxe pe bunuri și servicii* (+2,8 mld. lei, +0,15 pp din PIB), *impozit pe salarii și venit* (+2,3 mld. lei, +0,12 pp din PIB), *contribuții de asigurări* (+2,1 mld. lei, +0,11 pp din PIB) și *venituri nefiscale* (+1,1 mld. lei, +0,06 pp din PIB). Totodată, trebuie menționat că veniturile proiectate în bugetul inițial includeau și sume în cuantum de 9,7 mld. lei provenind dintr-o anticipată creștere a eficienței colectării/reducere a evaziunii fiscale, distribuite astfel: *impozit pe profit* (+0,7 mld. lei), *impozit pe salarii și venit* (+0,2 mld. lei), *TVA* (+5,7 mld. lei) și *contribuții de asigurări* (+3,1 mld. lei).

III.3.1. TVA și accize

În graficul alăturat este prezentată evoluția încasărilor din **TVA**, programate în bugetul inițial, comparativ cu nivelul stabilit la cele două rectificări și cu valoarea efectiv înregistrată în execuția bugetară. Anul 2025 a consemnat un nivel de 133,9 mld. lei al încasărilor din TVA în standarde *cash*, cu 2,2 mld. lei sub nivelul prevăzut în bugetul inițial. La rectificarea din luna septembrie, veniturile din TVA fuseseră revizuite descendent la 134,1 mld. lei, cu toate că a fost inclus și un impact pozitiv, estimat de MF la circa 6 mld. lei, aferent creșterii cotelor de TVA începând cu 1 august 2025. Având în vedere execuția pe primele 10 luni ale anului, cea de-a doua rectificare a menținut nivelul prevăzut la prima rectificare, valoarea efectivă a încasărilor fiind cu doar 0,2 mld. lei mai mică.

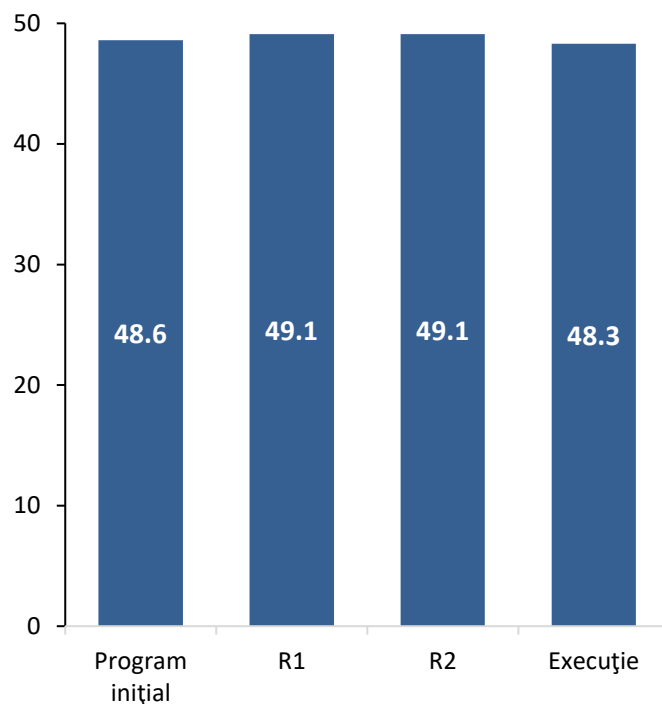
Evoluția încasărilor din TVA a fost susținută de măsurile introduse prin Legea nr. 141/2025, care prevedeau, printre altele, creșterea cotei standard de TVA de la 19% la 21% și păstrarea unei singure cote reduse de TVA, stabilită la 11% (față de două cote reduse anterior, de 5% și 9%). Totodată, consumul privat s-a majorat în 2025 cu 8,1%, depășind ușor dinamica estimată de CNSP la momentul elaborării proiectului de buget (+7,3%).

Comparativ cu anul precedent, nivelul încasărilor corespunzătoare acestui agregat bugetar a crescut cu 10,7% (+13 mld. lei). Pentru a investiga performanța încasărilor din TVA, a fost realizată o proiecție *ex post* a acestora, în vederea comparării cu realizările efective. Astfel, pornind de la execuția bugetară a veniturilor din TVA în 2024 (ajustată cu efectul amnistiei fiscale acordate în acel an), s-a aplicat creșterea cu 8,1% a consumului privat și s-a ținut cont de efectul măsurilor de politică fiscală adoptate în 2025 privind creșterea cotelor de TVA. Sub influența acestor factori, proiecția *ex post* a încasărilor din TVA pentru anul 2025 se situează la circa 135,4 mld. lei, în timp ce execuția efectivă a consemnat un nivel de 133,9 mld. lei. În consecință, execuția veniturilor din TVA nu oferă dovezi privind îmbunătățirea eficienței colectării acestora, care ar fi trebuit să genereze venituri suplimentare de 5,7 mld. lei, conform proiecțiilor inițiale ale MF.

Prin urmare, deși este de dorit creșterea veniturilor fiscale prin îmbunătățirea colectării, mai ales având în vedere decalajul semnificativ de încasare a TVA din România, acest lucru nu justifică includerea unor venituri ipotetice în construcția bugetară. Eventuala materializare a unor venituri suplimentare din creșterea eficienței colectării ar trebui să se reflecte întâi în rezultatele execuțiilor bugetare de pe parcursul anului și apoi poate fi recunoscută cu ocazia rectificărilor bugetare.

Veniturile încasate din **accize** au însumat 48,3 mld. lei în anul 2025, cu 0,3 mld. lei mai puțin decât estimarea din bugetul inițial. Acesta prevăzuse venituri din accize în valoare de 48,6 mld. lei, în condițiile unei creșteri prognozate a consumului privat în termeni reali de circa 2,5% și a majorării programate a accizelor la 1 ianuarie 2025 (cu 6,1% pentru produsele energetice și cu 4,4% pentru produsele cu alcool, distilate și băuturi alcoolice) și la 1 aprilie 2025 (cu 2,2% pentru produsele din tutun). La prima rectificare bugetară, ținta de încasări a fost revizuită ascendent la 49,1 mld. lei, pe fondul adoptării măsurilor de creștere a accizelor cu începere de la 1 august 2025 (incluse în Legea nr. 141/2025). Cea de-a doua rectificare a menținut ținta de încasări la 49,1 mld. lei, însă execuția efectivă a consemnat un nivel cu 0,8 mld. lei mai mic. Față de execuția bugetară a anului 2024, nivelul încasărilor din accize a înregistrat o creștere cu circa 2 mld. lei (+4,3%).

Graficul 6: Venituri din accize în anul 2025 (mld. lei)

Sursa: MF (standarde cash)

Având în vedere că accizele sunt prezentate în mod agregat în construcția bugetară, ceea ce nu permite studierea impactului modificării unei singure categorii, este de interes realizarea unei analize a structurii încasărilor din accize. Astfel, cu o pondere de 53,9% din încasări (în creștere cu 4,9 pp față de nivelul înregistrat în anul anterior), accizele la produsele energetice continuă să reprezinte cea mai importantă componentă a acestui agregat, urmate de accizele la produsele din tutun, cu o pondere în total încasări de 40,6% (în scădere față de nivelul de 45,5% înregistrat în anul anterior) și de accizele la alcool, distilate și băuturi alcoolice, cu o pondere în total încasări de 4,1% (cu 0,2 pp mai mică față de anul anterior).

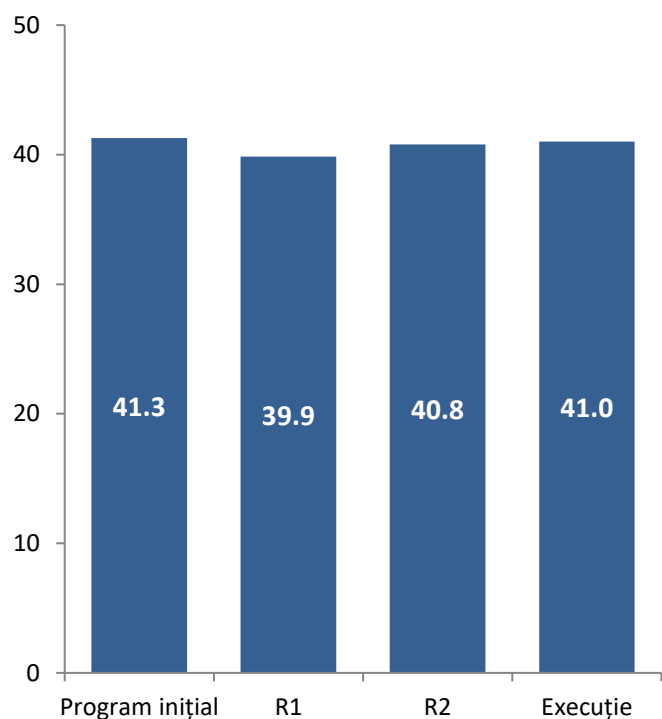
Analizând modificările înregistrate față de anul 2024 la nivelul fiecărei categorii de produse, se constată că încasările din accize la produsele energetice s-au majorat cu 14,7% (+3,3 mld. lei), în special pe fondul impactului celor două majorări de accize din 2025: +25% în ianuarie 2025, față de ianuarie 2024, și +16,7% în august 2025, comparativ cu august 2024. În schimb, la nivelul accizelor la produsele din tutun, observăm o diminuare a încasărilor (-1,5 mld. lei, reprezentând un ritm anual de -6,9%) și o cvasi-stagnare a accizelor la alcool, distilate și băuturi alcoolice (+7 mil. lei, echivalent cu un ritm anual de +0,4%). Având în vedere evoluțiile înregistrate la nivelul tuturor categoriilor de accize, evoluția bazei macroeconomice relevante (consumul privat a crescut cu 0,5% în termeni reali), modificările nivelului accizelor survenite pe parcursul anului 2025, precum și faptul că încasările anului 2024 includ efectul amnistiei fiscale (de circa 2,3 mld. lei), execuția bugetară a anului 2025 nu pare să reflecte o îmbunătățire a colectării la nivelul acestui agregat.

III.3.2. Impozite directe

Încasările din **impozitul pe profit** în anul 2025 au fost de circa 41 mld. lei, reprezentând o creștere cu 5 mld. lei (+14%) față de anul 2024, dar fiind cu 0,3 mld. lei sub ținta proiectată inițial. Bugetul pe anul 2025 prevedea încasări de 41,3 mld. lei, pe fondul unei creșteri anticipate a bazei macroeconomice relevante (PIB nominal) cu 8,4% și incluzând impactul măsurii de reducere a plafonului de venituri pentru microîntreprinderi, (adoptată prin OUG nr. 156/2024) și al veniturilor suplimentare, preconizate a se încasa pe seama îmbunătățirii colectării (estimate de MF la 0,7 mld. lei).

La prima rectificare bugetară, ținta de încasări a fost revizuită descendent la 39,9 mld. lei, dar a doua rectificare a majorat-o la 40,8 mld. lei, având în vedere depășirea programului stabilit pentru primele 10 luni cu circa 0,9 mld. lei. Execuția bugetară a anului 2025 a consemnat o depășire a țintei revizuite cu circa 0,2 mld. lei.

Graficul 7: Venituri din impozitul pe profit în anul 2025 (mld. lei)

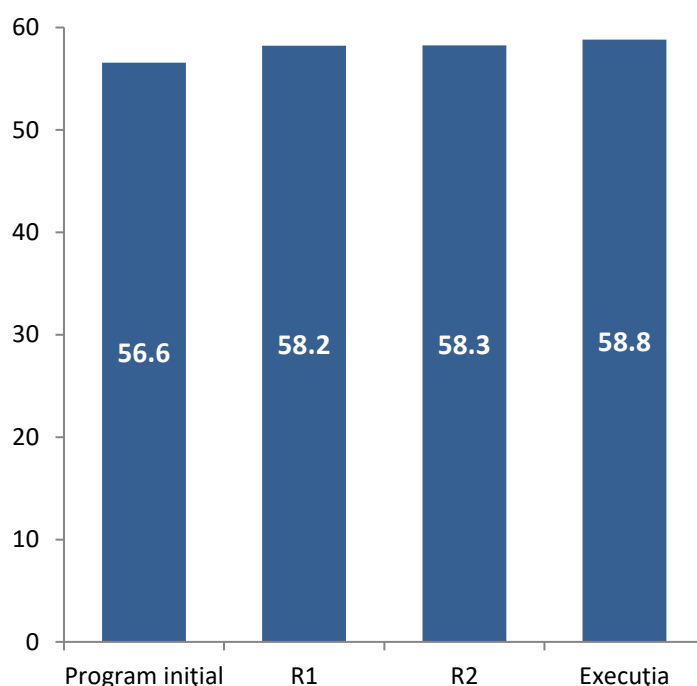
Sursa: MF (standarde cash)

Creșterea încasărilor din impozitul pe profit, cu 14% față de anul anterior, s-a situat peste dinamica efectivă a PIB nominal, care a fost de circa 8,9%. Astfel, pornind de la execuția bugetară a acestui agregat în 2024, ajustată cu efectul amnistiei fiscale acordate în acel an (estimat de MF la 0,75 mld. lei), s-a aplicat creșterea cu 8,9% a PIB nominal și s-a ținut cont de efectul măsurilor de politică fiscală implementate în anul 2025, cea mai importantă fiind reducerea plafonului de venituri pentru microîntreprinderi. Sub influența acestor factori, proiecția *ex post* a încasărilor din impozitul pe profit pentru anul 2025 se situează la aproape 39,1 mld. lei (cu circa 1,9 mld. lei sub execuția efectivă), ceea ce ar putea sugera o îmbunătățire a gradului de colectare.

Analiza structurii încasărilor din impozitul pe profit arată, similar anilor anteriori, că cel mai mare impact a fost exercitat de impozitul pe profit plătit de agenții economici din sectorul nefinanciar, care reprezintă 95,1% din totalul încasărilor. Față de execuția anului precedent, s-au consemnat creșteri atât la impozitul pe profit plătit de agenții economici din sectorul nefinanciar (+4,8 mld. lei, adică +14%), cât și la impozitul pe profit plătit de băncile comerciale (+0,3 mld. lei, adică +10,5%).

Încasările din **impozitul pe venit și salarii** au fost de 58,8 mld. lei, ceea ce reprezintă o depășire cu circa 2,2 mld. lei a nivelului bugetat la începutul anului 2025 și cu 0,5 mld. lei a nivelului stabilit la a doua rectificare. Astfel, programul inițial prevedea încasări de 56,6 mld. lei pe seama unei creșteri estimate a numărului mediu de salariați cu 1,2% și a salariului mediu brut cu 6,2%. Proiecția inițială de venituri includea și impactul măsurilor de politică fiscală (adoptate prin OUG nr. 156/2024) privind eliminarea facilităților fiscale în sectoarele construcții, agricultură, industrie alimentară și creare de programe de calculator, respectiv, creșterea cotei de impozit pe dividende de la 8% la 10%. La acestea se adăugau veniturile suplimentare preconizate a se încasa pe seama îmbunătățirii colectării, evaluate de MF la 0,2 mld. lei. Prima rectificare bugetară a revizuit ascendent ținta de încasări cu 1,6 mld. lei, pe fondul unei prognoze mai favorabile privind impozitul pe veniturile din dividende, cea de-a doua rectificare operând o modificare marginală a acesteia (+0,1 mld. lei).

Graficul 8: Venituri din impozitul pe venit și salarii în anul 2025 (mld. lei)

Sursa: MF (standarde cash)

Față de anul anterior, încasările din impozitul pe venit și salarii s-au majorat cu 19,9% (+9,8 mld. lei), dinamica lor depășind creșterea efectivă a masei salariale din economie, de circa 9,3%¹⁸, pe fondul măsurilor de politică fiscală adoptate (cu un impact total estimat de MF la 5,3 mld. lei). În structura încasărilor aferente acestui agregat bugetar, impozitul pe venituri din salarii reprezintă 61,9% din total încasări, urmat de impozitul pe venituri din dividende (pondere de 17,6%), de impozitul pe venituri din pensii (pondere de 7,8%) și de impozitul pe venit aferent declarației unice (pondere de 5,1%), celelalte subcategorii având ponderi marginale în total.

Încasările din impozitul pe venituri din salarii s-au majorat cu circa 6,1 mld. lei (+20,2%) față de anul precedent. Această creștere este mai mică decât creșterea masei salariale din economie ajustată cu impactul eliminării facilităților fiscale în sectoarele construcții, agricultură, industrie alimentară și creare de programe de calculator (+3,9 mld. lei), nefiind observate indicii de îmbunătățire a colectării.

Dinamica încasărilor din impozitul pe venit și salarii a fost susținută semnificativ și de impozitul pe veniturile din dividende (+4,5 mld. lei, reprezentând +77,8%). Evoluția acestui agregat a fost determinată în principal de încasările din a doua parte a anului 2025 (ultimele luni cu o cotă de impozitare de 10%) în

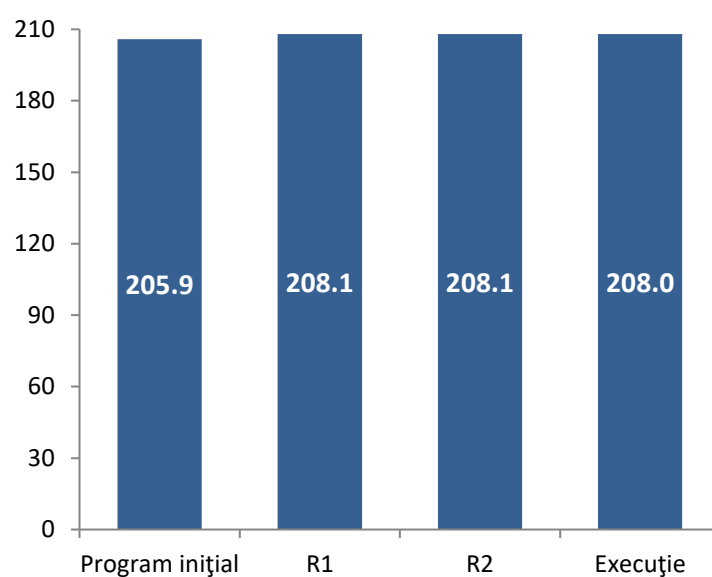
¹⁸ Evoluție aferentă perioadei decembrie 2024 - noiembrie 2025, comparativ cu perioada decembrie 2023 - noiembrie 2024.

condițiile majorării cotei la 16%, începând cu 1 ianuarie 2026. Încasările din impozitul pe veniturile din pensii s-au diminuat cu 1,1 mld. lei (-18,9%), în condițiile creșterii, începând cu 1 octombrie 2024, a plafonului neimpozabil pentru veniturile din pensii de la 2.000 de lei, la 3.000 de lei. O altă categorie cu un ritm de creștere alert în 2025, față de 2024, dar cu o pondere redusă în structura agregatului, a fost impozitul pe venituri din jocurile de noroc (+21,1%, dar cu o pondere de doar 2% în total încasări).

III.3.3. Contribuții de asigurări sociale

Veniturile din **CAS** au fost de 208 mld. lei în anul 2025, cu circa 2,1 mld. lei peste estimările din bugetul inițial. Această evoluție a fost determinată de creșterea masei salariale din economie cu 9,3% (la elaborarea proiectului de buget se anticipa o creștere a acesteia cu 7,4%), de introducerea CASS pentru veniturile din pensii care depășesc plafonul de 3.000 de lei și de eliminarea unor excepții de la plata CASS (Legea nr. 141/2025). Proiecția inițială includea și venituri suplimentare preconizate a se încasa pe seama îmbunătățirii colectării, evaluate de MF la 3,1 mld. lei. Valoarea planificată a titlurilor executorii pentru anul 2025 a fost de circa 1,9 mld. lei, în timp ce plățile efective au fost de doar 0,2 mld. lei, ceea ce a condus la o diminuare a încasărilor efective din CAS, față de nivelul bugetat, cu circa 0,6 mld. lei.

Graficul 9: Venituri din contribuții de asigurări sociale în anul 2025 (mld. lei)

Sursa: MF (standarde cash)

La prima rectificare bugetară, ținta încasărilor din CAS a fost revizuită ascendent la 208,1 mld. lei, în special datorită includerii impactului măsurilor prevăzute în Legea nr. 141/2025 (estimat la 2 mld. lei). A doua rectificare a menținut ținta de încasări, iar execuția efectivă a fost foarte apropiată de aceasta.

Comparativ cu anul anterior, încasările din CAS s-au majorat cu 18,5 mld. lei (+9,8%), dinamică superioară evoluției masei salariale din economie (+9,3%). Pornind de la execuția bugetară pe anul 2024 a încasărilor din CAS, ajustată cu efectul amnistiei fiscale acordate în acel an (estimat de MF la circa 1 mld. lei), s-a aplicat creșterea masei salariale din economie și s-a ținut cont de efectul măsurilor de politică fiscală adoptate în anul 2025. Sub influența acestor factori, proiecția *ex post* a încasărilor din CAS pentru anul 2025 se situează la circa 208,1 mld. lei (cu 0,1 mld. lei peste execuția efectivă). În consecință, nu există indicii privind îmbunătățirea colectării la nivelul acestei categorii de venituri.

Pentru a reflecta mai fidel dinamica CAS pe parcursul perioadei 2022-2025, în tabelul de mai jos se regăsește seria ajustată a acestui agregat bugetar¹⁹, precum și seria sa brută obținută prin eliminarea schemelor de compensare de tip *swap* și adăugarea transferurilor către Pilonul II.

Tabelul 6: Contribuții de asigurări sociale (mil. lei)					
		Execuție 2022	Execuție 2023	Execuție 2024	Execuție 2025
Seria ajustată	1	139.920,2	158.655,4	189.510,1	208.033,9
Swap	2	664,8	-	-	-
Pilon II	3	10.986,6	12.818,4	17.898,1	22.320,3
Seria brută*	4=1-2+3	150.241,9	171.473,8	207.408,2	230.354,2
*din care titluri executorii		577,5	568,7	1.165,7	62,5

Sursa: APAPR, MF, calcule Consiliul Fiscal

Astfel, dacă se ia în considerare seria brută, se observă că în anul 2025 veniturile din CAS au fost în cuantum de peste 230 mld. lei, depășind încasările din anul precedent cu aproximativ 11,1% (+22,9 mld. lei), ritm de creștere superior majorării veniturilor CAS din execuția bugetară (+9,8%), deoarece seria brută include și transferurile către Pilonul II de pensii, care au crescut mai accelerat (+24,7%). Eliminând impactul titlurilor executorii din seria brută, încasările din CAS au crescut în 2025 față de anul precedent cu 11,7% (+24 mld. lei), pe fondul diminuării plăților aferente acestei categorii.

III.4. Cheltuielile bugetare

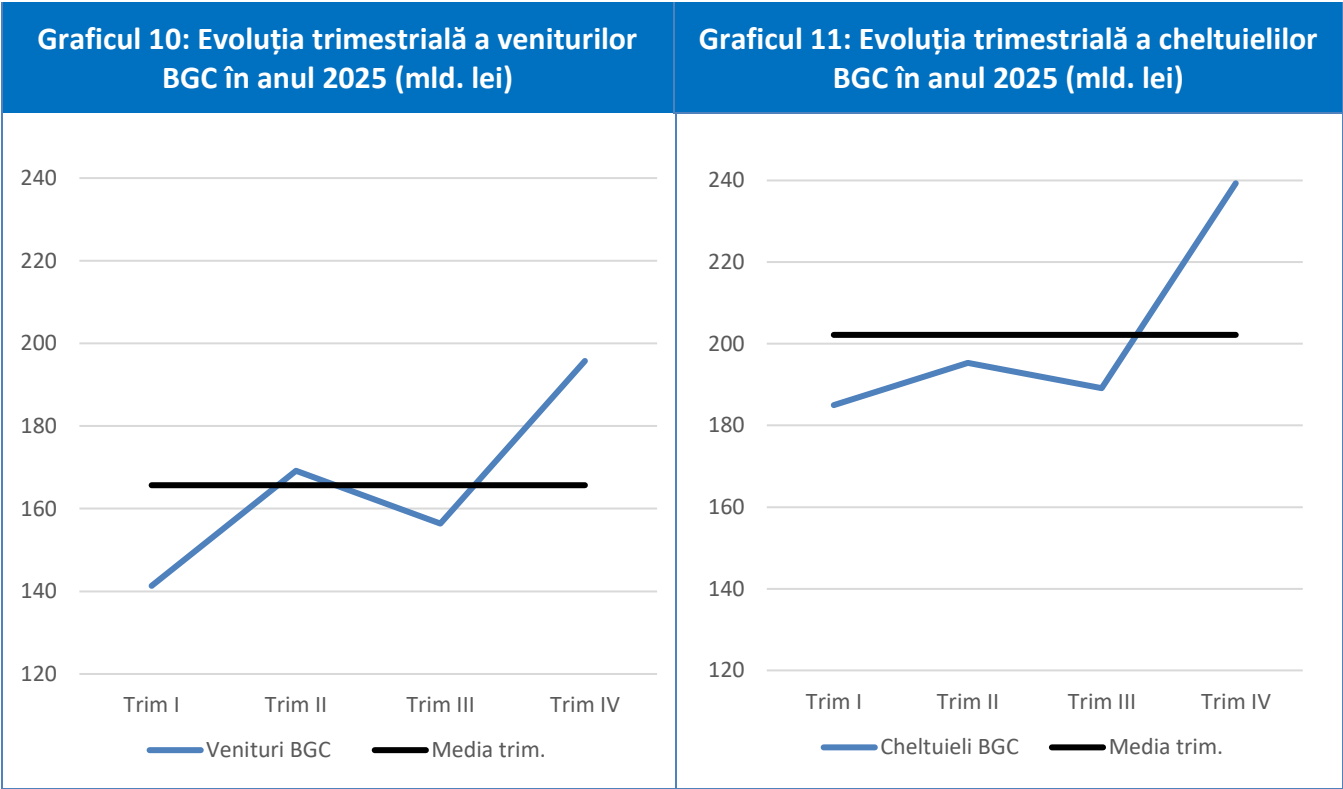
Cheltuielile bugetare s-au majorat cu 11,2% comparativ cu anul anterior (+81,7 mld. lei), ajungând la sfârșitul anului 2025 la 808,7 mld. lei. În condițiile unei creșteri a PIB nominal cu 8,9%, ponderea cheltuielilor bugetare în PIB s-a majorat cu 0,9 pp, de la 41,3%, la 42,2% din PIB. În sensul creșterii ponderii cheltuielilor bugetare în PIB au acționat, în principal, *proiectele cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR* (+0,9 pp), *proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile* (+0,8 pp), *cheltuielile cu dobânzile* (+0,6 pp) și *cheltuielile cu asistența socială* (+0,4 pp). Evoluția acestor agregate a fost parțial contrabalansată de dinamica *cheltuielilor de personal* (-0,6 pp), a *subvențiilor* (-0,3 pp), a *altor cheltuieli* (-0,3 pp), a *proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile post-aderare 2014-2020* (-0,2 pp), a *cheltuielilor de capital* (-0,2 pp), a *altor transferuri* (-0,1 pp) și a *cheltuielilor cu bunuri și servicii* (-0,1 pp). În ceea ce privește celelalte agregate de cheltuieli, acestea au înregistrat modificări marginale ale ponderii în PIB față de execuția anului 2024.

În raport cu alocările stabilite prin bugetul inițial pe anul 2025, cheltuielile bugetare au fost mai mari cu 6,6 mld. lei (+0,8%), respectiv cu 0,3 pp din PIB. Depășiri ale sumelor bugetate inițial au fost consemnate, în principal, la nivelul *cheltuielilor cu dobânzile* (+0,5 pp), al *cheltuielilor cu asistența socială* (+0,5 pp), al *cheltuielilor cu bunuri și servicii* (+0,3 pp), al *cheltuielilor de capital* (+0,3 pp), al *altor transferuri* (+0,2 pp) și al *proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile post-aderare 2014-2020* (+0,1 pp). Pe

¹⁹ Preluată din execuția bugetară a fiecărui an.

de altă parte, principalele categorii de cheltuieli care au înregistrat o neîndeplinire a nivelurilor prevăzute în bugetul inițial sunt reprezentate de *proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile* (-0,7 pp) și *proiectele cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR* (-0,2 pp), ceea ce sugerează persistența unor întârzieri în derularea proiectelor finanțate din fonduri europene. Niveluri inferioare celor programate inițial au fost consemnate și în cazul *cheltuielilor de personal* și al *subvențiilor*, pentru ambele categorii diferențele fiind de aproximativ -0,1 pp din PIB.

Analiza execuției trimestriale a cheltuielilor BGC în anul 2025 arată, similar anilor anteriori, o concentrare a acestora în ultimul trimestru, ponderea trimestrului IV în totalul anual menținându-se la 29,6%. Astfel, cheltuielile totale în trimestrul IV 2025 au însumat 239,3 mld. lei, comparativ cu 215,1 mld. lei în trimestrul IV din 2024, reprezentând o majorare cu circa 11,3%, fiind superioare cu 26,5% nivelului din trimestrul precedent (față de o majorare cu 24,3% a cheltuielilor efectuate în trimestrul IV comparativ cu trimestrul III din anul 2024).

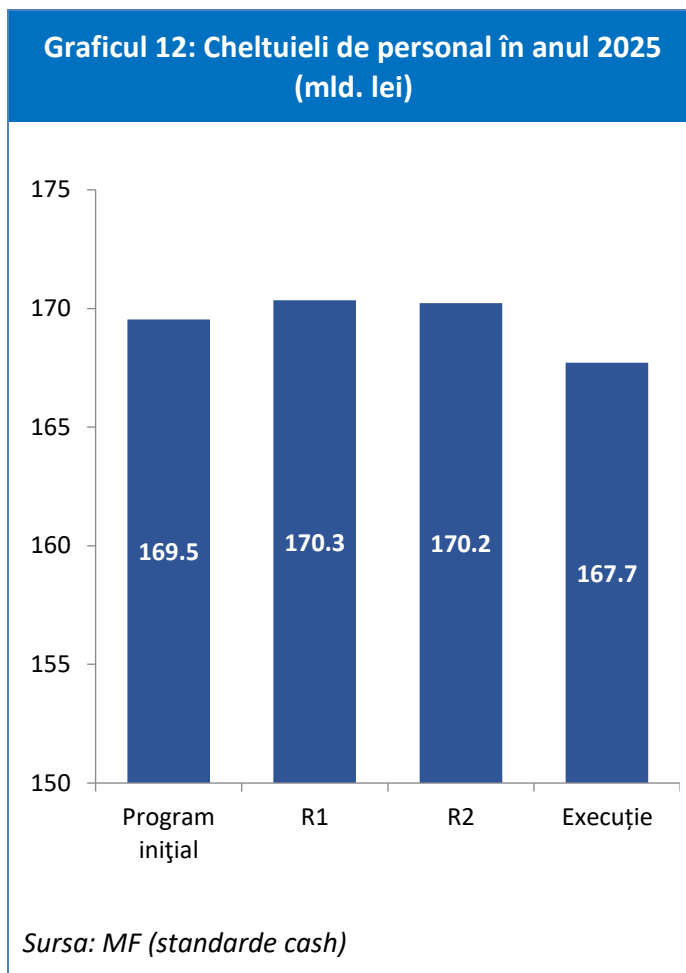
Sursa: MF (standarde cash)

Analizând creșterea cheltuielilor din trimestrul IV al anului 2025 față de trimestrul precedent, pe categorii, se remarcă *proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile* (+312,1%, cu o contribuție de 37,6% la creșterea totală trimestrul IV/trimestrul III), *cheltuielile de capital* (+116,4%, cu o contribuție de 29,2%) și *proiectele cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR* (+198,6%, cu o contribuție de 21,6%). Concentrarea cheltuielilor în ultimul trimestru al anului evidențiază în continuare deficiențe ale procesului de programare bugetară, în special în ceea ce privește cheltuielile de investiții publice, respectiv cheltuielile de capital și proiectele finanțate din fonduri europene. Deși principiul prudenței poate justifica într-o anumită măsură amânarea unor cheltuieli până când proiecțiile de venituri devin mai sigure, această practică indică o

planificare ineficientă. În ceea ce privește veniturile bugetare, și acestea s-au concentrat în cea mai mare parte în ultimul trimestru, într-o proporție mai ridicată față de anul anterior, cu o pondere în totalul anual de 29,5%, comparativ cu 27,6% în 2024, respectiv o creștere față de trimestrul precedent cu 25,1%, comparativ cu 12,9% în 2024. În acest context, CF reiterează recomandarea formulată în anii anteriori privind necesitatea reducerii volatilității execuției bugetare la nivel trimestrial.

III.4.1. Cheltuieli de personal și de asistență socială

Execuția cheltuielilor de **personal** a consemnat o reducere cu 1,8 mld. lei față de nivelul avut în vedere la elaborarea proiectului de buget pentru anul 2025. Estimate inițial la un nivel de 169,5 mld. lei, valoarea finală a acestor cheltuieli a fost de 167,7 mld. lei, respectiv 8,8% din PIB. Evoluția prognozată pe parcursul anului 2025 pentru cheltuielile de personal a consemnat încadrarea față de plafoanele definite prin Legea nr. 8/2025 *pentru aprobarea unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2025*: plafon nominal de 170,8 mld. lei, respectiv de 8,9% din PIB. Cu ocazia primei rectificări bugetare, nivelul prevăzut pentru acest agregat bugetar a fost majorat cu aproximativ 0,8 mld. lei (+0,5%), în timp ce proiecția PIB nominal a fost diminuată cu 10,6 mld. lei (-0,6%) față de cea de la momentul elaborării bugetului inițial.

CF a arătat în opinia sa privind prima rectificare bugetară că revizuirea ascendentă a agregatului avea în vedere dinamica execuției bugetare la 8 luni, care indica o creștere a cheltuielilor de personal cu 6,9% față de perioada similară a anului precedent, în condițiile în care ritmul de creștere proiectat în bugetul inițial era de numai 3%. În proiectul de rectificare, noua țintă de creștere era de 3,5% și existau premise pentru a fi respectată, având în vedere: (i) efectul de bază al majorărilor salariale acordate în 2024, care ar fi trebuit să se tempereze pe măsură apropierea de finalul anului, atenuând și dinamica cheltuielilor de personal; (ii) efectul măsurilor de reducere a majorării salariale pentru personalul care gestionează proiecte finanțate din fonduri europene, precum și cel al limitării stimulentele prevăzute în diverse acte normative pentru anumite categorii de personal.

În ceea ce privește a doua rectificare, agregatul a fost menținut relativ constant față de prima rectificare, iar CF a opinat că ritmul de creștere al cheltuielilor de personal decelerase pe parcursul ultimelor luni, pe fondul

atenuării efectului de bază al majorărilor salariale din 2024 și al măsurilor de reducere a sporurilor, adoptate în a doua parte a anului 2025.

Comparativ cu anul 2024, cheltuielile de personal au crescut cu 3,1 mld. lei, respectiv cu 1,9%. În anul 2025 se observă o diminuare semnificativă a sumelor plătite în contul hotărârilor judecătorești privind plata unor diferențe salariale pentru unele categorii de bugetari, de la 3.405,5 mil. lei în 2024, la doar 182,5 mil. lei. Și la nivelul titlurilor executorii nou-emise se observă o scădere, însă mai moderată (-23,8%), de la 2.493 mil. lei în 2024, la 1.898,6 mil. lei în 2025.

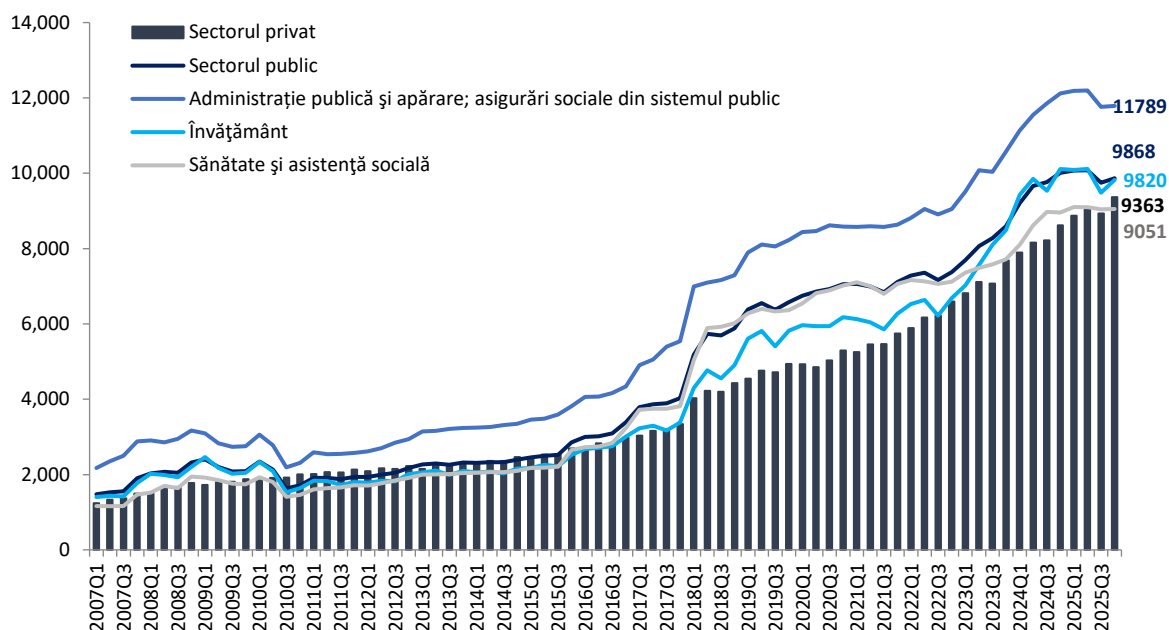
Tabelul 7: Titluri executorii emise/plătite în contul hotărârilor judecătorești privind plata unor diferențe salariale pentru unele categorii de bugetari (mil. lei)										
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Total
Titluri executorii emise, inclusiv Legea nr. 85/2016	Adm. centrală (buget de stat)	996,9	1.461,6	2.812,3	1.163,3	2.340,5	8.063,5	2.431,5	1.887,1	21.156,7
	Adm. locale	0,0	0,0	10,3	74,0	117,1	76,4	50,2	11,5	339,5
	Buget asigurări sociale	0,0	0,9	0,0	0,0	3,0	7,1	11,3	0,0	22,3
	Total	996,9	1.462,5	2.822,6	1.237,3	2460,6	8.147,0	2.493,0	1.898,6	21.518,5
Titluri executorii plătite, inclusiv Legea nr. 85/2016	Adm. centrală (buget de stat)	80,8	999,7	1.551,5	1.314,6	1.652,9	1.628,0	3.285,8	175,2	10.688,5
	Adm. locale	79,2	947,7	17,5	31,4	33,8	32,6	112,8	6,5	1.261,5
	Buget asigurări sociale	0,6	4,2	2,4	2,3	0,5	0,8	6,9	0,8	18,5
	Total	160,6	1.951,6	1.571,5	1.348,3	1.687,2	1.661,4	3.405,5	182,5	11.968,5

Sursa: MF

Salariul mediu brut (*Graficul 13*) în sistemul public a ajuns în anul 2025 la 9.940 lei/lună, cu 2,9% mai mare decât în anul 2024, depășindu-l cu 9,7% pe cel din mediul privat, care s-a situat la 9.064 lei/lună (în creștere cu 10,2% comparativ cu cel din anul precedent). Considerând medii trimestriale, salariul mediu brut lunar în sectorul public aferent trimestrului IV al anului 2025 a înregistrat un nivel de 9.868 lei, cu 1,4% mai scăzut decât în aceeași perioadă din anul 2024, în timp ce salariul din sistemul privat a fost de 9.363 lei, în creștere cu 8,7% față de trimestrul IV al anului 2024.

Pe domenii de activitate ale sectorului public, cele mai importante trei ca pondere au avut următoarea evoluție a salariului mediu brut în trimestrul IV al anului 2025, față de trimestrul IV al anului 2024: în sănătate și asistență socială s-a majorat cu 1%, în administrație publică și apărare s-a diminuat cu 2,7%, iar în învățământ, cu 2,9%.

Graficul 13: Câștigul mediu brut în sectorul privat și public în perioada 2007-2025 (lei/lună)

Sursa: INS, calcule Consiliul Fiscal

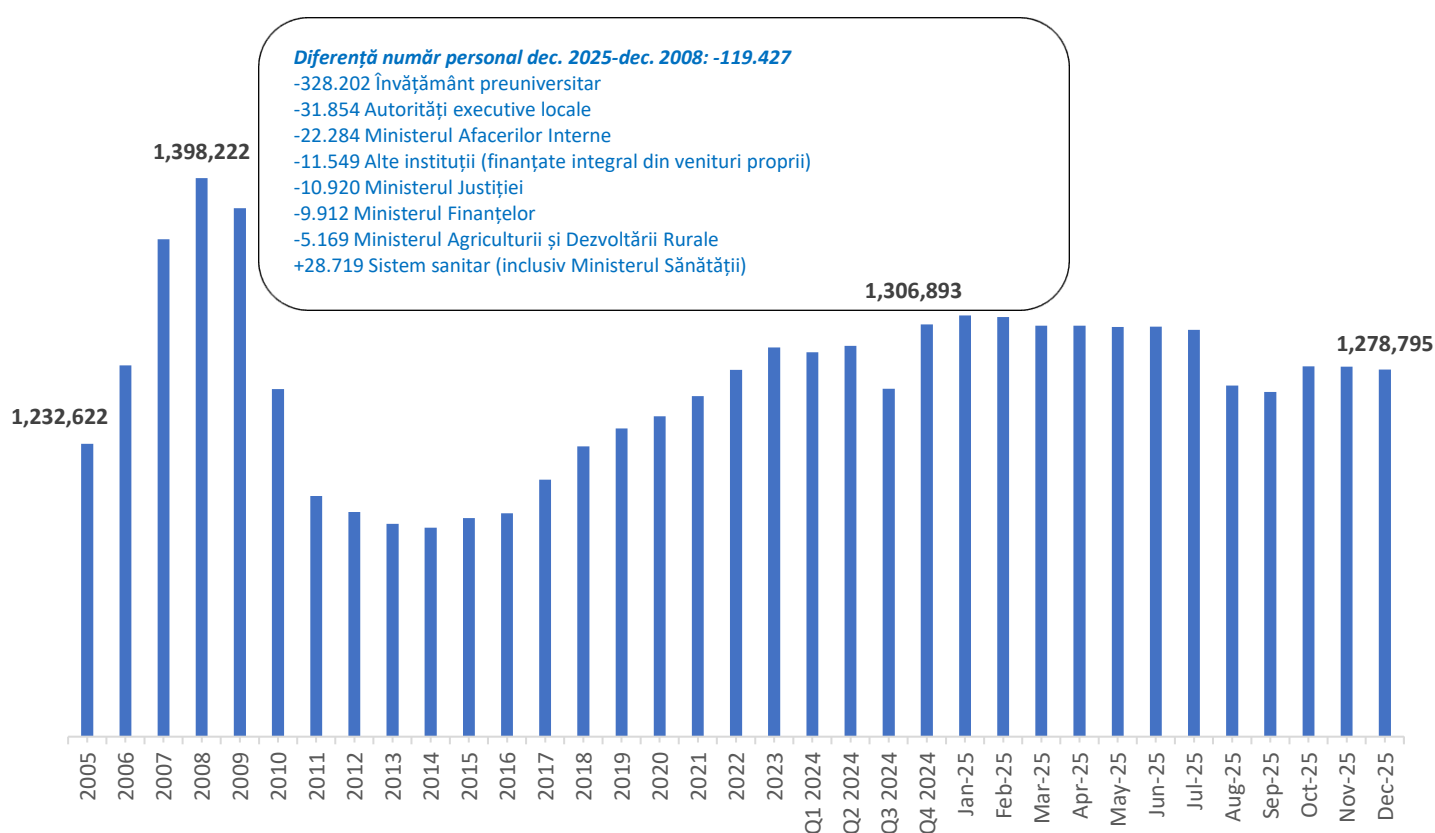
Ulterior creșterii cu 165.600 de persoane, înregistrată în perioada 2005-2008, numărul total de angajați din sectorul guvernamental a scăzut cu 119.427 persoane în intervalul decembrie 2008 - decembrie 2025, până la un circa 1,28 mil. angajați (*Graficul 14*). Cea mai mare parte a reducerii de personal a avut loc în perioada 2009-2011, când numărul de salariați din sectorul bugetar a scăzut cu circa 180 de mii. Ajustarea înregistrată în perioada 2009-2025 s-a consemnat în special la nivelul autorităților executive locale (-31.854 posturi ocupate), Ministerului Afacerilor Interne (-22.284 posturi ocupate), altor instituții finanțate integral din venituri proprii (-11.549 posturi ocupate), Ministerului Justiției²⁰ (-10.920 posturi ocupate), Ministerului Finanțelor (-9.912 posturi ocupate) și Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (-5.169 posturi ocupate). Pe de altă parte, în aceeași perioadă au fost înregistrate creșteri la nivelul sistemului sanitar, inclusiv Ministerul Sănătății (+28.719 posturi ocupate), Înaltei Curți de Casație și Justiție (+14.242 posturi ocupate) și Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene (+2.024 posturi ocupate).

În anul 2025, numărul de angajați din sectorul guvernamental s-a diminuat față de anul precedent cu 2,1% (-28.098 persoane), comparativ cu anul anterior, când se majorase cu 1,1% (+14.334 persoane). Reducerea schemei de personal s-a înregistrat în special la nivelul autorităților publice locale (-4.106 posturi ocupate), unităților de învățământ superior de stat (-2.008 posturi ocupate), sistemului sanitar, inclusiv Ministerul Sănătății (-1.263 posturi ocupate), și Secretariatului General al Guvernului (-1.019 posturi ocupate). De cealaltă parte, cele mai importante majorări de personal au fost înregistrate la nivelul Ministerului Afacerilor Interne (+154 posturi ocupate) și Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale (+104 posturi ocupate).

²⁰ Ca urmare a trecerii, începând cu 1 ianuarie 2023, a angajaților din instanțele judecătorești de la Ministerul Justiției la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Ajustarea din perioada 2009-2012 a fost preponderent rezultatul aplicării regulii de „1 salariat nou la 7 plecări”, în condițiile în care cea mai mare parte a ieșirilor din sistem s-au realizat prin plecări voluntare sau pensionare. Abandonarea acestei reguli începând cu anul 2013 a fost menită să diminueze selecția adversă și să permită operarea unor modificări în structura personalului angajat. Astfel, reducerea personalului din perioada 2009-2012 a fost realizată doar într-o mică măsură pornind de la criterii calitative, cum ar fi diminuarea personalului acolo unde se identifica un excedent de salariați, concomitent cu noi angajări în zonele deficitare pe baza unor standarde de cost riguros definite și prin stabilirea unui nivel optim de funcționare. CF apreciază drept adecvată o asemenea abordare și recomandă ca noile angajări să fie făcute în zonele cu deficit de personal, chiar și prin transfer de posturi din zonele cu resurse umane excedentare, având în vedere, în același timp, și încadrarea strictă în anvelopa salarială aprobată.

Graficul 14: Evoluția numărului de personal în sectorul bugetar în perioada 2005-2025

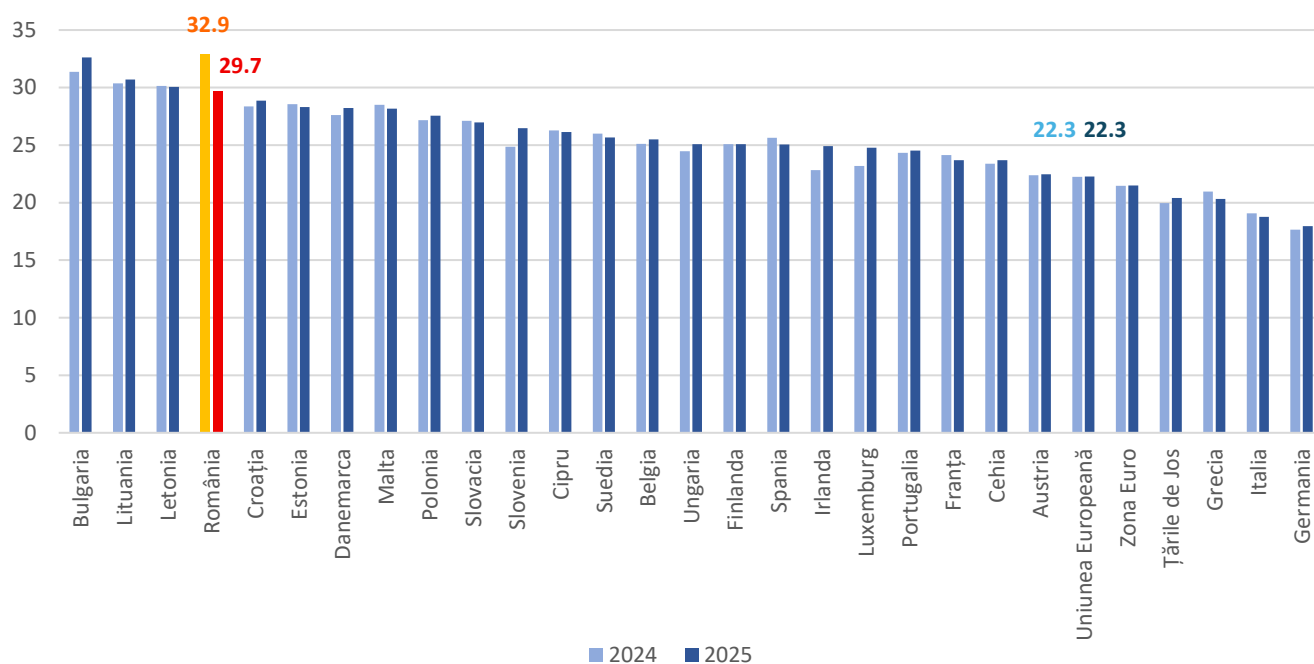

Sursa: MF

În ceea ce privește raportul dintre cheltuielile cu salariile din sectorul public și totalul veniturilor bugetare (*Graficul 15*), conform standardelor ESA 2010, în anul 2025 se constată o diminuare a acestui indicator față de anul anterior. Astfel, România a coborât pe poziția a patra în UE, comparativ cu anul precedent, când a ocupat prima poziție. Dacă, până în 2009, România era plasată în prima jumătate a clasamentului în ceea ce privește raportarea cheltuielilor cu salariile la total venituri (pe poziția a opta în 2008, respectiv, a zecea în 2009), în anul 2011, ca urmare a măsurilor de consolidare bugetară inițiate la jumătatea anului 2010, România a coborât pe poziția 19 din 27. În anul 2013, România ajunsese pe poziția 17 în acest clasament, pe fondul recuperărilor salariale și al majorării salariilor unor categorii de bugetari, iar, în anul 2015, ocupa locul 20 din

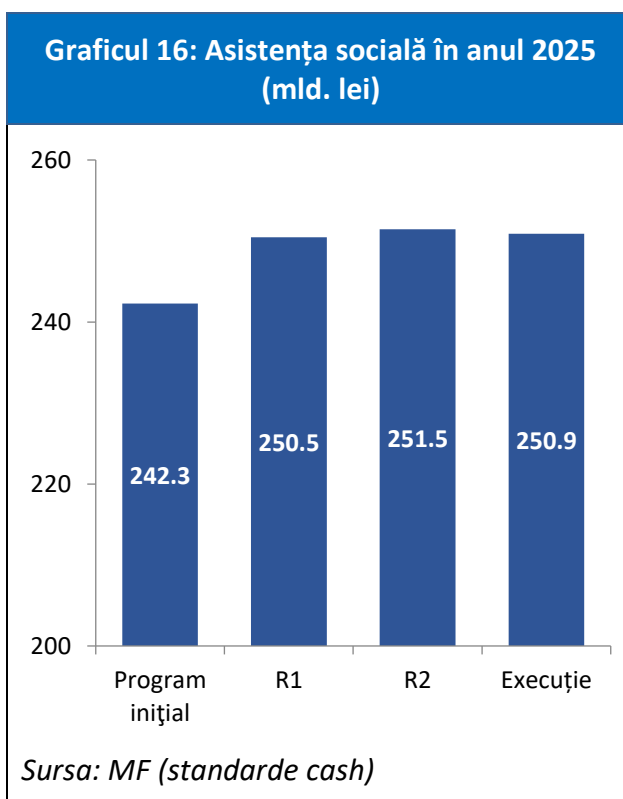
27, în contextul unei ușoare creșteri a veniturilor încasate la buget și a menținerii cheltuielilor cu salariile ca procent în PIB. Începând cu anul 2016 situația s-a schimbat și România a urcat abrupt pe locul 10, ajungând în anul 2017 pe al doilea loc, iar din 2018 ocupând prima poziție până în anul 2021. În anul 2022, România a coborât pe poziția a doua în clasament, iar în 2023 s-a situat pe poziția a treia, fiind devansată și de Letonia, însă în 2024 a revenit pe prima poziție, ca urmare a majorării salariilor în sectorul public.

Graficul 15: Ponderea cheltuielilor cu salariile în total venituri bugetare în țările din UE27

Sursa: Eurostat

Cheltuielile cu **asistența socială** au înregistrat în 2025 un nivel superior celui avut în vedere în bugetul inițial. Astfel, deși estimate în propunerea de buget pentru anul 2025 la un nivel de 242,3 mld. lei, execuția efectivă a cheltuielilor cu asistența socială a fost de 250,9 mld. lei, cu 3,6% (echivalentul a circa 8,6 mld. lei) mai mult decât în programul inițial. În comparație cu execuția anului precedent, această categorie de cheltuieli a crescut cu circa 12% (echivalentul a aproape 27 mld. lei), în principal ca urmare a impactului anualizat al recalculării pensiilor din sistemul public începând cu 1 septembrie 2024. Cu ocazia primei rectificări bugetare, nivelul prevăzut pentru acest agregat a consemnat o revizuire ascendentă semnificativă cu 8,2 mld. lei.

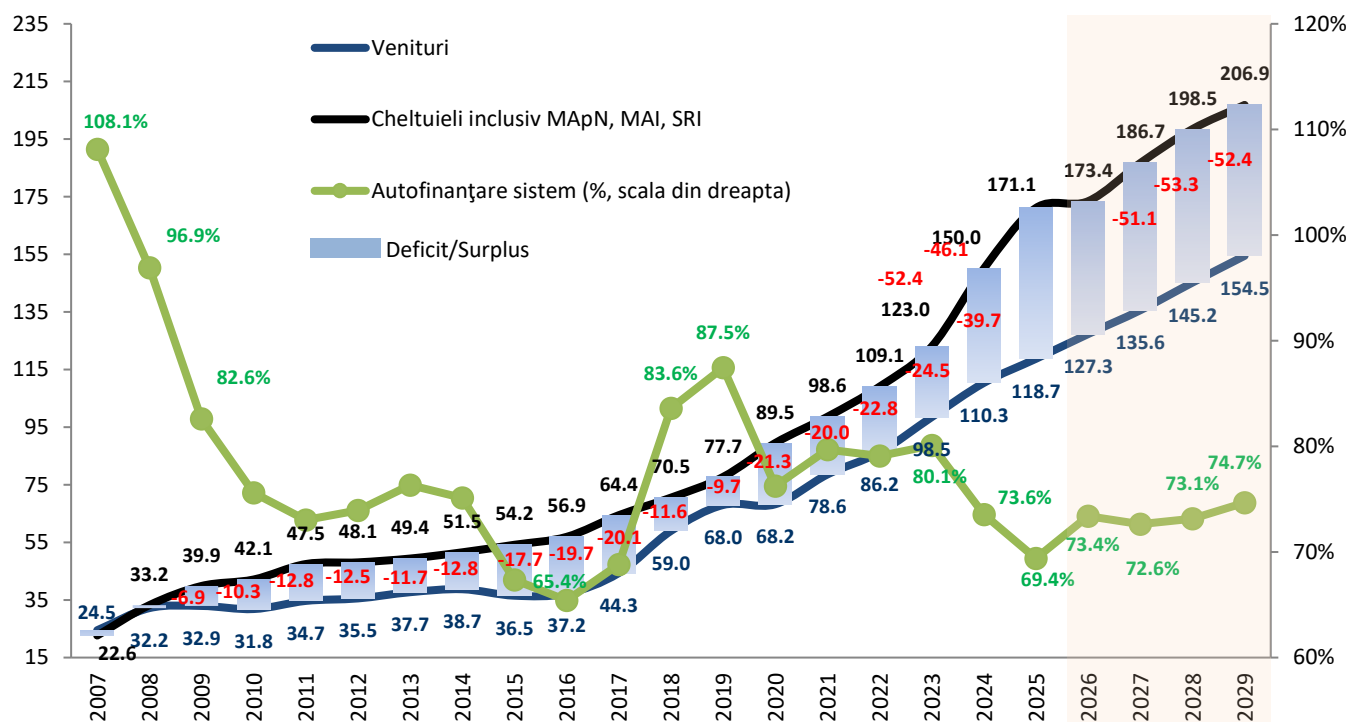
În opinia sa cu privire la prima rectificare, CF nota că revizuirea substanțială a agregatului reflecta majorarea cheltuielilor aferente bugetului de stat (+4,4 mld. lei) și bugetului asigurărilor sociale de stat (+3,1 mld. lei) pentru plata drepturilor de pensie și a altor drepturi de asistență socială, acordarea și decontarea concediilor medicale, compensarea prețurilor la energie pentru consumatorii casnici și acordarea de vouchere pentru plata facturilor la energie. Pe baza datelor disponibile la acel moment, CF aprecia că existau premise pentru respectarea țintei revizuite a cheltuielilor cu asistența socială.

Cea de-a doua rectificare a majorat plafonul acestor cheltuieli cu încă 1 mld. lei, având în vedere dinamica lor din primele 10 luni ale anului (mai alertă decât estimările), însă execuția finală a consemnat depășirea cu doar 0,4 mld. lei a nivelului prevăzut la prima rectificare.

Începând cu anul 2009, deficitul bugetului de asigurări sociale, considerând și pensiile speciale/de serviciu, s-a adâncit semnificativ, atingând nivelul de 52,4 mld. lei în 2025, în creștere cu 12,7 mld. lei față de anul precedent (*Graficul 17*). Este de notat că traiectoria de creștere a deficitului fusese parțial inversată în anul 2018, când acesta se diminuase la 11,6 mld. lei, în principal ca urmare a adoptării măsurilor fiscale privind reșezarea structurii de impozitare a veniturilor din salarii, pensii, activități independente și drepturi de autor prin transferul contribuțiilor de la angajator la angajat. Astfel, deși totalul cotelor de contribuții s-a diminuat de la 39,25% la 37,25%, transferul acestora de la angajator la angajat a determinat o creștere semnificativă a salariului brut, conducând practic la o majorare a nivelului impozitării prin CAS cu circa 13,9%. Pe lângă acest efect, diminuarea deficitului în 2018 este explicată și de reducerea cotei de contribuții către Pilonul II de pensii (de la 5,1% în 2017, la 3,75% în 2018). În anul 2019, deficitul bugetului de asigurări sociale a continuat să scadă, ajungând la 9,7 mld. lei, ca urmare a creșterii numărului de salariați din economie. Însă, începând cu anul 2020, s-a reluat traiectoria crescătoare a deficitului bugetului de asigurări

sociale, iar acesta s-a adâncit semnificativ în 2024 și 2025, pe fondul majorării pensiilor din sistemul public începând cu 1 septembrie 2024.

Graficul 17: Evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetului de asigurări sociale de stat (mld. lei)

Sursa: MF (standarde cash)

Notă: Pe lângă cheltuielile bugetului de asigurări sociale de stat, pentru perioada 2016-2025 au fost incluse și cheltuielile cu pensiile militare de stat. Conform Legii nr. 223/2015, de la 1 ianuarie 2016, fondurile necesare pentru plata pensiilor militare de stat și a altor drepturi de asigurări sociale cuvenite pensionarilor militari se asigură de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor: Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Român de Informații.

Estimările MF pentru perioada 2026-2029, conform datelor din strategia fiscal-bugetară pe termen mediu, proiectează o stabilizare a deficitului bugetului de asigurări sociale, acesta fiind anticipat să se diminueze în 2026 (46,1 mld. lei), pentru ca apoi să revină treptat către nivelul consemnat în anul 2025 (52,4 mld. lei). În bugetul adoptat pentru anul 2026, cheltuielile de asistență socială sunt planificate să se diminueze cu 0,7%, până la circa 249 mld. lei (12,2% din PIB), această proiecție fiind determinată, în principal, de măsurile restrictive adoptate prin Legea nr. 141/2025, cele mai importante vizând: menținerea în plată a pensiilor din sistemul public de pensii și a celor din sistemul special de pensii la nivelul lunii decembrie 2025; menținerea punctului de pensie la nivelul de 81 lei; menținerea în plată la nivelul lunii decembrie 2025 a tuturor categoriilor de indemnizații sociale acordate potrivit legii și a alocațiilor de stat pentru copii; revizuirea modului de calcul al indemnizațiilor de concediu; limitarea cheltuielilor determinate de persoanele care beneficiază de asigurări de sănătate. Trebuie precizat că măsura de înghețare a cheltuielilor

totale cu asistența socială din sistemul public este justificată, conform art. 13 din LRFB, de faptul că datoria publică a depășit plafonul de 60% din PIB.

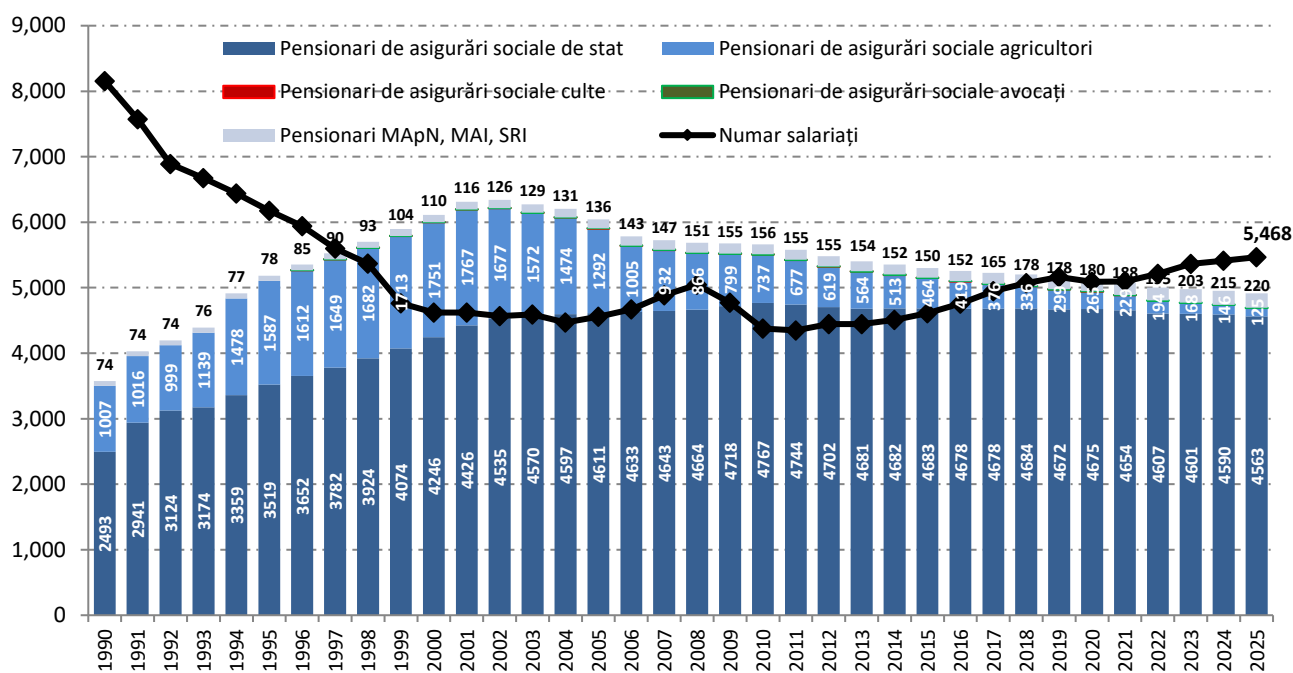
Din perspectiva exprimării deficitului ca procent în PIB, s-a consemnat o diminuare a acestuia de la 2,29% în anul 2011, la 1,92% în anul 2014, urmată de o creștere în anul 2015 la 2,48%, apoi de o scădere semnificativă în anul 2018, când a ajuns la 1,2% din PIB, atingând apoi 0,92% în anul 2019. Trendul descendent al deficitului ca pondere în PIB a fost inversat în anul 2020, nivelul acestuia ajungând la 1,99%, în contextul contracției economice determinate de pandemia COVID-19, dar și al creșterii importante a agregatului de cheltuieli cu asistența socială (cu 15,15%), în timp ce veniturile încasate au rămas relativ constante în comparație cu 2019. În anul 2021, valoarea deficitului ca pondere în PIB a intrat pe un trend ușor descendent, care s-a menținut până în anul 2023, când a ajuns la 1,53%. În contextul adoptării noii legi a pensiilor, deficitul a început să crească accelerat începând cu anul 2024, ajungând la maximul istoric de 2,73% din PIB în 2025, fiind proiectat apoi să scadă treptat până la 2,11% din PIB în 2029.

Autofinanțarea sistemului s-a redus abrupt din anul 2006 (de la 111,8%) până în anul 2011 (la 73%), ajungând la minimul istoric în anul 2016 (de 65,4%). În 2018, capacitatea de autofinanțare a înregistrat o ușoară revenire, ajungând la 83,6%, continuând să crească până la 87,5% în 2019. În anul 2020, s-a înregistrat o reducere semnificativă a gradului de autofinanțare a sistemului, valoarea acestuia fiind de 76,2%, urmată de o creștere graduală până la 80,1% în 2023. Începând cu anul 2024, gradul de autofinanțare a sistemului a intrat pe o pantă descendentă, ajungând la 69,4% în 2025. Estimările pe orizontul de prognoză indică o majorare graduală a acestui indicator, până la 74,7% în 2029.

Decizia de majorare a unor cheltuieli permanente, cum sunt cele aferente pensiilor, ar trebui să aibă în vedere trendul încasărilor din contribuții, precum și prognozele privind raportul salariați-pensionari, mai ales că, în contextul accentuării fenomenului de îmbătrânire demografică, la 1 ianuarie 2018 populația vârstnică de 65 de ani și peste a depășit numeric populația tânără de 0-14 ani (3.596 mii față de 3.042 mii persoane), conform datelor INS. Raportul dintre numărul de contribuabili și numărul de beneficiari ([Graficul 18](#)) a scăzut puternic în ultimii 30 de ani, de la 2,28 salariați la un pensionar în anul 1990, la doar 1,11 în anul 2025. Mai mult, proiecțiile CE²¹ estimează că acest raport se va reduce la 0,84 salariați la un pensionar până în anul 2050. În acest context, a devenit evidentă necesitatea de a găsi o regulă de indexare care să asigure sustenabilitatea pe termen lung a bugetului de asigurări sociale, în locul abordării discreționare din trecut. Din acest punct de vedere, noua lege a pensiilor ar trebui să confere mai multă transparență și predictibilitate procesului de programare bugetară a cheltuielilor cu asistența socială.

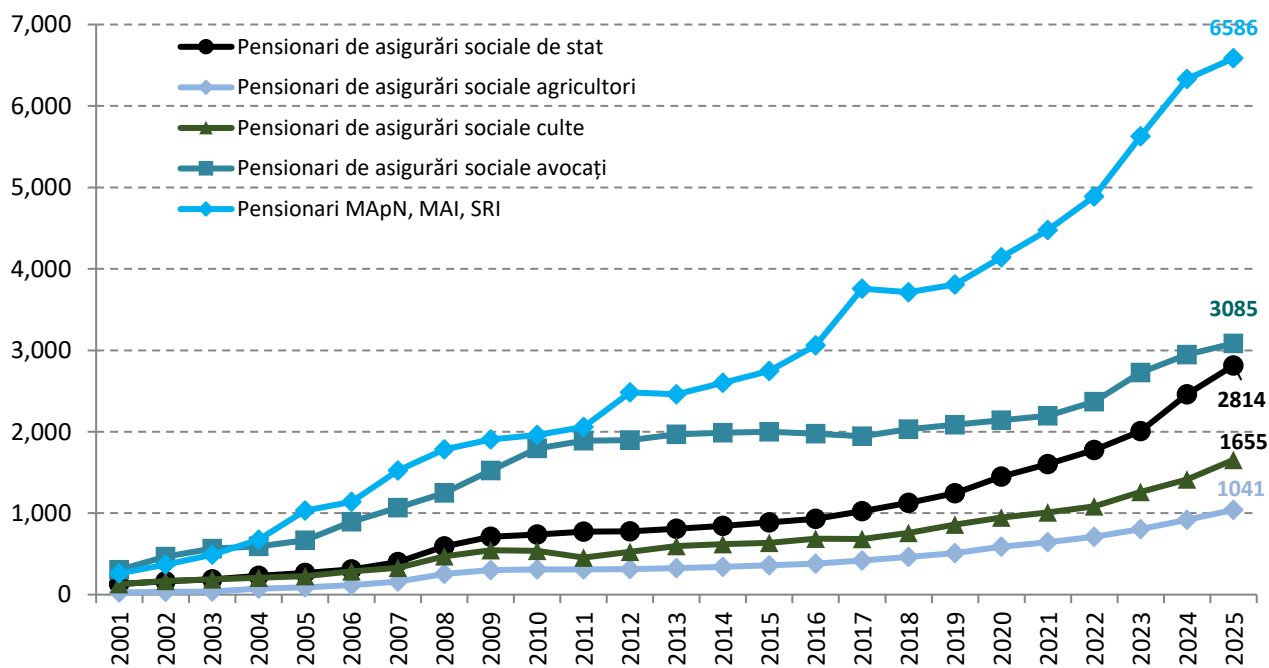
²¹ Conform *The 2024 Ageing Report: Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (2022-2070)*, https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/971dd209-41c2-425d-94f8-e3c3c3459af9_en?filename=ip279_en.pdf

Graficul 18: Evoluția numărului de pensionari versus numărul de salariați (mii persoane)

Sursa: INS, mai puțin număr salariați 2025, pentru care sursa este CNSP, Proгноza de primăvară 2026

Graficul 19: Evoluția pensiei medii în perioada 2001-2025 (lei)

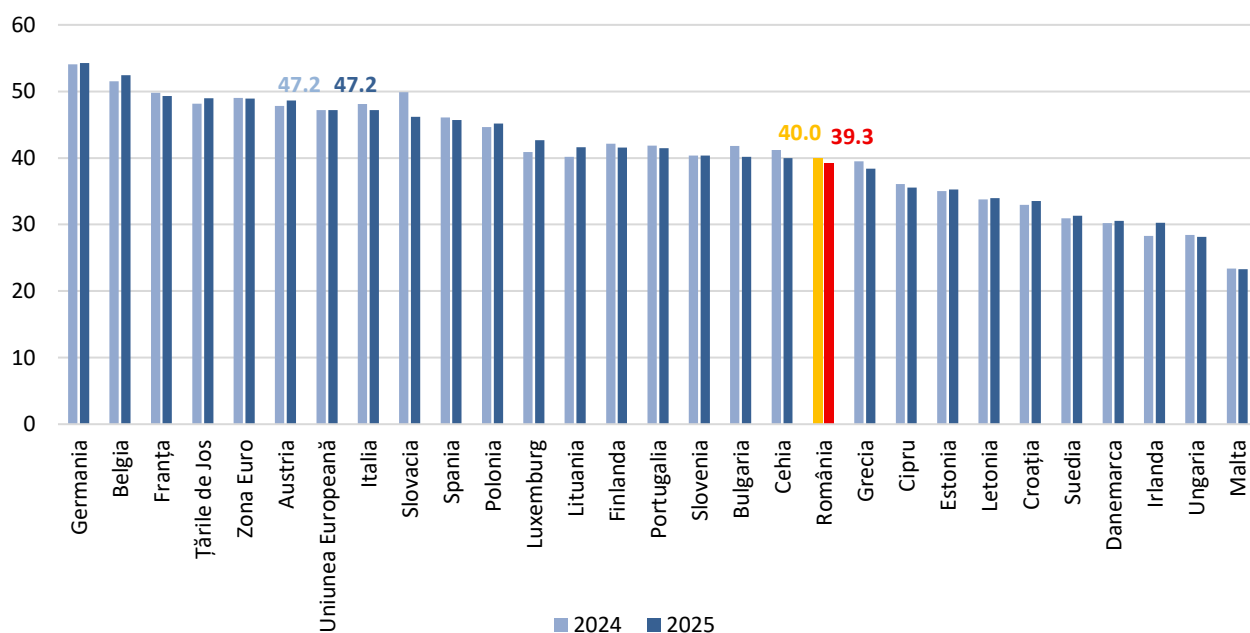
Sursa: INS

Conform raportărilor INS, în anul 2025, pensia medie lunară (*Graficul 19*) a fost de 2.937 lei, în creștere cu 13,8% față de anul precedent, pe fondul recalculării pensiilor de la 1 septembrie 2024. Pensiile plătite din bugetul de asigurări sociale s-au situat la un nivel mediu de 2.814 lei, iar cele corespunzătoare

pensionarilor agricultori au fost în medie de 1.041 lei. Totodată, pensiile acordate militarilor au atins un nivel mediu lunar de 6.586 lei, în creștere cu 256 lei (+4%) față de nivelul din 2024. Pensia medie lunară corespunzătoare beneficiarilor proveniți din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională a înregistrat o creștere de aproximativ 236% în intervalul 2010-2025. În aceeași perioadă, pensia medie lunară a beneficiarilor de pensie de la bugetul asigurărilor sociale de stat a crescut cu circa 310%.

În 2025, similar anului anterior, România a rămas pe poziția a 17-a în clasamentul statelor membre UE după ponderea cheltuielilor cu asistența socială în total venituri bugetare, conform standardelor ESA 2010 (*Graficul 20*). Menținerea poziției în clasament a survenit pe fondul diminuării cu 0,7 pp a acestei ponderi, scădere determinată de ritmul de creștere mai lent al acestei categorii de cheltuieli comparativ cu cel al veniturilor bugetare.

Graficul 20: Ponderea cheltuielilor cu asistența socială în total venituri bugetare în țările din UE27

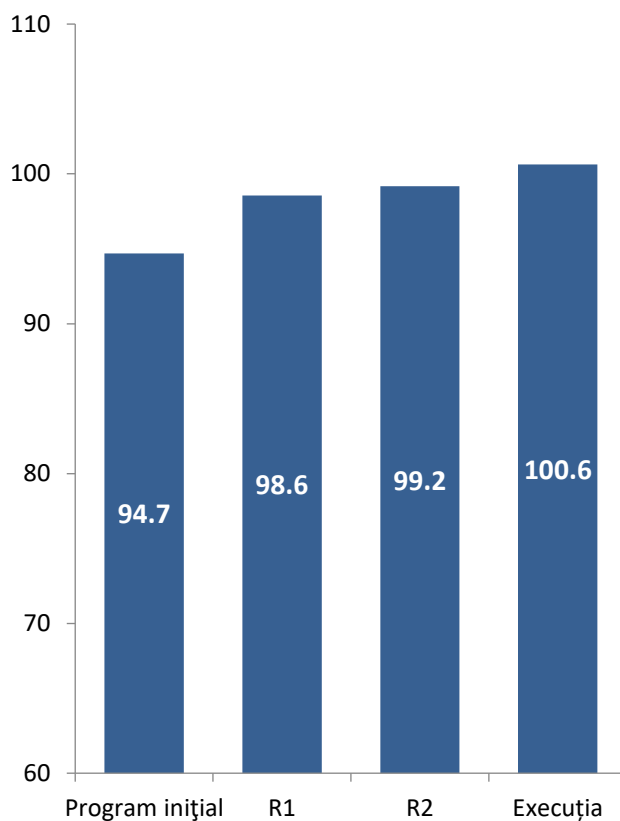

Sursa: Eurostat

III.4.2. Cheltuieli cu bunuri și servicii

Execuția cheltuielilor cu **bunuri și servicii** a consemnat un nivel semnificativ mai ridicat comparativ cu cel avut în vedere în bugetul inițial (+5,9 mld. lei), cât și față de valorile proiectate cu prilejul celor două rectificări bugetare operate în cursul anului. Estimată inițial la 94,7 mld. lei, execuția finală a acestui agregat a ajuns la 100,6 mld. lei, cu 1,4 mld. lei peste nivelul proiectat la a doua rectificare (noiembrie 2025), confirmând tendința de subevaluare a cheltuielilor cu bunuri și servicii în procesul de programare bugetară. Această evoluție este în linie cu aprecierea CF, care semnalase o subevaluare a cheltuielilor cu bunuri și servicii în opinia sa asupra proiectului de buget pe anul 2025 și indica un necesar suplimentar la nivelul acestui agregat de cel puțin 3 mld. lei. Din nota care însoțește execuția bugetului general consolidat pe anul 2025 ²² reiese că la nivelul acestui agregat s-a constatat o creștere cu 3,8% la bugetele locale și cu 12,9% la bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, față de anul precedent, pentru decontarea medicamentelor.

Graficul 21: Cheltuieli cu bunuri și servicii în anul 2025 (mld. lei)

Sursa: MF (standarde cash)

Comparativ cu execuția anului 2024, cheltuielile cu bunuri și servicii s-au majorat cu 7,3 mld. lei (+7,8%), în condițiile în care creșterea PIB nominal a fost de 8,9%. Astfel, ponderea cheltuielilor cu bunuri și servicii în PIB s-a redus marginal, cu 0,06 pp, până la 5,25%.

Prin raportare la execuția anului 2024 (93,4 mld. lei), pentru această categorie de cheltuieli fusese proiectată o creștere cu doar 1,3 mld. lei în bugetul inițial al anului 2025. Ulterior, alocarea bugetară aferentă cheltuielilor cu bunuri și servicii a fost majorată cu ocazia fiecăreia dintre cele două rectificări bugetare. La prima rectificare, cuantumul acestui agregat a fost revizuit în creștere cu 3,9 mld. lei, până la 98,6 mld. lei, având în vedere că execuția la opt luni indica o creștere cu 4% a cheltuielilor cu bunuri și servicii, față de perioada similară a anului precedent, comparativ cu un ritm de creștere de doar 1,1% prevăzut în bugetul inițial. La a doua rectificare, alocarea a fost majorată cu încă 0,6 mld. lei, până la 99,2 mld. lei, ceea ce a însemnat o majorare cumulată de 4,5 mld. lei (+4,7%) comparativ cu programul inițial. Revizuirile succesive ale alocărilor bugetare au evidențiat caracterul insuficient al sumelor prevăzute în bugetul inițial, fiind necesare ajustări repetate pe parcursul execuției bugetare. În final, execuția

²² https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buletin/executii/nota_bgc31122025.pdf

cheltuielilor cu bunuri și servicii pe anul 2025 a consemnat o depășire cu 1,4 mld. lei a nivelului prevăzut la cea de-a doua rectificare.

Astfel, similar anilor anteriori, și în 2025 cheltuielile cu bunuri și servicii s-au dovedit dificil de controlat, execuția depășind atât estimarea inițială, cât și pe cele formulate în cadrul rectificărilor bugetare. Această evoluție indică persistența unor deficiențe în procesul de programare bugetară, precum și necesitatea unei fundamentări mai riguroase a proiecțiilor aferente acestei categorii de cheltuieli. În acest context, se impune îmbunătățirea transparenței privind ipotezele utilizate la fundamentarea bugetului și prezentarea unei detalieri clare a destinației fondurilor alocate pentru bunuri și servicii. Totodată, un control mai eficient al acestor cheltuieli ar putea fi sprijinit prin continuarea reformei sistemului de achiziții publice și prin creșterea eficienței utilizării resurselor, valorificând rezultatele analizelor de cheltuieli publice (*spending reviews*).

III.4.3. Cheltuieli de investiții publice

Cheltuielile de investiții cuprind, conform clasificăției bugetare, *cheltuieli de capital* (active nefinanciare), *proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare*, *cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă*, *transferuri de capital*, *alte transferuri de natura investițiilor* și, începând cu anul 2022, și agregatele reprezentând *proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistență financiară nerambursabilă aferentă PNRR*, respectiv *proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR*. Analiza în structură a acestui agregat bugetar, realizată în capitolul de față, respectă definiția de mai sus.

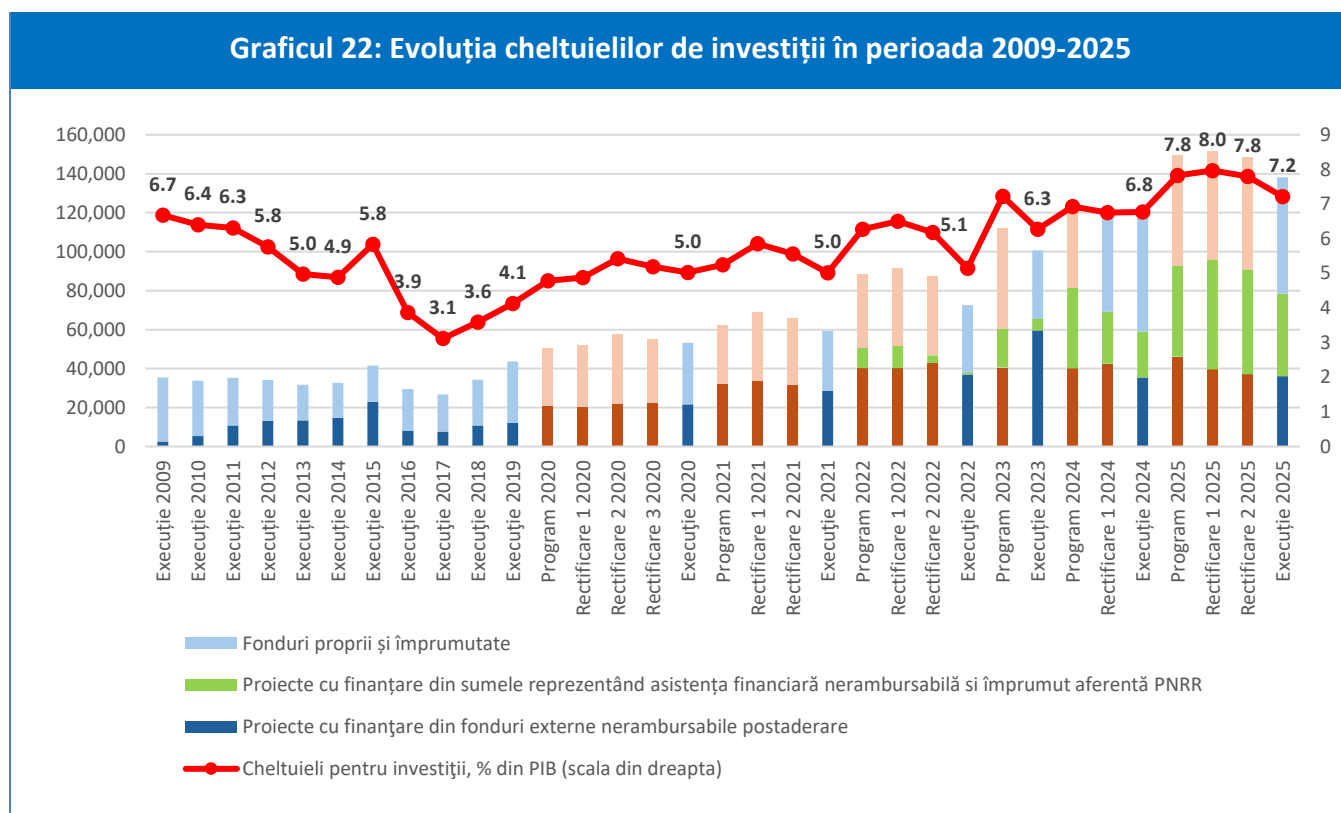
În construcția bugetară inițială a anului 2025, cheltuielile de investiții, în standarde *cash*, au fost estimate la 149,7 mld. lei, cu 29,6 mld. lei peste nivelul programat pentru anul 2024. Structura de finanțare a fost proiectată în favoarea surselor externe de finanțare (*proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare* și *proiectele cu finanțare din sumele reprezentând asistență financiară nerambursabilă și împrumut aferentă PNRR* acumulând circa 62% din total, cu 5,9 pp mai puțin decât în bugetul inițial al anului 2024), surselor interne revenindu-le restul de 38% din total (comparativ cu ponderea de 32,2% din bugetul inițial al anului 2024). Această structură a fost determinată și de faptul că, în anul 2025, bugetul de investiții a fost construit în ipoteza absorbției unui volum semnificativ de fonduri europene din CFM și PNRR. CF susține, similar rapoartelor sale anterioare, finanțarea într-o proporție cât mai înaltă a investițiilor publice din fonduri europene deoarece, în contextul deficitului bugetar ridicat, cheltuielile de investiții publice care nu au finanțare rambursabilă pot reprezenta constrângeri majore pentru bugetul public.

În execuție, creșterea comparativ cu anul anterior a fost de 18,8 mld. lei (la un nivel de 138,2 mld. lei), reprezentând o majorare cu circa 15,7% în termeni nominali. Comparativ cu anul 2024, avansul cheltuielilor de investiții s-a realizat preponderent pe seama *proiectelor cu finanțare din sumele reprezentând asistență financiară nerambursabilă și împrumut aferentă PNRR* (+18,9 mld. lei), restul componentelor înregistrând modificări de dimensiuni mai reduse față de execuția anului 2024. Astfel, în

2025, raportul dintre sursele externe²³ și cele interne de finanțare a cheltuielilor de investiții a redevenit supraunitar, fiind de 131,7%, după ce în 2024 fusese de 95,3%.

Ponderea în PIB a cheltuielilor de investiții a atins 7,2% în 2025, cu 0,4 pp peste nivelul consemnat în anul anterior, reprezentând un avans de aproximativ 3,5 pp comparativ cu media anilor 2016-2019 și depășind cu aproximativ 1,4 pp media anilor 2009-2015 (5,8% din PIB). Astfel, anul 2025 a consemnat continuarea revirimentului investițional din ultimii ani, execuția cheltuielilor de investiții publice atingând cea mai mare pondere în PIB din perioada 2009-2025. Din perspectiva ponderii investițiilor în total venituri bugetare, s-a consemnat un nivel de 20,9% în 2025, acesta fiind similar cu cel din anul precedent și reprezentând maximul ultimilor 10 ani.

Evoluția acestui agregat bugetar din perspectiva comparației între realizările efective și valorile planificate în bugetul inițial, sau stabilite cu ocazia rectificărilor bugetare, este ilustrată în [Graficul 22](#) pentru perioada 2020-2025, fiind prezentate și rezultatele execuției pentru anii 2009-2019. Se observă în ultimii ani o volatilitate ridicată a prognozelor din cursul anului privind cheltuielile de investiții publice, rezultatele execuțiilor fiind de regulă inferioare estimărilor din bugetele inițiale și celor realizate cu ocazia rectificărilor bugetare.

Sursa: MF (standarde cash)

Evoluția din anul 2025 nu se abate de la această tendință, cu un decalaj între execuție și nivelul programat în bugetul inițial de 11,5 mld. lei, din care cea mai mare nerealizare, de circa 10 mld. lei, a

²³ Începând cu anul 2022, în această categorie intră și agregatul de proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistență financiară nerambursabilă și împrumut aferentă PNRR.

fost consemnată la nivelul proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare, urmate de proiectele cu finanțare din sumele reprezentând asistență financiară nerambursabilă și împrumut aferentă PNRR (-4,2 mld. lei). Pe de altă parte, sumele din fonduri proprii și împrumutate au fost mai mari în execuție comparativ cu sumele din bugetul inițial cu 2,8 mld. lei. Aceste diferențe, unele substanțiale, demonstrează slaba capacitate de planificare și absorbție a fondurilor europene. CF apreciază intenția de a finanța o parte importantă a cheltuielilor de investiții publice din fonduri externe (având în vedere nivelul foarte jos al veniturilor fiscale din România), dar nerealizări majore ale ȋntelilor de absorbție de fonduri europene arată carențe în procesul de bugetare. Acestea pot ȋngreuna procesul de consolidare bugetară în condiȋiile spaȋiului fiscal redus de care dispune țara noastră.

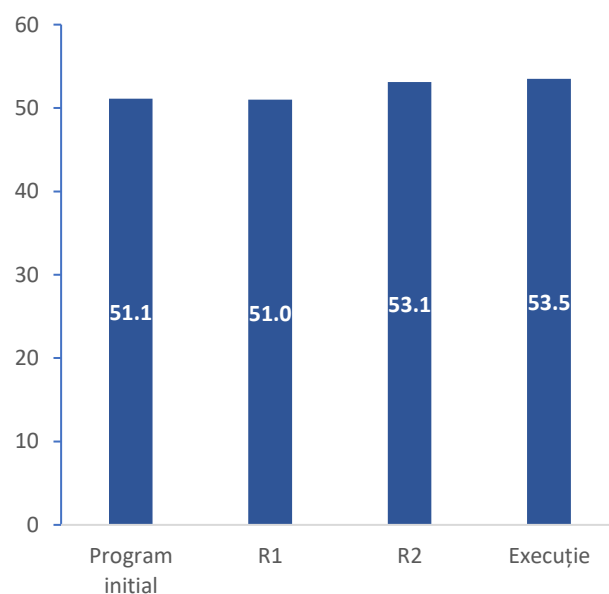
Și distribuȋia trimestrială a ponderii cheltuielilor de investiȋii în total execuȋie indică o volatilitate ridicată, aceasta fluctuând de la 18,1% în primul trimestru, la 18,4% în trimestrul al doilea, la 23,3% în al treilea trimestru și la 40,2% în ultimul trimestru. Practic, în ultimele 3 luni ale anului, cheltuielile de investiȋii au fost de 2 ori mai mari decât media celor trei trimestre precedente. Având în vedere că și în anii anteriori s-a manifestat în mod sistematic același tipar, această practică pune sub semnul ȋntrebării eficienȋa procesului de programare bugetară din perspectiva modului de gestionare a proiectelor de investiȋii și al stabilirii criteriilor de realizare a acestora în acord cu importanȋa și utilitatea lor.

Ȋn continuare este prezentată evoluȋia principalelor componente ale cheltuielilor de investiȋii în cursul anului 2025 (ȋnsumate, acestea reprezintă aproape 96% din total) prin compararea realizărilor efective cu nivelurile programate în bugetul iniȋial și actualizate cu ocazia rectificărilor bugetare.

Ȋn anul 2025, *cheltuielile de capital* destinate investiȋiilor publice²⁴ au fost proiectate în bugetul iniȋial la un nivel de 51,1 mld. lei. Comparativ cu execuȋia anului 2024, această categorie de cheltuieli a fost micșorată cu 2,8 mld. lei, reprezentând o scădere cu aproximativ 5,1%.

Cu ocazia primei rectificări bugetare, cheltuielile de capital au fost diminuate marginal la 51 mld. lei. Ȋnsă, la a doua rectificare, agregatul a fost majorat cu 2,1 mld. lei, în timp ce execuȋia finală a consemnat o depășire cu 2,4 mld. lei (+4,8%) a nivelului programat în bugetul iniȋial al anului 2025, pe fondul suplinirii din fonduri naȋionale a nerealizărilor în atragerea de fonduri europene.

Graficul 23: Evoluȋia cheltuielilor de capital în anul 2025 (mld. lei)

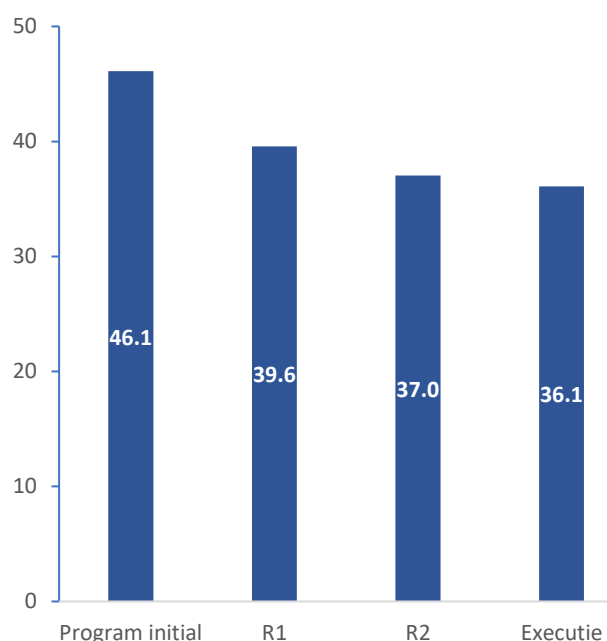
Sursa: MF (standarde cash)

²⁴ Acestea reprezintă componenta principală a cheltuielilor de capital din BGC (care mai includ transferuri de capital și stocuri).

Proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare destinate investițiilor publice au fost estimate în bugetul inițial al anului 2025 la 46,1 mld. lei, cu 11,4 mld. lei peste nivelul înregistrat în execuția anului 2024. Cu ocazia rectificărilor bugetare, acest agregat a fost diminuat succesiv la 39,6 mld. lei (prima rectificare), respectiv, la 37 mld. lei (a doua rectificare).

Execuția finală a anului 2025 a consemnat o nerealizare a țintei din bugetul inițial de 10 mld. lei, gradul de realizare a programului fiind de circa 78%, semnificativ sub cel înregistrat în anul precedent (89%). Comparativ cu execuția din anul 2024 a proiectelor cu finanțare din FEN postaderare, în 2025 s-a înregistrat o creștere cu circa 1,3 mld. lei.

Graficul 24: Evoluția proiectelor cu finanțare din FEN postaderare în anul 2025 (mld. lei)

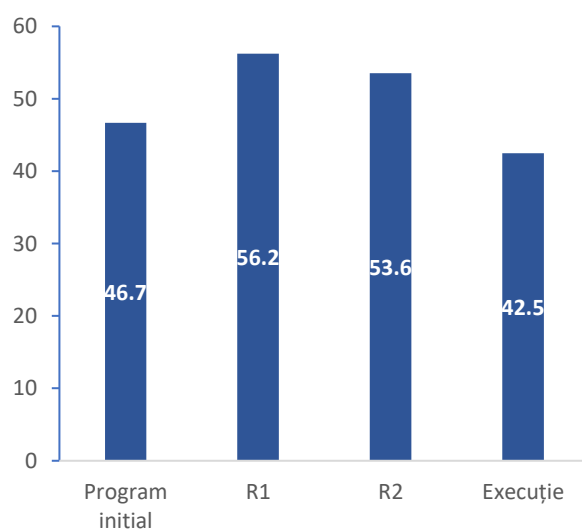

Sursa: MF: (standarde cash)

Proiectele cu finanțare din sumele reprezentând asistență financiară nerambursabilă și împrumut aferentă PNRR au fost estimate în bugetul inițial al anului 2025 la 46,7 mld. lei, cu 23,1 mld. lei (+98,3%) peste execuția anului 2024. La prima rectificare bugetară, agregatul a fost majorat substanțial, până la 56,2 mld. lei, fiind revizuit ușor descendent (-2,6 mld. lei) la cea de-a doua rectificare. Execuția efectivă a consemnat un grad de îndeplinire a țintei inițiale de 91% și o creștere cu 18,9 mld. lei față de execuția anului 2024.

CF atrage atenția că împrumuturile din PNRR exercită un impact suplimentar asupra deficitului bugetar în măsura în care nu se reușește acomodarea acestora prin restrângerea altor categorii de cheltuieli și/sau prin creșterea veniturilor bugetare.

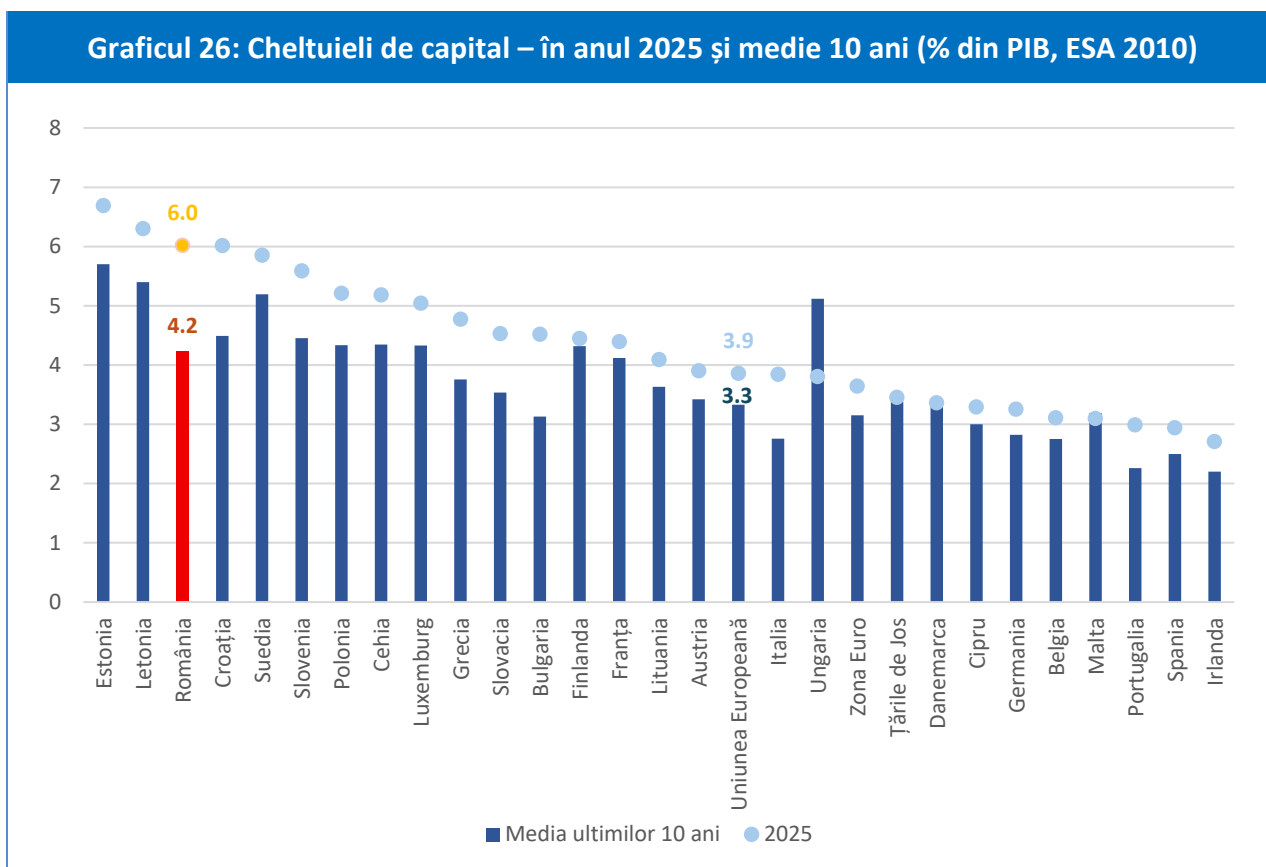
Graficul 25: Evoluția proiectelor cu finanțare din sumele reprezentând asistență financiară nerambursabilă și împrumut aferentă PNRR în anul 2025 (mld. lei)

Sursa: MF (standarde cash)

O analiză a eficienței cheltuielilor de investiții pe ansamblul ultimilor 10 ani relevă un rezultat nesatisfăcător pentru țara noastră raportat la celelalte state membre UE. În condițiile în care România a avut, în ultimul deceniu, una dintre cele mai ridicate ponderi în PIB a cheltuielilor de capital, în

comparație cu media UE, infrastructura este insuficientă atât în termeni cantitativi, cât și calitativi, semn al unei eficiențe scăzute a cheltuielilor publice de investiții, dar trebuie remarcate progresele efectuate în ultimii ani, în special în cazul infrastructurii rutiere. În perioada 2016-2025, ponderea în PIB a cheltuielilor de capital (*Graficul 26*) a plasat România în prima jumătate a clasamentului (locul 11 în UE), cu o pondere medie de 4,2% din PIB, cu aproximativ 0,9 pp peste media UE. Raportat la prima clasată, Estonia, decalajul este de 1,5 pp, și față de a doua clasată, Letonia, de 1,2 pp. În ceea ce privește clasamentul realizat la nivelul anului 2025, România se situează pe poziția a treia, la egalitate cu Croația, cu o pondere de 6% din PIB, dar sub Letonia (decalaj de 0,3 pp) și Estonia (decalaj de 0,7 pp).

Sursa: Eurostat

În *Raportul de țară* pe anul 2025, elaborat de CE²⁵, se precizează că România dispune de un potențial investițional ridicat, însă acesta este limitat de vulnerabilitățile macroeconomice, de ritmul lent al reformelor și de întârzierile în implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene. Deși investițiile publice, în special în infrastructură, au rămas robuste, acestea nu au reușit să compenseze scăderea investițiilor private, afectate de incertitudinea fiscală, costurile ridicate ale energiei și cererea externă redusă. CE subliniază că absorbția eficientă a fondurilor europene și implementarea accelerată a PNRR reprezintă principalul motor al investițiilor în următorii ani. Totodată, România trebuie să își reorienteze modelul de creștere economică către investiții în cercetare, inovare, digitalizare și tehnologii cu valoare adăugată ridicată, pentru a-și consolida competitivitatea în cadrul pieței europene. Raportul

²⁵ https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/7cb47fb4-4517-431a-95c8-17cb161d5078_en?filename=RO_CR_SWD_2025_223_1_EN_autre_document_travail_service_part1_v4.pdf

recomandă dezvoltarea piețelor de capital și diversificarea surselor de finanțare pentru companii, în special pentru IMM-uri și *start-up*-uri, care în prezent depind în mare măsură de resurse proprii. Investițiile în infrastructura de transport, în energia regenerabilă, în rețelele energetice și în dezvoltarea competențelor forței de muncă sunt considerate priorități strategice pentru susținerea productivității și atragerea investițiilor private. În același timp, îmbunătățirea predictibilității legislative, reducerea birocrației și consolidarea capacității administrative sunt condiții esențiale pentru crearea unui climat investițional stabil și pentru valorificarea oportunităților oferite de finanțarea europeană.

*Raportul elaborat de OCDE în anul 2026*²⁶ arată că România se află într-un moment decisiv al procesului său de dezvoltare economică. După două decenii de convergență rapidă față de economiile dezvoltate, modelul de creștere bazat în principal pe consum și pe costuri reduse ale forței de muncă își atinge limitele. În perioada următoare, investițiile vor reprezenta principalul motor al creșterii economice sustenabile, iar capacitatea României de a valorifica fondurile europene și de a implementa reformele asumate va fi determinantă pentru susținerea ritmului de dezvoltare.

Raportul evidențiază faptul că investițiile publice în infrastructură, digitalizare, educație și tranziția verde pot genera efecte semnificative asupra productivității și competitivității economiei. În același timp, investițiile private, în special cele orientate către inovare, cercetare-dezvoltare și tehnologii avansate, sunt esențiale pentru creșterea valorii adăugate și integrarea mai profundă a companiilor românești în lanțurile globale de producție. OCDE subliniază că România continuă să fie atractivă pentru investițiile străine directe, însă pentru valorificarea deplină a acestora este necesară consolidarea legăturilor dintre investitorii internaționali și firmele locale.

Totodată, raportul atrage atenția că un climat investițional favorabil nu poate exista fără stabilitate macroeconomică, disciplină fiscală și un cadru legislativ predictibil. Reducerea deficitului bugetar, creșterea eficienței cheltuielilor publice și accelerarea absorbției fondurilor europene sunt considerate condiții esențiale pentru menținerea încrederii investitorilor. De asemenea, simplificarea procedurilor administrative, digitalizarea serviciilor publice și continuarea reformelor privind guvernanta și combaterea corupției sunt măsuri care pot contribui la creșterea atractivității economiei românești.

În ansamblu, mesajul OCDE este unul prudent, dar optimist: România dispune de resurse financiare, de oportunități și de un potențial semnificativ pentru a continua procesul de convergență economică. Succesul acestei etape va depinde însă de capacitatea de a transforma investițiile și reformele structurale într-un avantaj competitiv pe termen lung, capabil să susțină o creștere economică durabilă și o îmbunătățire a nivelului de trai.

În acest context, CF pledează în favoarea aplicării ferme a cadrului legal existent privind managementul investițiilor publice și apreciază că o bună prioritizare a investițiilor, orientarea acestora spre activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare în domenii strategice, în infrastructura fizică și, cu precădere, în cea digitală pot contribui la eliminarea decalajelor de infrastructură, la reducerea polarizării și a disparităților regionale, precum și la îmbunătățirea nivelului de competitivitate al economiei românești. Totodată, o

²⁶ https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-romania-2026_4844067e-en.html

absorbție cât mai înaltă a volumului însemnat de fonduri europene de care beneficiază România constituie premisa esențială pentru ca trendul investițional din ultimii ani să se mențină și pe termen mediu, având în vedere necesitatea stringentă de a continua procesul de consolidare bugetară în anii următori.

III.4.4. Fondul de rezervă bugetară și fondul de intervenție la dispoziția Guvernului

În conformitate cu art. 30 din Legea finanțelor publice nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, în bugetul de stat se includ **fondul de rezervă bugetară** la dispoziția Guvernului și **fondul de intervenție** la dispoziția Guvernului.

Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului se repartizează unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale, pe bază de hotărâri ale Guvernului, pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute apărute în timpul exercițiului bugetar. Alocarea de sume din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, pentru bugetele locale, se face prin majorarea sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat sau a transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale pentru investiții finanțate parțial din împrumuturi externe, după caz.

Utilitatea unui fond de rezervă constă în flexibilitatea pe care o conferă Guvernului în executarea bugetului anual, în special pentru acoperirea unor cheltuieli neprevăzute sau urgente. Fondul de rezervă se poate constitui ca un fond separat de buget (extrabugetar) sau ca o componentă integrată în buget, fiind întâlnit în marea majoritate a țărilor OCDE²⁷. Oportunitatea fondului de rezervă este confirmată de literatura de specialitate privind programarea bugetară care, totodată, subliniază necesitatea identificării unui echilibru privind dimensiunea unui astfel de fond. Prin urmare, un nivel prea scăzut al fondului de rezervă ar putea fi insuficient pentru a acoperi în mod operativ cheltuielile neprevăzute, în timp ce supradimensionarea acestuia ar putea conferi o autoritate prea mare Executivului în angajarea unor cheltuieli în exces, fără aprobarea Parlamentului.

Cadrul legal oferit de Legea nr. 500/2002 precizează însă doar generic tipul de alocări permise din fondul de rezervă (respectiv pentru situații „neprevăzute sau urgente”), fără a stabili explicit categoriile de cheltuieli care pot fi angajate din fondul de rezervă sau quantumul sumelor alocate, ceea ce oferă spațiu pentru alocări discreționare și netransparente. În acest sens, Consiliul Fiscal remarcă lipsa unor criterii clare de stabilire a cheltuielilor care pot fi finanțate din fondul de rezervă bugetară și a unui control din partea Parlamentului. Astfel, având în vedere evoluția din ultimii ani a sumelor cheltuite din acest fond, Consiliul Fiscal pledează pentru modificarea legislației privind fondul de rezervă în sensul stabilirii unor criterii și proceduri clare de utilizare a acestuia, exclusiv pentru situații neprevăzute sau urgente, care nu pot fi anticipate în procesul de stabilire a alocărilor bugetare.

Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului se repartizează unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale, pe bază de hotărâri ale Guvernului, pentru finanțarea unor cheltuieli urgente în vederea înlăturării efectelor unor calamități naturale și sprijinirii persoanelor fizice

²⁷ OCDE. 2020. Government at a Glance: Latin America and the Caribbean 2020, disponibil la https://www.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance-latin-america-and-the-caribbean-2020_13130fbb-en

sinistrate. Spre deosebire de destinațiile posibile ale alocărilor din fondul de rezervă bugetară, care lasă loc de interpretări, în cazul fondului de intervenție acestea sunt clar precizate în textul de lege. Pe parcursul unui an, acest fond poate fi majorat cu sume din fondul de rezervă, în funcție de necesitățile privind asigurarea sumelor necesare pentru înlăturarea efectelor calamităților naturale.

În continuare, este prezentată utilizarea fondului de rezervă și a fondului de intervenție pe parcursul anului 2025, pe baza hotărârilor de Guvern publicate în Monitorul Oficial al României prin care se alocă sume pe ordonatori de credite și destinații.

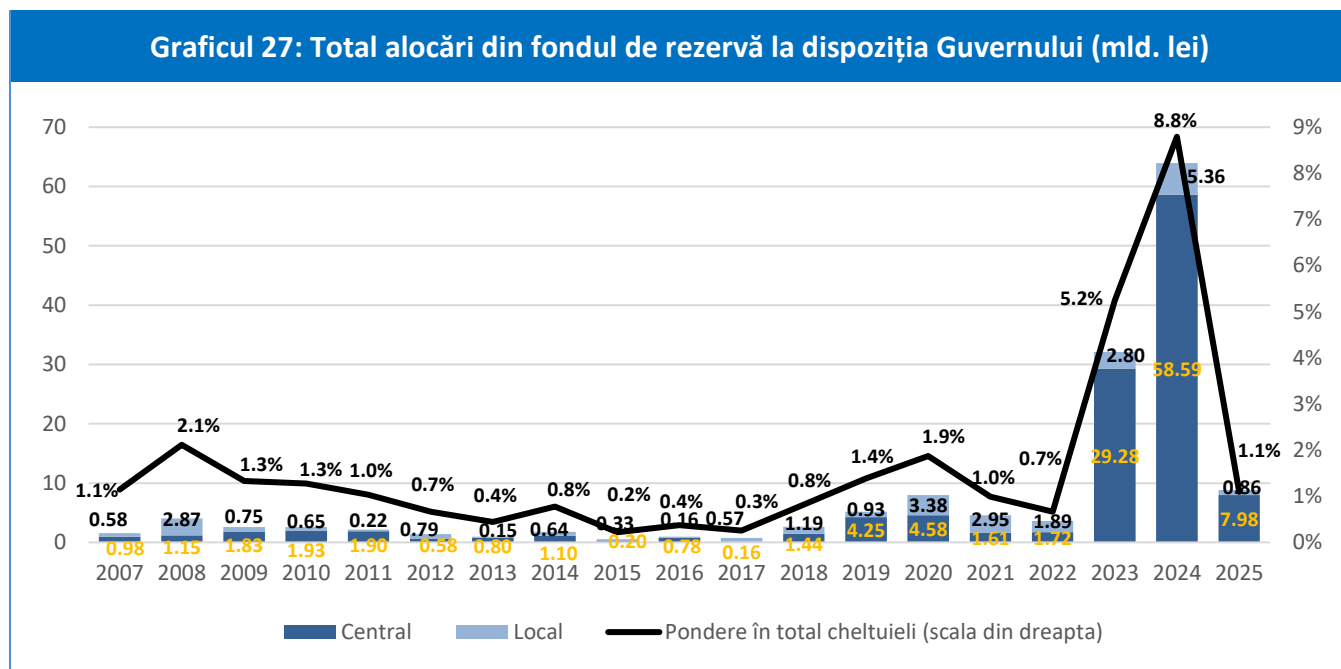
Dacă în 2023 și 2024 Guvernul, printr-o serie de derogări de la cadrul fiscal-bugetar, a permis utilizarea fondului de rezervă bugetară (FRB) pentru echilibrarea bugetelor locale și centrale, apelând la acesta pentru finanțarea unor cheltuieli curente și de capital ale ordonatorilor principali de credite, în 2025 s-a renunțat la această practică nocivă.

În construcția bugetului pentru anul 2025 erau prevăzuți, cu titlul de fonduri de rezervă, circa 1,9 mld. lei. Totodată, se stabilea o singură derogare de la prevederile art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002, și anume finanțarea cheltuielilor aferente organizării și desfășurării alegerilor pentru Președintele României din anul 2025 și alegerilor locale parțiale din anul 2025. Pe parcursul anului, din FRB au fost alocați circa 8,8 mld. lei (aprox. 8 mld. lei la nivelul administrației centrale și 0,8 mld. lei la nivelul administrațiilor locale). Ponderea sumelor utilizate din FRB în totalul cheltuielilor bugetare este de circa 1,1%, în scădere semnificativă față de 2024 (când ponderea în total cheltuieli a ajuns la 8,8%), situându-se chiar și sub media ultimilor 10 ani (2,2%).

Totuși, s-a continuat utilizarea unor sume din FRB dincolo de cadrul statuat în Legea finanțelor publice nr. 500/2002, respectiv pentru cheltuieli care nu pot fi catalogate drept urgente sau neprevăzute și care ar fi trebuit luate în calcul la fundamentarea bugetului pe anul 2025, precum:

- achiziționarea de vaccinuri;
- gestionarea unor scheme de ajutor de stat;
- plata unor tranșe aferente cotizației anuale a României la bugetul Instrumentului European pentru Pace (EPF), pilonul II;
- plata drepturilor salariale și a contribuțiilor aferente;
- derularea unor proiecte culturale și de diplomatie culturală;
- finanțarea programelor naționale de investiții;
- acoperirea cheltuielilor cu materiale și prestări de servicii cu caracter medical și a cheltuielilor cu concedii medicale și indemnizații de asigurări sociale de sănătate;
- asigurarea sumelor necesare plății obligațiilor ce revin din contractele încheiate pentru achiziții de echipamente militare și asigurării finanțării proiectelor de infrastructură militară;
- finanțarea Programului național de construcții de interes public sau social;
- plata contribuției voluntare a României către mecanismul Prioritised Ukraine Requirement List;
- acoperirea cheltuielilor ocazionate de organizarea evenimentelor dedicate Zilei Naționale a României;
- echilibrarea bugetelor locale, pentru plata unor cheltuieli curente și de capital.

Similar anului precedent, și în 2025 au predominat alocările către administrația centrală (aproximativ 90,3% din total alocări), unitățile administrativ-teritoriale primind circa 9,7% din total alocări. Evoluția sumelor alocate din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului și a ponderii acestora în totalul cheltuielilor bugetare este redată în *Graficul 27*.

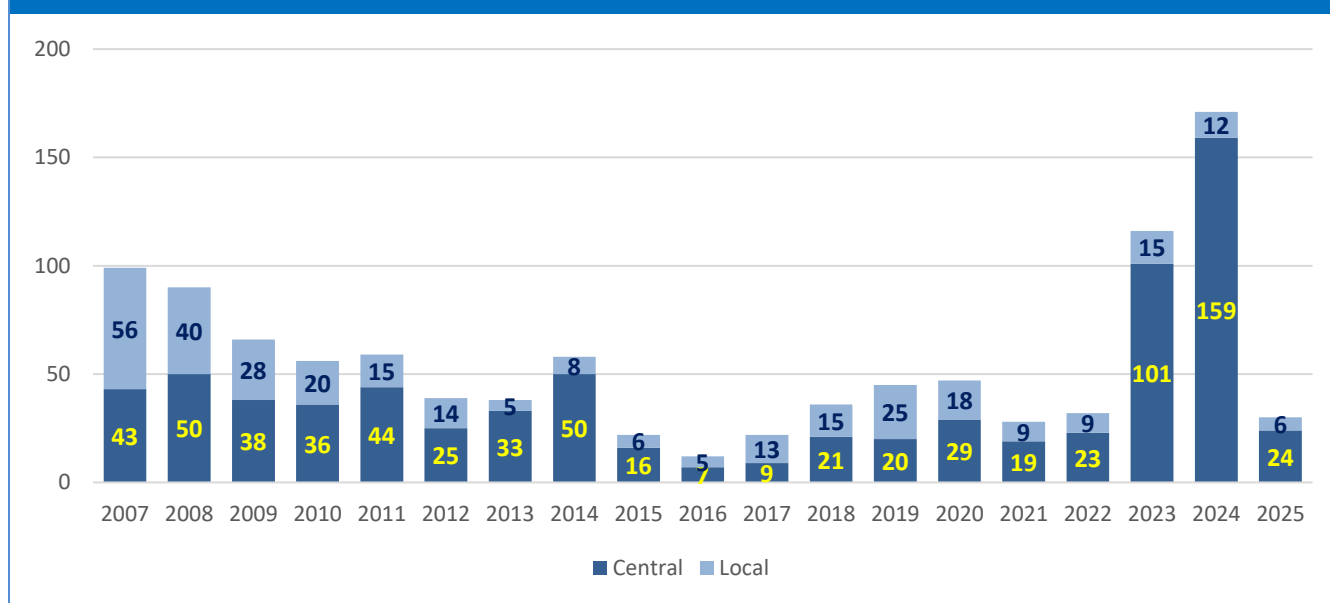

Sursa: calcule Consiliul Fiscal pe baza datelor din hotărârile de Guvern privind alocarea de sume din fondul de rezervă la dispoziția Guvernului

În ceea ce privește numărul de hotărâri de Guvern pentru alocarea sumelor din fondul de rezervă, acesta a scăzut de la maximul de 171 de hotărâri, consemnat în 2024, la 30 în 2025 (*Graficul 28*).

Dacă perioada 2023-2024 a marcat schimbarea tendinței manifestate în anii precedenți de a angaja majoritatea cheltuielilor din fondul de rezervă bugetară spre final de an, în 2025 s-a revenit la acest obicei. În decembrie 2025 au fost aprobate 11 din cele 30 de hotărâri, alocând sume în cuantum de 6,4 mld. lei, care reprezintă 72% din alocările întregului an. Toate hotărârile de Guvern adoptate în luna decembrie au fost pentru alocări către administrația centrală, principalii beneficiari fiind Ministerul Sănătății (pentru acoperirea cheltuielilor cu materiale și prestări de servicii cu caracter medical și a cheltuielilor cu concedii medicale și indemnizații de asigurări sociale de sănătate), Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (pentru finanțarea programelor naționale de investiții – Programul național de investiții „Anghel Saligny”; Programul național de dezvoltare locală etapa I; Programul național de dezvoltare locală etapa a II-a; Programul național de consolidare a clădirilor cu risc seismic ridicat; Programul național de investiții „Școli sigure și sănătoase”; Programul național multianual privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe; Programul național de construcții de locuințe sociale și de necesitate; Programul multianual privind finanțarea elaborării și/sau actualizării planurilor urbanistice generale ale localităților și a regulamentelor locale de urbanism) și Ministerul Apărării Naționale (în vederea asigurării sumelor necesare plății obligațiilor ce revin din contractele încheiate pentru achiziții de echipamente militare și asigurării finanțării proiectelor de infrastructură militară).

Graficul 28: Număr hotărâri de Guvern privind alocările din fondul de rezervă

Sursa: calcule Consiliul Fiscal pe baza datelor din hotărârile de Guvern privind alocarea de sume din fondul de rezervă

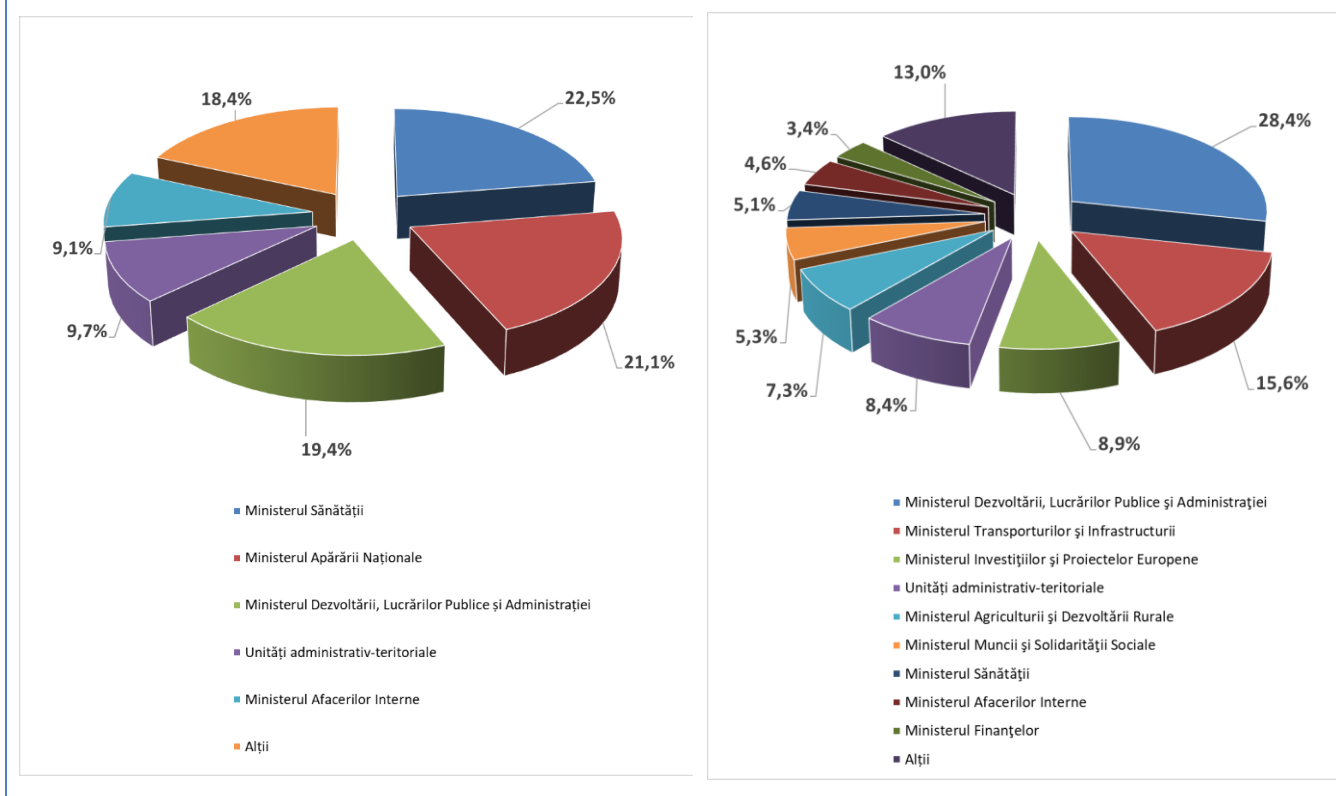
În anul 2025, principalii beneficiari ai fondului de rezervă bugetară ([Graficul 29](#)) au fost:

- *Ministerul Sănătății*, 22,5% din totalul alocărilor (1,98 mld. lei), căruia i-a fost suplimentat bugetul de 2 ori pe parcursul anului, în vederea asigurării fondurilor necesare pentru trimiterea unor categorii de bolnavi pentru tratament în străinătate și pentru acoperirea cheltuielilor cu materiale și prestări de servicii cu caracter medical și a cheltuielilor cu concedii medicale și indemnizații de asigurări sociale de sănătate;
- *Ministerul Apărării Naționale*, 21,1% din totalul alocărilor (1,86 mld. lei), căruia i-a fost suplimentat bugetul de 3 ori pe parcursul anului, în vederea asigurării sumelor necesare plății obligațiilor ce revin din contractele încheiate pentru achiziții de echipamente militare și asigurării finanțării proiectelor de infrastructură militară și pentru plata contribuției voluntare a României către mecanismul Prioritised Ukraine Requirement List;
- *Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației*, 19,4% din totalul alocărilor (1,71 mld. lei), căruia i-a fost suplimentat bugetul de 2 ori pe parcursul anului, pentru finanțarea programelor naționale de investiții derulate și pentru finanțarea Programului național de construcții de interes public sau social;
- *Unitățile administrativ-teritoriale*, 9,7% din totalul alocărilor (0,86 mld. lei), cărora le-a fost suplimentat bugetul de 6 ori pe parcursul anului, pentru echilibrarea bugetelor locale;
- *Ministerul Afacerilor Interne*, 9,1% din totalul alocărilor (0,8 mld. lei), căruia i-a fost suplimentat bugetul de 3 ori pe parcursul anului, pentru efectuarea cheltuielilor necesare pentru pregătirea, organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Președintele României și alegerilor locale parțiale.

Graficul 29: Beneficiarii alocărilor din fondul de rezervă (% din total alocări)

2025

2024

Sursa: calcule Consiliul Fiscal pe baza datelor din hotărârile de Guvern privind alocarea de sume din fondul de rezervă

CF reiterează recomandarea din rapoartele precedente privind identificarea explicită a cheltuielilor care pot fi angajate din fondul de rezervă, inclusiv prin raportarea periodică către Parlament a modului și nivelului de utilizare a fondului de rezervă bugetară.

În anul 2025, s-a realizat o singură alocare din fondul de intervenție, în sumă de 1,2 mil. lei (în 2024 nu s-au înregistrat alocări din fondul de intervenție), iar destinația sa s-a încadrat în prevederile Legii finanțelor publice nr. 500/2002, fondurile fiind utilizate pentru realizarea lucrărilor urgente și complexe generate de prăbușirea de teren în județul Maramureș. De notat că hotărârea de Guvern ce a avut ca scop utilizarea fondului de intervenție a presupus suplimentarea acestuia din fondul de rezervă bugetară.

În [Anexa 1](#) se regăsește lista detaliată a hotărârilor de Guvern privind alocările din fondul de rezervă la dispoziția Guvernului.

III.4.5. Arieratele bugetului general consolidat

La sfârșitul anului 2025, nivelul arieratelor BGC²⁸ s-a situat la 599,7 mil. lei, în creștere cu 79,7 mil. lei (+15,3%) față de nivelul consemnat în decembrie 2024. Analizând structura acestora, se constată că cea mai mare parte a arieratelor continuă să fie înregistrată la nivelul bugetelor locale (573,6 mil. lei), reprezentând aproximativ 95,6% din total. În ceea ce privește numărul zilelor de întârziere, 23,6% dintre arierate sunt între 90 și 120 de zile, 40,7% între 120 și 360 de zile, iar 35,7% au o vechime de peste 360 de zile.

Arieratele BGC către furnizori au fost de 595,1 mil. lei, comparativ cu 515,9 mil. lei la finele anului precedent (+79,2 mil. lei, respectiv +15,4%), acestea regăsindu-se în proporție de peste 96% la nivelul bugetelor locale.

În tabelul următor se prezintă evoluția trimestrială a stocului de arierate ale BGC, pe total și în structură: buget de stat, bugete locale și bugetul asigurărilor sociale, comparativ cu finele anului anterior.

Tabelul 8: Evoluția trimestrială a arieratelor BGC în anul 2025 (mil. lei)					
	Trim. IV 2024	Trim. I 2025	Trim. II 2025	Trim. III 2025	Trim. IV 2025
Buget de stat	57,4	31,3	32,6	33,4	26,6
Peste 90 zile	32,9	10,4	10,6	14,4	9,9
Peste 120 zile	12,3	9,2	11,3	9,2	5,6
Peste 360 zile	12,2	11,7	10,7	9,8	11,1
Bugete locale	462,5	521,3	551,7	781,1	573,6
Peste 90 zile	112,1	151,5	98,2	244,2	131,5
Peste 120 zile	270,8	230,8	302,2	347,4	238,6
Peste 360 zile	79,7	138,9	151,3	189,5	203,4
Bugete asigurări sociale	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Între 90 și 360 zile	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total arierate (90-360 zile)	520,0	552,5	584,3	814,5	599,7
Peste 90 zile	145,0	161,9	108,8	258,6	141,3
Peste 120 zile	283,1	239,9	313,5	356,6	244,1
Peste 360 zile	91,9	150,6	162,0	199,3	214,3

Sursa: MF

Creșterea moderată a *arieratelor BGC (90-360 zile) către mediul privat* în anul 2025, comparativ cu anul anterior, a fost determinată exclusiv de evoluția arieratelor consemnate la bugetele locale, în timp ce bugetul de stat a înregistrat o reducere a stocului de arierate de la 57,4 mil. lei, la 26,6 mil. lei (-53,7%). Structura pe număr de zile de întârziere indică o accentuare a ponderii arieratelor cu vechimea de peste

²⁸ Potrivit Legii finanțelor publice nr. 500/2002 cu modificările și completările ulterioare, sunt considerate arierate plățile restante cu o vechime mai mare de 90 de zile, calculată de la data scadenței.

360 de zile (de la 17,7% la finele anului 2024, la 35,7% la finele anului 2025), ceea ce sugerează persistența dificultăților în achitarea obligațiilor restante, acestea având o tendință de cronicizare.

III.5. Evaluarea analizelor cheltuielilor publice

Crizele succesive din ultimii ani – pandemia de COVID-19, criza energetică, intensificarea tensiunilor geopolitice și conflictele militare – au amplificat presiunile asupra finanțelor publice, cu un efect asimetric asupra veniturilor și cheltuielilor bugetare. În UE, ponderea cheltuielilor publice în PIB a crescut în 2025 cu circa 2,9 pp față de anul 2019, în timp ce ponderea veniturilor bugetare s-a majorat cu doar 0,2 pp. În acest context, analizele de cheltuieli publice (*spending reviews*) au devenit un instrument de management bugetar, integrat în ciclul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor fiscal-bugetare. În 2023, 34 din cele 35 de state membre OCDE au raportat utilizarea lor cel puțin o dată²⁹.

Literatura de specialitate nu oferă o definiție uniformă pentru analizele de cheltuieli publice. Totuși, abordările recente converg către aceeași perspectivă conceptuală: un proces sistematic de evaluare a cheltuielilor publice, integrat în ciclul bugetar și orientat spre îmbunătățirea eficienței, eficacității și sustenabilității finanțelor publice (OCDE, 2024)³⁰. Evoluția conceptului marchează trecerea de la un instrument de identificare a economiilor bugetare (OCDE, 2013)³¹ la un mecanism strategic de optimizare a alocării resurselor și de fundamentare a reformelor structurale (OCDE, 2025)³². În această accepțiune, analizele evaluează relevanța obiectivelor de politică fiscal-bugetară, eficiența utilizării resurselor, eficacitatea rezultatelor și sustenabilitatea programelor, examinând relația dintre resursele alocate (*inputs*), serviciile furnizate (*outputs*) și efectele generate (*outcomes*). Totodată, ele permit realocarea resurselor către domenii cu valoare adăugată mai ridicată și crearea spațiului fiscal necesar finanțării unor noi priorități strategice, fără a afecta furnizarea serviciilor publice esențiale.

În România, consolidarea cadrului instituțional pentru analizele de cheltuieli devine cu atât mai importantă cu cât dezechilibrele fiscale rămân ridicate. Prin PNRR s-a accelerat operaționalizarea analizelor de cheltuieli publice, astfel că, până la finele anului 2025, MF a realizat analize de evaluare a cheltuielilor publice în domeniile educație, sănătate și mediu și a aprobat, prin memorandum, *Strategia analizei cheltuielilor publice pentru perioada 2024-2030*³³. Corespunzător, LRFB a fost modificată (art. 53, alin. i), stabilind în sarcina CF evaluarea *ex post* a analizelor de cheltuieli, realizate de MF și de ordonatorii principali de credite, începând cu bugetul anului 2024.

III.5.1. Evaluarea analizei cheltuielilor publice în domeniul mediului

Structura funcțională a cheltuielilor publice (vezi *Graficul 30*) evidențiază diferențe ample între România și media UE în ceea ce privește prioritățile de alocare a resurselor bugetare. În anul 2024, România se situează sub media europeană în domeniile cu impact social – protecție socială (13,6% din PIB, față de

²⁹ <https://www.oecd.org/en/topics/spending-reviews.html>

³⁰ OECD. 2024. Spending Reviews Experiences of OECD countries.

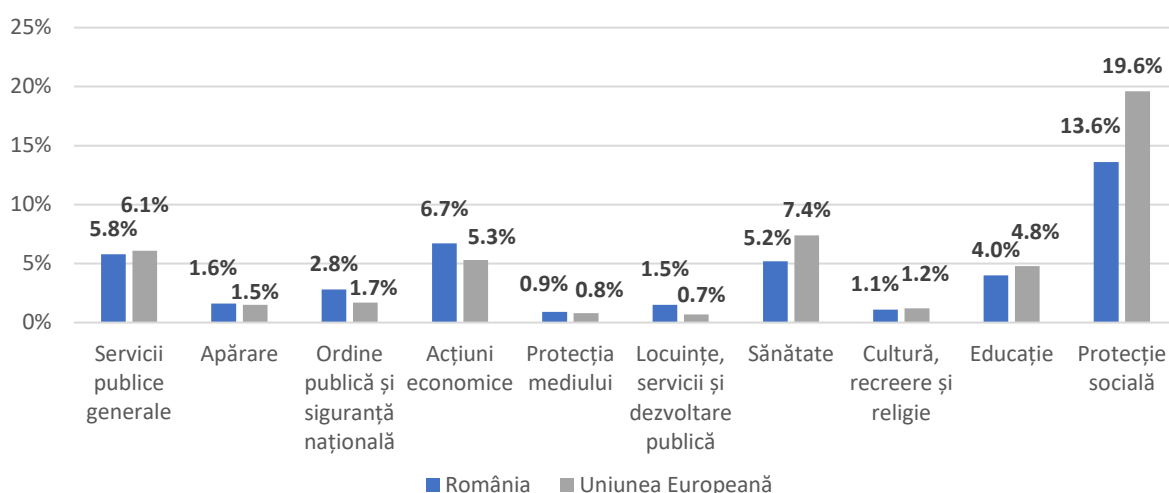
³¹ OECD. 2013. Spending Reviews, Journal on Budgeting Volume 2013/2, <https://doi.org/10.1787/budget-v13-2-en>

³² OECD. 2025. Government at a Glance 2025, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/0efd0bcd-en>

³³ https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/SACP2024-2030_2072023.pdf

19,6% în UE), sănătate (5,2%, față de 7,4%) și educație (4%, față de 4,8%). În schimb, România alocă ponderi relativ mai ridicate pentru acțiuni economice (6,7% din PIB, față de 5,3% în UE), ordine publică și siguranță (2,8%, față de 1,7%), apărare (1,6%, față de 1,5%) și locuințe și dezvoltare comunitară (1,5%, comparativ cu 0,7% din PIB). În ceea ce privește protecția mediului, alocările au reprezentat 0,9% din PIB în 2024, ușor peste media UE de 0,8%. Prin urmare, în domeniul mediului, diferențele față de media europeană nu vizează dimensiunea resurselor alocate, ci structura de alocare a acestora.

Graficul 30: Structura cheltuielilor publice în România și în Uniunea Europeană în anul 2024 (% din PIB)

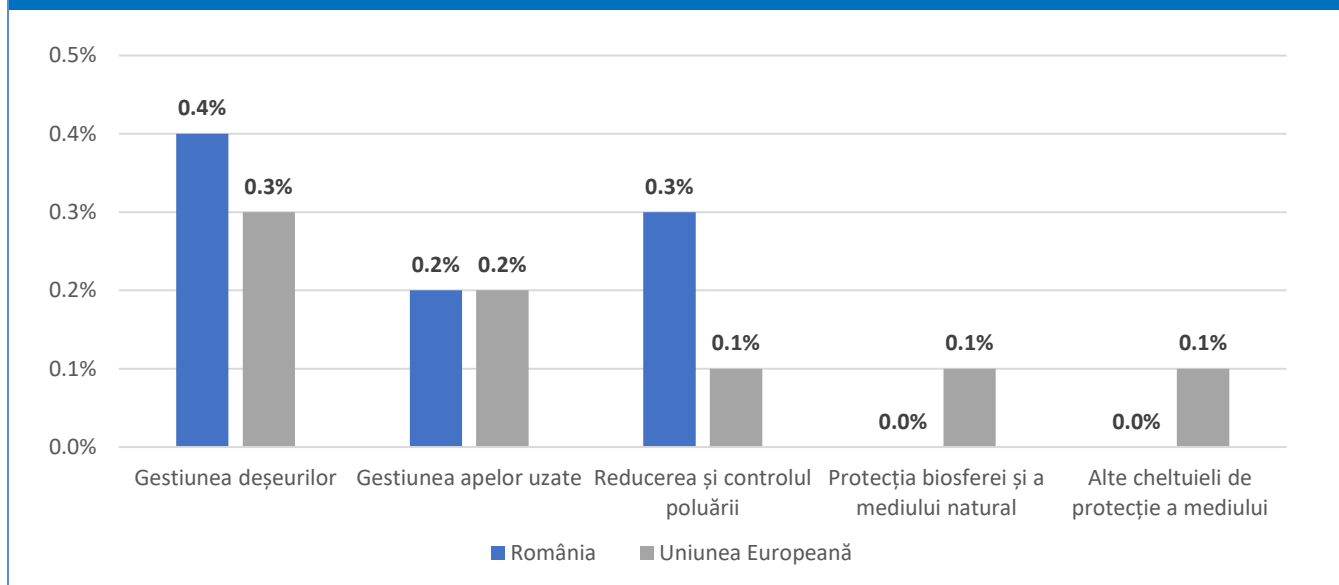

Sursa: Eurostat

Compoziția cheltuielilor de mediu (vezi [Graficul 31](#)) evidențiază diferențe importante între România și media UE în ceea ce privește prioritățile de finanțare. România concentrează alocările pe două componente: gestiunea deșeurilor (0,4% din PIB, față de 0,3% în UE) și reducerea și controlul poluării (0,3% din PIB, de circa trei ori peste media europeană de 0,1%). Cheltuielile pentru gestiunea apelor uzate se situează la nivelul mediei UE (0,2% din PIB), în timp ce protecția biosferei și a mediului natural, respectiv celelalte activități de protecție a mediului se plasează sub pragul de rotunjire, față de aproximativ 0,1% din PIB alocat pentru fiecare la nivelul UE.

Aceste diferențe indică o politică de mediu orientată preponderent către conformarea cu obligațiile din *acquis*-ul european în materie de deșeuri, ape uzate și emisii, domenii asociate unor proceduri de *infringement* și unor termene de conformare asumate. În schimb, conservarea biodiversității și protecția ecosistemelor, deși reprezintă un pilon important al dezvoltării durabile, nu sunt reflectate în alocările bugetare. În acest context, analiza cheltuielilor poate contribui atât la evaluarea eficienței și eficacității cheltuielilor de mediu, cât și la reorientarea acestora către domeniile cu impact economic, social și ecologic ridicat.

Graficul 31: Structura cheltuielilor publice cu mediul în România și în Uniunea Europeană în anul 2024 (% din PIB)

Sursa: Eurostat

În anul 2025³⁴ a fost publicat raportul de analiză și eficientizare a cheltuielilor publice în domeniul mediului, pentru perioada 2019-2022, elaborat de MF împreună cu Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP), în baza cadrului stabilit prin memorandumul aprobat de Guvern, iar măsurile propuse au termene de implementare până în 2028. În consecință, prezenta evaluare are în vedere conformitatea procesului cu cadrul metodologic, calitatea analizei elaborate și cuantificarea impactului financiar, iar evaluarea *ex post* a rezultatelor implementării va fi realizată în rapoartele următoare.

Cadrul, tema, obiectivele, țintele, termenii de referință și calendarul au fost stabilite prin memorandum, iar grupul de lucru a fost constituit prin ordine de ministru, ceea ce corespunde etapelor de coordonare instituțională și de stabilire a cadrului analizei din practica europeană. Structura raportului este convergentă cu cerințele unei analize de cheltuieli, cuprinzând diagnoza sectorială, examinarea obiectivelor și indicatorilor din Planul Strategic Instituțional (PSI) al MMAP 2024-2027, analiza cheltuielilor și a indicatorilor specifici din ariile selectate și formularea unor măsuri de eficientizare. Pentru fiecare măsură sunt prevăzute obiective, acțiuni, indicatori, instituții responsabile și termene intermediare și finale de implementare și raportare.

Calendarul stabilit prin Strategia analizei cheltuielilor publice pentru perioada 2024-2030 prevedea realizarea acestei analize în intervalul T4 2023-T2 2024 și reflectarea măsurilor în bugetul MMAP pe anul 2025. Finalizarea cu întârziere a raportului, ulterior adoptării bugetului pe anul 2025, a condus la integrarea măsurilor propuse în exercițiul bugetar următor. Suplimentar, decalajul dintre perioada analizată (2019-2022) și data publicării limitează relevanța concluziilor pentru structura din prezent a cheltuielilor.

³⁴ https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/raportanalizamediu_21102025.pdf

Sfera analizei este selectivă, fiind concentrată asupra a două arii: prevenirea, reducerea și controlul poluării, respectiv gestionarea durabilă a pădurilor. Selecția domeniilor este o opțiune recomandată în practica OCDE și a CE, permițând o examinare mai aprofundată. Totuși, criteriul de selecție nu urmează decât parțial evaluări existente, citate în raport. Astfel, la 1 mai 2024, România înregistra 35 de cazuri nesoluționate de încălcare a normelor europene, dintre care 13 cazuri (37%) în domeniul mediului: 4 pe aer și controlul poluării, 4 pe natură și păduri, 3 pe deșeuri și 2 pe apă și natură. Cel mai ridicat cost bugetar era asociat însă ariei deșeurilor (3,7 mld. lei plătiți în perioada 2021-2024 drept contribuții pentru deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate), domeniu care nu a făcut obiectul analizei. Astfel, gestiunea deșeurilor, epurarea apelor uzate, protecția biodiversității și adaptarea la schimbările climatice nu sunt examinate cu aceeași profunzime. În consecință, raportul nu poate fundamenta o concluzie de ansamblu privind eficiența cheltuielilor de mediu și nici nu poate identifica economii sau realocări la nivelul întregului agregat.

Analiza identifică disfuncționalități în relația dintre resursele utilizate și rezultatele obținute. În domeniul calității aerului, acestea privesc funcționarea rețelei de monitorizare, calitatea și continuitatea datelor, armonizarea indicatorilor și raportarea către instituțiile europene. În domeniul forestier, sunt evidențiate necesitatea dezvoltării sistemelor de control și trasabilitate, utilizarea analizelor de risc și planificarea regenerărilor. Constatarea de fond – că ineficiențele nu decurg exclusiv din insuficiența resurselor, ci și din fragmentarea responsabilităților, calitatea indicatorilor, capacitatea administrativă și slaba corelare dintre finanțare, activități și rezultate – este consistentă cu poziționarea României, care alocă protecției mediului o pondere ușor superioară mediei europene.

Deși unul dintre obiectivele asumate ale analizei are în vedere compararea costurilor cu rezultatele, raportul nu include acest obiectiv. Nu sunt utilizate analiza contrafactuală, analiza cost-beneficiu sau cost-eficacitate, costurile unitare ori compararea cu practica altor state membre. Descrierea alocărilor și a cadrului legal și instituțional este extinsă, însă legătura dintre resursele utilizate și rezultatele obținute nu este investigată.

Raportul formulează șapte măsuri de eficientizare, orientate atât către gestiunea durabilă a pădurilor, cât și către îmbunătățirea monitorizării și raportării în domeniul calității aerului. Printre acestea se regăsesc realizarea anuală a planului de regenerări artificiale, consolidarea controlului și a trasabilității masei lemnoase, îmbunătățirea indicatorilor și a fluxurilor de date, precum și armonizarea raportării cu cerințele europene.

În ceea ce privește cuantificarea impactului financiar, este estimat un singur efect pe ansamblul celor șapte măsuri propuse: 1.600 mii lei la Măsura 5, ca urmare a transferului finanțării unui studiu de la bugetul de stat către bugetul Fondului pentru Mediu. Astfel, la nivelul BGC, efectul este neutru. În schimb, raportul menționează cheltuieli semnificative pentru reducerea și controlul poluării în perioada analizată și o alocare de 450.000 mii lei din bugetul Fondului pentru Mediu pentru dezvoltarea rețelei naționale de monitorizare a calității aerului până în 2030.

Raportul nu stabilește ținte de economii, ci doar obiective de politică publică. În practica OCDE, existența unei ținte, indiferent de magnitudine, constituie condiția responsabilizării decidenților și sprijină

alegerea între analiza tactică și cea strategică. În lipsa ei, măsurile au o orientare predominant normativă și instituțională. Absența estimării costurilor incrementale, a economiilor așteptate și a unui scenariu de referință împiedică anticiparea impactului asupra deficitului bugetar, asupra creării de spațiu fiscal și asupra optimizării alocărilor pe termen mediu.

Corelarea măsurilor cu obiectivele strategice ale MMAP și cu programele bugetare constituie un punct forte al raportului, creând premisele integrării concluziilor în PSI și în procesul de elaborare și execuție a bugetului. Fiecare măsură are calendar de implementare, instituții responsabile și obligația de raportare anuală către MF până la finalul anului 2028. Responsabilitatea implementării revine MMAP, în calitate de ordonator principal de credite, atât în etapa planificării strategice, cât și în cea a elaborării și execuției bugetare.

Indicatorii asociați sunt predominant de realizare și de proces – elaborarea unor planuri, modificarea procedurilor, transmiterea rapoartelor, dezvoltarea sistemelor informatice. Există și indicatori de rezultat cuantificați, concentrați însă exclusiv în aria calității aerului: conformarea a cel puțin 90% dintre punctele fixe de monitorizare cu obiectivele de calitate a datelor până la finalul anului 2025, îndeplinirea integrală a obligațiilor de raportare până în 2027 și reducerea cu cel puțin 50% a dosarelor de *infringement* în domeniu începând cu anul 2028, față de nivelul înregistrat la finalul anului 2024. Aceste ținte reprezintă un reper verificabil pentru evaluările următoare. Pe componenta forestieră, indicatorii se raportează la gradul de realizare a programelor aprobate, nu la evoluția fenomenului vizat, iar costul unitar al obținerii rezultatelor nu este estimat în niciuna dintre cele două arii.

În concluzie, raportul operaționalizează legătura dintre planificarea strategică, bugetarea pe programe și evaluarea performanței și formulează măsuri cu responsabili, calendare și indicatori de monitorizare. Însă, din perspectivă fiscal-bugetară, acesta nu îndeplinește funcția specifică unei analize de cheltuieli, respectiv identificarea unor economii sau realocări cuantificate și integrabile în procesul bugetar. În consecință, se recomandă ca analizele următoare să includă (i) stabilirea, în etapa de mandat, a unei ținte explicite de economii sau realocări, în funcție de obiectivul de consolidare bugetară, (ii) selectarea domeniilor de analiză pe baze fundamentate, (iii) estimarea, pentru fiecare măsură, a costului asociat, a economiei așteptate și a unui scenariu de referință, (iv) completarea indicatorilor de monitorizare cu indicatori de rezultat și cu costuri unitare și (v) sincronizarea calendarului analizei cu cel bugetar, astfel încât recomandările să poată fi reflectate în proiectul legii bugetului pe anul următor.

III.5.2 Evaluarea *ex post* a implementării măsurilor din domeniul educației

Spre deosebire de domeniul mediului, analiza cheltuielilor din învățământul preuniversitar a consemnat un prim an de implementare monitorizată, ceea ce permite o evaluare *ex post* care vizează stadiul aplicării măsurilor³⁵. Evaluarea se bazează pe nota de informare privind stadiul realizării măsurilor pentru anul 2024, elaborată de MF. Trebuie precizat că, dintre cele șase măsuri, Ministerul Educației și Cercetării (MEC) a transmis macheta de raportare a indicatorilor completată doar pentru măsurile 2 și 5 și unele precizări privind stadiul de implementare a măsurilor de eficientizare. Astfel, la finalul anului 2024,

³⁵ Evaluarea analizei cheltuielilor publice din domeniul educației a fost inclusă în Raportul anual al CF aferent anului 2024. Această secțiune are în vedere evaluarea *ex post* a stadiului implementării măsurilor în primul an de monitorizare.

măsurile cu rezultat normativ sau procedural au fost îndeplinite, în timp ce măsurile care presupun modificări operaționale sau instituționale au înregistrat progrese limitate (*Tabelul 9*).

Măsura 1, privind reorganizarea unităților de învățământ preuniversitar de stat, a parcurs acțiunile prevăzute pentru 2024 prin elaborarea normelor, aprobarea calendarului și identificarea unităților vizate. Scopul măsurii este eficientizarea cheltuielilor de personal. Conform datelor transmise în nota MF, dintr-un total de 6.321 de unități de învățământ preuniversitar de stat, începând cu anul școlar 2025-2026, 26 de unități cu personalitate juridică și 37 de structuri arondate vor intra în proces de reorganizare, iar 12 unități de învățământ preuniversitar de stat își vor pierde personalitatea juridică și se vor constitui două noi unități de învățământ preuniversitar de stat. De menționat că măsura nu este însoțită de date financiare: bugetul măsurii figurează cu valoare zero pentru întreaga perioadă 2025-2028.

**Tabelul 9: Sinteza evaluării *ex post* a implementării măsurilor
rezultate din analiza cheltuielilor publice în domeniul educației**

Măsura	Obiectivul	Natura intervenției	Grad de realizare 2024
Reorganizarea unităților de învățământ preuniversitar de stat	Optimizarea rețelei școlare și utilizarea mai eficientă a resurselor educaționale	Eficientizare administrativă și optimizarea cheltuielilor	100%
Corelarea coeficientului aferent costului standard cu măsurile legislative în vigoare	Îmbunătățirea mecanismului de finanțare și alocarea eficientă a resurselor	Eficientizarea finanțării sistemului educațional	100%
Îmbunătățirea gestionării bazei de date din sistemul de educație	Fundamentarea deciziilor prin utilizarea unor baze de date integrate	Digitalizare și consolidarea guvernantei	0%
Elaborarea normelor metodologice (încadrare personal didactic auxiliar și nedidactic)	Optimizarea structurii resurselor umane și creșterea eficienței administrative	Reorganizare administrativă	0%
Centralizarea achizițiilor publice de produse și servicii ale MEC	Reducerea costurilor de achiziție și eficientizarea utilizării fondurilor publice	Eficientizarea achizițiilor și economii directe	33%
Învățarea remedială	Reducerea abandonului școlar și îmbunătățirea performanței educaționale	Investiție în capitalul uman și creșterea performanței sistemului	17%

Sursa: Analiza cheltuielilor publice în domeniul educației și Nota de informare privind stadiul de ducere la îndeplinire a măsurilor de eficientizare a cheltuielilor publice din domeniile educației și sănătății pentru anul 2024

Măsura 2, privind corelarea coeficientului costului standard cu măsurile legislative în vigoare, a fost realizată prin adoptarea normelor metodologice și transmiterea datelor aferente. Monitorizarea datelor

din perioadele anterioare a evidențiat abateri ridicate între planificare și execuție: pentru anul școlar 2022/2023, execuția a depășit cu 14,1% bugetul planificat pe baza costului standard, în timp ce pentru anul școlar 2023/2024 bugetul planificat a depășit execuția cu 21%. Pentru 2025, bugetul planificat este de 26,5 mld. lei, iar execuția nu a fost disponibilă la data raportării. Diferențele dintre execuție și planificare din anii precedenți, precum și valoarea bugetară ridicată a măsurii susțin includerea acesteia într-o analiză de eficiență a cheltuielilor care ar trebui să conducă la evaluări și planificări bugetare realiste ale costului standard în următorii ani.

Măsura 3, privind îmbunătățirea gestionării bazei de date din sistemul de educație, nu a înregistrat progrese, niciuna dintre cele patru acțiuni prevăzute pentru 2024 nefiind realizată. În nota de informare, elaborată de MF, este menționat că datele transmise de MEC fie sunt completate parțial, fie nu reflectă indicatorii din fișa de monitorizare.

Măsura 4, privind elaborarea normelor metodologice pentru realizarea planului de încadrare și a schemei cu personal administrativ, nu a fost realizată în 2024 și a fost reprogramată pentru 2025, urmând a fi adoptată prin ordin de ministru. Scopul măsurii este de a asigura încadrarea unitară și redistribuirea personalului didactic auxiliar și nedidactic. Cauza invocată de MEC pentru neîndeplinire este dificultatea stabilirii normativelor pentru personalul nedidactic în contextul dialogului social.

Măsura 5, privind centralizarea achizițiilor publice de produse și servicii ale MEC, a avansat doar prin identificarea celor șapte produse și servicii comune, în timp ce procedura operațională, planul anual de achiziții și ținta ca cel puțin 10% din achizițiile comune ale MEC și instituțiilor din subordine să fie centralizate nu au fost realizate. Măsura este singura cu obiectiv financiar cuantificat (reducerea cu minimum 30% a cheltuielilor cu achizițiile publice de bunuri și servicii).

Măsura 6, privind operaționalizarea Programului „Învățare remedială”, s-a limitat la elaborarea proiectului de metodologie și supunerea acestuia consultării publice, selecția unităților și formarea cadrelor didactice nefiind demarate. Programul a fost amânat pentru anul școlar 2026/2027 și redirecționat către finanțare din fonduri europene și PNRR, cu un cost asociat de 1,7 mld. lei, fără ca reducerea ratei abandonului școlar, obiectivul declarat, să fie exprimată printr-o valoare țintă.

Exercițiul de monitorizare *ex post* a implementării măsurilor din domeniul educației arată că, pe de o parte, măsurile au responsabili, calendare și indicatori, însă, pe de altă parte, mecanismul de raportare către MF nu a funcționat complet. Intervențiile cu caracter normativ și administrativ au înregistrat un grad ridicat de implementare, în timp ce măsurile care presupun reforme instituționale, infrastructură digitală sau modificări organizaționale complexe au avansat lent sau au fost amânate, inclusiv singura măsură cu obiectiv financiar cuantificat, centralizarea achizițiilor. În consecință, efectul asupra eficienței utilizării resurselor bugetare nu poate fi stabilit – pentru majoritatea măsurilor lipsesc obiectivele financiare asociate, iar acolo unde acestea există, implementarea nu a fost finalizată în primul an. De altfel, un grad ridicat de realizare procedurală nu constituie, în sine, o dovadă a creșterii eficienței. Spre exemplu, măsura privind reorganizarea unităților de învățământ preuniversitar are un grad de realizare de 100%, dar nu are asociat un efect financiar, iar corelarea costului standard figurează, de asemenea,

cu grad maxim de realizare, deși monitorizarea a evidențiat abateri semnificative între planificarea și execuția bugetară.

Pentru ciclurile următoare se recomandă stabilirea unei ținte financiare agregate încă din etapa de mandat, asocierea măsurilor cuantificate cu indicatori bugetari relevanți, întocmirea unor analize de fezabilitate pentru opțiunile de reformă și completarea machetei de raportare pentru toate măsurile aprobate.

III.5.3 Evaluarea *ex post* a implementării măsurilor din domeniul sănătății

Ca și în cazul educației, analiza cheltuielilor din domeniul sănătății a consemnat un prim an de implementare monitorizată, ceea ce permite o evaluare *ex post* a stadiului implementării măsurilor³⁶. Macheta de raportare a fost transmisă de Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS), însă pentru o parte importantă a indicatorilor nu au fost incluse date, iar prezenta evaluare se bazează pe nota de informare privind stadiul realizării măsurilor pentru anul 2024, elaborată de MF.

La finalul anului 2024, o parte dintre indicatori aveau un grad de îndeplinire de 0%, întrucât datele nu au fost transmise de CNAS, în timp ce majoritatea indicatorilor menționați ca îndepliniți vizează cuantificări descriptive (numărul de acte normative, de contracte sau de servicii). În general, măsurile cu impact bugetar direct nu și-au atins obiectivele financiare: cheltuielile cu concediile medicale au crescut, iar modificarea procentelor de compensare nu a fost realizată. Pe de altă parte, măsurile cu valori mai ridicate de realizare sunt prevenția și prescrierea medicamentelor ([Tabelul 10](#)).

Măsura 1, privind creșterea numărului consultațiilor preventive acordate de medicii de familie, a înregistrat cel mai ridicat grad de realizare, 8 din cei 11 indicatori fiind îndepliniți integral. Trei indicatori referitori la monitorizarea beneficiarilor și la cheltuielile pe programele naționale de sănătate figurează la 0%, întrucât CNAS nu a transmis datele aferente. De menționat că majoritatea indicatorilor îndepliniți din cadrul acestei măsuri vizează exclusiv cuantificări descriptive (numărul de acte normative, de contracte sau de servicii, de medici de familie).

Măsura 2, privind stimularea monitorizării pacienților cu afecțiuni cronice de către medicii de familie și medicii din ambulatoriu, are un grad de realizare de 33%. Dintre cei trei indicatori aferenți măsurii, doar cel privind actele normative a fost îndeplinit (100%), în timp ce indicatorii referitori la circuitul biletelor de trimitere și la pacienții cronici monitorizați figurează la 0%, datele nefiind transmise.

Măsura 3, privind reducerea cheltuielilor cu concediile medicale, are un grad de îndeplinire de 60%, trei dintre indicatori fiind îndepliniți integral, iar doi indicatori fiind la 0%. Indicatorii realizați au vizat adoptarea a trei acte normative (două în 2023 și unul în 2024) și cuantificarea numărului de zile de concediu și a cheltuielilor cu concediile medicale din 2023 și 2024. În schimb, cheltuielile cu concediile medicale au crescut în 2024 cu circa 0,3 mld. lei față de 2023 (indicator neîndeplinit), iar măsura de

³⁶ Evaluarea analizei cheltuielilor publice din domeniul sănătății a fost inclusă în Raportul anual al CF aferent anului 2024. Această secțiune are în vedere evaluarea *ex post* a stadiului implementării măsurilor în primul an de monitorizare.

modificare a procentelor de stabilire a indemnizației de asigurări sociale de sănătate nu s-a realizat în 2024 (indicator neîndeplinit).

Tabelul 10: Sinteza evaluării *ex post* a implementării măsurilor rezultate din analiza cheltuielilor publice în domeniul sănătății

Măsura	Obiectivul	Natura intervenției	Grad de realizare 2024
Creșterea numărului consultațiilor preventive	Consolidarea prevenției și depistarea precoce a afecțiunilor	Prevenție și eficientizarea serviciilor medicale	73%
Stimularea monitorizării pacienților cronici	Îmbunătățirea managementului bolilor cronice și reducerea spitalizărilor evitabile	Creșterea eficienței serviciilor medicale	33%
Reducerea cheltuielilor cu concediile medicale	Reducerea utilizării nejustificate a concediilor medicale	Controlul și eficientizarea cheltuielilor publice	60%
Îmbunătățirea sustenabilității sistemului de asigurări sociale de sănătate	Creșterea veniturilor FNUASS și consolidarea sustenabilității financiare	Consolidarea bazei de finanțare	17%
Optimizarea prescrierii și decontării medicamentelor	Creșterea eficienței utilizării resurselor alocate medicamentelor compensate	Eficientizarea cheltuielilor farmaceutice	67%

Sursa: Analiza cheltuielilor publice în domeniul sănătății și Nota de informare privind stadiul de ducere la îndeplinire a măsurilor de eficientizare a cheltuielilor publice din domeniile educației și sănătății pentru anul 2024

Măsura 4, privind îmbunătățirea sustenabilității sistemului de asigurări sociale de sănătate prin creșterea gradului de colectare a contribuțiilor și reanalizarea scutirilor, are un grad de realizare de 17%. Pentru cinci din cei șase indicatori aferenți măsurii nu au fost transmise date, gradul de îndeplinire fiind 0%. Indicatorul îndeplinit vizează cuantificarea evoluției încasărilor din contribuții de asigurări sociale de sănătate, de la 44,4 mld. lei în 2023, la 60,9 mld. lei în 2024.

Măsura 5, privind optimizarea prescrierii și decontării medicamentelor, prezintă un grad de realizare de 67%, provenit din creșterea numărului de prescrieri de biosimilare (+29,5%) și a volumelor eliberate pentru medicamente generice (+5,2%) în 2024. Indicatorul referitor la actele normative de modificare a procentelor de compensare nu a fost îndeplinit ca urmare a dezacordului exprimat de Ministerul Sănătății și de Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale cu privire la reducerea nivelului de compensare pentru medicamentele evaluate. În consecință, cea mai importantă economie asociată acestei măsuri, estimată de CNAS la 11-14 mil. lei lunar, nu a fost realizată.

Analiza de ansamblu a implementării măsurilor relevă că nivelul de îndeplinire este influențat negativ de netransmiterea datelor pentru două măsuri, iar pentru alte două măsuri, privind concediile medicale și medicamentele compensate, rezultatele nu sunt favorabile: creșterea cheltuielilor cu concediile medicale și neaplicarea reducerii nivelului de compensare a medicamentelor. Aprecierea contribuției la consolidarea bugetară rămâne, prin urmare, limitată de lipsa datelor și de absența unei cuantificări integrate a impactului financiar.

Totodată, implementarea acestor măsuri ar trebui evaluată mai ales din perspectiva efectelor produse asupra eficienței cheltuielilor publice. În acest sens, adoptarea unor acte normative sau atingerea unor obiective procedurale/cantitative nu este suficientă pentru a demonstra eficacitatea intervențiilor și nu reprezintă indicatori specifici analizelor de cheltuieli publice. Spre exemplu, în cazul măsurilor privind concediile medicale, evaluarea *ex post* trebuie să urmărească diminuarea efectivă a cheltuielilor și a numărului de zile de concediu medical, iar în cazul consultațiilor preventive și al monitorizării pacienților cronici trebuie analizată măsura în care acestea contribuie la reducerea internărilor evitabile și la diminuarea costurilor asociate tratamentelor spitalicești. În mod similar, eficiența măsurilor privind medicamentele compensate poate fi apreciată numai prin corelarea evoluției costurilor unitare cu dinamica volumului tratamentelor și cu accesul pacienților la servicii medicale.

În perspectivă, consolidarea rolului analizelor de cheltuieli va depinde de extinderea lor, de dezvoltarea unui cadru metodologic comun, de completarea raportării de către toți ordonatorii implicați și de utilizarea unor indicatori financiari și de rezultat care să permită cuantificarea efectelor. În aceste condiții, analizele de cheltuieli pot deveni un instrument esențial pentru fundamentarea deciziilor bugetare, îmbunătățirea calității cheltuielilor publice și susținerea consolidării bugetare pe termen mediu și lung.

III.6. Datoria publică

Datoria publică, măsurată conform metodologiei europene ESA 2010, a crescut cu 172,5 mld. lei (+17,9%) în 2025, față de anul precedent, iar ponderea acesteia în PIB s-a majorat cu 4,5 pp, de la 54,8%, în decembrie 2024, la 59,3% în decembrie 2025. Din perspectiva metodologiei naționale³⁷, datoria publică a crescut cu circa 154,1 mld. lei (+13,6%). În condițiile creșterii mai reduse a PIB nominal, ponderea sa în PIB s-a majorat cu 2,8 pp, de la 64,2% în 2024, la 67% în 2025.

În ceea ce privește structura datoriei publice³⁸, ponderea datoriei administrației publice centrale a crescut marginal în anul 2025 (97,8% din total, față de 97,7% în anul anterior), în detrimentul datoriei publice locale (2,2% din total, față de 2,3% în anul anterior). Euroobligațiunile au reprezentat principalul instrument al datoriei publice guvernamentale, cumulând 34,9% din total (față de 33,7% în 2024), alături

³⁷ Datoria publică, potrivit metodologiei naționale, include, în plus față de cea conform metodologiei europene, datoria garantată de Guvern, rambursată din sursele proprii ale beneficiarilor de garanție, precum și împrumuturile din contul general al Trezoreriei Statului.

³⁸ Conform metodologiei naționale, informațiile fiind pe site-ul MF, în datele privind „Structura datoriei publice la 30 aprilie 2026”.

de obligațiunile de stat, cu 34,1% din total (față de 33,7% în 2024), urmate de împrumuturi (12,9%, față de 14% în 2024), titluri de stat destinate populației (5,7%, în comparație cu 4,5% în 2024), în timp ce ponderea împrumuturilor din disponibilitățile contului general al Trezoreriei Statului s-a diminuat (10%, față de 10,7% în 2024). Structura pe valute relevă o scădere a ponderii aferente împrumuturilor în monedă națională de la 54,8% în 2024, la 51,9% în 2025, o majorare a ponderii împrumuturilor contractate în euro, de la 36% în 2024, la 39% în 2025, și o stagnare a ponderii datoriei în dolari americani la 9%.

În anul 2025, necesarul brut de finanțare, format din nivelul deficitului bugetar, refinanțări, rambursări de rate de capital și prefinanțări pentru anul următor, a fost de 13% din PIB (circa 249 mld. lei), în scădere față de 14,1% din PIB în anul 2024 (circa 248 mld. lei)³⁹. Evoluția a fost determinată de diminuarea cu circa 4,4% a deficitului bugetului general consolidat (146 mld. lei în 2025, în comparație cu 152,7 mld. lei în 2024), în timp ce suma alocată refinanțărilor și rambursărilor de rate de capital a crescut cu 7,2% (102,5 mld. lei în 2025, față de 95,7 mld. lei în 2024). De menționat că necesarul de finanțare stabilit inițial pentru anul 2025 a fost de circa 232 mld. lei⁴⁰. Pentru 2026, programul indicativ al emisiunilor de titluri menționează un necesar de finanțare de circa 278,5 mld. lei, determinat pe baza nivelului țintă al deficitului bugetar (127,8 mld. lei, echivalent cu circa 6,2% din PIB) și al volumului datoriei de refinanțat, în valoare de 150,7 mld. lei.

Cheltuielile cu dobânzile, în standarde *cash*, au înregistrat în anul 2025 o majorare cu aproape 14,2 mld. lei (+39,2%) față de anul precedent. Această dinamică a fost determinată, pe de o parte, de creșterea accelerată a stocului de datorie publică în ultimii ani (+18% în 2022, +16,2% în 2023, +18,1% în 2024 și +13,6% în 2025⁴¹) și, pe de altă parte, de menținerea la un nivel ridicat a randamentelor suverane. Ponderea cheltuielilor cu dobânzile în PIB a crescut de la 2,1% la 2,6%, în standard *cash*, în contextul creșterii cu 8,5% a PIB nominal, iar execuția efectivă a acestui capitol de cheltuieli s-a situat cu aproape 8,6 mld. lei peste proiecția din bugetul inițial. Dobânda medie plătită în contul datoriei publice⁴², conform metodologiei naționale, a crescut de la 3,8% în 2024, la 4,5% în 2025.

Și din perspectiva metodologiei ESA 2010, cheltuielile cu dobânzile au înregistrat o creștere amplă față de anul anterior (+11,7 mld. lei, reprezentând +27,4%), dinamică ușor mai moderată în comparație cu metodologia națională. Diferența dintre cele două metodologii poate fi explicată de tratamentul diferit al discount-urilor⁴³ și primelor de emisiune⁴⁴. Astfel, conform metodologiei naționale, acestea sunt

³⁹ Conform rapoartelor privind datoria publică la 31 decembrie 2025 și 30 aprilie 2026, disponibile pe site-ul MF.

⁴⁰ Conform „Programului indicativ de emisiuni de titluri de stat aferent anului 2025”, disponibil pe site-ul MF.

⁴¹ Din perspectiva metodologiei naționale.

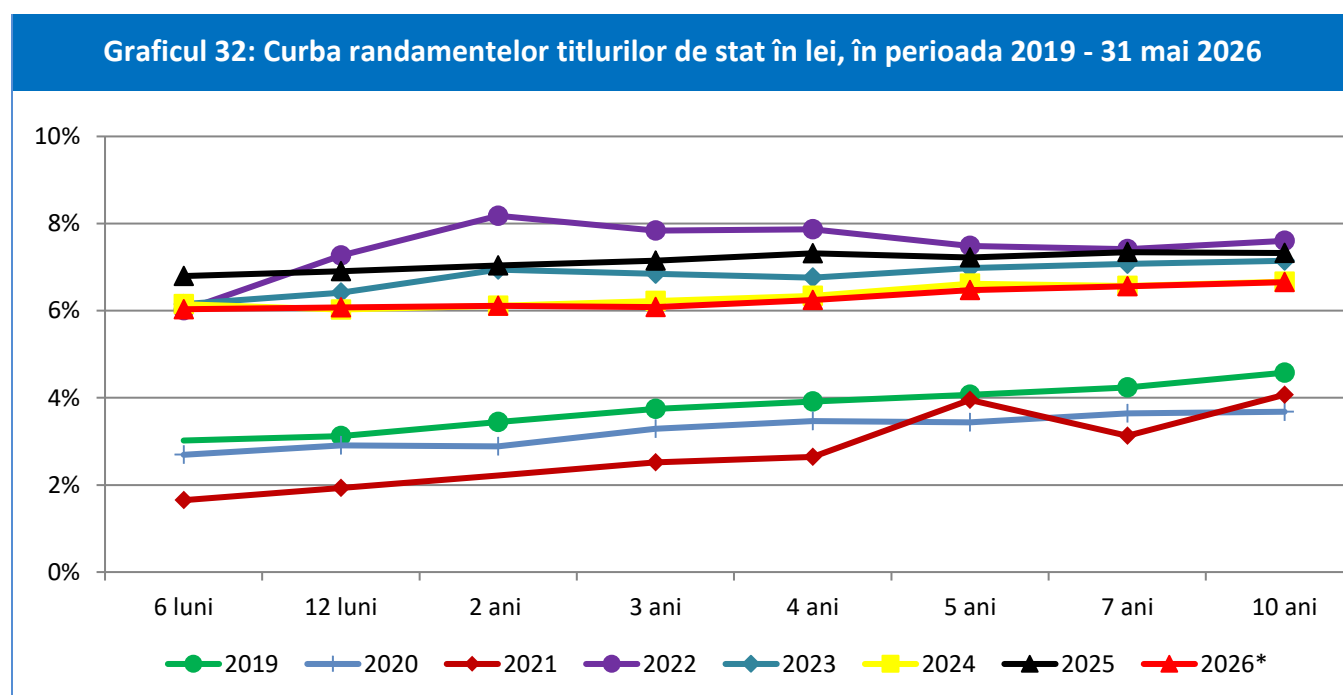
⁴² Calculată ca raport între cheltuielile cu dobânzile din anul curent și soldul datoriei publice de la finalul anului precedent.

⁴³ Discount-ul reprezintă diferența dintre prețul unui titlu de stat la emisiune și valoarea sa nominală, dacă prețul este mai mic decât valoarea nominală. Discount-uri la valoarea nominală a titlurilor de stat se acordă la redeschiderea unor emisiuni mai vechi, care au asociate randamente mai mici decât randamentul de piață din momentul redeschiderii, pentru a egaliza randamentul de piață.

⁴⁴ Prima este diferența dintre prețul unui titlu de stat la emisiune și valoarea sa nominală, dacă prețul este mai mare decât valoarea nominală.

înregistrate integral în valoarea cheltuielilor cu dobânzile, iar în metodologia ESA sunt amortizate treptat pe parcursul întregii durate de viață a împrumutului.

În ultimul deceniu, costul atragerii de noi împrumuturi în monedă națională a cunoscut mai multe cicluri de evoluție. Astfel, în anii 2015-2016, randamentele suverane au avut o traiectorie descendentă, pe fondul deciziei de îmbunătățire a *ratingului* suveran din 2014, lichidității excedentare de pe piețele financiare și măsurilor de relaxare a politicii monetare a BNR. Începând cu anul 2017 s-a consemnat o inversare a acestui trend, manifestată printr-o creștere a costului atragerii de împrumuturi noi în monedă națională, traiectoria ascendentă accentuându-se considerabil în cursul anului 2018 pe fondul creșterii puternice a inflației și amplificării deficitului bugetar. Anul 2019 a marcat o ușoară reducere (situată între 0,1 și 0,4 pp) a costului atragerii de împrumuturi noi în monedă națională pentru majoritatea maturităților considerate. Această traiectorie s-a accentuat în 2020 și 2021, când reducerea dobânzilor a fost influențată semnificativ de politicile monetare implementate de băncile centrale, concretizate prin diminuarea semnificativă a dobânzilor de referință, injectarea de lichiditate în sistemul bancar și achiziții de active. Anul 2022 a adus un nou punct de inflexiune în evoluția costurilor de împrumut în monedă națională, trendul descrescător al randamentului, manifestat pe parcursul ultimilor ani, fiind puternic inversat. Pe fondul creșterii accelerate a ratei inflației, costul atragerii de împrumuturi noi în monedă națională s-a majorat în medie cu circa 5 pp pentru titlurile cu scadență la 12 luni, 2 ani, 3 ani și 4 ani, și cu circa 3,5 pp la maturitățile de 5 și 10 ani. În 2023, pentru majoritatea maturităților, costul atragerii de resurse în monedă națională s-a diminuat ușor. Aceste evoluții au fost determinate de trendul dezinflaționist care a condus la încheierea ciclului de înăspritare a dobânzii de referință. Anul 2024 a consemnat continuarea tendinței de reducere a costurilor de împrumut în monedă națională, pentru majoritatea maturităților putând fi observate reduceri ale randamentelor cu circa 0,4 pp, traiectoria fiind influențată favorabil de continuarea trendului dezinflaționist și, în acest context, de deciziile băncii centrale de reducere a dobânzii de referință (vezi [Graficul 32](#)).

Sursa: BNR

Anul 2025 a reprezentat un punct de inflexiune în evoluția randamentelor, costurile de împrumut în monedă națională revenind pe o traiectorie ascendentă. Astfel, pentru toate maturitățile, randamentele au crescut cu circa 0,6-1 pp comparativ cu anul 2024, randamentul mediu urcând la circa 7,1% în 2025 (de la 6,3% în anul precedent). Această evoluție a fost determinată, în special în prima parte a anului 2025, de amplificarea incertitudinilor politice și fiscale interne (abaterea deficitului bugetar de la ținta asumată și tensiunile asociate ciclului electoral). Randamentul mediu la 10 ani s-a majorat la circa 7,3%, cotațiile pentru această maturitate atingând pe parcursul anului un vârf de 7,9%, peste maximum de 7,6% consemnat în 2022. Spre finalul anului 2025 și în primele 5 luni ale anului 2026 s-a conturat însă o diminuare a costurilor de împrumut, randamentele reducându-se cu circa 0,7-1,1 pp față de media anului 2025, pe fondul atenuării incertitudinilor interne și al măsurilor de consolidare bugetară adoptate. Astfel, randamentul mediu pentru ansamblul maturităților considerate a coborât la circa 6,3% în primele 5 luni ale anului 2026.

Valoarea titlurilor de stat în monedă națională, emise pe piața internă, a fost de circa 98,9 mld. lei în 2025, în scădere cu circa 9,2% față de anul 2024. Suplimentar, pe piața internă au fost trei emisiuni denominate în euro, prin care s-a atras o finanțare, echivalent monedă națională, de circa 9,3 mld. lei, în creștere semnificativă față de cele circa 1,7 mld. lei atrase în 2024. În ceea ce privește structura pe scadențe a titlurilor de stat în monedă națională, emise pe piața internă în anul 2025, se constată o reorientare către segmentul mediu al curbei, concomitent cu diminuarea ponderii emisiunilor pe termen scurt și a celor cu scadențe lungi. Astfel, certificatele de trezorerie cu scadența de până la 1 an au reprezentat 13,2% din valoarea împrumuturilor noi contractate în 2025, în scădere cu circa 10,1 pp față de anul precedent. Obligațiunile cu scadența cuprinsă între 1 și 5 ani au reprezentat 40,3% din valoarea împrumuturilor noi contractate în 2025 (nivel relativ stabil față de cel de 40,2% din anul 2024). Emisiunile cu maturități între 5 și 10 ani au avut o pondere de 40,6% (în creștere de la nivelul de 26,1% consemnat în 2024), iar cele cu scadența peste 10 ani au avut o pondere de 5,9% (în scădere cu 4,5 pp față de anul 2024). Prin urmare, maturitatea medie reziduală a titlurilor de stat în monedă națională nou emise pe piața internă a crescut la 5 ani în 2025, de la 4,5 ani în 2024.

Raportul dintre valoarea ofertelor depuse și sumele adjudecate pentru titlurile de stat emise în monedă națională (engl. *bid-to-cover ratio*) a crescut semnificativ (de la 1,44 în 2024, la 1,76 în 2025), reflectând o cerere robustă și în creștere pentru titlurile de stat. Creșterea cererii s-a manifestat pe toate scadențele: pentru certificatele de trezorerie, raportul a urcat de la 1,32 în 2024, la 1,62 în 2025, iar pentru obligațiunile cu scadență peste 10 ani, de la 1,60 în 2024, la 1,88 în 2025.

Contractarea de datorie pe piețele externe s-a temperat ușor în anul 2025, înregistrând un nivel de circa 79,3 mld. lei (echivalent monedă națională), în scădere cu circa 6,3% față de anul precedent⁴⁵. Orientarea către emisiuni în dolari și în euro a fost susținută de necesarul ridicat de finanțare și de accesul la o bază diversificată de investitori, în special pentru maturitățile lungi. În 2025, au fost lansate trei emisiuni în dolari, cu maturități la 5, 11 și 12 ani, în valoare cumulată de 5 mld. dolari, în scădere cu circa 18% față de emisiunile în dolari din 2024. Pe maturitățile comparabile cu cele din 2024, evoluția costurilor în dolari a scăzut ușor pe segmentul de 5 ani (5,8% în 2025, față de 6% în 2024), în timp ce pe cel de 11 ani s-a

⁴⁵ Conform datelor MF, incluse în „Titluri de stat emise pe piața externă”, accesate la 10 iunie 2026.

majorat cu aproximativ 0,8 pp (6,6%, față de 5,8% în 2024). În euro, au fost lansate șapte emisiuni în februarie, aprilie și octombrie 2025, cu maturități la 5, 7, 8, 9, 12, 14 și 20 de ani. În total, valoarea cumulată a emisiunilor în euro a fost de circa 11,4 mld. euro, nivel relativ constant comparativ cu cel din anul 2024. Randamentele emisiunilor în euro au variat între 5,3%, pentru emisiunea cu maturitate la 5 ani, și 6,8%, pentru emisiunea cu scadență la 14 ani. La maturitățile comparabile cu cele din 2024, randamentele emisiunilor în euro au fost mai ridicate cu circa 0,2-0,6 pp (7 ani: 5,9% vs. 5,1%; 8 ani: 5,5% vs. 5,3%; 12 ani: 6,2% vs. 5,7%; 20 de ani: 6,6% vs. 6%), reflectând majorarea primelor de risc solicitate de investitori în contextul incertitudinilor politice și fiscale interne din prima parte a anului 2025.

Evoluția datoriei publice, din perspectiva exprimării acesteia ca procent în PIB, poate fi analizată pornind de la următoarea relație⁴⁶, derivată din identitatea bugetară:

$$\frac{d_t}{y_t} = (1 + \lambda_t) \times \frac{d_{t-1}}{y_{t-1}} + \frac{pb_t}{y_t} + sfa_t$$

unde d_t este stocul datoriei publice în momentul t , y_t desemnează PIB nominal la momentul t , pb_t reprezintă deficitul primar al perioadei t , sfa_t – ajustările stoc-flux în perioada t , iar

$$1 + \lambda_t = \frac{1 + i_t}{(1 + \pi_t) \times (1 + \gamma_t)}$$

unde γ_t – rata de creștere a PIB real în perioada t , i_t – rata nominală a dobânzii la momentul t , iar π_t – inflația în perioada t măsurată prin deflatorul PIB.

Relația ne arată că ponderea datoriei publice în PIB la momentul t depinde de ponderea din perioada precedentă multiplicată cu diferența dintre rata reală a dobânzii și rata reală a creșterii economice, la care se adaugă deficitul primar al BGC exprimat ca procent din PIB. În condițiile unei rate de creștere economică superioare ratei reale a dobânzii la datoria publică, ponderea datoriei publice în PIB va avea o tendință de scădere, iar dacă rata de creștere economică este mai mică decât rata reală a dobânzii, ponderea datoriei publice va avea o tendință de creștere, dinamica efectivă depinzând de semnul și valoarea soldului bugetar primar. Astfel, coeficientul λ_t poate fi interpretat ca rată reală a dobânzii ajustată cu creșterea economică.

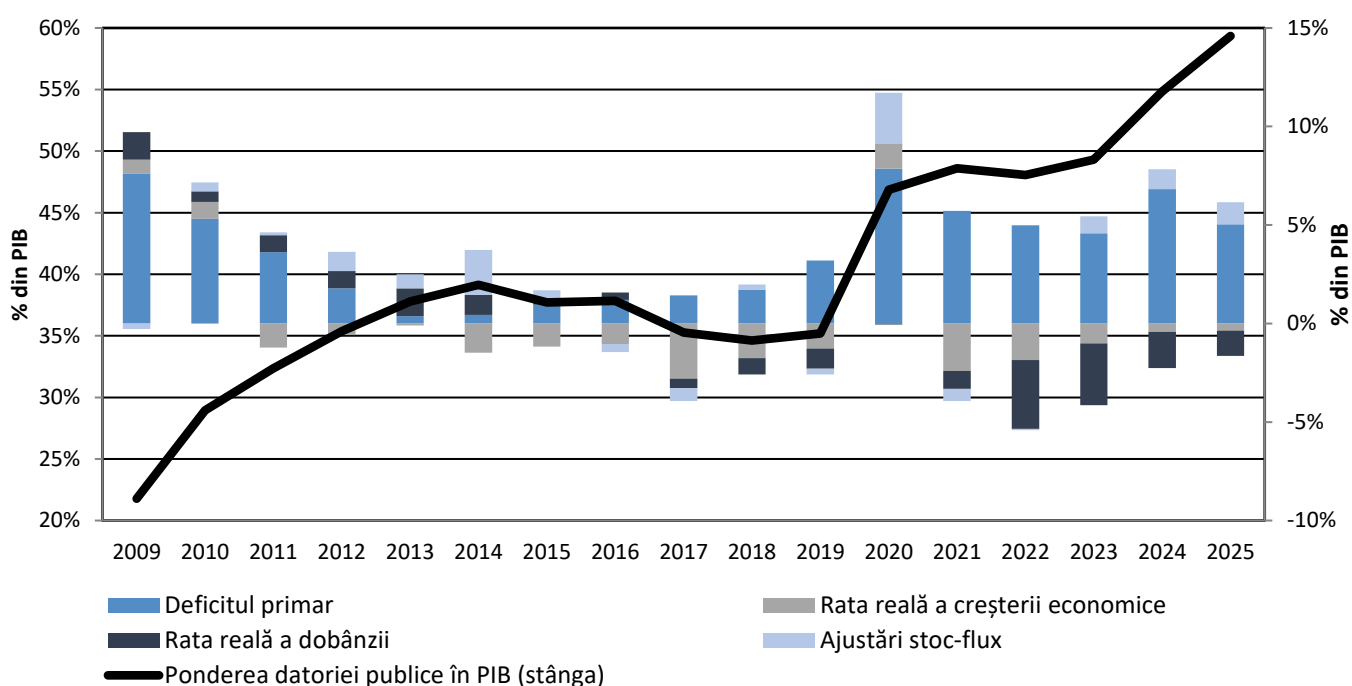
Anul 2025 a adus o nouă creștere accentuată (+4,5 pp) a ponderii datoriei publice în PIB (*Graficul 33*). Utilizând ecuația de dinamică prezentată anterior, se constată că deficitul primar ridicat a rămas principalul factor care a acționat în sensul majorării ponderii datoriei publice în PIB (+5 pp), la care se adaugă și efectul ajustării stoc-flux (+1,1 pp)⁴⁷. Trebuie menționat că România a înregistrat, atât în 2024,

⁴⁶ Cafiso, G. 2012. „A guide to public debt equations”, disponibil online: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1975710. Un model relativ similar este prezentat și de Escolano, J. 2010. „A Practical Guide to Public Debt Dynamics, Fiscal Sustainability, and Cyclical Adjustment of Budgetary Aggregates”, IMF Technical report, disponibil online: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/tnm/2010/tnm1002.pdf>.

⁴⁷ În ceea ce privește ajustarea stoc-flux, aceasta a avut și în 2025 o contribuție relativ redusă în direcția creșterii ponderii datoriei publice în PIB, care este rezultatul mai multor factori cu impact semnificativ, ce au acționat în sensuri contrare. Astfel, rezervele de lichidități disponibile în Trezoreria Statului, împrumuturile și injecțiile de capital acordate de Guvern unor entități cu capital de stat, plățile în avans pentru achiziții militare, veniturile de încasat care privesc, în special, creanțele privind

cât și în 2025, cel mai mare deficit primar din rândul statelor membre UE (*Graficul 34*). Spre deosebire de anul anterior, în 2025 deficitul primar al României s-a redus cu circa 1,8 pp (de la 6,8% din PIB în 2024, la 5% din PIB în 2025), cea mai amplă reducere a deficitului primar din rândul statelor membre. De remarcat că deficitul bugetar s-a redus într-un ritm mai lent decât cel primar (cu 1,4 pp, de la 9,3% din PIB în 2024, la 7,9% în 2025), diferența de 0,4 pp reflectând creșterea cheltuielilor cu dobânzile. Creșterea economică reală (cu un efect de -0,4 pp, comparabil cu cel din anul anterior, pe fondul menținerii unei dinamici slabe a PIB real) și rata reală a dobânzii (cu un efect de -1,3 pp, la rândul său în diminuare față de anul anterior) au contrabalansat parțial efectul deficitului primar și al ajustării stoc-flux asupra ponderii datoriei publice în PIB.

Graficul 33: Contribuții la modificarea ponderii datoriei publice în PIB în perioada 2009-2025

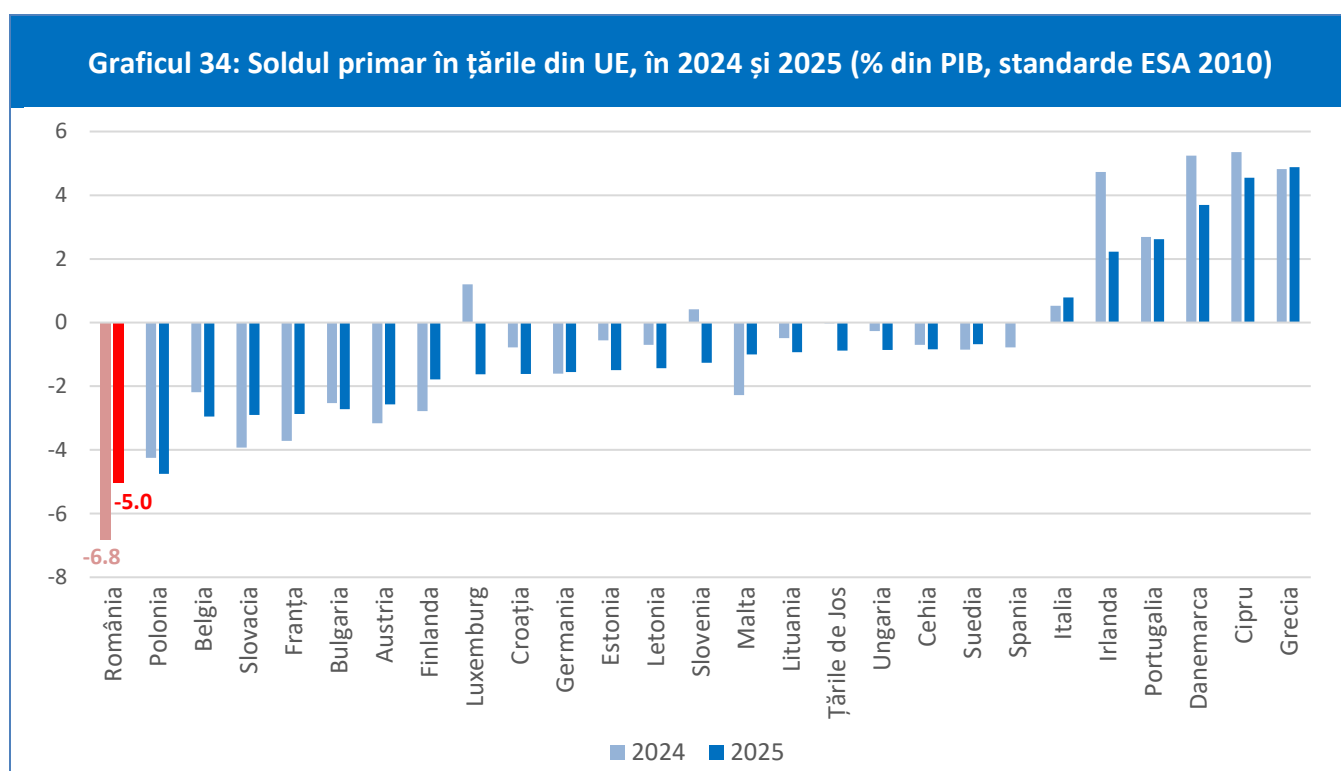
Sursa: Eurostat, calcule Consiliul Fiscal

În concluzie, în 2025, creșterea economică de 0,7% s-a suprapus unei rate reale a dobânzii negative (-2,4%), fapt ce a condus la o valoare negativă a coeficientului λ_t și, implicit, la un impact favorabil asupra dinamicii datoriei publice exprimate ca procent în PIB. Totuși, acest efect nu a contracarat decât parțial impactul considerabil al deficitului bugetar primar asupra creșterii ponderii datoriei publice în PIB. În plus, în comparație cu anii precedenți, efectul favorabil al ratei reale a dobânzii s-a diminuat și, pe măsură ce ritmul de creștere a prețurilor va încetini, acest efect se va reduce și mai mult. Această tendință de

impozitele și contribuțiile sociale, sumele plătite, respectiv sumele împrumutate de Guvern pentru finanțarea proiectelor din fonduri UE, dar nerambursate încă, precum și deprecierea monedei naționale au fost principalii factori care au condus la creșterea datoriei publice. Efectul lor a fost parțial contrabalansat de super-dividendele plătite de companiile de stat, de diferențele de înregistrare a dobânzii pentru titlurile de stat cu prime de emisiune sau discount, precum și de alte sume de plătit care privesc, în special, bunuri și servicii achiziționate, dar neplătite încă, decizii judecătorești cu efect retroactiv, fonduri europene primite de la UE, dar neplătite beneficiarilor primari, și rambursări de taxe nedecontate.

diminuare a efectului favorabil al ratei reale a dobânzii și al creșterii economice asupra evoluției datoriei relevă importanța continuării procesului de consolidare bugetară în vederea asigurării sustenabilității datoriei publice.

Ultimele date disponibile ale MF indică un nivel al datoriei publice de 60,2% din PIB în aprilie 2026⁴⁸. Această valoare se situează peste pragul de referință de 60% din PIB, stabilit prin tratatele UE, și depășește ultimul interval de alertă prevăzut de LRFB. În această situație, conform legislației în vigoare, Guvernul inițiază și aplică un program de reducere a datoriei publice. Măsurile de consolidare, adoptate în a doua parte a anului 2025 și în primele luni ale anului 2026⁴⁹, au fost în linie cu acest obiectiv, contribuind la atenuarea dinamicii datoriei publice, dar nu sunt suficiente pentru a o stabiliza, ceea ce face indispensabilă continuarea procesului de consolidare bugetară⁵⁰.

Sursa: Eurostat

O constrângere suplimentară este legată de dimensiunea ridicată a datoriei publice comparativ cu adâncimea sectorului financiar intern și de capacitatea limitată de absorbție a unui stoc suplimentar de datorie la nivelul actual de intermediere financiară. Astfel, la finalul anului 2025, în România, raportul datorie publică la total active bancare a fost de circa 119% (față de aproximativ 109% în anul anterior), iar expunerea față de sectorul guvernamental raportată la activele băncilor locale⁵¹ (acestea fiind

⁴⁸ Conform metodologiei UE, informațiile fiind pe site-ul MF, în datele privind „Evoluția datoriei guvernamentale conform metodologiei UE aferentă perioadei 2020 - aprilie 2026”.

⁴⁹ Măsurile adoptate și impactul acestora au fost descrise în analizele și opiniile CF.

⁵⁰ A se vedea și analiza de sustenabilitate a datoriei publice din subcapitolul IV.3.

⁵¹ Expunerea sistemului bancar față de sectorul guvernamental este calculată ca raport între creanțele băncilor asupra sectorului guvernamental (formate din titluri de valoare și împrumuturi) și totalul activelor bancare, pe baza informațiilor disponibile în baza de date a Băncii Centrale Europene.

principalul deținător de datorie publică pe piața internă) a fost de circa 28% (în creștere față de 27% în 2024), valorile acestor indicatori fiind printre cele mai ridicate din UE. Această situație are potențialul de a conduce la o dependență crescută față de investitorii nerezidenți, căreia i se asociază o vulnerabilitate în creștere la șocuri de dobândă și de curs valutar, la modificări ale apetitului de risc pe piețele financiare globale, precum și la o eventuală modificare de *rating* suveran.

Analiza evoluției datoriei publice din România a arătat că deficitul primar a reprezentat principalul determinant al traiectoriei ascendente a acesteia, în timp ce rata reală a creșterii economice și rata reală a dobânzii au atenuat impactul nefavorabil al deficitului primar în perioada 2021-2025. Efectul cumulat al ratei reale de creștere economică și al ratei reale a dobânzii s-a diminuat însă treptat de la -5,4 pp în 2022, la -1,7 pp în 2025, pe fondul decelerării activității economice și al creșterii ratelor de dobândă. În acest context, măsurile de consolidare bugetară adoptate în 2025 și în prima parte a anului 2026 reprezintă un pas important în direcția stabilizării traiectoriei datoriei publice, dar nu sunt suficiente pentru atingerea acestui obiectiv, după cum arată analiza de sustenabilitate a datoriei pe termen mediu și lung, regăsită în subcapitolul IV.3.

IV. Conformarea cadrului fiscal-bugetar național cu noile reguli de guvernare economică ale Uniunii Europene

Noul cadru de guvernare al UE, adoptat în aprilie 2024⁵², păstrează cele două referințe consacrate din Tratatul de la Maastricht – un deficit bugetar mai mic de 3% din PIB și o datorie publică sub 60% din PIB – însă modifică modul în care este monitorizată respectarea acestora.

Cu scopul de a crește transparența, de a simplifica regulile fiscale și de a asigura respectarea celor două criterii, cadrul propune un indicator operațional unic – cheltuielile primare nete. Respectarea traiectoriei de referință pentru cheltuielile primare nete trebuie să asigure că, până la sfârșitul perioadei de ajustare, în absența unor măsuri suplimentare, ponderea preconizată a datoriei publice este plasată pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau rămâne la niveluri prudente sub 60% din PIB pe termen mediu, iar deficitul bugetar scade sub 3% din PIB în cursul perioadei de ajustare și este menținut sub această valoare de referință pe termen mediu.

Evaluarea plauzibilității traiectoriei descendente a datoriei publice este realizată cu ajutorul metodologiei CE de analiză a sustenabilității datoriei publice (DSA) care utilizează soldul primar structural ca principală referință pentru ajustarea bugetară. Pe baza criteriilor de evaluare, analiza DSA indică o valoare țintă a soldului primar structural, care este apoi transpusă într-o traiectorie a cheltuielilor primare nete.

Pentru a asigura evoluția sustenabilă a ajustării, cadrul introduce două dispozitive de siguranță. Dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei impune ca respectarea traiectoriei să conducă la o reducere medie anuală a ponderii datoriei de cel puțin 1 pp din PIB (pentru o pondere a datoriei publice în PIB de peste 90%), respectiv de 0,5 pp (pentru o pondere a datoriei publice în PIB situată între 60% și 90%). Dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului impune continuarea ajustării până la atingerea unei marje structurale de 1,5% din PIB, față de pragul de 3% din PIB, printr-o îmbunătățire anuală a soldului primar structural cu 0,4 pp din PIB (redușă la 0,25 pp din PIB în cazul prelungirii perioadei la 7 ani).

Monitorizarea respectării angajamentelor în cadrul procesului de ajustare este realizată anual, iar CE evidențiază abaterile într-un cont de control, în care se înregistrează pe debit cheltuielile aflate peste traiectorie și pe credit cele aflate sub traiectorie. Atunci când abaterile din contul de control depășesc 0,3 pp din PIB pe bază anuală sau 0,6 pp din PIB pe bază cumulată, CE elaborează un raport în temeiul art. 126 alin. (3) din Tratatul privind funcționarea UE, care poate declanșa procedura de deficit excesiv. Pe baza acestuia, Consiliul recomandă statului membru adoptarea de măsuri eficiente într-un termen de maximum șase luni.

⁵² Regulamentul (UE) 2024/1263 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală (pilonul preventiv), Regulamentul (UE) 2024/1264 privind procedura de deficit excesiv (pilonul corectiv) și Directiva (UE) 2024/1265 privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre.

Noul cadru de guvernare economică acordă instituțiilor fiscale independente un rol consultativ în avizarea previziunilor și ipotezelor macroeconomice care stau la baza traiectoriei cheltuielilor primare nete, în analiza conformității datelor bugetare cu această traiectorie și în cadrul procedurii de deficit excesiv. Directiva (UE) 2024/1265 clarifică atribuțiile acestor instituții, plecând de la premisa că ele reprezintă un pilon esențial al cadrelor bugetare naționale.

În România, transpunerea noului cadru de guvernare în legislația națională s-a realizat prin adoptarea Legii nr. 45/2026 pentru modificarea și completarea Legii responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010 (LRFB). Atribuțiile suplimentare stabilite în sarcina CF vizează, între altele, constatarea situației de deviere de la obiectivul bugetar pe termen mediu sau de la calendarul de ajustare către acesta (art. 14 alin. (7) din LRFB). Devierea este definită ca situația în care România se îndepărtează semnificativ de la traiectoria de ajustare indicată în documentele emise de instituțiile UE în contextul procesului de supraveghere bugetară (art. 14 alin. (2) din LRFB). Pentru a răspunde acestei cerințe, analiza de față este structurată pe următoarele direcții: (i) traiectoria cheltuielilor primare nete, (ii) soldul bugetar structural și (iii) sustenabilitatea datoriei publice.

IV.1. Traiectoria cheltuielilor primare nete

Potrivit art. 2 alin. (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263, cheltuielile primare nete se obțin din cheltuielile totale, excluzând cheltuielile cu dobânzile, măsurile discreționare privind veniturile, cheltuielile aferente programelor UE care sunt acoperite integral de venituri din fondurile UE, cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de UE, elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

Indicatorul efectiv urmărit în procedura de deficit excesiv este rata de creștere nominală a cheltuielilor primare nete care este comparată cu rata maximă recomandată de Consiliul UE. De subliniat că, în documentele CE, există două accepțiuni ale cheltuielilor primare nete: cea operațională, definită de Regulamentul (UE) 2024/1263 și utilizată în monitorizarea conformării, și cea folosită la determinarea traiectoriei cu ajutorul metodologiei DSA, construită pe baza soldului primar structural.

Componentele traiectoriei cheltuielilor primare nete pot fi obținute, în mod unitar, din baza de date AMECO a CE. De menționat că valorile traiectoriei cheltuielilor primare nete sunt influențate de revizuirea datelor privind execuția bugetară⁵³.

Noul cadru permite statelor membre să activeze o clauză derogatorie națională care exclude din evaluarea devierii creșterea cheltuielilor de apărare peste nivelul anului 2021 (până la o limită de 1,5% din PIB). Până la jumătatea anului 2026, clauza fusese activată de 18 state membre⁵⁴, dar România nu se află între acestea. În consecință, cheltuielile de apărare se regăsesc integral în traiectoria cheltuielilor

⁵³ Seriile de date ale variabilelor componente ale traiectoriei cheltuielilor primare nete au fost actualizate la 3 iunie 2026 (fiind extrase din baza de date AMECO pe 19 iunie 2026).

⁵⁴ <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/national-escape-clause-for-defence-expenditure-nec/>

primare nete, fără a beneficia de vreo flexibilitate în contul de control, iar o creștere a acestora, inclusiv prin cheltuielile finanțate din SAFE, restrânge spațiul fiscal disponibil.

De la începutul anului 2020, România este în procedură de deficit excesiv. În baza noului cadru de guvernare economică, în 2024, CE a transmis României traiectoria de referință pentru rata nominală de creștere a cheltuielilor primare nete în vederea elaborării Planului bugetar-structural pe termen mediu (PBSTM). Acesta a fost construit având în vedere o perioadă de ajustare de șapte ani și transmis CE în octombrie 2024. Pe 21 ianuarie 2025, Consiliul a adoptat recomandarea C/2025/647 de aprobare a PBSTM al României⁵⁵ și, implicit, a validat traiectoria de referință a cheltuielilor primare nete inclusă în acesta. Suplimentar, în cadrul procedurii de deficit excesiv, Consiliul a solicitat României ca până la 30 aprilie 2025 să prezinte măsurile efective de consolidare bugetară⁵⁶. La 20 iunie 2025, prin decizia 10157/25, Consiliul a constatat lipsa unui răspuns la această solicitare. În plus, în 2024, rata de creștere a cheltuielilor primare nete a fost de circa 18,5% (peste valoarea de referință de 14,3% din PBSTM), iar deficitul bugetar s-a situat la 9,3% din PIB (față de un punct de plecare de 7,9% din PIB în PBSTM). În consecință, în 23 iunie 2025, CE a recomandat revizuirea traiectoriei de referință pentru cheltuielile primare nete, iar, în 8 iulie 2025, Consiliul a aprobat noile valori pentru ratele de creștere ale cheltuielilor primare nete⁵⁷ și închiderea procedurii de deficit excesiv până în 2030. Traiectoria revizuită implică valori mai stricte pentru ratele de creștere ale cheltuielilor primare nete și un efort concentrat în primii ani ai perioadei de ajustare (*Tabelul 11*).

Tabelul 11: Traiectoria inițială și cea revizuită a ratelor de creștere ale cheltuielilor primare nete (%)								
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Traiectoria anuală inițială	14,3%	5,1%	4,9%	4,7%	4,3%	4,2%	3,9%	3,8%
Traiectoria cumulată inițială (bază 2023)	14,3%	20,2%	26,0%	31,9%	37,6%	43,3%	49,0%	54,7%
Traiectoria anuală revizuită	-	2,8%	2,6%	4,6%	4,4%	4,2%	4,0%	-
Traiectoria cumulată revizuită (bază 2024)	-	2,8%	5,5%	10,4%	15,2%	20,1%	24,9%	-

Sursă: recomandările Consiliului UE din 21 ianuarie 2025 și 8 iulie 2025

Datele, în termeni ESA, pe baza cărora sunt determinate ratele de creștere ale cheltuielilor primare nete, devierile față de traiectoria de referință și abaterile din contul de control sunt prezentate în *Tabelul 12*. Pentru perioada 2023-2025 acestea se referă la execuția bugetară efectivă, în timp ce, pentru anii 2026 și 2027, datele reflectă proiecțiile CE. Ratele de creștere ale cheltuielilor primare nete, calculate mai jos, sunt similare cu cele incluse în raportul de convergență al CE⁵⁸.

⁵⁵ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202500647

⁵⁶ https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/00e29702-df66-4e58-a35d-86e5c6680df9_en?filename=ecofin_5038_ro.pdf

⁵⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10349-2025-INIT/en/pdf>

⁵⁸ European Commission (2026). Convergence Report 2026. Institutional Papers 343.

Tabelul 12: Traectoria cheltuielilor primare nete și devierea față de valorile de referință

	Variabile	u.m.	2023	2024	2025	2026	2027
1	Cheltuieli totale	mld. RON	653,6	761,5	830,4	884,3	927,6
2	Dobânzi	mld. RON	32,3	42,8	54,5	62,1	67,1
3	Cheltuieli ciclice cu indemnizațiile de șomaj	mld. RON	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
4	Cheltuieli finanțate din fondurile UE	mld. RON	54,5	28,8	57,0	63,3	48,8
5	Cofinanțare națională pentru fondurile UE	mld. RON	8,1	8,1	9,9	0,0	0,0
6	Cheltuieli <i>one-off</i>	mld. RON	0,0	0,0	3,5	0,0	0,0
7	Ajustări*	mld. RON	0,0	0,0	0,0	11,8	8,3
8	Cheltuieli primare nete, înainte de ajustarea cu măsurile discreționare privind veniturile (8 = 1-2-3-4-5-6-7)	mld. RON	558,7	681,9	705,4	747,0	803,5
9	Modificarea cheltuielilor primare nete, înainte de ajustarea cu măsurile discreționare privind veniturile	mld. RON		123,2	23,6	41,5	56,5
10	Măsurile discreționare privind veniturile	mld. RON		19,7	19,9	29,1	0,6
11	Modificarea cheltuielilor primare nete, după ajustarea cu măsurile discreționare privind veniturile (11 = 9-10)	mld. RON		103,5	3,7	12,4	55,9
12	Rata de creștere a cheltuielilor primare nete	%		18,5%	0,5%	1,8%	7,5%
13	Rata de creștere a cheltuielilor primare nete de referință (traectoria revizuită)	%			2,8%	2,6%	4,6%
14	Devierea anuală (14 = (12-13) x 8(t-1))	mld. RON			-15,4	-5,9	21,5
15	Devierea cumulată	mld. RON			-15,4	-21,3	0,2
16	Sold anual (15=14/18)	% din PIB			-0,80	-0,29	0,97
17	Sold cumulată (16=15/18)	% din PIB			-0,80	-1,03	0,01
18	PIB nominal	mld. RON	1.590,7	1.759,2	1.916,4	2.062,0	2.211,6

Sursa: calcule CF pe baza datelor din AMECO și ale CE⁵⁹

Notă: *Estimările privind anii 2026 și 2027 sunt ajustate pentru a reflecta cofinanțarea națională pentru fondurile UE și eventuale cheltuieli *one-off* ale căror valori exacte vor fi cunoscute în execuția efectivă.

Analiza comparativă a ratelor efective de creștere ale cheltuielilor primare nete cu cele de referință indică valori sub plafon în 2025 (0,5%, față de o referință de 2,8%) și în 2026 (1,8%, față de 2,6%). În termeni de deviere anuală exprimată ca pondere în PIB, acestea echivalează cu un sold favorabil de -0,8% din PIB în 2025 și -0,29% din PIB în 2026. În schimb, proiecțiile CE indică o creștere a cheltuielilor primare nete cu 7,5% în 2027, peste referința de 4,6%, ceea ce ar corespunde unei devieri anuale nefavorabile de +0,97% din PIB. Pe bază cumulată, se înregistrează un sold favorabil atât în 2025, cât și în 2026 (-0,8% și, respectiv, -1,03% din PIB). Acesta ar fi însă neutralizat de depășirea prognozată pentru 2027, soldul cumulată ajungând la +0,01% din PIB la finalul perioadei, aspect ce subliniază necesitatea stringentă de a continua procesul de consolidare bugetară și în anii următori.

⁵⁹ European Commission (2026). Data underpinning the calculation of net expenditure, including data on defence. 24th EUNIFI meeting.

Pentru anii 2025 și 2026, datele indică respectarea calendarului de ajustare și a traiectoriei cheltuielilor primare nete. Aceste rezultate sunt expresia unui efort concentrat de consolidare, manifestat atât pe componenta de cheltuieli, cât și pe cea de venituri. În termeni ESA, pe partea de cheltuieli, consolidarea s-a sprijinit în mare parte pe înghețarea cheltuielilor de personal și a celor cu asistența socială, precum și pe ținerea sub control a cheltuielilor cu bunuri și servicii. Ritmul de creștere a cheltuielilor de personal s-a temperat semnificativ, până la 2,3% în 2025 și proiectat la 2,5% în 2026, de la circa 21,9% în 2024. Consumul intermediar (corespondent, în mare măsură, al cheltuielilor cu bunuri și servicii) s-a redus cu 1,2% în 2025, după o creștere de circa 12,3% în 2024, fiind proiectat să avanseze cu circa 6,1% în 2026. Cheltuielile cu asistența socială s-au majorat cu 11,3% în 2025 (față de 19,4% în 2024), pe fondul anualizării impactului recalculării pensiilor din septembrie 2024, ritmul de creștere fiind proiectat să încetinească la 3% în 2026. Pe de altă parte, formarea brută de capital fix a avut o dinamică ascendentă puternică (+11,8% în 2025, proiectată la +22% în 2026), însă aceasta este susținută de fondurile europene aferente CFM și PNRR, care sunt eliminate din calculul cheltuielilor primare nete.

Pe componenta de venituri, datele indică un impact amplu al măsurilor discreționare de 19,9 mld. lei în 2025, respectiv, de 29,1 mld. lei în 2026. De subliniat că măsurile discreționare privind veniturile sunt un element-cheie al traiectoriei cheltuielilor primare nete, fiind deduse din variația acestora.

Pentru 2025, principalele măsuri de creștere a veniturilor au fost adoptate prin OUG nr. 156/2024 (reducerea plafonului de venituri pentru microîntreprinderi, introducerea impozitului pe construcții speciale, eliminarea facilităților fiscale în construcții, agricultură, industria alimentară și IT, majorarea cotei de impozit pe dividendele distribuite) și prin Legea nr. 141/2025 (creșterea cotelor de TVA, majorarea accizelor, extinderea bazei de calcul a CASS, majorarea suplimentară a impozitului pe dividende, majorarea taxelor de drum și suprataxarea instituțiilor de credit și a jocurilor de noroc). La momentul adoptării, impactul estimat de MF a fost de circa 1% din PIB – valoare apropiată de evaluările CE privind măsurile discreționare pe partea de venituri (19,9 mld. lei, echivalând tot cu circa 1% din PIB).

Pentru 2026, în sensul creșterii veniturilor au acționat, în principal: impactul anualizat al măsurilor din Legea nr. 141/2025, majorarea bazei impozabile pentru impozitul pe proprietate și pentru impozitul pe mijloacele de transport, introducerea unei taxe logistice pentru coletele provenite din afara UE și majorarea plafonului de calcul al CASS pentru veniturile din activități independente (Legea nr. 239/2025). În sens opus, principalele măsuri de reducere a veniturilor au vizat diminuarea impozitului minim pe cifra de afaceri (OUG nr. 89/2025) și un pachet de stimulente prevăzut de OUG nr. 8/2026: bonificația de 3% din impozitul pe profit / pe veniturile microîntreprinderilor / pe venit pentru contribuabilii cu obligația depunerii declarației unice aferente anului fiscal 2025, creditul fiscal pentru cercetare-dezvoltare, deducerile pentru companiile care se listează la bursă, amortizarea super-accelerată (deducerea a 65% din valoarea investițiilor noi) și deducerile pentru sumele investite în acțiuni/obligațiuni/ETF-uri, în limita a 400 euro/an.

Impactul bugetar asupra veniturilor a fost estimat de MF la circa 1,3% din PIB în 2026, fiind reflectat preponderent la nivelul veniturilor fiscale și al CAS. Această valoare este apropiată de estimarea CE privind măsurile discreționare pe partea de venituri (29,1 mld. lei, echivalent cu circa 1,4% din PIB),

diferența fiind marginală, fără a influența respectarea valorii de referință pentru traiectoria cheltuielilor nete din anul 2026.

Trebuie menționat că măsurile discreționare privind veniturile sunt incluse în calculul traiectoriei la valoarea nominală a impactului estimat. Dacă, în execuție, impactul efectiv al măsurilor se dovedește inferior celui estimat, diferența ar trebui compensată prin măsuri suplimentare pentru menținerea cheltuielilor primare nete pe traiectoria de referință. În aceste condiții, având în vedere că măsurile discreționare privind veniturile reprezintă un element-cheie al traiectoriei cheltuielilor primare nete, ar fi recomandat ca rapoartele anuale de progres ale României, publicate ca urmare a cerințelor noului cadru de guvernare economică al UE, să includă prezentarea granulară, pe fiecare măsură în parte, a impactului acestora. O astfel de prezentare ar permite o evaluare mai riguroasă a traiectoriei cheltuielilor primare nete, precum și compararea estimărilor cu execuția bugetară efectivă.

IV.2. Soldul bugetar structural în România

Traectoria de referință a cheltuielilor primare nete derivă, conform analizei DSA, dintr-o valoare țintă a soldului primar structural⁶⁰, utilizat ca ancoră a ajustării bugetare, astfel încât respectarea traiectoriei echivalează cu atingerea unei anumite poziții structurale.

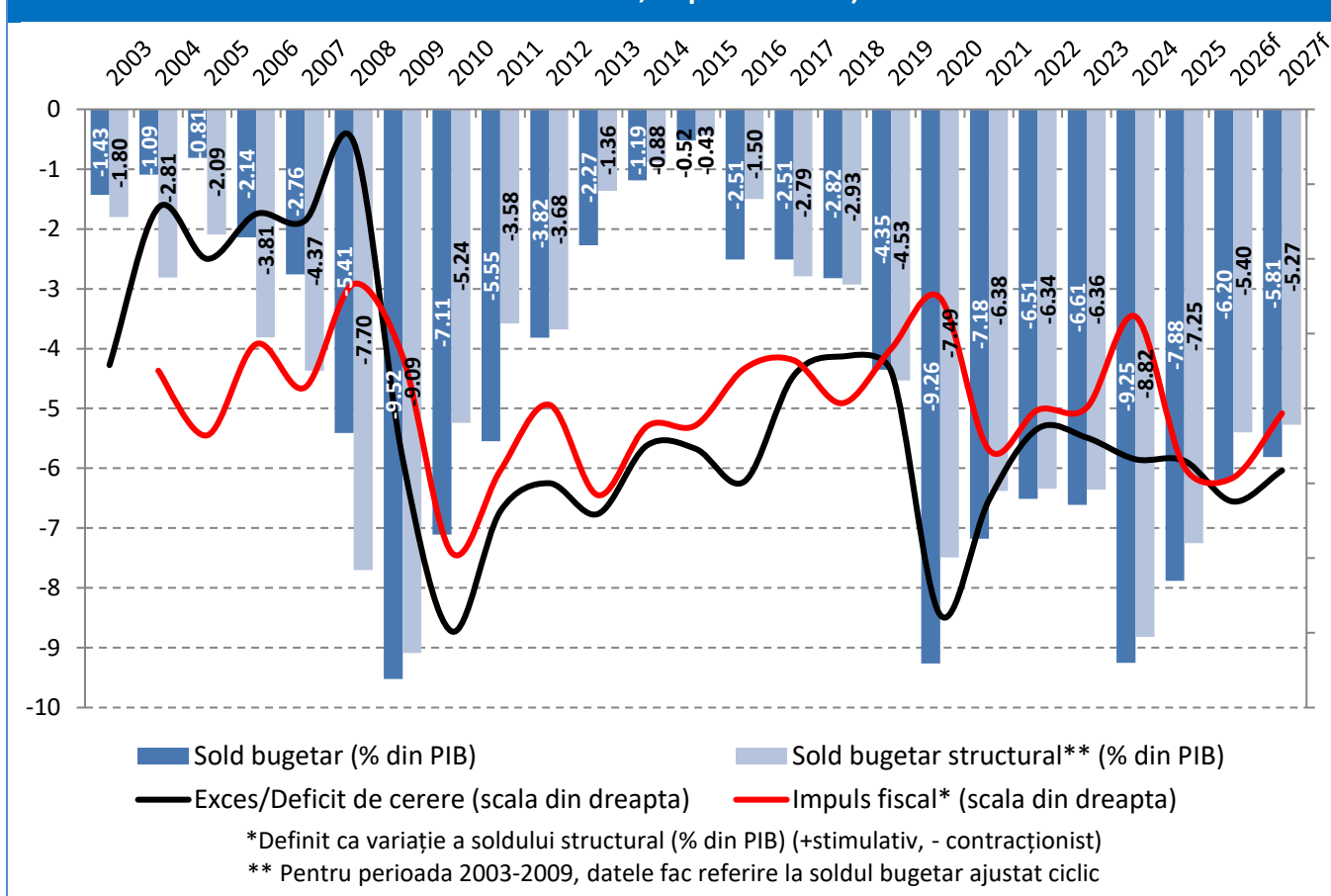
Definirea regulilor fiscale prin raportare la deficitul structural implică un obiectiv de deficit efectiv ajustat în funcție de poziția economiei în cadrul ciclului economic. De exemplu, la intrarea deviației PIB (engl. *output gap*) în teritoriu pozitiv, respectarea țintei de deficit structural necesită niveluri ale deficitului efectiv inferioare acestuia (componenta ciclică⁶¹ a soldului bugetar fiind pozitivă).

Soldul bugetar structural, deși reflectă mai fidel poziția fiscală a unei economii, prezintă o serie de dezavantaje, cel mai important fiind legat de incertitudinile asociate estimării acestuia. Astfel, valoarea soldului structural este dependentă de nivelul deviației PIB, aceasta fiind calculată în raport cu PIB potențial – o mărime neobservabilă, deseori supusă unor reviziri mai mult sau mai puțin semnificative, în funcție de actualizarea datelor statistice și de metodologia folosită. De exemplu, estimarea deviației PIB pentru România, prezentată în raportul anual al CF pe anul 2024, a fost revizuită de la -0,25% pentru 2022, -0,61% pentru 2023, -1,66% pentru 2024 și -1,97% pentru 2025 (AMECO, iunie 2025) la -0,54% pentru 2022, -0,78% pentru 2023, -1,36% pentru 2024 și -1,40% pentru 2025 (AMECO, iunie 2026).

⁶⁰ Soldul primar structural este determinat prin eliminarea cheltuielilor cu dobânzile din soldul bugetar structural. Soldul bugetar structural se calculează scăzând din soldul bugetar efectiv componenta ciclică a deficitului bugetar și măsurile *one-off* și temporare. Pentru detalii, vezi <http://consiliulfiscal.ro/Raport2011.pdf>, pag. 48-59.

⁶¹ Componenta ciclică a soldului bugetar = $output\ gap * \epsilon$, unde ϵ reprezintă semielasticitatea deficitului bugetar la modificarea volumului activității economice.

Graficul 35: Deficitul structural, impulsul fiscal și excesul de cerere

Sursa: AMECO, calcule Consiliul Fiscal

Evoluția deficitului structural, impulsului fiscal și excesului de cerere (prezentată în [Graficul 35](#)) ilustrează faptul că, în perioada 2003-2025, România a practicat preponderent o politică fiscal-bugetară prociclică⁶². Politica de stimulare intensă, dar inutilă și contraproductivă a economiei în perioade de expansiune pre-criză (2006-2008 și 2017-2019), respectiv de frânare în perioada când a operat sub potențial (2010-2015 și 2021-2022) a contribuit la amplificarea fluctuațiilor ciclului economic prin caracterul său prociclic, anulând efectul stabilizatorilor automați.

Perioada 2009-2015 a fost una de consolidare, în care deficitul bugetar structural a fost redus de la 9,1% din PIB potențial la 0,4%, cu un efort semnificativ în anul 2010 (ajustare de circa 3,9 pp, preponderent pe partea de cheltuieli). Începând cu anul 2016, procesul de consolidare a fost inversat, noul Cod Fiscal aducând o relaxare fiscală amplă, însoțită de majorări de cheltuieli permanente (salarii și pensii⁶³). Menținerea caracterului expansionist al politicii fiscale, chiar și în condițiile unei deviații PIB pozitive începând cu anul 2017, precum și eludarea regulilor instituite de TSCG și LRFB privind ținta de deficit structural au condus la deteriorarea rapidă a poziției finanțelor publice. Astfel, anul 2019 s-a încheiat cu

⁶² Exceptând anii 2005, 2009, 2012, 2016, 2020, 2023 și 2024.

⁶³ Începând cu anul 2017 au fost legiferați o serie de creșteri *ad-hoc* ale punctului de pensie (+65% între 2017-2020).

un deficit ESA de circa 4,3% din PIB (deficit structural de 4,5%), România fiind plasată în procedura de deficit excesiv la începutul anului 2020.

Pandemia de COVID-19 a amplificat derapajul bugetar în 2020 (deficit ESA de 9,3% din PIB, deficit structural de 7,5%), șocul economic advers⁶⁴ conducând la un răspuns anticiclic al politicii fiscal-bugetare, concretizat printr-un impuls fiscal de aproape 3 pp. Reducerea deficitului bugetar cu circa 2,8 pp din PIB în perioada 2021-2022 a fost susținută de factori temporari – redresarea macroeconomică, recuperarea obligațiilor amânate la plată în 2020, inflația ridicată și suprataxarea producătorilor de energie –, astfel că deficitul structural s-a redus cu numai 1,2 pp.

Anii 2023-2024 au marcat o nouă inversare a traiectoriei de reducere a deficitului bugetar, pe fondul măsurilor discreționare adoptate prin derogări de la regulile naționale și al contextului electoral. Deficitul structural a urcat la 8,8% din PIB potențial în 2024 (de la 6,4% în 2023), iar deficitul ESA a atins 9,3% din PIB, cu 90% peste ținta programată în bugetul inițial, reflectând o construcție bugetară profund nerealistă.

În condițiile deficitelor bugetare ridicate și persistente, creșterii ample a datoriei publice, dar și sub constrângerea procedurii de deficit excesiv și a noului cadru de guvernanță, anul 2025 a marcat începutul unei perioade de consolidare bugetară. Pe fondul măsurilor adoptate pe parcursul anului, deficitul bugetar s-a diminuat la 7,9% din PIB, iar cel structural, la 7,3% din PIB potențial în 2025. În mod corespunzător, soldul primar structural s-a îmbunătățit de la -6,4% în 2024, la -4,4% din PIB potențial în 2025. Ajustarea bugetară (impuls fiscal restrictiv de 1,6 pp și impuls fiscal primar restrictiv de 2 pp) a fost una prociclică, producându-se în contextul unei deviații negative a PIB.

Conform proiecțiilor MF, construcția bugetară pentru anul 2026 are în vedere reducerea deficitului bugetar ESA cu 1,9 pp față de nivelul consemnat în 2025, la 6% din PIB. Această evoluție este compatibilă, potrivit MF⁶⁵, cu o reducere a deficitului structural cu 1,9 pp, de la 7,3% din PIB potențial în 2025, la 5,4% în 2026. Procesul de consolidare este susținut, în principal, de modificările de politică fiscală adoptate prin: (i) Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare (pachetul 1) și (ii) Legea nr. 239/2025 privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative (pachetul 2), cu efecte atât pe latura cheltuielilor, cât și pe latura veniturilor. În analiza sa privind proiectul de buget pentru anul 2026, pe baza unei abordări prudente a prognozei veniturilor și cheltuielilor, CF a apreciat construcția bugetară pentru anul 2026 compatibilă cu un deficit *cash* situat în preajma valorii de 6,25% din PIB.

În România, ponderea veniturilor fiscale în PIB este scăzută în comparație cu alte state din regiune (29,2% din PIB în România, față de 35,2% în Cehia, 35,4% în Ungaria și 37,6% în Polonia, în anul 2025⁶⁶). Creșterea veniturilor bugetare, susținută mai ales de veniturile fiscale (inclusiv contribuții de asigurări), este absolut necesară pentru a asigura respectarea traiectoriei de consolidare și ieșirea din procedura de deficit excesiv până în anul 2030. Datele disponibile indică faptul că România are un potențial

⁶⁴ Conform CE, de la un exces de cerere de 1% din PIB potențial în 2019, la un deficit de cerere de 5,5% în 2020.

⁶⁵ Conform Strategiei fiscal-bugetare pentru perioada 2026-2028.

⁶⁶ Conform datelor Eurostat, accesate la 23 iunie 2026.

important de a-și majora încasările bugetare prin creșterea eficienței colectării. Estimările CE arată că țara noastră are cel mai mare decalaj de încasare a TVA, de circa 30%⁶⁷, și cel mai mare decalaj de încasare a impozitului pe profit, de 43,6%⁶⁸, dintre statele membre ale UE. Nivelul evaziunii fiscale și al economiei subterane este de circa 29% din PIB⁶⁹. Totodată, conform datelor ANAF⁷⁰, la 31 decembrie 2025, obligațiile de plată cumulate ale companiile aflate în procedură de insolvență și faliment au avut o pondere în PIB de peste 3%.

În acest context, îmbunătățirea colectării veniturilor ar trebui să constituie o prioritate majoră a politicii fiscal-bugetare, reflectând atât voința politică de a implementa reforme structurale și de a contracara eventualele rezistențe instituționale sau interese potrivnice, cât și ameliorarea eficienței administrative. Scăderea decalajului de încasare a TVA și a impozitului pe profit, respectiv, diminuarea obligațiilor de plată restante la bugetul de stat ale companiilor aflate în procedură de insolvență și faliment ar trebui să reprezinte obiective principale ale MF și ANAF. Atingerea acestora poate genera venituri suplimentare de peste 1,5 pp din PIB și ar sprijini semnificativ consolidarea bugetară. Pe plan extern, incertitudinile geopolitice ridicate impun o finanțare suplimentară pentru apărare, iar tensiunile comerciale influențează negativ perspectivele de creștere economică. Astfel, consolidarea bugetară reprezintă o problemă de securitate economică și de solidaritate națională pentru ca bugetul public să poată face față la nevoi foarte mari actuale și viitoare.

Așa cum s-a menționat la începutul acestei secțiuni, respectarea traiectoriei de referință a cheltuielilor primare nete implică atingerea unei anumite ținte de sold primar structural la finalul perioadei de ajustare, calibrată astfel încât să asigure plasarea datoriei publice pe o traiectorie descendentă plauzibilă. Distanța dintre poziția curentă – un deficit primar structural de 4,4% din PIB potențial în 2025 – și această țintă determină amploarea efortului de consolidare rămas de realizat. Cuantificarea țintei de sold primar structural și a traiectoriei asociate a datoriei publice va fi realizată în secțiunea următoare, dedicată analizei DSA.

IV.3. Sustenabilitatea datoriei publice în România

Traectoria de referință a cheltuielilor primare nete este stabilită astfel încât, la finalul perioadei de ajustare, să asigure o traiectorie descendentă a datoriei publice și corectarea deficitului excesiv. Plauzibilitatea traiectoriei descendente a datoriei se evaluează pe baza metodologiei DSA, care devine astfel un instrument de monitorizare a respectării regulilor fiscale.

⁶⁷ VAT gap in Europe - Publications Office of the EU, 2025 și Mind the Gap Report. Challenges and opportunities for tax compliance and tax expenditure in the EU - Romania - European Commission, 2025.

⁶⁸ Mind the Gap Report - Taxation and Customs Union - European Commission, 2025 și The Corporate Income Tax Gap report - European Commission, June 2025.

⁶⁹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-16801-2025-ADD-23/en/pdf>

⁷⁰ <https://www.anaf.ro/restante/index.xhtml>

Prezenta analiză actualizează evaluarea sustenabilității datoriei publice a României⁷¹, utilizând cele mai recente date și proiecții ale CE, din primăvara anului 2026. Analiza integrează efectele măsurilor de consolidare bugetară adoptate pe parcursul anului 2025, precum și cele mai recente evoluții macroeconomice, și este structurată astfel: (i) traiectoria datoriei publice în scenariul absenței unor măsuri suplimentare de ajustare (*no-policy-change*), (ii) traiectoria datoriei publice în scenariul continuării consolidării bugetare, (iii) analiza de stres a traiectoriei datoriei publice, (iv) riscuri și incertitudini privind traiectoria datoriei publice. Ipotezele metodologice și sursele de date ale analizei DSA sunt prezentate în [Caseta 1](#).

Traietoria datoriei publice în scenariul *no-policy-change*

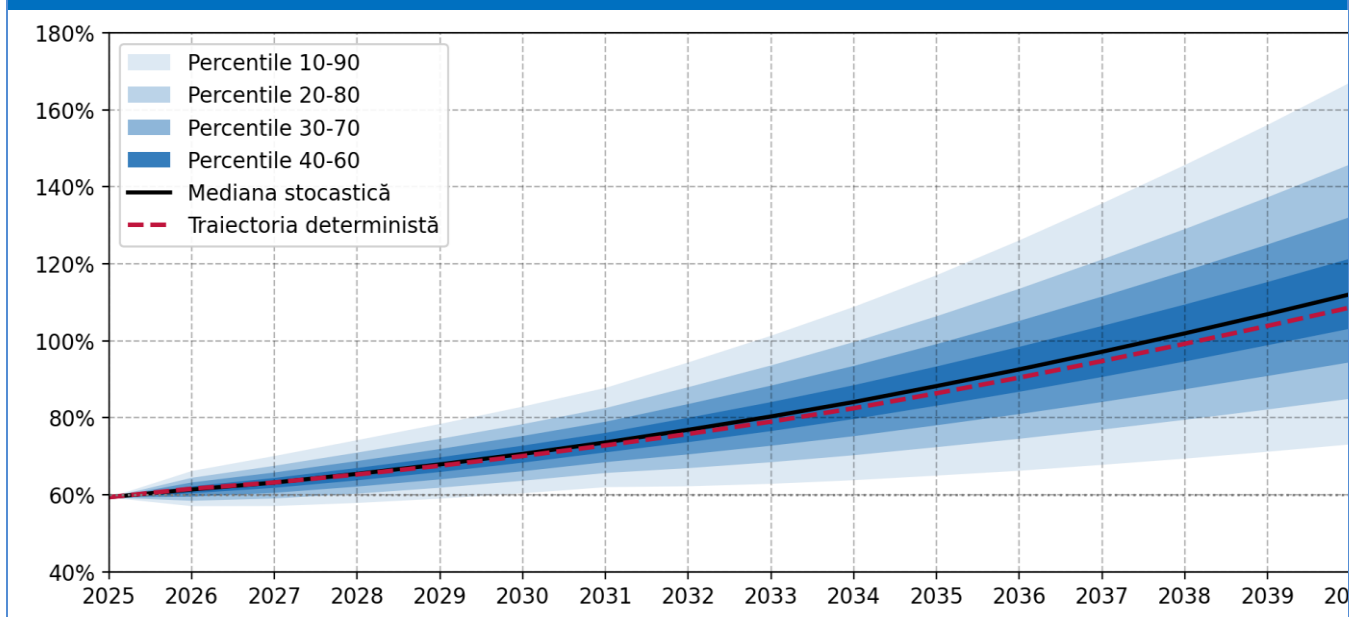
Traietoria proiectată pentru datoria publică într-un scenariu *no-policy-change* include în proiecțiile pentru anul 2026 efectele măsurilor de consolidare bugetară adoptate, luând în calcul o țintă de deficit bugetar de 6,2% din PIB, în termeni ESA. Începând cu anul 2027, scenariul presupune menținerea soldului primar structural de la finalul anului 2026, acesta fiind ajustat ulterior doar cu costul îmbătrânirii populației.

Rezultatele proiecției indică, în acest scenariu, o dinamică accelerată a ponderii datoriei publice în PIB, cu creșteri medii anuale de circa 3,4 pp pe orizontul de proiecție ([Graficul 36](#)). Astfel, în cazul devierii de la țintele de consolidare în următorii ani, datoria publică s-ar situa la peste 70% din PIB în 2030, ar urca la circa 80% din PIB în 2034 și ar depăși pragul de 100% din PIB în 2039. Analiza stocastică confirmă evoluția nesustenabilă a traiectoriei: mediana proiecțiilor stocastice atinge circa 112% din PIB în 2040, ceea ce subliniază că riscurile sunt orientate preponderent în sensul unei acumulări și mai rapide a datoriei.

Traietoria ascendentă a datoriei publice este reflectată și în deteriorarea necesarului brut de finanțare (suma dintre „rostogolirea” datoriei și finanțarea deficitului). În scenariul *no-policy-change*, necesarul de finanțare ar urca de la circa 15% din PIB în 2026, la aproximativ 20% din PIB în 2034 și la peste 25% din PIB spre finalul orizontului, sporind substanțial riscurile de refinanțare. O vulnerabilitate la fel de importantă este reprezentată de dinamica cheltuielilor cu dobânzile, proiectate să crească de la circa 3% din PIB în 2026, la aproximativ 5% din PIB în 2034 și la circa 7% din PIB în 2040. Aceste cheltuieli ar consuma o parte semnificativă din resursele bugetare, restrângând tot mai mult spațiul fiscal disponibil. La aceste presiuni se adaugă și faptul că circa 53% din volumul datoriei publice este denominat în valută, ceea ce amplifică sensibilitatea traiectoriei la evoluția cursului de schimb.

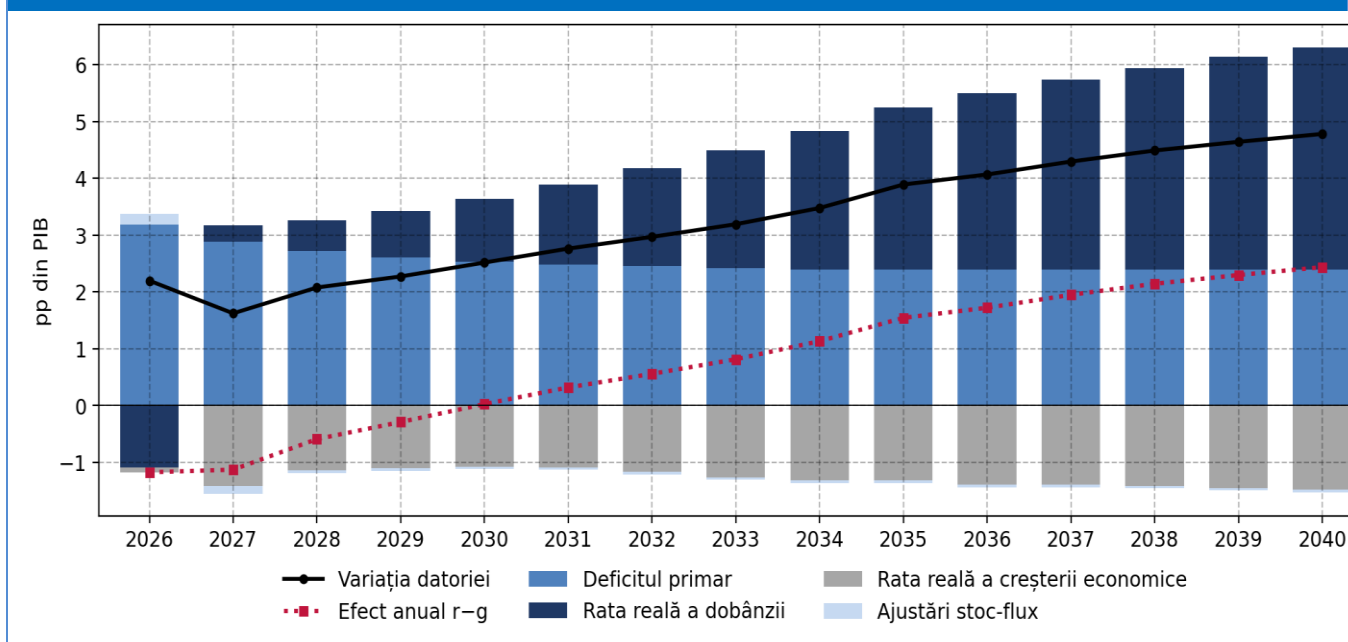
⁷¹ Evaluările anterioare sunt regăsite în Raportul anual al Consiliului Fiscal publicat în septembrie 2025 și în Opinia Consiliului Fiscal privind Legea bugetului de stat pe anul 2026 (martie 2026).

Graficul 36: Traectoria proiectată a datoriei publice în scenariul *no-policy-change* (% din PIB)

Sursa: calcule proprii ale CF pe baza codului de replicare al analizei DSA

Graficul 37: Descompunerea variației datoriei publice în scenariul *no-policy-change* (% din PIB)

Sursa: calcule proprii ale CF pe baza codului de replicare al analizei DSA

Principala cauză a acumulării datoriei publice este deficitul primar, care, în acest scenariu, se menține în intervalul 2,4-2,7% din PIB pe întreg orizontul, reflectând ipoteza menținerii structurii bugetare de la finalul anului 2026, caracterizată de cheltuieli permanente ridicate și de venituri fiscale insuficiente. Un alt element care influențează dinamica este atenuarea progresivă a efectului de diminuare a ponderii datoriei publice în PIB prin inflație. Pe măsură ce deflatorul PIB se reduce, diferențialul dintre costul de finanțare și rata de creștere a PIB ($r - g$) se deteriorează. Astfel, efectul $r - g$, favorabil reducerii datoriei

în perioada 2025-2029, din 2030 se transformă într-un factor de acumulare a datoriei publice ([Graficul 37](#)).

Comparativ cu proiecțiile *no-policy-change* realizate anterior adoptării măsurilor de consolidare, analiza DSA indică o traiectorie mai temperată. Măsurile adoptate în anul 2025 au atenuat dinamica explozivă a datoriei publice, dar nu sunt suficiente pentru a o stabili. Deși proiecția datoriei pe termen lung este una ipotetică, întrucât piețele financiare și agențiile de *rating* ar reacționa cu mult înainte de atingerea pragurilor menționate, dinamica proiectată subliniază necesitatea continuării procesului de consolidare bugetară.

Traectoria datoriei publice în scenariul continuării consolidării bugetare

Pentru România, constrângerile asociate procedurii de deficit excesiv, regulile noului cadru de guvernare economică, angajamentele asumate prin PBSTM și traiectoria nesustenabilă a datoriei publice impun continuarea ajustării bugetare în următorii ani. Traectoria de consolidare pe o perioadă de 7 ani, stabilită prin PBSTM începând cu anul 2025, a fost afectată de un punct de plecare eronat (mai mic decât cel efectiv) și de lipsa specificării măsurilor concrete de creștere a veniturilor / reducere a cheltuielilor. Acest lucru a impus revizuirea traiectoriei de către Consiliul UE, cu finalizarea procedurii de deficit excesiv până în 2030 și un efort concentrat în primii ani ai perioadei de ajustare (*front-loading*).

Pentru a asigura o traiectorie descendentă a datoriei publice, un deficit bugetar mai mic de 3% din PIB, dar și respectarea criteriilor de sustenabilitate în diferite scenarii de stres, România ar trebui să țintească atingerea unui excedent primar structural de circa 2,1% din PIB potențial în 2030, echivalent cu un excedent primar de circa 1,2% din PIB și cu un deficit bugetar ESA de circa 1,9% din PIB. Această valoare a fost estimată cu ajutorul modelului DSA, ținând cont de faptul că ea trebuie să satisfacă simultan cele trei criterii de plauzibilitate⁷² și dispozitivele de siguranță.

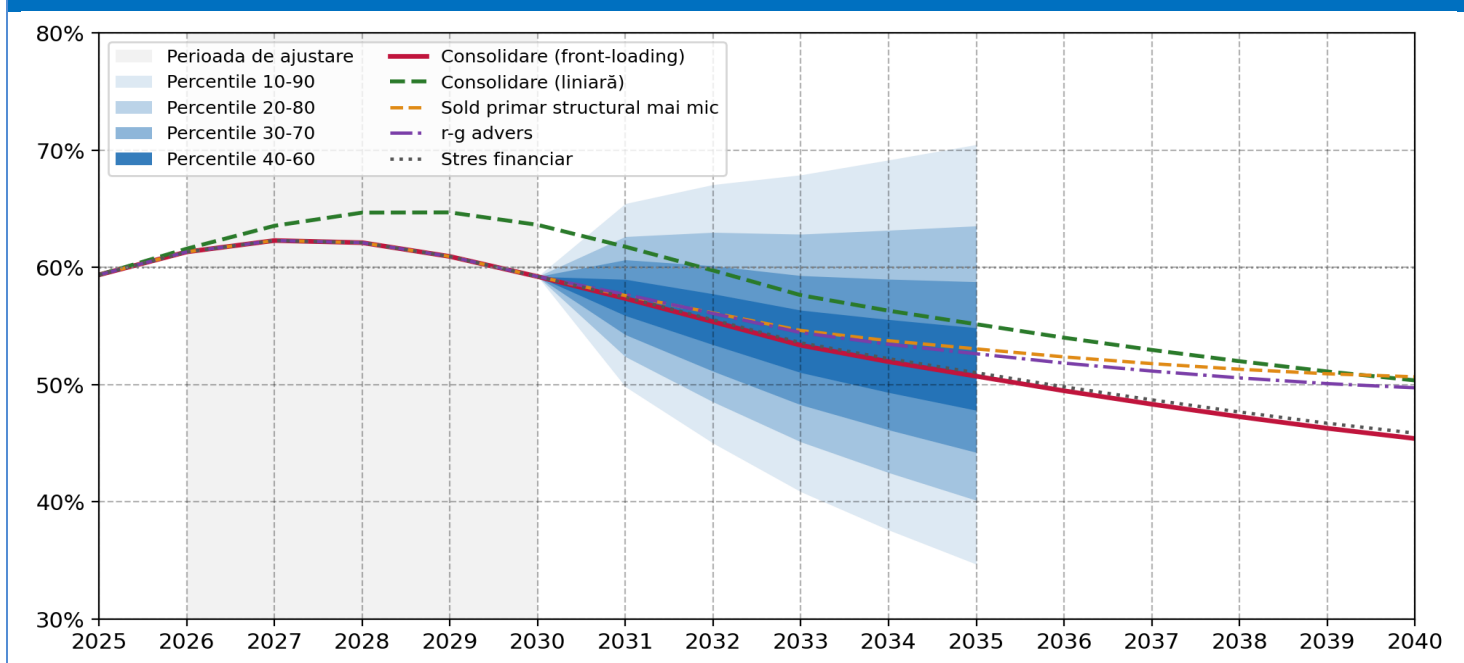
Având în vedere un sold primar structural estimat la circa -2,2% din PIB potențial la finalul anului 2026, ținta de 2,1% din PIB potențial pentru 2030 implică o ajustare totală de circa 4,3 pp din PIB potențial. Având în vedere și cerința de *front-loading*, efortul de ajustare a soldului primar structural este distribuit mai ales în primii ani ai perioadei 2027-2030: ajustare de 1,7 pp din PIB potențial în 2027, de 1,3 pp din PIB potențial în 2028, de 0,9 pp din PIB potențial în 2029, respectiv de 0,4 pp din PIB potențial în 2030. De menționat că verificarea plasării datoriei publice pe o traiectorie descendentă presupune evaluarea periodică a traiectoriei cheltuielilor primare nete, prin raportare la ancora acesteia – soldul primar structural –, iar țintele acestora, compatibile cu obiectivul traiectoriei descendente a datoriei, se

⁷² Respectarea celor trei criterii implică faptul că (i) datoria scade sau rămâne sub 60% din PIB pe parcursul celor 10 ani după ajustare, atât în scenariul de bază, cât și sub cele trei teste deterministe de stres (pentru nivelurile datoriei publice de peste 60% din PIB, criteriul impune o traiectorie descendentă plauzibilă, în timp ce pentru nivelurile de sub 60% se cere menținerea datoriei la valori prudente, sub acest prag); (ii) datoria scade cu o probabilitate de cel puțin 70% în cei cinci ani după ajustare (criteriul stocastic); (iii) deficitul coboară și se menține sub 3% din PIB. Dintre acestea, criteriul determinant este cel care prevede ca datoria publică să scadă cu o probabilitate de cel puțin 70% în următorii cinci ani de după perioada de ajustare.

recalibrează periodic în funcție de execuția bugetară efectivă și de dinamica indicatorilor macroeconomici.

Plecând de la soldul primar structural estimat la circa -2,2% din PIB potențial la finalul anului 2026 și de la traiectoria de ajustare a acestuia prezentată mai sus, dinamica datoriei publice este evidențiată în [Graficul 38](#). Rezultatele modelului DSA indică atingerea unui maxim al datoriei publice în anul 2027, de circa 62,3% din PIB. Ulterior, datoria urmează o traiectorie descendentă, coborând sub 60% din PIB în 2030, în timp ce deficitul bugetar ESA scade sub 3% din PIB începând cu anul 2029. Celelalte două criterii de plauzibilitate sunt, de asemenea, îndeplinite: probabilitatea de scădere a datoriei publice pentru o perioadă de cinci ani după încheierea perioadei de ajustare este validată în percentila 70, iar traiectoria datoriei coboară continuu pe parcursul a 10 ani, inclusiv în condițiile celor trei teste deterministe de stres (sold primar structural mai mic, evoluție adversă a diferențialului $r - g$ și stres financiar).

Graficul 38: Traiectoria proiectată a datoriei publice în scenariul continuării consolidării bugetare (% din PIB)

Sursa: calcule proprii ale CF pe baza codului de replicare al analizei DSA

[Graficul 38](#) ilustrează și diferența dintre ajustarea *front-loading* și cea liniară cu același obiectiv privind soldul primar structural. În ipoteza unei ajustări liniare, cu efort distribuit uniform până în 2030, traiectoria datoriei ar fi mai ridicată: punctul maxim ar urca la circa 65% din PIB în 2028, iar datoria ar rămâne peste pragul de 60% la finalul perioadei de ajustare. În consecință, cerința de *front-loading* asigură o traiectorie mai favorabilă a datoriei și un vârf mai redus.

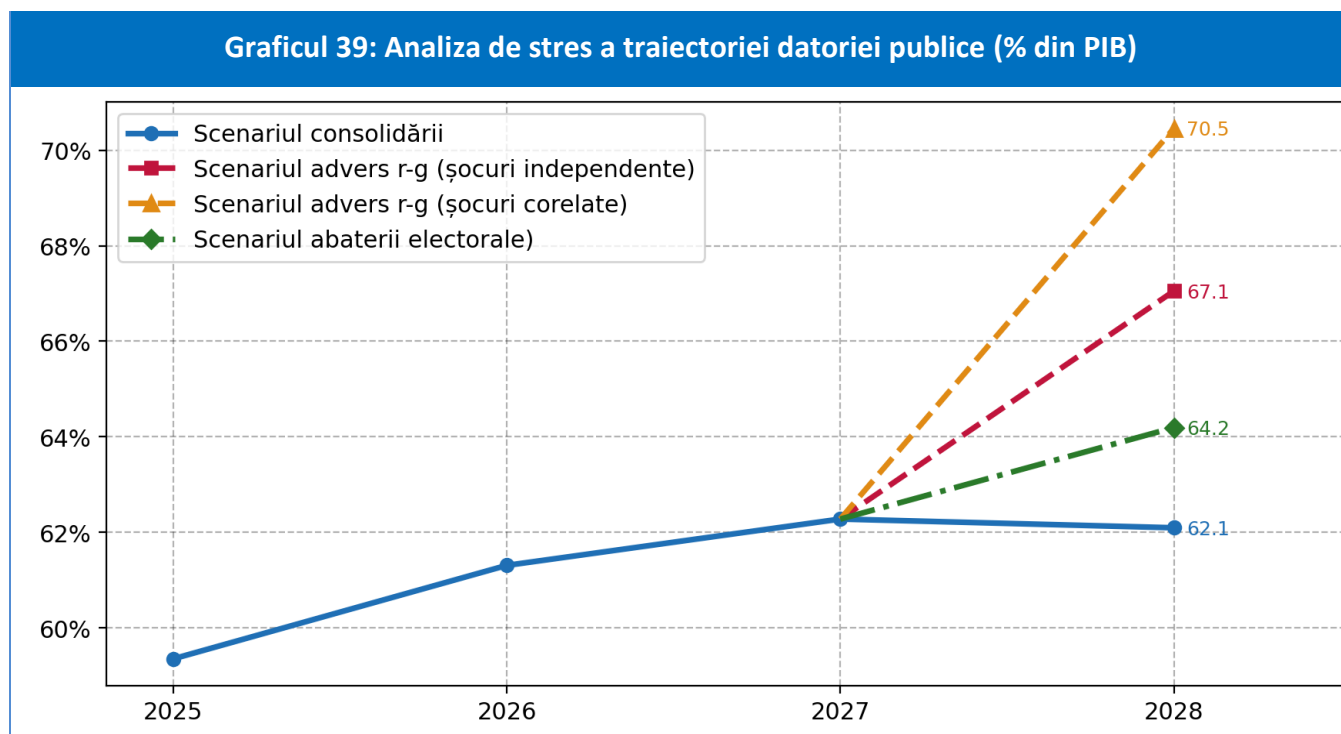
Acest scenariu, al continuării consolidării bugetare, necesită o ajustare amplă a soldului primar structural în perioada 2027-2030, cu un efort concentrat la începutul perioadei. Însă, după o perioadă în care cheltuielile de asistență socială și cheltuielile de personal au fost înghețate timp de doi ani consecutivi (2025 și 2026) și au fost adoptate măsuri de creștere a veniturilor fiscale, continuarea ajustării prin înghețarea cheltuielilor și prin măsuri suplimentare de creștere a sarcinii fiscale este dificilă din punct de

vedere social și politic. În acest context, o ameliorare a colectării veniturilor fiscale ar reprezenta un sprijin fundamental pentru procesul de consolidare bugetară.

Analiza de stres a traiectoriei datoriei publice

Evaluarea robusteții traiectoriei datoriei publice la șocuri macroeconomice adverse este realizată pe baza unei analize de stres care este aplicată traiectoriei datoriei publice în perioada de consolidare. Analiza de stres a avut la bază datele istorice anuale pentru perioada 2005-2025 privind evoluția variabilelor incluse în analiza stocastică a DSA: cursul de schimb leu - euro, rata dobânzii pe termen scurt, rata dobânzii pe termen lung, PIB nominal și ponderea soldului bugetar primar în PIB. Pentru a evita definirea arbitrară a unui scenariu de criză, a fost utilizată matricea de covarianță istorică a acestor variabile. Astfel, analiza de stres pornește de la un factor declanșator și estimează reacția probabilă a celorlalți indicatori incluși în analiză pe baza corelațiilor observate în perioada 2005-2025 pentru economia României.

Ca factor declanșator, a fost considerat diferențialul dintre costul de finanțare pe termen lung (r) și rata de creștere a PIB nominal (g). În condiții favorabile (când r este mai mic decât g), acest diferențial poate ajuta la materializarea unei traiectorii descendente a datoriei publice. Însă, inversarea bruscă a acestei diferențe, specifică episoadelor de criză, poate conduce la creșterea accentuată a datoriei publice într-un interval scurt de timp. Șocul aplicat diferențialului $r - g$ a fost calibrat pentru a reflecta cel mai sever episod istoric din perioada 2005-2025. Propagarea acestui șoc a fost simulată pentru anul 2028, la mijlocul perioadei de ajustare.

Sursa: calcule proprii ale CF pe baza codului de replicare al analizei DSA

Translatarea șocului asupra diferențialului $r - g$ în evoluția celorlalte variabile macroeconomice (cursul de schimb, rata dobânzii pe termen scurt și soldul primar) poate fi realizată în două moduri ([Graficul 39](#)).

Într-o primă variantă (șocuri independente), fiecare variabilă reacționează separat la șoc, în funcție de relația sa istorică individuală cu diferențialul $r - g$, fără a se ține cont de celelalte corelații dintre variabilele considerate. În această ipoteză, ponderea datoriei publice în PIB ar urca de la circa 62,1% în scenariul de consolidare, la aproximativ 67,1% în 2028, un salt de circa 5 pp. A doua variantă (șocuri corelate) are în vedere faptul că, în episoadele de criză, variabilele macroeconomice variază simultan și, adesea, în aceeași direcție. Folosind întreaga structură de corelații istorice dintre variabile, această abordare surprinde o reacție mai amplă la șoc. În acest caz, datoria publică ar ajunge la circa 70,5% în 2028, un salt de circa 8,4 pp. Intuitiv, rezultatele celor două scenarii arată că severitatea șocului inițial este amplificată de propagarea simultană către toate variabilele macroeconomice.

Un alt risc, care nu este surprins de scenariile standard, îl reprezintă tendința de relaxare fiscală în anii electorali. Pentru a-l cuantifica, a fost construit un scenariu, calibrat în funcție de comportamentul soldului primar în anii cu alegeri parlamentare din perioada 2005-2025: 2008, 2012, 2016 și 2024 (anul 2020 a fost exclus, datele fiind influențate de pandemie). În medie, în acești ani, soldul primar s-a deteriorat cu circa 1,3 pp din PIB. Singura excepție este reprezentată de anul 2012, când soldul primar s-a îmbunătățit, întrucât România se afla atunci într-un program de consolidare agreat cu FMI și CE.

Abaterea fiscală este aplicată în anul 2028, corespunzător următoarelor alegeri parlamentare. Pe lângă efectul fiscal direct, scenariul include și reacția probabilă a pieței, estimată pe baza corelațiilor istorice: o relaxare fiscală în an electoral este însoțită, de regulă, de o depreciere a leului, care majorează valoarea datoriei denominate în valută. Cumulat, aceste efecte conduc la un impact total asupra datoriei publice de circa 2 pp în 2028 – din care circa 1,3 pp sunt determinate de deteriorarea soldului primar, iar restul, de deprecierea cursului de schimb.

Riscuri și incertitudini privind traiectoria datoriei publice

Traectoria datoriei publice în scenariul continuării procesului de consolidare bugetară este condiționată de respectarea ipotezelor macroeconomice și a celor privind efortul de ajustare a soldului primar structural. Pe lângă ipotezele pe care a fost construită analiza DSA, se pot menționa o serie de riscuri care pot influența nefavorabil traiectoria datoriei publice.

În primul rând, prelungirea crizei politice din România, la care se adaugă deteriorarea situației economice ridică provocări pentru procesul de consolidare bugetară și creează premise pentru retrogradarea *ratingului* de țară. În prezent, *ratingul* României se situează la limita inferioară a pragului investițional, cu perspectivă negativă, însă un eventual *downgrade* în categoria *junk* ar declanșa efecte severe: creșterea semnificativă a costurilor de finanțare, o presiune mai ridicată pe cursul de schimb (în condițiile în care peste 50% din datoria publică este denominată în valută), iar suprapunerea unor dobânzi mai mari cu încetinirea creșterii economice ar periclita serios traiectoria datoriei publice.

Un alt important factor de risc este de natură geopolitică. Conflictul militar din proximitatea granițelor României, alături de incertitudinile geopolitice globale, în special cele aferente evoluției războiului din Orientul Mijlociu, comportă un risc de șoc energetic, cu efecte negative asupra creșterii economice. Totodată, într-un context de aversiune globală la risc, România este expusă riscului creșterii

randamentelor și, implicit, al majorării costului de finanțare. Aceste evoluții s-ar transla într-o deteriorare a diferențialului $r - g$, cu impact direct asupra dinamicii datoriei.

Procesul de stabilizare a traiectoriei datoriei publice este complicat și de angajamentul României din cadrul NATO privind creșterea cheltuielilor de apărare. Având în vedere necesitatea absolută de reducere a deficitului, bugetul public ar suporta cu mare dificultate cheltuieli militare anuale de 3,5% din PIB, ca să nu mai vorbim de atingerea țintei de 5% din PIB până în 2035, care ar reclama creșteri suplimentare ale veniturilor fiscale și nefiscale și/sau alte tăieri de cheltuieli.

În contextul creșterii cheltuielilor de apărare, trebuie menționat și riscul implicat de absorbția împrumuturilor din cadrul instrumentului european SAFE. Spre deosebire de granturi, aceste împrumuturi se înregistrează ca datorie publică și afectează deficitul la momentul angajării cheltuielilor. Alocarea României, de circa 16,6 mld. euro (echivalentul a circa 4,1% din PIB), distribuită pe perioada 2026-2030, face necesară crearea unui spațiu fiscal suplimentar pentru respectarea țăintelor privind cheltuielile primare nete, inclusiv prin aplicarea clauzei derogatorii naționale. În lipsa acestuia, s-ar putea adăuga circa 3,5-4 pp din PIB la traiectoria datoriei publice.

Un risc structural cu impact atât pe termen scurt, cât și pe termen lung este reprezentat de dinamica demografică. Pe fondul atingerii vârstei de pensionare de către generația „decreștelor”, costul îmbătrânirii populației, integrat parțial în proiecția de bază, în conformitate cu proiecțiile din Ageing Report⁷³, exercită presiuni suplimentare asupra cheltuielilor. Potrivit acestor date, cheltuielile cu pensiile din România sunt estimate să crească până în 2030. Pe termen lung, îmbătrânirea populației erodează atât veniturile bugetare, cât și potențialul de creștere economică. Presiunea este amplificată de gradul redus de participare la piața forței de muncă (circa 67%, față de media UE de 75,3%), care restrânge baza de contribuabili și limitează creșterea economică potențială. Un potențial de creștere mai scăzut reduce, la rândul său, efectul de atenuare a ponderii datoriei publice în PIB prin intermediul numitorului, accentuând dependența traiectoriei de disciplina fiscală. Atenuarea acestor riscuri ar reclama o serie de măsuri structurale: creșterea participării pe piața muncii, ajustarea graduală a vârstei de pensionare în corelație cu speranța de viață și eliminarea excepțiilor de la vârsta standard de pensionare.

Schimbările climatice reprezintă un alt risc important cu efecte atât pe termen scurt, cât mai ales pe termen mediu și lung. Acestea pot avea consecințe devastatoare, erodând stocurile naționale de avuție și modificând alocările de resurse cu impact nefavorabil asupra cheltuielilor bugetare (de exemplu, cheltuieli neprevăzute pentru acordarea de despăgubiri, pentru refacerea infrastructurii, realizarea de investiții pentru adaptarea la schimbările climatice și pentru tranziția verde), dar și asupra veniturilor bugetare (de exemplu, diminuarea încasărilor ca urmare a scăderii producției în sectoarele afectate). Un instrument util pentru gestionarea riscurilor asociate schimbărilor climatice îl poate reprezenta analiza cheltuielilor publice din domeniul mediului, care are potențialul de a contribui la creșterea eficienței utilizării alocărilor destinate tranziției verzi și adaptării la schimbările climatice. Din păcate, analiza cheltuielilor publice din domeniul mediului, elaborată în anul 2025, nu examinează în profunzime

⁷³ European Commission, 2024 Ageing Report: Economic & budgetary projections for the EU Member States (2022-2070), Institutional Paper 279.

adaptarea la schimbările climatice și nu identifică economii sau realocări cuantificabile și integrabile în procesul bugetar.

Nu în ultimul rând, dezvoltarea masivă a inteligenței artificiale reclamă un volum substanțial de resurse, ceea ce ar putea crea un efect de evicțiune (*crowding out*) la scară globală, generând o penurie relativă de capital și creșterea ratei naturale a dobânzii pe piețele internaționale. Acest fenomen ar putea să adâncească inegalitățile economice dintre companii și dintre state, pregătind terenul pentru noi crize ale datoriei suverane. În situația în care costul finanțării ar depăși rata de creștere a PIB nominal, sustenabilitatea datoriei publice se deteriorează. România ar fi, la rândul său, afectată de mișcarea ascendentă a ratei naturale a dobânzii la nivel mondial și de înăsprirea condițiilor de finanțare externă.

Caseta 1: Ipotezele metodologice și datele analizei DSA

Evaluarea sustenabilității datoriei publice este realizată pe baza metodologiei DSA a CE, descrisă în Debt Sustainability Monitor 2023⁷⁴. Evaluarea se bazează pe trei piloni: (i) un scenariu de bază (scenariul ajustării), în absența șocurilor; (ii) teste deterministe de stres, în care factorii determinanți ai datoriei sunt supuși unor șocuri nefavorabile de magnitudine predefinită; (iii) analiza stocastică, care cuantifică incertitudinea pe baza distribuției istorice a șocurilor.

Aplicarea metodologiei DSA pentru scenariile deterministe implică utilizarea a peste 30 de variabile și a 5 variabile pentru analiza stocastică. Datele provin din prognoza CE (primăvara 2026), MF, Ageing Report, Eurostat, ECB, precum și din cotații de piață, extrase din Reuters Eikon și Bloomberg. Estimările au fost realizate în Python, utilizând codul de replicare al analizei DSA⁷⁵.

În scenariul de bază, dinamica datoriei este construită pe baza ecuației standard de acumulare, în care variația ponderii datoriei reflectă efectul de rostogolire, format din contribuția ratei dobânzii, creșterii reale a PIB și inflației, efectul cursului de schimb asupra datoriei denominate în valută, soldul primar și ajustarea stoc-flux. Seriile de date incluse în model au în vedere o serie de ipoteze. Creșterea economică se bazează pe proiecțiile de PIB potențial pe orizont $T + 55$ ale CE, ajustate cu efectul unui multiplicator fiscal comun de 0,75. Datele privind deflatorul PIB au în vedere o convergență liniară către așteptările de piață. În statele membre ale zonei euro, deflatorul PIB va tinde liniar către așteptările inflaționiste până la $T + 10$. După $T + 10$, deflatorul PIB va tinde liniar către ținta de 2% a ECB. În cazul statelor membre cu o țintă de inflație diferită de cea a ECB, se presupune că jumătate din diferențialul față de zona euro la $T + 2$ persistă până la $T + 10$, iar, ulterior, ținta de inflație a băncii centrale va fi atinsă într-un orizont $T + 30$. Proiecțiile privind ratele de dobândă pentru noile emisiuni converg către ratele așteptate până la $T + 10$, iar până la $T + 30$ către o rată reală de 2%. În cazul României, ținând cont de ținta de inflație de 2,5% a băncii centrale, această convergență implică o rată nominală a dobânzii pe termen lung de circa 4,5%. Soldul primar însumează soldul primar structural, componenta ciclică, costul îmbătrânirii, bazat pe datele din Ageing Report, și veniturile din proprietate. După perioada de ajustare, soldul primar structural rămâne

⁷⁴ European Commission, Debt Sustainability Monitor 2023, Institutional Paper 271.

⁷⁵ Darvas, Z., L. Welslau și J. Zettelmeyer. A quantitative evaluation of the European Commission's fiscal governance proposal, Working Paper 16/2023, Bruegel.

constant, fiind modificat doar de costul îmbătrânirii. Ajustarea stoc-flux urmează prognoza CE până la $T + 2$ și este nulă ulterior.

Traectoria datoriei publice este evaluată pe baza a trei criterii: (i) datoria scade sau rămâne sub 60% din PIB pe parcursul celor 10 ani de după ajustare, atât în scenariul de bază, cât și sub cele trei teste de stres deterministe (pentru nivelurile datoriei publice de peste 60% din PIB, criteriul impune o traiectorie descendentă plauzibilă, în timp ce pentru nivelurile de sub 60% se cere menținerea datoriei la valori prudente, sub acest prag); (ii) datoria scade cu o probabilitate de cel puțin 70% în cei cinci ani de după ajustare (criteriul stocastic); (iii) deficitul coboară și se menține sub 3% din PIB. Evaluarea include și dispozitivele de siguranță privind sustenabilitatea datoriei și reziliența deficitului.

Plauzibilitatea traiectoriei descendente a datoriei publice este evaluată și prin intermediul a trei scenarii de stres. Acestea sunt aplicate în primul an de după perioada de ajustare și presupun: (i) sold primar structural mai mic, în care acesta se deteriorează cu 0,5 pp din PIB în total (câte 0,25 pp în primii doi ani), rămânând ulterior la acest nivel, șocul reprezentând jumătate din deviația standard istorică la nivelul UE; (ii) evoluție adversă a diferențialului $r - g$, în care diferența dintre rata dobânzii și rata de creștere economică crește permanent cu 1 pp pe întreg orizontul de proiecție; (iii) stres financiar, în care ratele de dobândă de piață cresc temporar, pentru un an, cu 1 pp, plus o primă de risc pentru țările cu datorie peste 90% din PIB. Aceste scenarii utilizează valori comune tuturor statelor membre.

În analiza stocastică, în jurul scenariului de bază sunt simulate șocuri pentru cinci variabile ale ecuației datoriei: soldul primar, ratele nominale ale dobânzii pe termen scurt și lung, creșterea nominală a PIB și, pentru România, ca țară din afara Zonei Euro, cursul de schimb. Șocurile sunt definite ca prime diferențe ale seriilor de date, valorile extreme fiind înlocuite cu pragurile percentilelor 5 și 95. Matricea de varianță-covarianță rezultată surprinde volatilitatea istorică și corelațiile dintre variabile. Pe baza unei distribuții normale comune cu medie zero, se generează 1.000.000 de traiectorii alternative pe un orizont de cinci ani după perioada de ajustare. Natura șocurilor este simetrică, probabilitatea de apariție a unui șoc pozitiv fiind similară cu cea de apariție a unui șoc negativ.

V. Absorbția fondurilor europene din CFM 2021-2027 și PNRR

Din rațiuni ce pot fi rezumate la contribuția fondurilor europene, majoritatea nerambursabile, la creșterea economiei reale și implementarea reformelor structurale, precum și la menținerea echilibrelor fiscal-bugetare și financiar-valutare, susținând progresul consolidării bugetare și având un rol determinant în atenuarea efectului contracționist al corecției deficitului bugetar structural, CF urmărește în mod sistematic evoluția absorbției acestor fonduri.

Un alt argument în susținerea acestei abordări constă în faptul că, în cazul nerespectării calendarului consolidării bugetare sub constrângerile procedurii de deficit excesiv și al neîntreprinderii de acțiuni eficiente (conform recomandărilor Consiliului), care să conducă la menținerea deficitului bugetar pe traiectoria descendentă asumată și convenită cu CE, România poate suferi sancțiuni financiare, inclusiv suspendarea de fonduri europene.

Analiza CF a gradului de absorbție a fondurilor europene se concentrează preponderent pe alocările din Fondurile Structurale și de Coeziune (FSC) aferente Programelor Naționale din CFM 2021-2027 gestionate de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) și, respectiv, Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), MIPE fiind și coordonatorul național al PNRR.

Pentru perioada 2021-2027, România beneficiază din bugetul UE de alocări de aproape 75 mld. euro, respectiv: 31 mld. euro alocare totală FSC (din care alocare de 22,1 mld. euro de la UE pentru cele 8 Programe Naționale, 7 fiind gestionate de MIPE⁷⁶, și respectiv 8,9 mld. euro pentru cele 8 Programe Regionale gestionate de ADPR-uri), peste 20 mld. euro din Politica Agricolă Comună și Politica de Coeziune aferente CFM 2021-2027, la care se adaugă alocări din PNRR de 21,4 mld. euro, din care 13,6 mld. euro granturi și 7,8 mld. euro împrumuturi prin Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR).

În urma renegocierii PNRR cu CE din anul 2025, componenta de împrumuturi a fost diminuată de la 14,9 mld. euro la 7,8 mld. euro, în timp ce componenta de granturi s-a menținut în integralitate la nivelul de 13,6 mld. euro, ceea ce a condus la scăderea totalului fondurilor aferente PNRR alocate României de la 28,5 mld. euro, la 21,4 mld. euro. PNRR revizuit a fost transmis la Bruxelles la jumătatea lunii septembrie 2025, fiind aprobat de CE la data de 11 noiembrie 2025. Printr-o a treia revizuire a PNRR, solicitată de România în luna mai 2026 și aprobată de CE în luna iulie 2026, componenta granturi a suferit unele modificări prin renunțarea/introducerea de măsuri, însă alocarea de 13,6 mld. euro a rămas intactă, în timp ce, prin renunțarea la unele investiții cu risc de nerespectare a termenului de implementare, suma aferentă componentei de împrumuturi a fost redusă cu 1,3 mld. euro. În consecință, totalul alocărilor PNRR pentru România s-a diminuat de la 21,4 mld. euro, la 20,1 mld. euro.

⁷⁶ Programul Național PO Transport 2021-2027 este în gestiunea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, ca Autoritate de Management.

În privința fondurilor structurale și de coeziune nerambursabile din CFM 2021-2027, la finele lunii iunie 2026, potrivit datelor publicate de MIPE⁷⁷, coroborate în condiții de comparabilitate temporală cu cele publicate de MF⁷⁸ (Tabelul 13), rata de absorbție efectivă⁷⁹ a FSC era de 28,1% (Programe Naționale)⁸⁰, respectiv de 24,6% (total Programe Naționale și Regionale)⁸¹.

Deși ameliorate în ultimele luni, nivelurile relativ scăzute ale absorbției FSC fac dificilă recuperarea întârzierilor în cele 18 luni rămase până la încheierea exercițiului financiar 2021-2027, posibil ușor de accelerat în condițiile în care România va demonstra o voință politică fermă, mobilizând toate forțele administrative și instituționale pentru absorbția acestor fonduri europene, precum și ale beneficiarii în continuare de Regula n+3.

Tabelul 13: Situația absorbției fondurilor structurale și de coeziune pentru perioada de programare 2021-2027 la data de 30.06.2026 (mil. euro)

CFM 2021-2027	Program 2021-2027	2021-2025 Execuția la 31.12.2025	Estimări 2026	2026 Execuția la 30.06.2026	2021-2026 Execuția la 30.06.2026
Fonduri Structurale și de Coeziune (FSC) din care:	31.024,78	7.300,42	5.661,42	3.339,11	10.639,53
Avansuri din FSC	2.798,15	2.418,92	379,24	379,24	2.798,15
Rambursări din FSC	28.226,63	4.881,50	5.282,18	2.959,88	7.841,38

Sursa: Evoluția fluxurilor financiare dintre România și Uniunea Europeană (Balanța Financiară Netă) 30.06.2026, MF; Stadiul absorbției pentru programele finanțate din Fondurile Europene 2021-2027, aferente Politicii de Coeziune, 30 iunie 2026, MIPE.

Absorbția FSC într-o măsură cât mai mare poate contribui la sprijinirea corecției macroeconomice și a procesului de consolidare bugetară, la realizarea reformelor structurale și implementarea programelor de investiții, la atenuarea dezechilibrelor financiare interne și externe, inclusiv valutare, la menținerea

⁷⁷ <https://mfe.gov.ro/stadiul-absorbtiei-fondurilor-ue/>

⁷⁸ https://mficante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/sitebuget/BFN2026_06_30.pdf

⁷⁹ Rata de absorbție efectivă reprezintă raportul între rambursările din FSC de la CE și totalul alocărilor aferente. Avansurile din FSC, chiar dacă utilizate, parțial sau total, reprezintă cheltuieli ce urmează a fi (sau nu) validate de CE și nu sunt luate în considerare la calculul ratei de absorbție efective.

⁸⁰ **Rata de absorbție efectivă a FSC aferente Programelor Naționale de 28,1%** s-a calculat prin raportarea **rambursărilor de 6,2 mld. euro la alocările UE (exclusiv avansuri) de 22,1 mld. euro** pentru aceste programe (<https://mfe.gov.ro/stadiul-absorbtiei-fondurilor-ue/>). Dacă din cele 8 Programe Naționale se exceptează PO Transport 2021-2027, gestionat de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, atât de la alocări, cât și de la rambursările de la CE, la finele lunii iunie 2026 **rata de absorbție a FSC aferente celor 7 Programe Naționale gestionate de MIPE, calculată ca raport între 4,0 mld. euro rambursări de la CE și 17,5 mld. euro alocări, era de numai 22,9%!**

⁸¹ Rata de absorbție efectivă pe total Programe Naționale și Regionale de 24,6% s-a calculat prin raportarea rambursărilor FSC de 7,6 mld. euro la totalul alocărilor (exclusiv avansuri) de 31 mld. euro (<https://mfe.gov.ro/stadiul-absorbtiei-fondurilor-ue/>).

ratingului de țară la nivelul *investment grade* și implicit, pentru susținerea necesităților de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice la costuri acceptabile, în contextul unui mediu internațional advers, marcat de riscuri economice majore și tensiuni politice și geopolitice, inclusiv de conflicte armate.

Planul Național de Redresare și Reziliență include facilitatea MRR aferentă *Next Generation*. Așa cum s-a menționat, în urma renegocierii PNRR cu CE în 2025, componenta de granturi a fost menținută în integralitate la nivelul de 13,6 mld. euro, iar componenta de împrumuturi a fost diminuată de la 14,9 mld. euro la 7,8 mld. euro⁸², ceea ce a condus la scăderea totalului fondurilor aferente PNRR alocate României la 21,4 mld. euro⁸³.

În luna iulie 2026, printr-o a treia revizuire a PNRR, suma aferentă componentei de împrumuturi a fost redusă cu încă 1,3 mld. euro, astfel încât **totalul alocărilor PNRR pentru România s-a diminuat de la 21,4 mld. euro la 20,1 mld. euro**.

Implementarea măsurilor de reforme și investiții prevăzute în PNRR se confruntă cu dificultăți majore și întâzieri semnificative, în contextul în care toate jaloanele și țintele, inclusiv cererile de plată aferente, trebuie finalizate până în august 2026, orice nerealizare transpunându-se în pierderi sau chiar returnări de fonduri⁸⁴.

Trebuie precizat că până în luna august 2025, România reușise să obțină aprobarea CE pentru **Cererile de plată 1 și 2**, însumând 5,3 mld. euro (3,6 mld. euro componenta granturi și 1,7 mld. euro componenta împrumuturi). Cererea de plată nr. 2 a fost aprobată în regim de suspendare de plăți⁸⁵, reținându-se o sumă de 53 mil. euro din cauza neîndeplinirii a două jaloane pe energie, recuperați parțial în decembrie 2024 (37 mil. euro pe componenta împrumuturi).

Cererea de plată nr. 3, în valoare de 2,1 mld. euro (exclusiv prefinanțări) transmisă în decembrie 2023, a fost evaluată preliminar în mod pozitiv de CE în martie 2025⁸⁶, însă abia în luna iunie 2025 a primit avizul Comitetului Economic și Financiar, plata fiind efectuată la nivelul sumei de 1,3 mld. euro⁸⁷.

⁸² Diminuarea alocărilor componentei împrumuturi cu 7,1 mld. euro atrage o scădere la circa jumătate a prefinanțării de 1,94 mld. euro aferente acestei componente a PNRR, nefiind clar dacă și când se va restitui ca atare către CE sau dacă va compensa, total sau parțial, o eventuală plată a CE către România.

⁸³ În cea de-a doua parte a anului 2025, autoritățile din România și CE au negociat revizuirea PNRR, urmărindu-se absorbția integrală a fondurilor nerambursabile, simplificarea țintelor și jaloanelor, menținerea proiectelor mature cu grad scăzut de risc privind implementarea până în august 2026, reprogramarea cererilor de plată, obținerea unor finanțări suplimentare destinate proiectelor aflate în implementare.

⁸⁴ Până la finele lunii iunie 2026 doar 52% din jaloane și ținte fuseseră îndeplinite! (RRF Scoreboard – Romania https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html).

⁸⁵ Procedura de suspendare a plăților acordă un termen suplimentar de 6 luni pentru remedierea deficiențelor și îndeplinirea obiectivelor intermediare (https://commission.europa.eu/system/files/2023-02/COM_2023_99_1_EN.pdf).

⁸⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_24_5242

⁸⁷ Este de notat că, dacă de regulă, Comisia Europeană examinează cererile de plată primite de la țările membre într-un interval de circa două luni, după care comunică propunerea de a fi sau nu rambursată, total sau parțial, cererea de plată nr.

Diferența de 869 mil. euro (814 mil. euro – componenta granturi și 55 mil. euro – componenta împrumuturi) a intrat sub incidența suspendării de plăți, cauzată de îndeplinirea parțială sau neîndeplinirea unui număr de 6 jaloane⁸⁸. În luna mai 2026, în urma negocierilor cu partea română, CE a decis ca din suma de 869 mil. euro, 350,7 mil. euro să fie returnați României, diferența de 458,7 mil. euro⁸⁹ reprezentând penalizarea aplicată de CE pentru neîndeplinirea corespunzătoare a jaloanelor privind guvernanta AMEPIP, companiile de stat din energie și transporturi.

La mijlocul lunii decembrie 2025, autoritățile din România au transmis la Bruxelles **Cererea de plată nr. 4** din cadrul MRR, conținând 62 de jaloane și ținte exclusiv pe componenta granturi, ce viza dezvoltarea unor importante sectoare ale economiei⁹⁰. După ce evaluase preliminar, în luna mai 2026, ca fiind îndeplinite satisfăcător toate cele 62 jaloane și ținte⁹¹, în urma avizului favorabil emis de Comitetul Economic și Financiar al Consiliului, la data de 23 iunie 2026, CE a rambursat României suma de 2,25 mld. euro (exclusiv prefinanțări)⁹².

Experții CE au apreciat că îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și țăintelor evidențiază continuarea reformelor în domenii-cheie de politică, printre acestea numărându-se reforma gestionării pădurilor, revizuirea cadrului fiscal, promovarea digitalizării și asigurarea independenței sistemului judiciar și a eficienței acestuia.

Se confirmau, de asemenea, progresele înregistrate în vederea finalizării proiectelor de investiții legate de implementarea platformei *cloud* a Guvernului, îmbunătățirea administrației fiscale și a proceselor de achiziții publice, precum și a infrastructurii medicale pre-spitalicești⁹³.

La data de 18 august 2025, Guvernul a aprobat OUG nr. 41/2025 privind instituirea unor măsuri pentru prioritizarea și monitorizarea investițiilor finanțate prin PNRR⁹⁴. În ceea ce privește programele naționale de investiții – PNDL 1 și 2, „Anghel Saligny”, dar și alte programe gestionate de Compania Națională de Investiții –, Ordonanța a introdus reguli speciale privind asumarea de noi angajamente și atribuirea de noi contracte.

3 din partea României a înregistrat un record negativ absolut la nivelul UE, rămânând în stadiul de examinare și plată parțială timp de 18 luni (decembrie 2023 - mai 2025)!

⁸⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_25_1474

⁸⁹ <https://mfe.gov.ro/decizia-finala-a-comisiei-europene-privind-cererea-de-plata-nr-3-din-pnrr/>

⁹⁰ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

⁹¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/mex_26_1431/MEX_26_1431_EN.pdf

⁹² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_26_1431

⁹³ https://reforms-investments.ec.europa.eu/document/download/70615f41-7451-49ab-a093-9b332cd5079e_en?filename=C_2026_3432_1_EN_annexe_acte_autonome_nlw_part1_v1.pdf

⁹⁴ Între aceste măsuri: proiectele cu progres tehnic de peste 30% rămân în PNRR, sub condiția să fie finalizate până la 31 august 2026; se renunță la proiectele de investiții fără ordin de începere a lucrărilor; se suspendă proiectele de investiții cu progres fizic între 0% și 30%, din cauza riscului ridicat de nefinalizare în termen; ministerele de linie trebuie să transmită liste detaliate cu proiectele care respectă aceste criterii, dar și costurile, sursele de finanțare, precum și riscurile asociate neimplementării. Proiectele cu un progres sub 30% vor putea continua doar prin aprobarea Guvernului, pe baza avizului MF și al MIPE, iar proiectele care au depășit pragul de 30% vor fi menținute numai dacă există garanția finalizării lor până la 31 august 2026, cu avizul MIPE.

Pe lângă resetarea listei proiectelor de investiții finanțate din fondurile PNRR conform criteriilor stabilite, autoritățile din România s-au confruntat cu problema supracontractării ajunsă la 170-200%, aceasta fiind cu circa 20 mld. euro peste limita reală de 21,4 mld. euro. În loc de mecanism de corecție dacă s-ar fi situat într-o marjă de 100-120%, supracontractarea s-a transformat într-un factor distorsionant, complicând selecția proiectelor menținute în PNRR și finanțarea multiplelor lucrări începute, creând presiuni și asupra bugetului de stat, atât în 2025, cât și în 2026.

MIPE a lansat în noiembrie 2025 **Tabloul de bord**, ce reprezintă o platformă interactivă prin care sunt monitorizate proiectele finanțate din CFM 2021-2027 în funcție de program, regiune, domeniu și stadiul de implementare⁹⁵, precum și proiectele implementate din PNRR, inclusiv alocări, contractări, absorbție, plăți validate⁹⁶.

În luna noiembrie 2025, Consiliul ECOFIN a aprobat forma revizuită a PNRR al României⁹⁷. Menționăm că, potrivit minutei Comitetului de monitorizare a PNRR din cadrul MIPE, prin această revizuire au fost eliminate investiții cu progres redus sau fără progres de 1,5 mld. euro, un număr de 26 investiții însumând 5,7 mld. euro au fost mutate de pe componenta împrumuturi pe componenta granturi și respectiv, în valoare de 2,8 mld. euro, de pe componenta granturi pe componenta împrumuturi.

Ca soluție de rezervă pentru diferența de finanțare a proiectelor scoase de pe componenta împrumuturi este vizată capitalizarea Băncii de Investiții și Dezvoltare⁹⁸.

În acest context, relativ confuz și complicat, PNRR revizuit a suferit schimbări majore după aplicarea prevederilor OUG nr. 41/2025 și scoaterea sau translatarea unor proiecte de pe componenta împrumut pe cea de granturi și invers, în timp ce la alte proiecte s-a renunțat sau acestea au fost amânate până la identificarea altor surse de finanțare, cu implicații financiare majore, inclusiv prin reducerea componentei împrumut cu 7,1 mld. euro.

Examinarea calendarului plăților aferente PNRR efectuate de CE către România în perioada 2021 - iunie 2026 (**Tabelul 14**) pune în evidență faptul că, **din septembrie 2023 până în iunie 2025, timp de aproape doi ani, cu excepția unei prefinanțări de 288 mil. euro aferentă REPowerEU, România nu a reușit să absoarbă niciun euro din fondurile PNRR!**

Acest fapt relevă acutizarea deficitului de capacitate administrativă a autorităților din România, atât la nivel central, cât și local în urmărirea atingerii țintelor și jaloanelor din PNRR, respectiv pentru realizarea reformelor și implementarea investițiilor, cu respectarea angajamentelor și termenelor asumate.

⁹⁵ <https://mfe.gov.ro/map2021/>

⁹⁶ <https://mfe.gov.ro/pnrr-dashboard/>

⁹⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14452-2025-INIT/en/pdf>

⁹⁸ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2026/06/38bb9f43afa46978e39150e856deeb4e.pdf>

Tabelul 14: Calendarul plăților Comisiei Europene către România aferente PNRR, în perioada 2021 - iunie 2026 (inclusiv prefinanțări)

Data	Tip buget	Cererea de plată	Suma (euro)
23 iun 2026	Granturi	4	2.251.481.951
10 iun 2025	Granturi	3	622.487.484
10 iun 2025	Împrumuturi	3	657.288.757
23 dec 2024	Împrumuturi	2 (Partea 2)	37.055.259
25 ian 2024	Granturi	Prefinanțare	288.078.244
29 sept 2023	Granturi	2	1.868.317.381
29 sept 2023	Împrumuturi	2	893.345.055
27 oct 2022	Granturi	1	1.772.317.380
27 oct 2022	Împrumuturi	1	789.672.460
13 ian 2022	Împrumuturi	Prefinanțare	1.942.479.890
2 dec 2021	Granturi	Prefinanțare	1.851.159.668
TOTAL			12.973.683.529

Sursa: RRF Scoreboard – Romania https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Pe ansamblul PNRR, la finele lunii iunie 2026, rata de absorbție efectivă (exclusiv prefinanțări) era de 55,4%, pe componenta granturi fiind de 64,6%, iar pe componenta împrumuturi, de 36,4% (Tabelul 15).

Rezumând, se constată că, după o perioadă de aproape șase ani, ratele de absorbție efective (exclusiv prefinanțări⁹⁹) ale fondurilor aferente PNRR, deși s-au ameliorat în ultimele luni, se situează la cote scăzute în raport cu termenul de finalizare a tuturor jaloanelor și țintelor aferente, respectiv august 2026¹⁰⁰, implicând riscul pierderii unor sume semnificative de bani europeni și nerealizarea unor importante reforme și proiecte de investiții.

⁹⁹ Pe lângă faptul că nu există o imagine clară a prefinanțărilor (destinații, absorbție), situația s-a complicat după revizuirile PNRR din 2025 și 2026, când o serie de proiecte care nu îndeplineau criteriile stabilite prin OUG nr. 41/2025 au fost scoase din PNRR din cauza riscului ridicat de nefinalizare în termen, neexistând certitudinea recuperării prefinanțărilor aferente acestora.

¹⁰⁰ Având în vedere închiderea RRF la finele anului 2026, statele UE trebuie să îndeplinească toate jaloanele și țintele restante până la 31 august 2026. Calendarul de închidere a PNRR prevede data de 30 septembrie 2026 pentru depunerea ultimei cereri de plată, urmând ca CE să o evalueze până la data de 20 noiembrie 2026, autorizarea plăților fiind prevăzută pentru 18 decembrie 2026, cu termenul limită de efectuare a acestor plăți data de 31 decembrie 2026. Dacă un jalon sau o țintă sunt evaluate ca nefiind îndeplinite în mod satisfăcător după 31 august 2026, Comisia nu poate aplica procedura de suspendare a plăților, adoptând o decizie de reducere a contribuției financiare sau a împrumutului. Începând din 2027, Comisia va continua să monitorizeze anual, în cadrul semestrului european, punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări, inclusiv a celor abordate prin măsuri MRR. **Extrem de important, s-a precizat că obligațiile statelor nu încetează odată cu ultima plată pentru că, până în anul 2031 trebuie asigurată ireversibilitatea țintelor/jaloanelor îndeplinite, continuarea raportării indicatorilor comuni și păstrarea documentației aferente proiectelor** (Comisia Europeană. *Orientări pentru statele membre*

Tabelul 15: Rata de absorbție efectivă a fondurilor aferente PNRR la data de 30.06.2026

Tip buget	Alocări (mil. euro)	Sume plătite de CE, exclusiv prefinanțări (mil. euro)	Rata de absorbție efectivă (%)
Granturi	13.566	8.766	64,6%
Împrumuturi	6.534	2.377	36,4%
Total PNRR	20.100	11.143	55,4%

Sursa: CE, MF, calcule CF

Potrivit recomandărilor specifice de țară pentru România, din cadrul Pachetului de primăvară al Semestrului european 2026, în ciuda eforturilor depuse în 2025, întârzierile recurente în privința punerii în aplicare a programelor UE, inclusiv a PNRR, indică deficiențe majore în capacitatea administrației publice de a planifica, organiza și implementa proiecte complexe¹⁰¹.

La data de 24 iunie 2026, a fost transmisă la Bruxelles o cerere prin care România a solicitat revizuirea PNRR (cea de-a treia) justificată de faptul că acesta nu este realizabil parțial din motive obiective și pentru evitarea riscului unor sancțiuni financiare. S-a precizat că, pe componenta granturi, o serie de măsuri nu pot fi implementate din cauza retragerii contractorilor, altele pe seama unor circumstanțe neprevăzute, în afara controlului autorităților, multe necesitând alternative mai bune. De asemenea, România a solicitat ca resursele financiare eliberate prin renunțarea la aceste măsuri să fie utilizate prin introducerea altor măsuri și majorarea gradului de implementare în cazul altora. Pe componenta de împrumuturi, prin renunțarea la unele investiții la care exista riscul nerespectării termenului de implementare, suma alocată a fost redusă de la 7,8 mld. euro la 6,5 mld. euro.

În consecință, pe baza îndeplinirii criteriilor stabilite în Regulamentul UE 2021/241, la data de 13 iulie 2026, CE a publicat evaluarea pozitivă a cererii de revizuire a PNRR din partea României, respectiv

cu privire la aspectele operaționale aferente fazei finale și închiderii Mecanismului de redresare și reziliență, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, C/2026/2614, 4.5.2026, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202602614).

¹⁰¹ Astfel, concurența în domeniul achizițiilor publice este limitată, deficiențele în materie de planificare și de pregătire a licitațiilor sunt persistente, iar achizițiile publice rămân un domeniu cu risc ridicat de corupție și fraudă. În același sens, se menționează faptul că punerea în aplicare a politicilor de adaptare la schimbările climatice și a investițiilor în infrastructura de mediu este împiedicată de lipsa de expertiză și de resurse la toate nivelurile de guvernare teritorială, precum și de deficiențe sistematice în ceea ce privește guvernarea și procedurile administrative, planificarea strategică, asigurarea respectării legislației și colectarea datelor. Între recomandările CE vizând întreprinderea de acțiuni în 2026 și 2027 sunt specificate asigurarea continuității reformelor și a investițiilor realizate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, precum și menținerea ritmului de implementare în cadrul programelor politicii de coeziune, bazându-se, după caz, pe realocarea fondurilor către prioritățile strategice (vezi *Recommendation for a COUNCIL RECOMMENDATION on the economic, social, employment, structural and budgetary policies of Romania* [SWD(2026) 223 final]. Brussels, 3.6.2026, https://reforms-investments.ec.europa.eu/document/download/a775d86f-b31d-430b-abd1-990650f44be4_en?filename=RO-COM_2026_223_1_EN_ACT_part1_v5.pdf).

aprobarea acesteia, astfel încât, ținând seama de diminuarea suferită pe componenta de împrumuturi, alocarea totală a PNRR a fost redusă la 20,1 mld. euro¹⁰².

Potrivit Notei privind revizuirea PNRR, adoptată de Guvern în ședința din 16 iulie 2026¹⁰³, noul profil al **Cererii de plată nr. 5**, agreat cu CE, include 75 de jaloane și ținte, respectiv 21 aferente reformelor și 54 aferente investițiilor. Se specifică faptul că reconfigurarea cererii asigură o distribuie mai echilibrată a jaloanelor și țințelor între cererile de plată nr. 5 și nr. 6, reflectând stadiul real de implementare a proiectelor.

Astfel, în urma celei de-a treia revizui a PNRR, valoarea brută a Cererii de plată nr. 5 este de 2,8 mld. euro (inclusiv prefinanțări), dar suma netă scontată a fi încasată este de circa 2,1 mld. euro, din care 1,65 mld. euro pe componenta granturi și 430 mil. euro pe componenta împrumuturi¹⁰⁴.

MIPE, în calitate de coordonator național al PNRR, a monitorizat finalizarea cu celeritate a documentelor justificative, a actelor normative și a tuturor procedurilor administrative și de audit necesare, **Cererea de plată nr. 5 fiind depusă oficial la data de 14 august 2026**. Precizăm că din cauza finalizării în regim de urgență a acestei cereri există riscul ca neîndeplinirea unor elemente componente esențiale să afecteze îndeplinirea criteriilor aferente jaloanelor și țințelor¹⁰⁵, ceea ce va determina CE să aplice decizii de reducere a contribuțiilor financiare, respectiv împrumuturi, cu rambursări inferioare sumei scontate de 2,1 mld. euro.

La data de 26 august 2026, convocat în sesiune extraordinară, Parlamentul României a aprobat *Legea privind închiderea operațională și financiară a Planului Național de Redresare și Reziliență*¹⁰⁶, conținând importante reglementări, între care: (i) coordonatorii de reforme și/sau investiții au obligația ca, până la data de 15 septembrie 2026, să transmită MIPE notele-sinteză însoțite de documentele justificative care atestă îndeplinirea țințelor și jaloanelor aflate în responsabilitatea lor, prin intermediul sistemului informatic de management și control al PNRR; (ii) MIPE centralizează implicațiile financiare și bugetare ale reformelor nefinalizate și ale investițiilor nefinalizate, inclusiv minusul de venituri generat de acestea, și informează Guvernul în acest sens; (iii) în cazul reformelor și/sau investițiilor eliminate/transferate din PNRR pentru care au fost încheiate angajamente legale, iar realizarea lor continuă și ulterior, aceste angajamente se execută în continuare, potrivit clauzelor contractuale, iar plățile aferente se efectuează din surse proprii ale beneficiarului/alte surse de finanțare și nu pot face obiectul cererilor de rambursare din fondurile PNRR; (iv) pentru reformele clasificate ca nefinalizate, din a căror evaluare rezultă un minus

¹⁰² European Commission, *Proposal for amending the Implementing Decision of 29 October 2021 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for Romania* {SWD(2026) 229 final}, COM(2026) 378 final 2026/0207, Brussels, 13.7.2026. https://reforms-investments.ec.europa.eu/document/download/a125f84c-380b-4429-a6c1-6b318526e1fc_en?filename=COM_2026_378_1_EN_ACT_part1_v3.pdf

¹⁰³ <https://gov.ro/ro/guvernul/sedinte-guvern/informatie-de-presa-privind-actele-normative-adoptate-in-edinta-guvernului-romaniei-din-16-iulie-2026>

¹⁰⁴ Vezi și <https://agerpres.ro/economic/2026/08/15/pislaru-romania-a-depus-oficial-vineri-seara-cererea-de-plata-nr-5-din-pnrr--1585170>

¹⁰⁵ Guvernul României, *Notă privind stadiul îndeplinirii țințelor și jaloanelor din cadrul Cererii de Plată nr.5 la data de 13 august 2026*.

¹⁰⁶ https://www.cdep.ro/ords/pls/proiecte/docs?2026/pl539_pr539_26.pdf

de venituri, coordonatorul de reformă elaborează și propune măsuri de reformă sectorială suplimentare necesare pentru acoperirea integrală a acestui minus de venituri, inclusiv impactul estimat asupra veniturilor BGC; (v) pentru investițiile eliminate din PNRR pe baza documentelor justificative transmise de beneficiari și evaluării stadiului fizic și financiar al investiției la data de 31 august 2026, precum și pentru cele ale căror contracte/decizii/ordine de finanțare au fost suspendate sau reziliate în condițiile OUG nr. 41/2025, coordonatorul de investiții aprobă lista acestora, la nivel de proiect fiind specificate valoarea totală, valoarea decontată din PNRR, contribuția publică națională plătită, taxa pe valoarea adăugată aferentă și cheltuielile neeligibile; actualizarea listei va avea loc la finele anului 2026, inclusiv a minusului de venituri generat la nivelul BGC, nefinalizarea investiției în termenul prevăzut atrăgând recuperarea sumelor de la beneficiari, proporțional cu gradul de neîndeplinire a indicatorilor asumați; (vi) coordonatorul de reforme și/sau investiții elaborează o analiză a minusului de venituri pe care o transmite MF și MIPE în termen de 60 de zile de la data finalizării de către CE a evaluării cererii de plată nr. 6, analiză ce va fi utilizată de Guvern în fundamentarea strategiei fiscal-bugetare viitoare prin politici sectoriale adecvate; (vii) raportul de închidere a PNRR include situația consolidată a clasificării reformelor și investițiilor, pe componente și pe coordonatori de reforme și/sau investiții, cu evidențierea distinctă a măsurilor eliminate din PNRR, situația financiară definitivă a PNRR cuprinzând: sumele decontate din asistența financiară nerambursabilă și din componenta de împrumut, contribuția publică națională, taxa pe valoarea adăugată, cheltuielile neeligibile și sumele supuse recuperării, minusul total de venituri și măsurile de compensare, stadiul finalizării investițiilor la data de 31 decembrie 2026, concluziile privind îndeplinirea ȋntelilor și jaloanelor asumate și recomandările pentru perioada de sustenabilitate.

Necesită precizat că dintre actele normative care trebuiau adoptate în august 2026 pentru a îndeplini angajamentele asumate în cadrul MRR (legi care reglementează salarizarea unitară – neîndeplinită, integritate ANI – aprobată, recompensarea personalului MF pentru îmbunătățirea colectării veniturilor la bugetul de stat – aprobată, codul pentru hidrogen – aprobat, codul administrativ – aprobat, codul urbanismului – aprobat, decarbonizarea sectorului de încălzire și răcire – statut incert, sesizare de neconstituționalitate la CCR), Legea salarizării pentru personalul plătit din fonduri publice ce viza stabilizarea și, ulterior, reducerea cheltuielilor salariale ale statului s-a dovedit cea mai sensibilă din punct de vedere politic. În condițiile unor deficiențe privind transparența decizională și în ciuda aprinselor dezbateri, inclusiv la nivelul sindicatelor de ramură, partidele politice nu s-au pus de acord asupra acestei legi. Proiectul legii salarizării a generat nemulțumiri în rândurile diferitelor familii ocupaționale (în primul rând din sectorul sănătății și al învățământului), în luna septembrie 2026 anunțându-se proteste de stradă și declanșarea unor greve ce riscă să paralizeze România.

Având în vedere eșecul de a se ajunge la un acord pentru adoptarea Legii salarizării din sectorul public, agenția de *rating* Moody's¹⁰⁷ a atenționat că acest eșec are consecințe negative asupra profilului de credit suveran al României. Potrivit experților agenției, impactul neadoptării acestei legi nu se reduce la

¹⁰⁷ <https://www.moody.com/researchandratings/region/romania/042013>

pierdere a 770 de mil. euro (0,2% din PIB-ul din 2025) din fondurile nerambursabile ale UE, ci se răsfrânge asupra profilului de credit al țării, reprezentând un semnal că s-ar putea să nu existe un consens politic în favoarea implementării și menținerii unui efort fiscal semnificativ, care să controleze structural creșterea cheltuielilor. Moody's avertizează România că impasul politic care a blocat adoptarea acestei legi va face dificile negocierile privind bugetul pentru 2027 și va îngreuna controlul costurilor de împrumut, care rămân sensibile la evoluțiile fiscale și politice, aspect esențial luând în considerare povara dobânzilor, care continuă să crească (la 3,3% din PIB în 2028 comparativ cu 2,5% în 2025, conform scenariului de bază al Moody's).

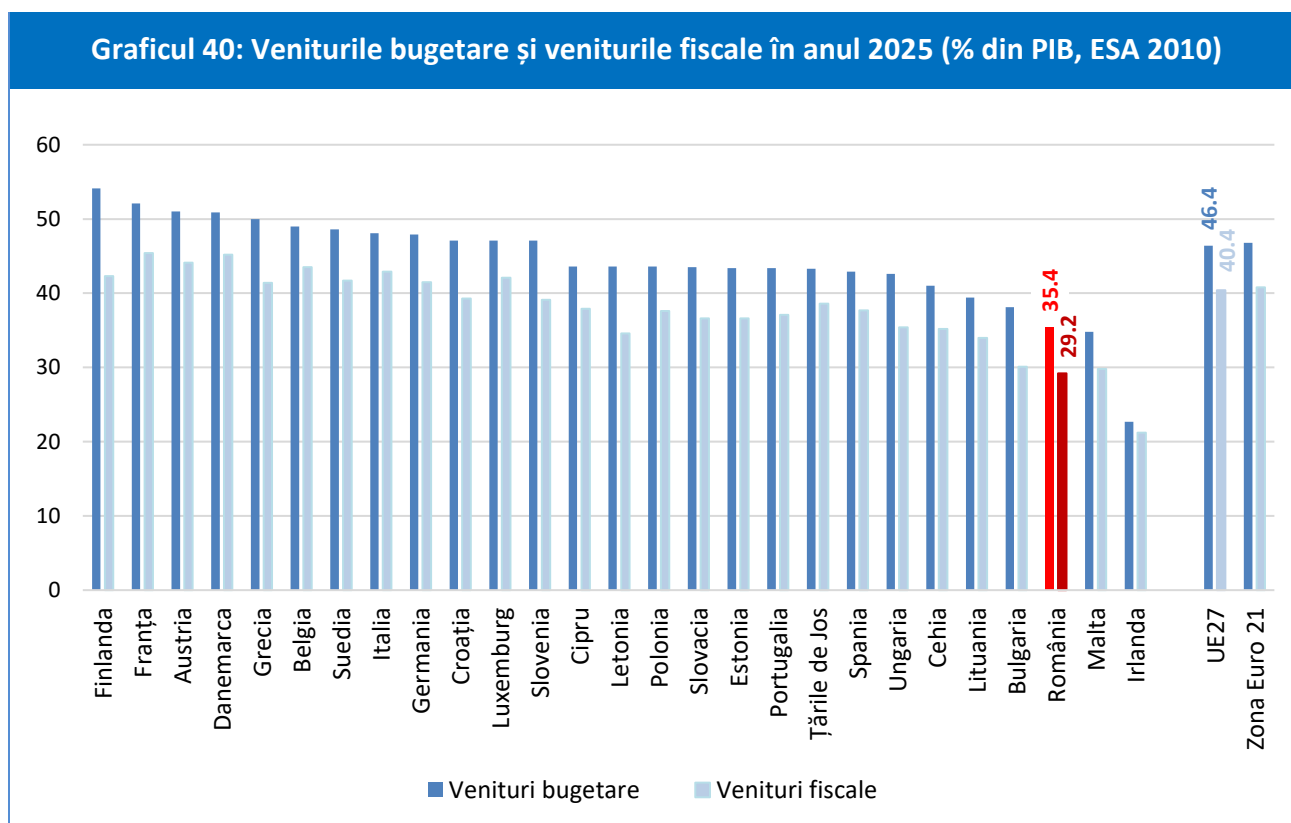
Cererea de plată nr. 6 este programată a fi depusă până la finele lunii septembrie 2026 prin intermediul sistemului informatic al CE, iar plățile finale ale CE se vor efectua până la 31 decembrie 2026. **Trebuie precizat că abia la finele acestui an, în funcție de evaluarea CE privind modul de îndeplinire a jaloanelor și Țintelor aferente Cererilor de plată nr. 5 și nr. 6, poate fi cunoscut cuantumul exact al rambursărilor către România, care să permită calcularea ratelor efective de absorbție a fondurilor PNRR, atât pe componenta de granturi, cât și pe cea de împrumuturi.** De asemenea, imaginea de ansamblu a modului de utilizare a fondurilor PNRR, inclusiv a contribuției la dezvoltarea economiei românești, eficienței acesteia, precum și a impactului lor macroeconomic și financiar, va putea fi completată prin estimarea nivelului unor indicatori relevanți, între care cofinanțarea națională, structura acesteia și impactul bugetar pe anul 2026.

În circumstanțele persistenței gradului înalt de incertitudine pe plan internațional, cauzat, în principal, de escaladarea conflictului din Orientul Mijlociu, precum și ale creșterii tensiunilor interne ca urmare a crizei politice și a costurilor sociale generate de aplicarea măsurilor de austeritate, existând și riscul unei recesiuni a economiei României în 2026, pe termen scurt se poate anticipa o creștere modestă a ratei de absorbție a fondurilor europene din CFM 2021-2027. În privința PNRR, având în vedere constrângerile de timp și dificultățile remanente, așteptările în acest sens sunt marcate de pierderi financiare de ordinul câtorva miliarde de euro.

VI. Colectarea impozitelor și structura cheltuielilor bugetare – comparații internaționale

VI.1. Colectarea impozitelor în România – comparații internaționale

România a înregistrat în anul 2025, potrivit metodologiei ESA 2010, venituri bugetare totale de 35,4% din PIB, în creștere cu 1,4 pp față de nivelul de 34% din PIB consemnat în anul 2024 (*Graficul 40*). În aceeași perioadă, ponderea veniturilor fiscale (impozite și contribuții de asigurări sociale) s-a majorat de la 28,7%, la 29,2% din PIB, respectiv cu 0,5 pp. În pofida acestor evoluții, România continuă să ocupe una dintre ultimele poziții în clasamentul statelor membre ale UE în ceea ce privește ponderea veniturilor bugetare și fiscale în PIB. Cu un nivel al veniturilor bugetare de 35,4% din PIB, România se situează cu 11 pp sub media UE27 (46,4% din PIB), iar în ceea ce privește veniturile fiscale, decalajul față de media europeană (40,4% din PIB) este de 11,2 pp, menținând România pe penultimul loc în UE27.

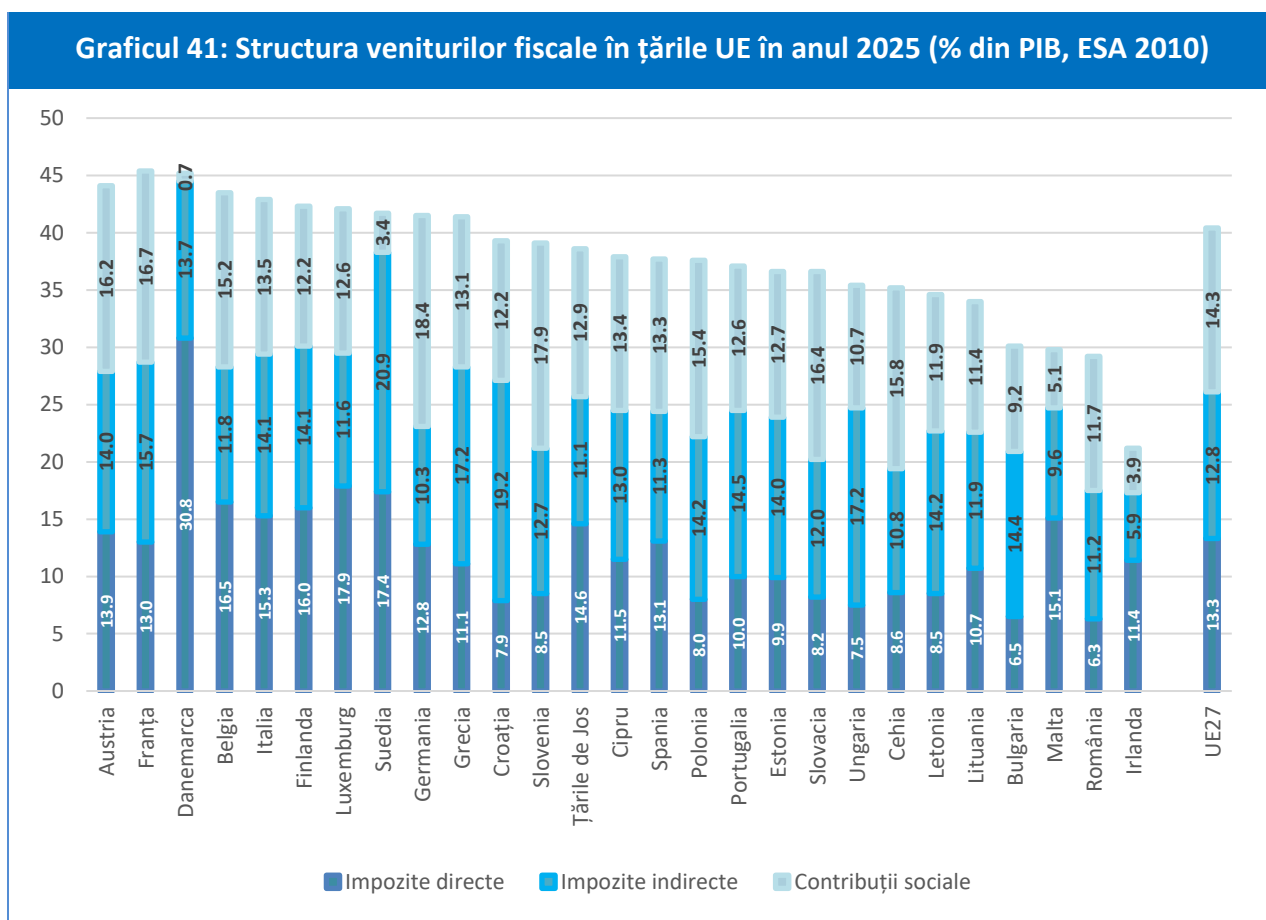

Sursa: Eurostat

Notă: Veniturile fiscale includ și CAS

Chiar dacă a înregistrat o creștere a ponderii veniturilor bugetare și a celor fiscale în PIB, România continuă să se situeze mult sub alte state din ECE precum Croația (47,1% din PIB venituri bugetare; 39,3% din PIB venituri fiscale), Slovenia (47,1% din PIB venituri bugetare; 39,1% din PIB venituri fiscale) sau Polonia (43,6% din PIB venituri bugetare; 37,6% din PIB venituri fiscale). Comparativ cu Bulgaria, ponderea în PIB a veniturilor bugetare în România este mai mică cu 2,7 pp, iar cea a veniturilor fiscale

cu 0,9 pp. Nivelul foarte scăzut al veniturilor fiscale și al celor bugetare în România este atât efectul unei administrații fiscale ineficiente, cât și al unor cote mai reduse de impozitare, efect al relaxărilor fiscale succesive din trecut.

Sursa: Eurostat

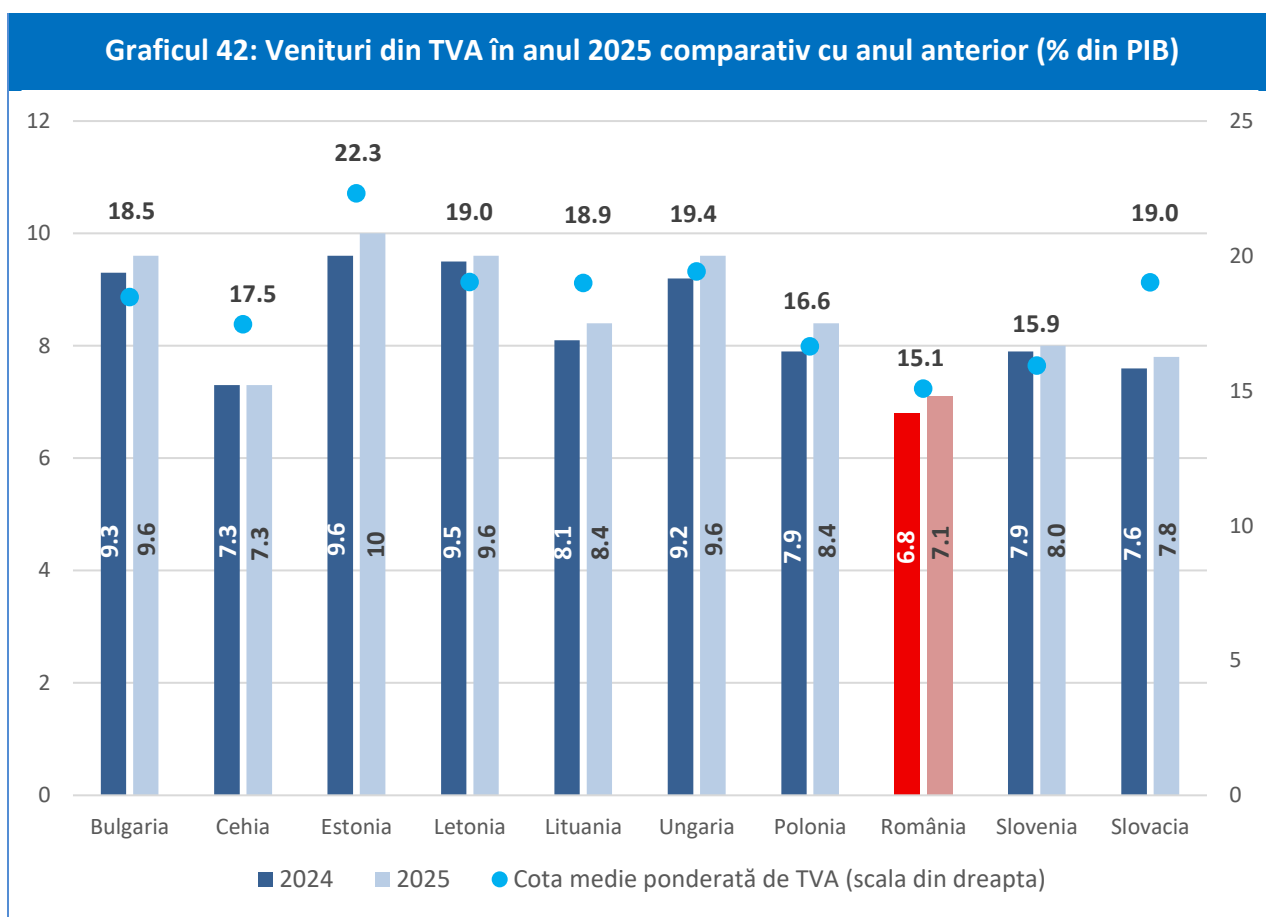
Notă: Veniturile fiscale includ și CAS

Din perspectiva structurii veniturilor fiscale (*Graficul 41*), România înregistrează una dintre cele mai scăzute ponderi din UE27 a veniturilor din impozite directe, respectiv de 21,6% din totalul veniturilor fiscale, cu 11,3 pp sub media europeană de 32,9%. Această pondere este similară Bulgariei (21,6%) și Sloveniei (21,7%), fiind peste nivelurile consemnate în Croația (20,1%), Ungaria (21,2%) și Polonia (21,3%), însă se situează sub media statelor din ECE (23,4%). Ponderele încasărilor din impozite indirecte în România depășește media UE27 (38,4% față de 31,7%), însă este semnificativ mai mică decât cea consemnată în Croația (48,9%), Ungaria (48,6%) și Bulgaria (47,8%) și se poziționează sub media statelor din ECE, de 39,2%. În ceea ce privește contribuțiile de asigurări sociale, ponderea acestora în structura veniturilor fiscale din România, la nivelul anului 2025, este de 40,1%, depășind media UE27 de 35,4%. La nivel regional, România se situează peste media ECE (37,4%), dar sub Slovenia (45,8%), Cehia (44,9%), Slovacia (44,8%) și Polonia (41%).

Similar anilor anteriori, structura veniturilor fiscale în România a rămas și în 2025 orientată preponderent spre impozite indirecte și contribuții de asigurări sociale, acestea reprezentând împreună 78,4% din veniturile fiscale, nivel identic cu cel al Bulgariei și cu 11,3 pp peste media UE27. Rezultate asemănătoare

s-au consemnat și pentru alte state din ECE, precum Croația (79,9%), Ungaria (78,8%), Polonia (78,7%), Slovenia (78,3%) și Slovacia (77,6%), media regiunii fiind de 76,6%. O asemenea structură face ca veniturile fiscale să fie mai sensibile la evoluția consumului, inducând o volatilitate mai mare a încasărilor bugetare în funcție de fazele ciclului economic, are potențialul de a afecta competitivitatea muncii în raport cu capitalul, încurajând „munca la negru”, și poate ridica probleme de echitate fiscală din cauza caracterului regresiv al impozitelor indirecte. În schimb, la nivel european se observă o structură mult mai echilibrată a veniturilor fiscale pe cele trei categorii: impozite directe 32,9%, impozite indirecte 31,7% și contribuții de asigurări sociale 35,4%.

În continuare este prezentată o analiză succintă din perspectiva colectării veniturilor din TVA și din contribuții de asigurări sociale în România, comparativ cu statele din ECE. Față de acestea, România continuă să aibă un grad nesatisfăcător de colectare a veniturilor din TVA ([Graficul 42](#)). Astfel, deși cotele de TVA au fost majorate ca urmare a pachetului de măsuri fiscal-bugetare adoptat în iulie 2025, din perspectiva ponderii încasărilor din TVA în PIB și a nivelului cotei medii ponderate de TVA, România s-a situat pe ultimul loc între statele ECE și în 2025.

Sursa: CE, Eurostat

La o cotă medie ponderată de TVA de 15,1% (față de o cotă legală de circa 19,8%¹⁰⁸), România a încasat din TVA circa 7,1% din PIB în 2025, la distanță de 0,9 pp de Slovenia, care a colectat 8% din PIB la un nivel al cotei medii ponderate de TVA de 15,9% – s-a ales pentru comparație Slovenia, deoarece, din grupul țărilor ECE, este cea mai apropiată de România din punct de vedere al cotei medii ponderate de TVA. Este de remarcat și Bulgaria, cu o structură a economiei relativ similară cu cea a țării noastre și o cotă medie ponderată de TVA de 18,5%, care a colectat 9,6% din PIB. Bulgaria a fost devansată doar de Estonia, cu 10% din PIB, la o cotă medie ponderată de TVA de 22,3% (cea mai mare dintre statele ECE), fiind la egalitate cu Letonia (încasări de 9,6% din PIB, dar la o cotă medie ponderată de TVA de 19%) și cu Ungaria (tot încasări de 9,6% din PIB, dar la o cotă medie ponderată de TVA de 19,4%).

Încasările din TVA sunt afectate de deficitul de încasare a TVA¹⁰⁹, indicator care măsoară eficacitatea măsurilor de asigurare a conformității și a respectării legislației în materie de TVA. Este calculat ca diferență între veniturile din TVA estimate teoretic a fi încasate (VTTL, sume datorate de agenții economici, în condiții de conformare deplină) și cele încasate efectiv de administrația fiscală. Conform celor mai recente evaluări din studiul anual al CE¹¹⁰ (decembrie 2025) privind acest indicator, decalajul de încasare a TVA a crescut de la 26,7% în 2022, la 30% în 2023¹¹¹ (circa 9,2 mld. euro), România rămânând pe primul loc în UE (*Graficul 43*). Adâncirea acestui decalaj a fost favorizată de încetinirea creșterii economice, de majorarea ponderii serviciilor în valoarea adăugată brută și de o reducere a numărului de intrări în faliment ale companiilor din România. În sensul diminuării decalajului de încasare a TVA au acționat creșterea volumului plăților digitale și încetinirea ritmului de creștere a turismului.

Față de anul 2022, majoritatea țărilor din UE27 (17 state) au consemnat creșteri ale deficitului de încasare a TVA, cele mai mari fiind estimate în cazul Irlandei (+6 pp), Estoniei (+5,1 pp), Ungariei (+5 pp) și Poloniei (+4,8 pp). De cealaltă parte, 9 țări au înregistrat îmbunătățiri ale indicatorului, cele mai importante diminuări fiind următoarele: Croația (-3,7 pp), Slovenia (-3,5 pp), Cipru (-3 pp), Țările de Jos (-2,5 pp) și Austria (-2 pp). Per ansamblu, media UE27 a decalajului de încasare a TVA s-a majorat cu 1,6 pp (la 9,5%, de la 7,9%)¹¹².

Deficitul considerabil înregistrat la încasarea TVA în România (de circa 3,2 ori mai mare decât media UE27) este determinat, în special, de eficiența slabă a administrării fiscale și de gradul redus de

¹⁰⁸ Până la 31.07.2025 au funcționat trei cote legale de TVA: 19% la majoritatea tranzacțiilor și cotele reduse de 9% și 5%. După 01.08.2025, au funcționat două cote legale de TVA: 21% la majoritatea tranzacțiilor și cota redusă de 11%. Valoarea cotei legale de TVA pentru anul 2025, aferentă majorității tranzacțiilor, s-a calculat ca medie ponderată, cu perioada calendaristică de funcționare, a cotelor de 19%, respectiv, 21%.

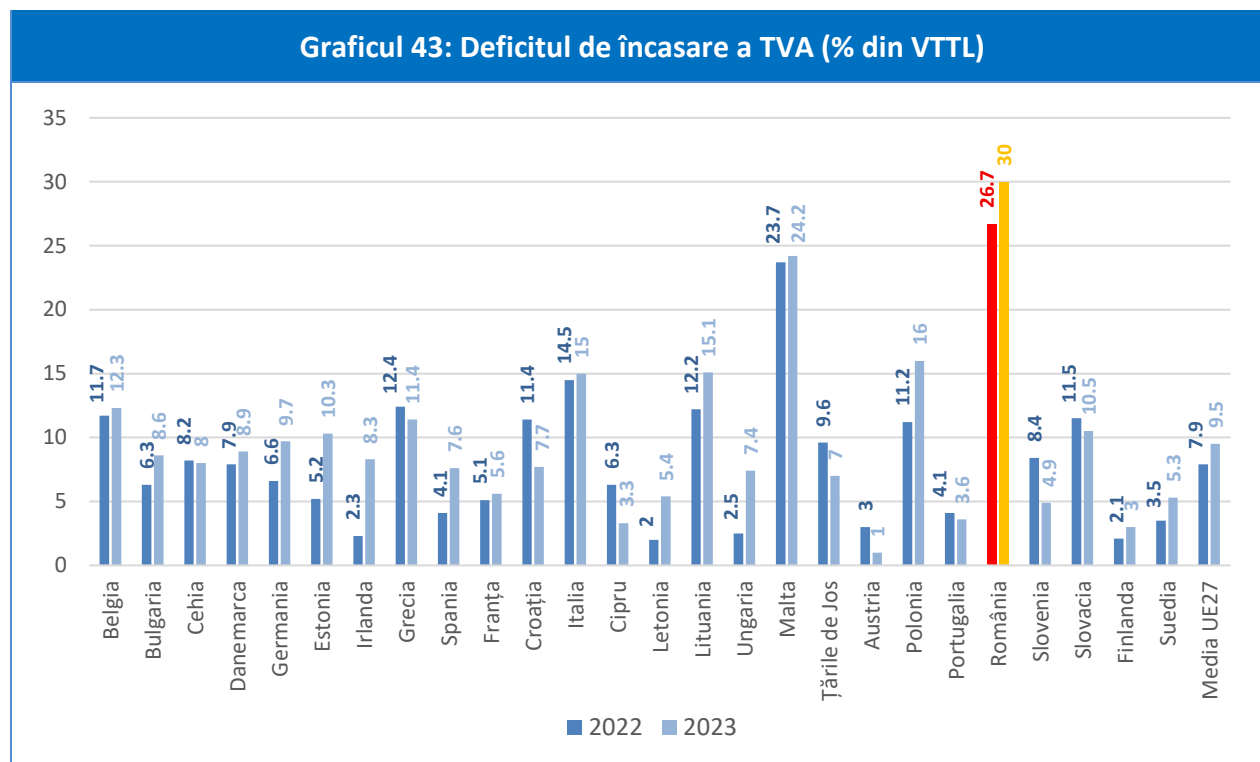
¹⁰⁹ engl. *VAT gap*. Calculul deficitului de încasare a TVA se bazează pe o metodologie comună pentru toate statele UE. Se determină în raport cu sumele rămase la buget după efectuarea rambursărilor și amnistiiilor fiscale, incluzând accesoriile. Include: neconformarea la plată, fraudă fiscală, evaziunea fiscală, optimizarea fiscală, erorile de înregistrare. Nu include influența politicii fiscale (deficitul rezultat din aplicarea cotelor reduse și din regimul scutirilor).

¹¹⁰ Comisia Europeană, Syntesia, Poniatowski, G., Bonch-Osmolovsky, M., Śmietanka, A. et al., VAT gap in Europe – Report 2025, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2025, https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation/vat/fight-against-vat-fraud/vat-gap_en#vat-gap-in-europe--report-2025

¹¹¹ Procent din veniturile estimate teoretic a fi încasate.

¹¹² Raportul nu include Luxemburg, deoarece revizuirii ale datelor au produs rezultate în afara intervalelor de încredere.

conformare al contribuabililor. Diminuarea acestui deficit depinde într-o măsură decisivă de adoptarea și extinderea utilizării instrumentelor digitale de administrare fiscală, aplicate de mai mulți ani în majoritatea statelor UE, și de creșterea capacității ANAF de a monitoriza și analiza tranzacțiile economice în timp real.

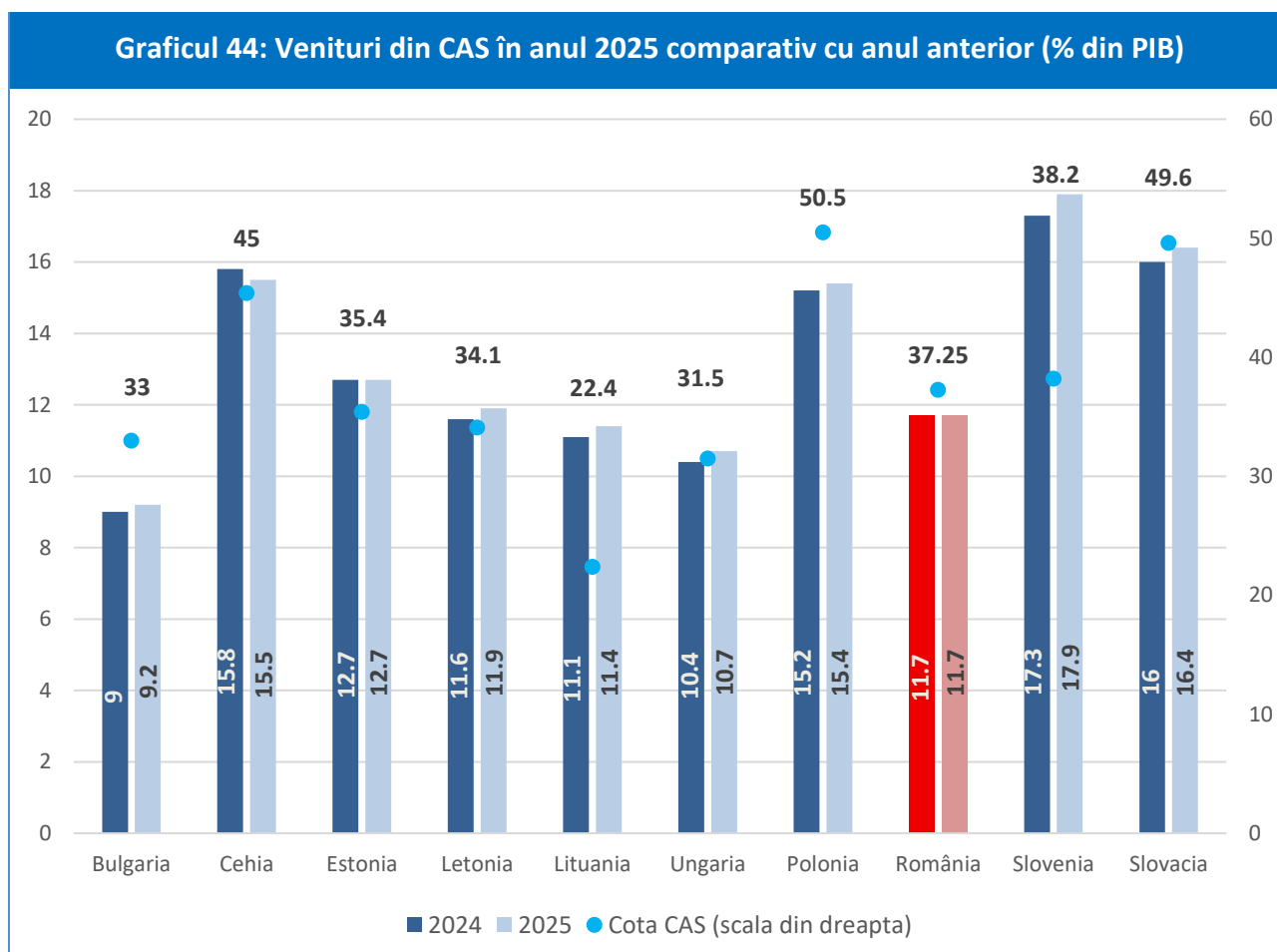
Sursa: CE, VAT Gap in the EU Report 2025

Din perspectiva veniturilor încasate din contribuții de asigurări sociale plătite de angajați și angajatori (exprimate ca pondere în PIB), comparativ cu același set de țări, România se poziționează la mijlocul clasamentului, cu un grad relativ redus de colectare raportat la nivelul cotei legale de contribuții sociale (*Graficul 44*).

În anul 2025, încasările din CAS s-au menținut la un nivel similar anului anterior (11,7% din PIB), în condițiile unei cote legale de 37,25%, aceasta fiind a cincea ca mărime între statele analizate (după Polonia, Slovacia, Cehia și Slovenia). Însă, veniturile colectate sunt superioare doar Bulgariei (9,2% din PIB, la o cotă legală de 33%), Ungariei (10,7% din PIB, la o cotă legală de 31,5%) și Lituaniei (11,4% din PIB, la o cotă legală de 22,4%). Pe de altă parte, Letonia (11,9% din PIB) și Estonia (12,7% din PIB) au depășit România, în condițiile în care cotele legale de CAS ale acestora sunt mai mici (34,1%, respectiv, 35,4%). Slovenia, care ocupă primul loc, a înregistrat venituri de 17,9% din PIB (mai mari cu 6,2 pp din PIB față de România), la o cotă legală de 38,2% (depășind cu mai puțin de 1 pp cota legală a țării noastre).

Poziționarea României printre ultimele țări din UE27, în termeni de venituri bugetare și fiscale exprimate ca pondere în PIB, este efectul unor erori repetate în construcția regimului fiscal, fiind ignorată necesitatea de a crește veniturile fiscale, și al unui aparat de administrare fiscală nemodernizat, cu reforme lente și parțiale. Totodată, legislația și aplicarea ei au favorizat o cultură a impunității, care a permis fraudarea bugetului public. Acești factori au condus la o colectare a veniturilor publice mult sub

media UE. În acest context, digitalizarea administrației fiscale este considerată drept principalul instrument pentru creșterea conformării voluntare, reducerea economiei subterane și asigurarea sustenabilității finanțelor publice.

Sursa: CE, Eurostat, Taxes in Europe Database

Reforma ANAF prin digitalizare, prevăzută în PNRR, pornește de la necesitatea modernizării administrării fiscale în vederea creșterii eficienței colectării veniturilor publice și a îmbunătățirii relației dintre administrația fiscală și contribuabili. Reforma este construită pe două direcții complementare. Prima urmărește stimularea conformării voluntare prin extinderea serviciilor digitale destinate contribuabililor, dezvoltarea Spațiului Privat Virtual, utilizarea formularelor precompletate, acolo unde este posibil, precum și prin instituirea unor mecanisme de evaluare a satisfacției contribuabililor și de consultare a acestora. Cea de a doua direcție vizează modernizarea proceselor de administrare fiscală prin implementarea managementului integrat al riscurilor, dezvoltarea instrumentelor de analiză a datelor și interconectarea sistemelor informatice ale MF și ANAF cu cele ale CE și ale administrațiilor fiscale din statele membre, în scopul reducerii neconformării fiscale și al creșterii eficienței activităților de control.

Procesul de digitalizare a administrațiilor fiscale trebuie analizat în contextul mai larg al transformării digitale a UE. În cadrul programului de politică pentru 2030 privind deceniul digital, aceasta a dobândit o importanță strategică, pe fondul intensificării competiției tehnologice globale, al dezvoltării accelerate a inteligenței artificiale (IA) și al necesității de a consolida autonomia tehnologică europeană. Creșterea

dependenței de infrastructuri și tehnologii digitale externe, amplificarea amenințărilor cibernetice și utilizarea tot mai extinsă a IA în economie, societate și domeniul apărării au determinat UE să își consolideze autonomia tehnologică prin lansarea unor inițiative majore, precum Planul de acțiune pentru Continentul IA, dezvoltarea fabricilor/gigafabricilor de IA și extinderea infrastructurii *cloud*. În același timp, presiunile generate de decalajul persistent de productivitate față de SUA, de vulnerabilitățile lanțurilor de aprovizionare și de necesitatea consolidării competitivității economice au evidențiat caracterul esențial al investițiilor coordonate în digitalizare.

În acest context, evaluarea performanței digitale a României prin indicatorii DESI (vezi [Caseta 2](#)) devine relevantă atât pentru analiza competitivității economiei, cât și pentru aprecierea capacității administrației publice de a susține modernizarea sistemului fiscal și de a îmbunătăți colectarea veniturilor bugetare.

Caseta 2: Indicatorii Economiei și Societății Digitale (DESI)¹¹³

DESI este un tablou de bord cu indicatori care sintetizează performanța europeană cu privire la cei patru piloni ai programului de politică pentru 2030 privind deceniul digital: oameni, infrastructuri, afaceri și economie și servicii publice. Conform notei metodologice DESI 2026, sunt prezentați aproximativ 50 de indicatori la nivel național, grupați pe dimensiuni și subdimensiuni. Tabloul de bord a fost actualizat cu indicatori care rafinează și dezvoltă cadrul de monitorizare, astfel încât să devină mai sustenabil și să pregătească procesul de revizuire a Deceniului Digital (preconizat pentru 2027) în baza unei evaluări fundamentate pe dovezi.

1. Pilonul oameni este structurat pe dimensiunea **competențe digitale** (are în componență următorii indicatori: utilizarea internetului, competențe digitale cel puțin de bază, competențe digitale peste nivelul de bază, specialiști angajați în domeniul TIC¹¹⁴, absolvenți TIC, utilizarea IA generativă) și dimensiunea **conținut digital: încredere** (indicatori: expunerea online la conținut neadevărat sau îndoielnic și verificarea online a informațiilor) **și siguranță**¹¹⁵ (indicator: expunerea online la mesaje ostile sau degradante);

2. Pilonul infrastructuri, componenta **infrastructuri fixe și mobile**, este structurat pe următoarele subdomenii: **bandă largă fixă** (indicatori: adoptarea generală a internetului, ponderea abonamentelor la servicii în bandă largă fixă de cel puțin 100 Mbps, ponderea abonamentelor la servicii de cel puțin 1 Gbps, acoperirea rețelelor de foarte mare capacitate fixe (VHCN), acoperirea rețelelor de fibră optică până în interiorul clădirii (Fibre to the Premises – FTTP)), **noduri de margine** (indicator: numărul estimat de noduri de margine implementate), **bandă largă mobilă** (indicatori: utilizarea benzii largi mobile, acoperire generală 5G, acoperire 5G în banda 3,4-3,8 GHz, ponderea populației care utilizează cartele SIM 5G);

¹¹³ Casetă elaborată pe baza Notei metodologice privind DESI 2026.

¹¹⁴ Definiție bazată pe clasificarea ocupațiilor ISCO-08. Include locuri de muncă precum manageri de servicii TIC, profesioniști TIC, tehnicieni TIC, instalatori și service TIC.

¹¹⁵ Indicator opțional, nefiind inclus și raportat de toate statele membre UE.

3. Pilonul afaceri și economie, cu trei dimensiuni: **a) transformarea digitală în afaceri** este structurată pe patru subdomenii: **intensitatea digitală a IMM-urilor** (indicatori: IMM-uri cu cel puțin un nivel de bază de intensitate digitală¹¹⁶ și IMM-uri cu un nivel înalt de intensitate digitală), **tehnologii digitale pentru afaceri** (indicatori: analiza datelor, *cloud*, IA, inclusiv combinații ale acestor indicatori, venituri din comerț electronic, IMM-uri care vând *online*, partajarea electronică a informațiilor), **start-upuri inovative** (indicator: număr unicorni), **reziliență cibernetică** (indicator: întreprinderi care utilizează cel puțin 5 măsuri de securitate TIC); **b) amprenta de carbon TIC** include două subdomenii: **emisii atmosferice** (indicatori: emisii atmosferice din sectorul TIC, contribuția sectorului TIC la emisiile atmosferice din economie, distribuția emisiilor atmosferice din sectorul TIC) și **reciclarea/reutilizarea TIC** (indicator: deșeuri de echipamente electronice reciclate sau pregătite pentru reutilizare); **c) comerț TIC și vânzări online, în interiorul UE și în afara UE** (indicatori: soldul comerțului internațional cu servicii TIC în interiorul UE, soldul comerțului internațional cu bunuri TIC în interiorul UE, numărul întreprinderilor cu vânzări TIC către alte țări ale UE, soldul comerțului internațional cu servicii TIC în afara UE, soldul comerțului internațional cu bunuri TIC în afara UE, întreprinderi cu vânzări TIC către restul lumii);

4. Pilonul servicii publice, cu dimensiunea **digitalizarea serviciilor publice**, este structurat pe următoarele două subdomenii: **e-guvernare** (indicatori: utilizatori e-guvernare, servicii publice digitale pentru cetățeni, servicii publice digitale pentru întreprinderi, formulare precompletate, transparența furnizării serviciilor, a designului și a datelor cu caracter personal, asistență pentru utilizatori, compatibilitate cu dispozitivele mobile) și **e-sănătate** (indicator: accesul la dosarele electronice de sănătate).

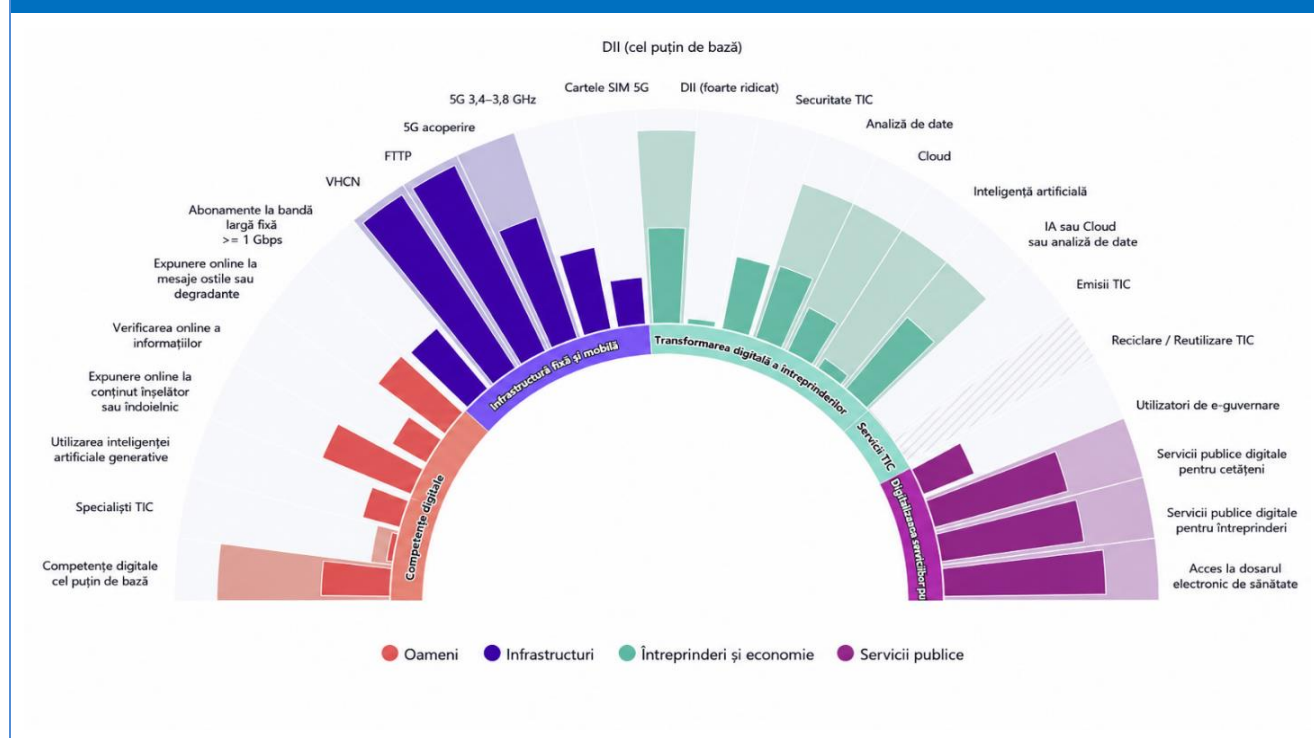
Raportul DESI pentru anul 2025¹¹⁷ (apărut în iunie 2026) include un nou tablou de bord interactiv care oferă o imagine de ansamblu multidimensională a celor mai recente valori la nivel național și a decalajelor față de obiectivele Deceniului Digital 2030. Activitatea analitică din anii precedenți este acum completată de instrumente operaționale noi pentru a decide și acționa în consecință, în special în contextul următorului CFM, 2026 marcând astfel un punct de cotitură în cadrul de guvernare digitală al UE.

¹¹⁶ Intensitatea digitală este măsurată folosind Indicele Intensității Digitale (DII), care evaluează adoptarea a 12 tehnologii selectate de întreprinderi. Un nivel de bază al intensității digitale este definit ca o întreprindere care utilizează cel puțin 4 dintre aceste 12 tehnologii. Versiunea din 2025 a indicelui DII include următoarele 12 tehnologii (Eurostat): 1. „Întreprinderi în care peste 50% dintre persoanele angajate au folosit computere cu acces la internet în scopuri profesionale; 2. Viteza maximă de descărcare contractată a celei mai rapide conexiuni la internet prin linie fixă este de cel puțin 30 Mb/s; 3. Întreprinderi cu vânzări prin comerț electronic de cel puțin 1% din cifra de afaceri; 4. Întreprinderi în care vânzările *online* reprezintă mai mult de 1% din cifra de afaceri totală și vânzările de tip *Business to Consumer* mai mult de 10% din vânzările *online*; 5. Întreprinderi care achiziționează servicii de *cloud computing* utilizate prin internet; 6. Întreprinderi care achiziționează servicii de *cloud computing* sofisticate sau intermediare; 7. Întreprinderi cu site *web*; 8. Întreprinderi care utilizează orice rețele sociale; 9. Întreprinderi în care analiza datelor este efectuată fie de proprii angajați, fie de un furnizor extern; 10. Întreprinderi care utilizează orice tehnologie IA; 11. Întreprinderi care au un pachet *software* ERP pentru a partaja informații între diferite domenii funcționale; 12. Întreprinderi care utilizează managementul relațiilor cu clienții”.

¹¹⁷ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/2026-state-digital-decade-package> (datele sunt pentru anul 2025).

Conform Raportului DESI pentru anul 2025, România a continuat să înregistreze progrese (vezi [Caseta 3](#)), dar rămâne sub media europeană la majoritatea indicatorilor ([Graficul 45](#)). În general, rezultatele evidențiază un contrast între infrastructura digitală, mai bine dezvoltată, și nivelul relativ scăzut al digitalizării economiei, administrației publice și competențelor digitale ale populației. Din punct de vedere al finanțelor publice, acest decalaj poate limita beneficiile investițiilor în infrastructura digitală, influențând nefavorabil eficiența administrării fiscale și colectarea veniturilor publice.

Graficul 45: Diagrama comparativă a indicatorilor DESI, România - UE (2025)

Sursa: CE, https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts/country-profile?country=RO&period=desi_2026. Versiunea interactivă a diagramei permite explorarea datelor și comparații pentru fiecare stat membru, atât cu media europeană, cât și cu ținta pentru 2030.

Analizând pilonul 1, referitor la oameni (cetățeni), România se situează sub media UE la toți indicatorii. *Utilizarea internetului* prezintă valori apropiate de media UE (92,43%, față de 92,73%), însă decalaje importante se înregistrează la *competențele digitale cel puțin de bază* (31,84% versus 60,4%) și la *competențele digitale peste nivelul de bază* (11,13 % versus 31,43%), în pofida eforturilor de sprijinire a TIC și de integrare a educației digitale în școli. Aceste rezultate arată că deficitul persistent de competențe digitale reprezintă una dintre principalele constrângeri ale transformării digitale din România, limitând atât utilizarea serviciilor publice electronice, cât și eficiența implementării instrumentelor moderne de administrare fiscală și de conformare voluntară. În ceea ce privește *expunerea online la conținut înșelător sau îndoielnic*, respectiv, *la mesaje ostile sau degradante*, și acestea se situează sub media UE, ceea ce reprezintă un aspect favorabil, însă la *verificarea online a informațiilor* decalajul față de media europeană este de aproape 11 pp, creând premise pentru răspândirea cu mai mare ușurință a informațiilor false/înșelătoare.

Caseta 3: Principalii indicatori ai tabloului de bord DESI, România versus media UE, în anul 2025¹¹⁸

1. Oameni			
Indicatori	România	Media UE	u.m.
Utilizarea internetului	92,43	92,73	% din populație (cu vârsta între 16-74 ani)
Competențe digitale cel puțin de bază*	31,84	60,4	
Competențe digitale peste nivelul de bază	11,13	31,43	
Specialiști în domeniul TIC*	2,7	5	% din total angajări
Întreprinderi care oferă instruire în domeniul TIC	11,99	22,29	% din întreprinderi
Utilizarea IA generativă	17,76	32,66	% din total populație
Expunerea online la conținut înșelător sau înșelătornic	44,42	55,9	
Verificarea online a informațiilor	18,19	29,16	
Expunerea online la mesaje ostile sau degradante	38,95	39,72	
2. Infrastructuri			
Adoptarea generală a internetului	95,47	94,74	% din gospodării
Utilizarea serviciilor în bandă largă fixă de cel puțin 100 Mbps	95,4	76,24	% din abonamentele la internet fix, în bandă largă
Utilizarea serviciilor de cel puțin 1 Gbps	36,64	26,97	
Acoperirea rețelelor de foarte mare capacitate fixe (VHCN)*	96,45	85,54	% din gospodării
Acoperirea rețelelor de fibră optică până în interiorul clădirii (FTTP)*	96,25	74,13	
Utilizarea benzii largi mobile	92,76	92,61	% din populație (cu vârsta între 16-74 ani)
Acoperire generală 5G în bandă largă mobilă*	59,30	96,79	% din gospodării
Acoperire 5G în banda 3,4-3,8 Ghz	38,57	74,75	
Spectrul 5G	38,33	74,63	% din spectrul total armonizat 5G
Cartele SIM 5G	21,64	55,55	% din populația totală
Numărul estimat de noduri de margine implementate	252	7451	numărul de noduri de margine implementate

¹¹⁸ Indicatorii corespund pilonilor și domeniilor actualizate conform Notei metodologice DESI 2026, elaborată de CE și publicată la data de 16 iunie 2026 (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-decade-2026-desi-methodological-note>).

3. Afaceri și economie			
IMM-uri care au cel puțin un nivel de bază de intensitate digitală*	44,34	71,39	% din IMM-uri
IMM-uri care au un nivel înalt de intensitate digitală	2,42	9,07	
IMM-uri care utilizează <i>social media</i>	47,46	62,81	
Partajarea electronică a informațiilor	27,98	45,19	
Analiza datelor*	34,02	38,59	% din întreprinderi
<i>Cloud</i>	21,44	45,74	
Inteligență artificială	4,68	18,9	
IA/cloud/analiză de date*	42,49	62,32	
Număr unicorni*	0	324	număr unicorni
Cifra de afaceri a comerțului electronic	9,21	12,18	% din cifra de afaceri
IMM-uri care vând online (cel puțin 1% din CA)	13,54	19,59	% din IMM-uri
IMM-uri care au implementat cel puțin 5 măsuri de securitate TIC	32,65	55,74	
Emisii atmosferice din sectorul TIC	27	22,8	kilogram de CO ₂ , echivalent pe cap de locuitor
Contribuția sectorului TIC la emisiile atmosferice	0,57	0,35	% din emisiile atmosferice
Soldul comerțului internațional cu servicii TIC în interiorul UE	2.615,3	91.534	milioane euro
Soldul comerțului internațional cu bunuri TIC în interiorul UE	Lipsă date	11.159,4	
Soldul comerțului internațional cu servicii TIC în afara UE	3.708,6	217.210,5	
Soldul comerțului internațional cu bunuri TIC în afara UE	Lipsă date		
IMM-uri cu vânzări <i>web</i> TIC către alte țări ale UE	10,88	12,25	% din IMM-uri
IMM-uri cu vânzări <i>web</i> TIC către restul lumii	12,07	8,74	
4. Servicii publice			
Utilizatori e-guvernare	25,43	76,03	% din utilizatorii de internet (în ultimele 12 luni)
Servicii publice digitale pentru cetățeni*	64,25	84,64	
Servicii publice digitale pentru întreprinderi*	66,83	88,59	

Formulare precompletate	20,22	75,93	scor (de la 0 la 100)
Transparența furnizării serviciilor, a designului și a datelor cu caracter personal	38,04	69,59	
Asistență pentru utilizatori	75,66	97,35	
Compatibilitate cu dispozitivele mobile	92,65	96,1	
Accesul la dosarele electronice de sănătate*	75,1	86,51	

Notă: Cu * sunt marcați indicatorii de performanță ai Deceniului Digital

România înregistrează o situație mai favorabilă în ceea ce privește pilonul 2 – infrastructuri –, având majoritatea indicatorilor la niveluri înalte. Astfel, 95,47% dintre gospodării au *acces la internet*, peste media UE de 94,74%. *Serviciile în bandă largă de cel puțin 100 Mbps* sunt accesibile pentru 95,4% dintre gospodării, față de 76,24% în UE, deși înregistrează o ușoară scădere în ultimele 12 luni, de la 96,9% în anul anterior. *Serviciile de cel puțin 1 Gbps* sunt utilizate de 36,64% din gospodării, față de 26,97% în UE, iar *banda largă mobilă* de 92,76% din populația cu vârsta între 16-74 ani, comparativ cu 92,61% în UE. Cu toate acestea, o serie de indicatori privind banda largă mobilă sunt mult mai scăzuți, precum *acoperirea generală 5G* (59,3% din gospodării, față de 96,79%), *acoperirea 5G în banda de 3,4-3,8 GHz* (38,57% din gospodării, față de 74,75%) și *utilizarea cartelelor SIM 5G* (21,64% din populația totală, față de 55,55%). Performanța mai ridicată a României în domeniul infrastructurii digitale arată că principalele limitări ale digitalizării țin de ritmul mai lent de valorificare a acestei infrastructuri în administrația publică și în economie, afectând potențialul de creștere a competitivității și de modernizare a serviciilor publice, inclusiv în administrația fiscală.

Pilonul 3 – afaceri și economie –, deși a înregistrat progrese, a rămas în continuare o provocare majoră pentru România, aproape toți indicatorii situându-se sub media UE, cu diferențe notabile la *IMM-uri care au cel puțin un nivel de bază de intensitate digitală* (44,34% din IMM-uri, față de 71,39%), *partajarea electronică a informațiilor* (27,98% din IMM-uri, față de 45,19%), *inteligenta artificială* (4,68% din întreprinderi, față de 18,9%) și *cloud* (21,44% din întreprinderi, față de 45,74%). Utilizarea cumulată a IA, *cloud* și a analizei de date este mult sub media UE27 (42,49% din întreprinderi, față de 62,32%). Doar 32,65% dintre IMM-urile românești aplică *cel puțin 5 măsuri de securitate TIC*, comparativ cu media europeană de 55,74%. Nici impactul ecologic nu este unul pozitiv, sectorul TIC din România fiind mai poluant decât media europeană: emite 27 kg CO₂/locuitor (versus 22,8 kg în UE) și reprezintă 0,57% din emisiile totale ale economiei (versus 0,35% în UE). Astfel, nivelul redus al digitalizării întreprinderilor limitează atât utilizarea tehnologiilor avansate de analiză a datelor, cât și eficiența schimbului electronic de informații dintre contribuabili și administrația fiscală, ceea ce diminuează impactul reformelor de digitalizare a ANAF și evidențiază necesitatea accelerării transformării digitale a mediului de afaceri.

Pilonul 4 – servicii publice – relevă o situație similară, România având toți indicatorii aferenți sub media UE. Deși s-au făcut investiții masive în *cloud-ul* guvernamental¹¹⁹, interacțiunea cu cetățenii și cu

¹¹⁹ Pentru care au fost alocate 550 mil. euro prin PNRR. Conform raportului DESI, proiectul se află în faza finală a infrastructurii *hardware*, dar înregistrează întârzieri și blocaje la capitoarele migrare efectivă, legislație și interoperabilitate.

întreprinderile rămâne birocratică și fragmentată. Cel mai alarmant indicator este numărul de utilizatori de *e-guvernare*: doar 25,43% dintre utilizatorii de internet, în scădere față de 26,9% în 2024, față de o medie de 76,03% în UE (în creștere față de 74,7% în 2024). *Serviciile pentru cetățeni* (scor de 64,25 puncte) și cele *pentru întreprinderi* (scor de 66,83 puncte) se situează cu mai mult de 20 de puncte sub mediile UE (84,64, respectiv 88,59). *Utilizarea formularelor precompletate* înregistrează un scor de 20,22 (în scădere de la 24,4 în 2024), față de media UE de 75,93 (în creștere de la 70,1 în 2024), iar accesul la dosarele electronice de sănătate stagnează la 75,1 puncte, în timp ce media UE este la 86,51 puncte. România are alocată o finanțare de 100 mil. euro, prin PNRR, pentru a reconstrui și moderniza Platforma Integrată a Asigurărilor de Sănătate (PIAS) cu scopul de a elimina mare parte din formularele pe hârtie, trimiterile medicale și concediile medicale fiind digitalizate, de a integra rețelele și de a conecta sistemul românesc cu celelalte sisteme din UE prin Spațiul European de Date Medicale.

Rezultatele indicatorilor DESI pentru România evidențiază că, în pofida investițiilor semnificative realizate în infrastructura digitală a administrației publice, persistența deficiențelor privind interoperabilitatea sistemelor informatice și utilizarea încă redusă a serviciilor digitale de către cetățeni și întreprinderi continuă să limiteze eficiența administrării fiscale și să întârzie tranziția către o administrație publică pe deplin digitalizată.

În ceea ce privește progresele înregistrate în digitalizarea administrației fiscale, anul 2025 a reprezentat etapa de consolidare a principalelor sisteme electronice (RO e-Factura, SAF-T, RO e-Transport și RO e-TVA), marcând tranziția de la faza de testare la aplicarea obligatorie și sancționarea nerespectării obligațiilor de raportare. În acest context, începând cu ianuarie 2025, utilizarea sistemului RO e-Factura a devenit complet obligatorie și pentru tranzacțiile către consumatorii finali, astfel încât fiecare achiziție este transmisă în timp real către serverele ANAF. De asemenea, tot începând cu ianuarie 2025, raportarea fișierului standard de control fiscal (Declarația 406 sau SAF-T) a devenit obligatorie și pentru contribuabilii mici, după ce, în anii anteriori, fusese aplicată doar contribuabililor mari și mijlocii, pentru raportarea stocurilor, mijloacelor fixe și a jurnalelor contabile detaliate. S-a extins obligativitatea monitorizării prin GPS a transporturilor rutiere internaționale și a mărfurilor cu risc fiscal ridicat, măsură care are potențialul de a elimina o mare parte din evaziunea fiscală din vămi sau depozite.

Sistemul RO e-TVA a început să genereze deconturi precompletate de TVA pe baza datelor din modulele digitale (e-Factura, e-Case de marcat, SAF-T, e-Transport și declarațiile vamale). Totuși, majorarea cotei standard de TVA, de la 19% la 21%, și recalibrarea cotelor reduse la o singură cotă unică de 11% (prin eliminarea cotelor de 5% și 9% pentru majoritatea produselor) au avut un impact nefavorabil asupra algoritmilor de raportare automată ai ANAF, mărin numărul de erori ale sistemului. În urma presiunilor publice privind blocajele frecvente, aplicația Spațiul Privat Virtual urmează să fie actualizată pentru a oferi o interfață modernă, stabilă și prietenoasă cu utilizatorul. Totodată, este preconizată integrarea bazelor de date ale Ministerului Muncii cu cele ale ANAF pentru monitorizarea digitală completă a contractelor de muncă, a salariilor și a contribuțiilor, în timp real, proces care ar urma să fie finalizat în 2026.

În ansamblu, anul 2025 a marcat trecerea de la etapa implementării tehnice a principalelor sisteme digitale la etapa utilizării integrate a acestora în procesul de administrare fiscală din România. Eficiența

acestor reforme va depinde însă de consolidarea interoperabilității bazelor de date, de stabilitatea aplicațiilor informatice și de creșterea gradului de utilizare a serviciilor digitale de către contribuabili.

Pe lângă indicatorii transformării digitale, percepția cetățenilor completează imaginea asupra gradului de acceptare socială a reformelor digitale și asupra direcțiilor considerate prioritare pentru dezvoltarea viitoare a UE și a României. Rezultatele Eurobarometrului pentru Deceniul Digital 2026¹²⁰ indică un nivel ridicat de sprijin din partea populației din România pentru consolidarea transformării digitale la nivel european. Aproximativ 59% dintre respondenți consideră că politica digitală trebuie să reprezinte o prioritate majoră pentru UE (comparativ cu 79% dintre respondenți la nivel european), iar principalele domenii în care UE ar trebui să acționeze în următorul deceniu sunt întărirea securității cibernetice și protecția împotriva amenințărilor online (74%), dezvoltarea competențelor digitale prin educație și formare (71%) și consolidarea reglementării platformelor digitale (71%). Totodată, aproape două treimi dintre respondenți (64%) susțin reducerea dependențelor digitale față de țările din afara UE, iar 69% consideră că investițiile în infrastructuri și servicii digitale dezvoltate și controlate în Europa trebuie să reprezinte o prioritate strategică. În același timp, aproape jumătate dintre români (49%) declară că ar accepta să utilizeze furnizori europeni de servicii digitale chiar și în condițiile unor costuri ușor mai ridicate, ceea ce reflectă sprijinul pentru dezvoltarea suveranității digitale europene.

Analiza realizată evidențiază faptul că România dispune de premise favorabile pentru accelerarea transformării digitale, în special prin dezvoltarea infrastructurii și prin finalizarea reformelor asumate prin PNRR. Cu toate acestea, persistența decalajelor privind competențele digitale, digitalizarea întreprinderilor, interoperabilitatea serviciilor publice și utilizarea efectivă a platformelor electronice limitează impactul acestor investiții asupra eficienței administrării fiscale și asupra valorificării depline a potențialului digital al economiei. Totodată, consolidarea digitalizării ANAF, integrarea bazelor de date publice și dezvoltarea unor servicii digitale orientate către contribuabili reprezintă condiții esențiale pentru creșterea conformării voluntare, reducerea economiei subterane și îmbunătățirea colectării veniturilor publice. Astfel, având în vedere nivelul încă ridicat al deficitului bugetar în România și necesitatea stringentă de a continua procesul de consolidare, ameliorarea colectării veniturilor pe seama investițiilor în digitalizarea administrației fiscale reprezintă un factor esențial pentru a menține deficitul bugetar pe o traiectorie descendentă în anii următori.

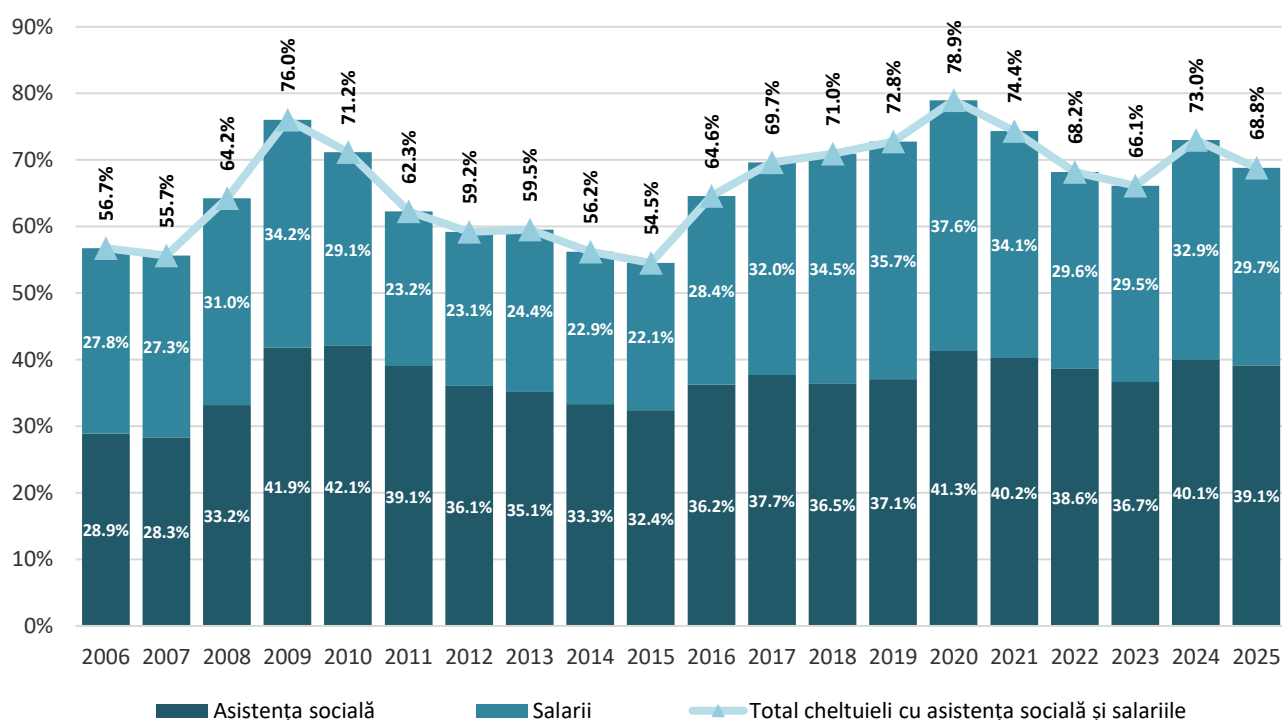
VI.2. Cheltuielile publice – structură și sustenabilitate

În România, structura cheltuielilor bugetare continuă să fie caracterizată de preponderența cheltuielilor cu salariile și cu asistența socială. Deși importanța relativă a acestora s-a redus semnificativ între anii 2011-2015, ca urmare a procesului de consolidare bugetară, anul 2015 reprezentând minimul perioadei analizate, în perioada 2016-2020 s-a consemnat inversarea acestei evoluții (vezi *Graficul 46*). Astfel, la finalul anului 2020, ponderea cheltuielilor cu salariile și cu asistența socială în veniturile bugetare a fost mai mare cu circa 24,4 pp față de anul 2015, atingând nivelul de 78,9%. Acesta reprezintă maximul perioadei 2006-2025. În perioada 2021-2023, se observă o tendință de scădere a ponderii cheltuielilor

¹²⁰ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3682>

cu salariile și asistența socială în totalul veniturilor bugetare, ajungând la 66,1% în 2023. Anul 2024, pe fondul măsurilor de creștere a salariilor din sectorul public, la care s-au adăugat indexarea și recalcularea pensiilor, a adus o inversare a acestei evoluții, ponderea cheltuielilor cu salariile și cu asistența socială în veniturile bugetare majorându-se cu 6,9 pp, față de 2023, la 73%. În 2025, în condițiile înghețării cheltuielilor cu salariile și cu asistența socială și a altor măsuri de consolidare bugetară, s-a consemnat o scădere a ponderii acestor categorii în totalul veniturilor bugetare cu 4,2 pp față de anul 2024. În acest context, în 2025, față de anul precedent, creșterea nominală a veniturilor bugetare a fost de 13,5%, iar ritmul de creștere al cheltuielilor nominale cu salariile și asistența socială a fost de 7%.

Graficul 46: Evoluția ponderii cheltuielilor cu salariile și asistența socială în total venituri bugetare în România în perioada 2006-2025 (standarde ESA 2010, %)

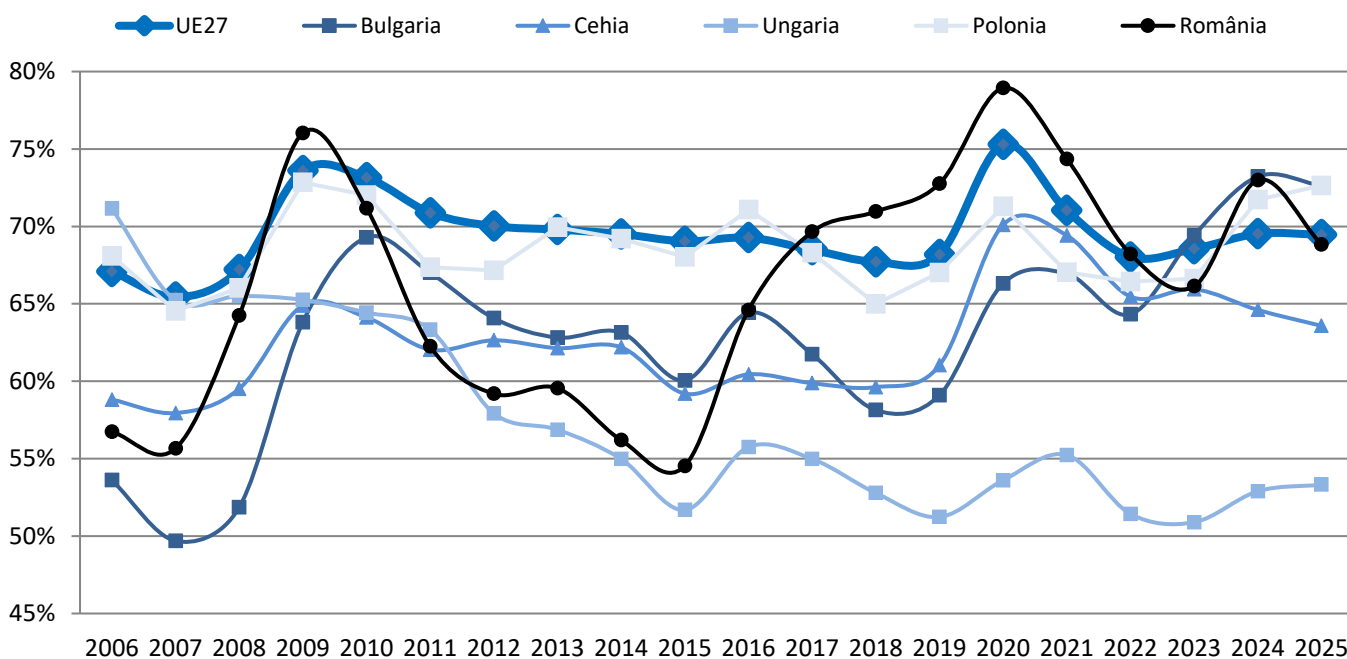

Sursa: Eurostat

Analiza pe componente evidențiază faptul că, în anul 2025, ponderea cheltuielilor cu salariile în totalul cheltuielilor bugetare a fost de 29,7% (în scădere cu 3,2 pp față de anul precedent), situându-se sub media înregistrată în perioada 2008-2010, de 31,4%. În schimb, ponderea cheltuielilor cu asistența socială, de 39,1% (în scădere cu 1 pp față de anul precedent), este similară mediei consemnate în perioada 2008-2010 (39%). Totodată, ponderile din 2025 sunt semnificativ mai mari decât mediile perioadei de consolidare bugetară dintre anii 2011 și 2015 (de 23,1% și, respectiv, 35,2%). Comparativ cu perioada 2016-2020, caracterizată de o orientare expansionistă a politicii fiscale, efect amplificat și de pandemia de COVID-19, ponderea cheltuielilor cu salariile este cu 3,9 pp sub media acelei perioade (33,6%), în timp ce ponderea cheltuielilor cu asistența socială depășește cu 1,3 pp media de 37,8%. Variația amplă a ponderilor celor două categorii de cheltuieli în veniturile bugetare, pe parcursul perioadei analizate, reflectă discreționarismul politicilor de creștere a salariilor și de indexare a pensiilor

din sistemul public. Ancorarea acestora de reguli transparente, corelate cu evoluția activității economice și puterea de cumpărare, este necesară pentru asigurarea sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice.

Graficul 47: Ponderea cheltuielilor cu salariile și asistența socială (inclusiv pensii) în total venituri bugetare în UE27 și ECE în perioada 2006-2025 (standarde ESA 2010, %)

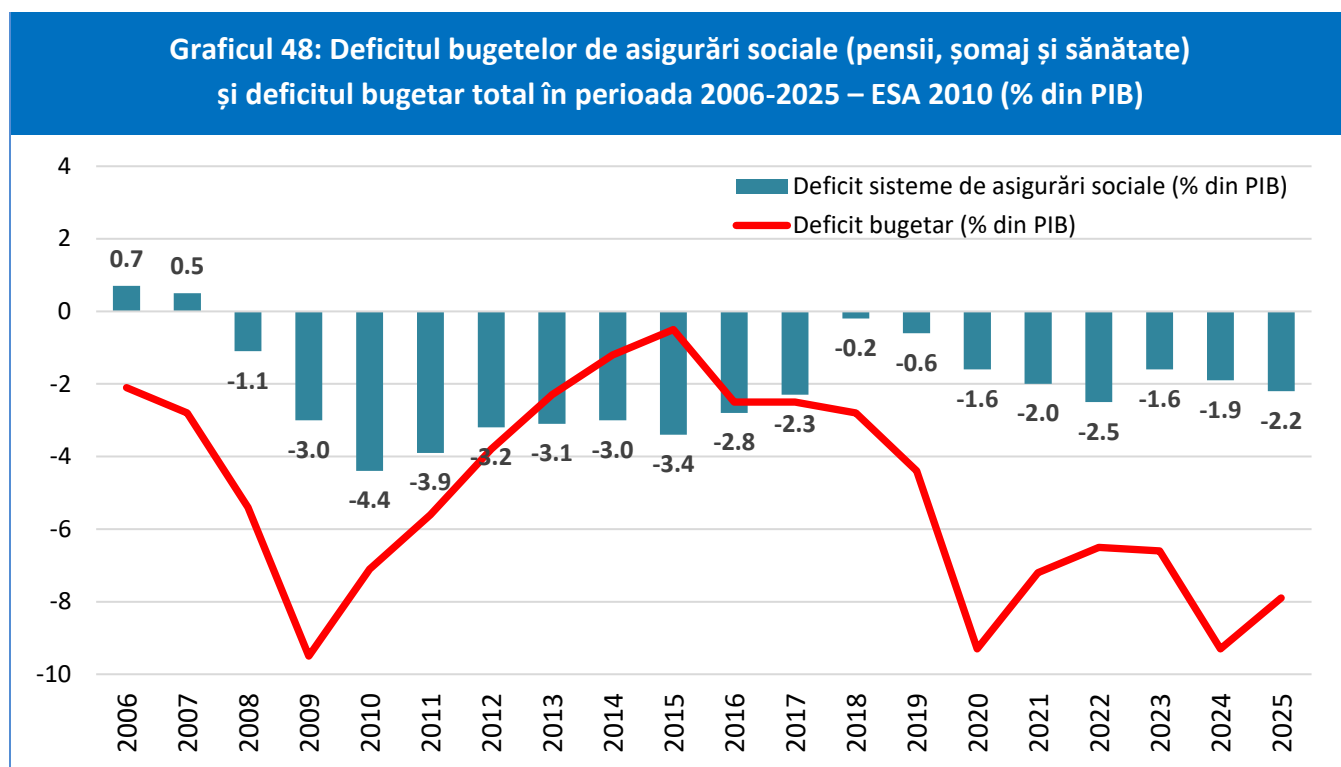
Sursa: Eurostat

Analizate în context european și regional, cheltuielile cu salariile și pensiile în România au cunoscut o creștere accelerată în intervalul 2008-2010 (media ponderii acestora în totalul veniturilor bugetare a fost de 70,5%), atingând 76% în 2009, cel mai ridicat nivel din regiune. Ulterior implementării programului de consolidare bugetară, ponderea acestor cheltuieli s-a redus semnificativ în perioada 2011-2015, până la 54,5% în 2015, coborând sub nivelul înregistrat în majoritatea țărilor din ECE (cu excepția Ungariei). Începând cu anul 2016, pe fondul politicilor de majorare a salariilor și pensiilor din sectorul public, s-a consemnat o revenire pe un trend ascendent. Astfel, până în 2020, ponderile cheltuielilor cu salariile și asistența socială raportate la veniturile bugetare au crescut în mod constant, România consemnând cele mai ridicate ponderi din regiune (69,7% în 2017, 71% în 2018, 72,8% în 2019 și 78,9% în 2020), niveluri superioare și mediei UE27 (vezi [Graficul 47](#)). Începând cu anul 2021, această tendință de creștere a fost inversată, iar indicatorul a intrat pe o traiectorie descendentă, coborând la 66,1% în 2023, sub media UE27 (68,6%). În anul 2024 s-a consemnat însă o nouă creștere, cu 6,9 pp față de 2023.

În anul 2025, în condițiile adoptării măsurilor de consolidare bugetară, ponderea cumulată a cheltuielilor cu salariile și asistența socială s-a redus față de 2024 cu 4,2 pp. Scăderi ale ponderii celor două categorii de cheltuieli în veniturile bugetare au mai fost consemnate în Bulgaria (-0,6 pp) și Cehia (-1 pp), iar creșteri în Ungaria (+0,4 pp) și Polonia (+0,9 pp). La sfârșitul anului 2025, România, cu un nivel de 68,8%, se situează sub Bulgaria și Polonia (ambele la 72,6%), precum și sub media UE27 (69,5%). În același timp,

cea mai redusă pondere a cheltuielilor cu salariile și asistența socială în veniturile bugetare din regiune se înregistrează în Ungaria, respectiv 53,3%.

În cazul României, nivelul relativ mai ridicat al acestor ponderi este influențat și de dimensiunea redusă a veniturilor bugetare raportate la PIB, comparativ cu celelalte economii din ECE. Astfel, în anul 2025, veniturile bugetare au reprezentat 35,4% din PIB în România, 38,1% în Bulgaria, 41% în Cehia, 42,6% în Ungaria și 43,6% în Polonia, în timp ce media UE27 a fost de 46,4%. Astfel, principala provocare a României nu este exclusiv reducerea ponderii cheltuielilor permanente, ci și creșterea veniturilor bugetare. În absența unei baze fiscale comparabile cu cea a celorlalte state membre, chiar și o structură a cheltuielilor apropiată de media europeană generează presiuni asupra deficitului bugetar și limitează spațiul fiscal necesar finanțării investițiilor și absorbției șocurilor economice viitoare.

Sursa: Eurostat

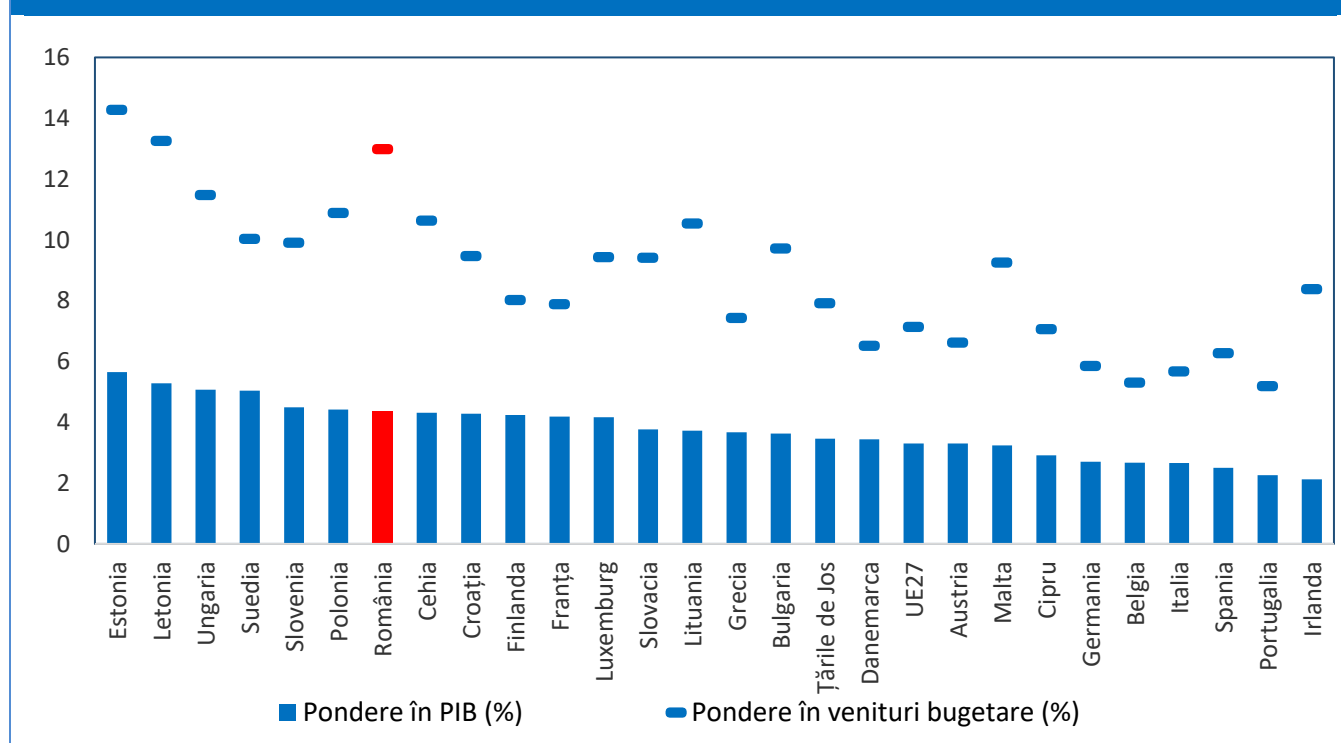
Urmărind evoluția bugetelor de asigurări sociale (pensii, șomaj și sănătate), se observă faptul că, dacă în perioada 2006-2007 acestea erau caracterizate de un sold excedentar, după anul 2008 au trecut pe deficit, iar în intervalul 2010-2017 au ajuns să reprezinte o componentă importantă a deficitului total, respectiv între 62% și 92%¹²¹ (vezi [Graficul 48](#)). În anul 2018, deficitul sistemelor de asigurări sociale a reprezentat doar 7,1% din deficitul bugetar total, ca urmare a măsurilor fiscale de reșezare a impozitării, concretizate prin majorarea impozitării prin CAS. În perioada 2019-2022 se poate observa o tendință de amplificare a deficitului sistemelor de asigurări sociale, acesta ajungând la o pondere de 38,5% din deficitul bugetar în 2022. În anul 2023, ponderea soldului bugetelor de asigurări sociale în deficitul bugetar s-a îmbunătățit cu circa 14,3 pp față de anul precedent, ajungând la 24,2%, iar în 2024 a coborât la 20,4%. În anul 2025, deficitul bugetelor de asigurări sociale s-a majorat cu 0,3 pp, în timp ce

¹²¹ În perioada 2013-2016 depășind nivelul deficitului bugetar.

deficitul bugetar s-a diminuat cu 1,4 pp, ceea ce a condus la creșterea ponderii deficitului bugetelor de asigurări sociale în deficitul bugetar la 27,8%.

Analiza evoluției bugetelor de asigurări sociale arată că acestea sunt o componentă importantă a finanțelor publice, influențând echilibrul bugetar și sustenabilitatea fiscală. Deși contribuția acestora la deficitul bugetar a rămas stabilă în perioada 2023-2025, un risc structural cu impact atât pe termen scurt, cât și pe termen lung este reprezentat de îmbătrânirea populației. În acest context, creșterea participării pe piața muncii, extinderea bazei de contribuție și ajustarea graduală a vârstei de pensionare, în corelație cu speranța de viață, pot ajuta la reducerea presiunii asupra deficitului bugetar.

Graficul 49: Ponderea cheltuielilor cu investițiile publice în PIB și în total venituri bugetare – medie 2012-2025 (metodologie ESA 2010)

Sursa: Eurostat

În anul 2025, ponderea cheltuielilor publice cu investițiile, conform metodologiei europene¹²², s-a situat la 6% din PIB, înregistrând o creștere cu 0,1 pp față de anul anterior și menținând astfel tendința ascendentă începută în 2021. Raportat la anul 2015¹²³, acest indicator a fost mai ridicat cu 0,8 pp. Din perspectivă comparativă la nivelul UE27, România s-a situat în 2025 pe locul 4, după Estonia și Letonia,

¹²² Cheltuielile de investiții, potrivit metodologiei ESA 2010, reprezintă cheltuieli destinate formării brute de capital fix. Acest indicator este utilizat la nivelul UE și poate servi drept referință comparativă pentru cheltuielile de investiții în statele membre. Diferențele dintre nivelul cheltuielilor de investiții potrivit metodologiei *cash*, respectiv, potrivit metodologiei europene, provin în general din modul diferit de înregistrare a arieratelor, a cheltuielilor destinate apărării, precum și a unor categorii de fonduri externe nerambursabile.

¹²³ Anul 2015 a marcat primul an după 2008 în care cheltuielile cu investițiile publice au înregistrat o creștere ca pondere în PIB față de anul anterior, în contextul în care acesta a reprezentat termenul-limită pentru absorbția fondurilor europene aferente exercițiului financiar 2007-2013.

la egalitate cu Croația, iar în funcție de media perioadei 2012-2025, de 4,35% din PIB, ocupă poziția a 7-a (vezi [Graficul 49](#)).

În ceea ce privește ponderea cheltuielilor cu investițiile publice în totalul veniturilor bugetare, aceasta a fost de 17% în 2025, în scădere cu 0,2 pp față de anul precedent, dar cu 2,3 pp peste nivelul din 2015. La nivelul UE27, România se situează pe primul loc din perspectiva acestui indicator, respectiv pe poziția a treia, după Estonia și Letonia, dacă se are în vedere media perioadei 2012-2025. De menționat că, pe parcursul întregii perioade analizate, fondurile europene au avut un rol esențial în susținerea cheltuielilor publice de investiții. În plus, în perioada 2022-2026, pe lângă alocările din CFM, investițiile sunt susținute și de PNRR.

VII. Anul 2026 – Perspective macroeconomice și fiscal-bugetare

VII.1. Cadrul macroeconomic

Economia României a avut o creștere în termeni reali de 0,7% (an-pe-an) în 2025, principalii determinanți ai acesteia fiind formarea brută de capital fix, variația stocurilor și consumul – în special cel privat, dar, într-o mai mică măsură, și cel public. Astfel, formarea brută de capital fix a avut o contribuție semnificativă (de +0,9 pp la dinamica PIB real), la care se adaugă variația stocurilor (+0,5 pp), consumul final al gospodăriilor populației și cel individual al administrației publice contribuind cu +0,3 pp și, respectiv, +0,1 pp; toate aceste elemente pozitive sunt parțial compensate de o contracție a consumului colectiv al administrației publice de -0,6 pp și de exportul net cu -0,5 pp.

Aceste evoluții sunt determinate, în principal, de (i) ajustarea bugetară de o magnitudine semnificativă realizată în 2025, (ii) care a determinat și comprimarea puterii de cumpărare a salariaților și pensionarilor, (iii) dublate de un efort investițional amplu atât din surse interne, cât și din fonduri europene (multianuale și PNRR), (iv) pe fondul unor șocuri de ofertă stagflationiste, care duc la o dinamică a exporturilor inferioară celei a importurilor, (v) o politică monetară cvasi-neutră, chiar ușor stimulentivă – ceea ce promovează intermedierea financiară, în special soluții de finanțare de pe piețe care să acopere necesarul de finanțare guvernamental, (vi) pe fondul unei cereri externe slabe, marcată și ea de șocuri de ofertă și de o absorbție slabă, (vii) dar și cu un aport substanțial la dinamica economiei românești atât al fondurilor europene, cât și al investițiilor străine directe, precum și al celor de portofoliu.

Cea mai recentă prognoză a Fondului Monetar Internațional (FMI)¹²⁴ – din iulie a.c. – apreciază că produsul intern brut va crește la nivelul economiei mondiale cu 3% în termeni reali pe parcursul anului 2026, dinamică ușor mai redusă în comparație cu +3,5% în 2025 și într-o decelerare ușoară (de -0,1 pp) față de prognoza detaliată anterioară¹²⁵ și una marginală (-0,3 pp) față de actualizarea din ianuarie 2026¹²⁶. Principalul determinant al acestor evoluții adverse este reprezentat de războiul din Orientul Mijlociu și consecințele sale, care supracompensează influențe pozitive reprezentate de investițiile masive în inteligența artificială, reducerea tensiunilor și efectelor tarifelor vamale, politici fiscale expansive în unele țări, condiții financiare acomodative, toate rezultând anterior într-un impuls pozitiv persistent. Impactul războiului din Orientul Mijlociu implică trei canale de transmisie – consideră FMI –, acestea fiind legate de creșterea prețurilor la materii prime – șoc negativ de ofertă – pentru toate

¹²⁴ Existând o actualizare parțială, doar în ceea ce privește unele economii, a prognozelor anterioare – publicată în iulie 2026, <https://www.imf.org/en/publications/weo/issues/2026/07/08/world-economic-outlook-update-july-2026>.

¹²⁵ World Economic Outlook – aprilie 2026, <https://www.imf.org/en/publications/weo/issues/2026/04/14/world-economic-outlook-april-2026>.

¹²⁶ World Economic Outlook din ianuarie 2026 – <https://www.imf.org/en/publications/weo/issues/2026/01/19/world-economic-outlook-update-january-2026>.

bunurile și serviciile care au consumuri energetice mari – precum îngrășăminte, produse chimice, alimente, servicii de transport, încălzire –, la care se adaugă un canal suplimentar, reprezentat de efectele de runda a 2-a (spirală inflaționistă) ce ar putea fi induse de aceste șocuri de ofertă, prețurile mai mari putând declanșa creșteri succesive de salarii și apoi de prețuri, într-o buclă a cărei forță depinde de fermitatea ancorării inițiale a așteptărilor inflaționiste, dar și de caracteristicile politicii monetare din țara respectivă. Un al treilea canal identificat de FMI privește piețele financiare, instabilitatea economică indusă de primele două canale putând duce la o mai mare aversiune la risc, ceea ce ar reduce valoarea activelor financiare, ar crește primele de risc, provocând repatrieri de capital și fuga capitalurilor către active de rezervă. Totuși, pentru anul 2027, este anticipată o creștere economică reală de 3,4% pe plan mondial (+0,4 pp față de prognoza pentru anul 2026), o creștere de 0,2 pp atât față de actualizarea de prognoză anterioară (aprilie 2026), cât și față de prognoza detaliată din ianuarie 2026. Această evoluție pentru anul 2027 este susținută, în principal, de anticiparea normalizării situației piețelor produselor energetice, pe fondul redeschiderii Strâmtoării Ormuz.

Ritmul convergenței către standarde de viață mai înalte (măsurate prin PIB *per capita*) s-a redus și este proiectat să se reducă în continuare. Factorii care determină această evoluție sunt: (i) rolul de catalizator al comerțului internațional se estimează că și-a pierdut forța motrice, (ii) migrația – care producea efecte pozitive atât în țările de origine, cât și în cele de destinație în ceea ce privește convergența – este în declin, ca urmare a măsurilor recente adoptate de unele țări, (iii) fluxurile de capital, incluzând investițiile străine directe, ca urmare a incertitudinii în creștere, ar urma să se reducă, pe măsură ce firmele re-evaluează costurile și beneficiile, pe fondul unor bariere care limitează din ce în ce mai accentuat mișcarea bunurilor și serviciilor, investițiilor și forței de muncă în cadrul economiei mondiale, ceea ce ar urma să perturbe difuzia noilor tehnologii, fluxul de idei novatoare și inovațiile.

PIB-ul real din economiile avansate este proiectat să crească cu 1,7% în 2026 (respectiv, cu 1,8% în 2027), în special datorită performanței economiei americane (ce este proiectată a crește cu 2,3% în 2026 și cu 2,2% în 2027, atât datele istorice – creștere de 2,1% în 2025 –, cât și prognoza dovedind reziliența acesteia). În Europa, creșterea economică a Zonei Euro este proiectată a se diminua de la +1,4% în 2025, la +0,9% în acest an, 2027 urmând să consemneze o ușoară accelerare la +1,2%.

Țările emergente și în dezvoltare sunt proiectate a crește în 2026 cu 3,8% (și cu 4,5% în 2027), de la un ritm mai susținut în 2025 – de 4,5%. Economii Indiei și Chinei (dar și ale altor țări din Asia și Africa) explică, în mare măsură, acest ritm de creștere, PIB-ul lor real fiind proiectat a avansa cu 6,4% și, respectiv, 4,6% în 2026 și cu 6,7% și, respectiv, 4,1% în 2027. Țările europene emergente și în dezvoltare sunt proiectate a crește cu 1,9% în 2026 și cu 2,1% în 2027, ambele în apropierea valorii pentru anul 2025 – de 2% –, pe fondul unor creșteri economice reduse, atât în Zona Euro, cât și în Rusia (avansul economic fiind de 1,1% atât în 2026, cât și în 2027, aceasta pe fondul unor mutații de structură semnificative – cerere guvernamentală în creștere, cantonată în sectorul militar-industrial).

Evoluțiile globale preconizate de FMI justifică aprecierea unei evoluții mixte, contradictorii a economiei mondiale, pe de o parte, din cauza șocului negativ indus de războiul din Orientul Mijlociu, și, pe de altă parte, datorită persistenței și chiar accelerării șocului pozitiv indus de investițiile în tehnologie, în special instrumentele aferente IA.

Riscurile – menționate a fi asimetrice, cu o pondere mai mare către evoluții mai defavorabile – vizează (în cadrul proiecției detaliate a FMI din aprilie 2026) (i) evoluțiile din Orientul Mijlociu – o reluare a fazei acute a conflictului ar putea duce la presiuni inflaționiste suplimentare, la o mai mare volatilitate/incertitudine pe piețe (inclusiv financiare), șocuri de ofertă negative, presiuni pe cursurile de schimb. Pe fondul unor stocuri deja aflate la niveluri reduse, o nouă reducere a ofertei de produse energetice ar putea implica evoluții neliniare ale prețurilor, cu atât mai mult cu cât unele țări ar putea izola oferta internă. (ii) Șocul negativ de ofertă s-ar putea extinde asupra sectorului produselor alimentare, dacă prețurile la energie și îngrășăminte rămân ridicate. (iii) Prețurile mari ar putea duce la dezechilibre mai ample ale conturilor curente ale balanțelor de plăți, precum și la (iv) mișcări dezordonate ale capitalurilor, în special ieșiri din jurisdicții cu indicatori fundamentali mai dezechilibrați. (v) Cheltuieli militare – dar pe termen mediu neproductive – mai mari în regiunea Orientului Mijlociu ar putea susține cererea agregată a acestor țări pe termen scurt, dar perspectiva unui război ar putea duce la pierderi umane și materiale care să reverseze influența pozitivă a acestora. (vi) Tensiunile în schimburile comerciale s-ar putea reamplifica (atât în ceea ce privește barierele tarifare, cât și cele netarifare), ceea ce ar reduce creșterea economică. (vii) Marjele de manevră cvasi-epuizate în privința politicilor economice ar putea funcționa ca un mecanism de amplificare – și nu de atenuare – a șocului asupra creșterii economice, într-o strânsă legătură cu finanțarea și *ratingurile* suverane, ca măsuri ale sustenabilității finanțelor publice. Politicile fiscale se lovesc de niveluri înalte de îndatorare în unele țări, iar politicile monetare – sub constrângeri legate de politicile fiscale și/sau de finanțare – ar putea sub-reacționa la (efectele de runda a 2-a ce generează) un nivel al inflației ridicat – ceea ce ar putea duce la dezancorarea așteptărilor, impunând politici restrictive pentru intervale mai lungi de timp. (viii) Șocul pozitiv indus de investițiile mari și în creștere din sectorul tehnologic este dublu fațetat. Pe de o parte, acestea pot duce la o creștere a productivității, ceea ce ar putea genera o creștere potențială mai mare în viitor. Pe de altă parte, revizuirea descendentă a așteptărilor în ceea ce privește sporul de productivitate adus de sectorul tehnologiilor noi/IA (contribuția acestuia, din punct de vedere istoric, fiind redusă la creșterea economică, unii economiști vorbind de un nou paradox Solow) ar putea determina o scădere abruptă a investițiilor, care, la rândul său, ar „dezumfla” prețurile activelor firmelor din acest domeniu. Coroborând aceste riscuri cu un grad ridicat de concentrare a acestor firme și în ceea ce privește unele țări, materializarea riscului ar putea duce la reducerea consumului și investițiilor din cauza efectelor de avuție, conducând la condiții financiare globale mai încordate, presiuni pe bilanțurile firmelor și o dinamică economică anemică generalizată. Concretizarea acestor riscuri ar duce și la manifestarea unor posibile focare de instabilitate macrofinanciară. În plus, dezvoltarea IA ar putea duce la riscuri de securitate cibernetică în creștere, manifestarea acestora putând determina șocuri în ceea ce privește intermedierea financiară și sistemele de plăți – ceea ce ar submina încrederea. (ix) Fiecare din riscurile enumerate mai sus ar putea reprezenta – în cazul unor evoluții mai favorabile decât cele incluse în scenariul de bază – o sursă de evoluții mai bune pentru indicatorii macroeconomici. Totuși, în ansamblu, balanța riscurilor este înclinată către dinamici mai defavorabile – apreciază FMI. Aceste

considerații sunt în covârșitoare măsură confirmate de actualizarea sumară de proiecție a FMI de la finalul lunii iulie 2026¹²⁷.

Cea mai recentă prognoză a CE – cea de primăvară¹²⁸, publicată în luna mai 2026 – estimează o creștere a PIB real în anul curent de 1,1% la nivelul UE27 și de 0,9% la nivelul Zonei Euro (în decelerare față de anul 2025, când creșterea în UE27 a fost de 1,5%, iar în Zona Euro de 1,4%); apoi, în 2027, este proiectată o accelerare a ritmului de creștere la 1,4% în UE27 și la 1,2% la nivelul Zonei Euro. Față de prognoza de toamnă a CE din 2025 – publicată pe 17 noiembrie 2025 –, creșterea economică este mai redusă – cu câte 0,3 pp – în 2026 atât pentru UE27, cât și pentru Zona Euro, iar în 2027 reducerea dinamicii economiei reale este de câte 0,1 pp pentru UE27 și pentru Zona Euro. Determinantul principal, identificat și de CE, este reprezentat de conflictul din Orientul Mijlociu și consecințele acestuia – în special asupra piețelor produselor energetice.

Scenariul economic (în cea mai recentă proiecție a CE) și ipotezele care îl fundamentează au în vedere: (i) incertitudinea ridicată indusă de conflictul din Orientul Mijlociu și de șocul energetic pe care acesta l-a declanșat — al doilea în mai puțin de cinci ani —, închiderea Strâmătorii Ormuz reducând fluxurile maritime de petrol cu circa 15% și pe cele de GNL cu circa 20%, (ii) punctul de pornire relativ favorabil pentru economia UE, marcat de o creștere de 1,5% în 2025 (peste așteptări), o piață a muncii robustă și bilanțuri solide ale sectorului privat, dar și de o competitivitate slabă și de finanțe publice care necesitau deja atenție, (iii) ipoteze de lucru derivate din piețele futures în privința normalizării ofertei de energie (redeschiderea Strâmătorii Ormuz posibil la începutul verii lui 2026, urmată de o normalizare rapidă, dar parțială, a fluxurilor) și ipoteza *no-policy change* în privința politicii comerciale americane (tarifele actuale rămân neschimbate pe orizontul de prognoză, la o medie ponderată de 13,5% după decizia Curții Supreme din februarie 2026, iar acordul comercial UE–SUA continuă să se aplice), (iv) o traiectorie de scădere treptată a prețurilor materiilor prime energetice de la vârful din trimestrul al doilea din 2026 (Brent de la circa 109 USD/baril, la 76 USD/baril în T4 2027), acestea rămânând însă cu circa 20% peste nivelurile de dinaintea conflictului la finele lui 2027, (v) politica monetară într-o ușoară înăsprire pe fondul reaprinderii presiunilor inflaționiste — piețele anticipând o reacție limitată, de 50–75 puncte de bază pe orizontul de prognoză, cu o rată a BCE în jur de 2,6% în primul trimestru din 2027 — și (vi) politici fiscale ușor expansioniste în 2026, susținute de utilizarea crescută a fondurilor europene pe măsură ce MRR se apropie de final, și în linii mari neutre în 2027, atât în UE27, cât și în Zona Euro.

Modificările mai semnificative în proiecția de primăvară a CE față de cea de toamnă, anterioară, sunt determinate în principal de izbucnirea conflictului din Orientul Mijlociu și de șocul energetic asociat: creșterea PIB-ului UE este revizuită la 1,1% în 2026 (-0,3 pp), cu o redresare modestă la 1,4% în 2027, în timp ce inflația este proiectată să urce la 3,1% în 2026 (revizuire în sus cu un punct procentual întreg) și să se tempereze la 2,4% în 2027; de altfel, multe din riscurile anticipate anterior și-au găsit concretizarea

¹²⁷ Actualizarea World Economic Outlook – iulie 2026, <https://www.imf.org/en/publications/weo/issues/2026/07/08/world-economic-outlook-update-july-2026>.

¹²⁸ European Economic Forecast, Spring 2026, https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2026-economic-forecast-slowdown-growth-energy-shock-drives-inflation_en, publicată pe 21 mai a.c.

între timp, iar proiecția de inflație pentru 2027 este influențată și de amânarea intrării în funcțiune a schemei ETS2.

Riscurile, în sensul unor evoluții defavorabile, enumerate de proiecția curentă a CE sunt: (i) un conflict prelungit și o normalizare a ofertei mai lentă decât cea implicită în cotațiile futures ar conduce la presiuni inflaționiste mai puternice și la o creștere mai slabă — în scenariul advers fiind anulată integral redresarea PIB-ului real prevăzută pentru 2027, (ii) deși riscul unei penurii generalizate de energie pare limitat, rămân vulnerabilități critice la inputuri specifice — combustibili rafinați, heliu și îngrășăminte — cu posibile efecte în cascadă asupra lanțurilor globale de producție, inclusiv în industria semiconductoarelor, precum și asupra accesibilității/disponibilității alimentelor, (iii) incertitudinea persistentă privind politicile comerciale ale principalilor actori globali și reconfigurarea relațiilor geopolitice ar putea perturba lanțuri valorice esențiale, afectând producția industrială și ocuparea, la care se adaugă riscul ca temperarea recentă a cererii de forță de muncă să fie preludiul unei încetiniri mai abrupte a ocupării, a unei erodări a puterii de cumpărare — cu presiuni asupra coeziunii sociale, precum și (iv) posibilitatea unei corecții semnificative a evaluărilor acțiunilor expuse la IA în SUA, cu propagare pe piețele financiare globale. În sens contrar, al unor evoluții favorabile, riscurile enumerate constau în: (v) implementarea mai rapidă a reformelor structurale care abordează blocajele de durată în calea competitivității și creșterii UE, considerată principalul risc pozitiv la adresa perspectivelor, (vi) un progres hotărât în tranziția energetică, care ar consolida suplimentar reziliența economiei la șocuri viitoare, (vii) o soluționare justă și durabilă a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, care ar constitui un beneficiu net clar pentru România, dar și la nivel global, (viii) câștiguri de productivitate generate de adoptarea IA, care ar putea susține investițiile și creșterea economică, precum și o normalizare a piețelor energetice mai rapidă decât cea reflectată de curbele futures încorporate în proiecție, cu efecte favorabile asupra termenilor de schimb și a dezinflației.

Un risc persistent, atât în prezentul raport al CE, cât și în cel anterior, ce poate greva asupra evoluțiilor economice, este reprezentat de schimbările climatice, de volatilitatea din ce în ce mai ridicată a fenomenelor meteorologice — șocurile legate de climă putând perturba suplimentar activitatea economică și pune presiune sporită pe prețurile alimentelor; fără eforturi susținute pentru combaterea acestora, schimbările climatice pot duce la costuri economice și fiscale suplimentare considerabile, ce știrbesc reziliența creșterii.

În ceea ce privește prognozele de creștere pentru statele membre UE27, pentru anul curent CE estimează, în prognoza de primăvară, rate de creștere mai mari pentru țări precum Malta (3,7%), Polonia (3,5%), Lituania (2,9%), Croația (2,7%) și Bulgaria (cu 2,5%). Cele mai reduse dinamici ale PIB sunt anticipate a se înregistra în țări precum Irlanda (contractie de 1,2%, ca urmare a volatilității induse de sectorul multinaționalelor), România (stagnare economică în 2026, cu +0,1%), Italia (+0,5%), Austria și Germania (fiecare cu +0,6%).

Proiecția arată că gradul de dispersie al PIB pe locuitor în euro în țările europene s-ar putea mări în continuare, în contextul unor puncte de plecare diferite și în ciuda convergenței ratelor de creștere economică — abaterea standard a PIB pe locuitor între statele membre urcând de la 25,7 mii euro în 2024 la 27,1 mii euro în 2025, 27,2 mii euro în 2026 și 28 mii euro în 2027 — amplificând ecartul dintre țări și

regiuni în cadrul orizontului de proiecție, pentru acest indicator. Viteza creșterii economice în 2027 este anticipată a se majora sau a rămâne ridicată în majoritatea țărilor europene (cu o dinamică agregată de 1,4%, mai mare cu 0,3 pp față de anul anterior), în special în Malta (creșterea se reduce cu 0,1 pp la 3,6%), Irlanda (la 3,4%, în revenire de la contracția de 1,2% din 2026), Polonia (la 2,8%, în reducere cu 0,7 pp), Cipru (la 2,8%, în accelerare cu 0,5 pp) și Croația (la 2,5%, în încetinire cu 0,2 pp). O revenire notabilă este proiectată și pentru România (la 2,3%, în accelerare cu 2,2 pp față de 2026).

Țările cu cea mai redusă dinamică economică prognozată în 2027 sunt Italia (0,6%, în accelerare marginală față de anul anterior), Austria și Germania (fiecare cu 0,9%, în accelerare cu circa 0,3 pp în raport cu 2026), Belgia (0,9%, cu 0,3 pp mai mare decât în anul anterior) și Olanda (creștere de 1,1%, cu 0,2 pp mai mare față de anul anterior). Și aceste proiecții în ceea ce privește creșterea economică sunt determinate atât de ipotezele avute în vedere, cât și de riscurile relativ ridicate (și) din această rundă de prognoză.

În anul curent, perspectivele inflației, în viziunea prognozei CE, exprimată prin indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC), arată că la nivel agregat (UE27), aceasta se va plasa la 3,1% și, respectiv, la 3% la nivelul Zonei Euro. Astfel, s-ar consemna o creștere în raport cu anul anterior, atât la nivelul UE27 (majorare de la 2,5% în 2025, deci un avans de 0,6 pp), cât și la nivelul Zonei Euro (unde a fost 2,1%, deci o creștere de 0,9 pp); inflația se plasează, astfel, temporar peste palierele compatibile cu țintele asumate de băncile centrale din UE27 și de BCE, în cazul Zonei Euro, urmând să revină în apropierea acestora în 2027 (2,4% în UE27 și 2,3% în Zona Euro).

Este de remarcat că, și în actuala prognoză, țările emergente aflate în interiorul Zonei Euro, dar, cu precădere, cele din afara acesteia au niveluri IAPC superioare celorlalte state – diferențele provenind atât dintr-un impact mai puternic al șocurilor adverse, în mare parte de ofertă, asupra prețurilor în cadrul fiecărei țări, cât și din politici și structuri economice diferite (inclusiv în ceea ce privește regimul de curs de schimb și gradul de transmitere a variațiilor acestuia). Din perspectiva inflației IAPC, cea mai mare diferență, între țările UE27, este, în prognozele privind anul 2026, între inflația anticipată pentru România (7%), Croația (4,6%), Lituania (4,4%), Estonia (4,3%) și Slovacia (4,3%), pe de o parte, și cea proiectată pentru Suedia (1,5%), Danemarca (1,8%), Franța (2,4%), Finlanda (2,4%) și Malta (2,7%), pe de altă parte.

Media inflației IAPC în cele zece state din ECE se situează la 4,1% în 2026 și la 2,8% în 2027, față de 3,1% și, respectiv, 2,4% la nivelul UE27. România înregistrează cea mai ridicată inflație proiectată din UE27 atât în 2026 (7%), cât și în 2027 (3,7%).

CE anticipează în ultima sa prognoză – cea de primăvară – o creștere a PIB real în România de 0,1% în 2026 – un nivel mai redus în comparație cu prognoza FMI (din aprilie 2026) de 0,7%, redusă la jumătate față de nivelul de 1,4% estimat în toamna anului 2025. O recesiune ușoară în 2026 nu este de exclus, dată fiind amploarea consolidării bugetare și mediul internațional nefavorabil. În anul următor – 2027 – tendința este identică – de revenire a creșterii, iar ecartul se menține redus între instituții, FMI prognozând o creștere de 2,5%, iar CE de 2,3%. Prognozele instituțiilor naționale și regionale sunt și ele situate în același interval îngust, dar cu semne diferite: CNSP a revizuit în prognoza de primăvară

creșterea economică pentru 2026 de la 1% la 0,1%, în timp ce BERD anticipează, în ediția din mai 2026 a raportului Regional Economic Prospects, un declin de 0,2% în 2026 – față de un avans de 1,2% previzionat în februarie – și o revenire de doar 1,8% în 2027, sub prognoza anterioară de 2,2%. Factorii determinanți ai creșterii PIB în următorii doi ani sunt prevăzuți a fi formarea brută de capital fix și, doar începând cu 2027, consumul privat, pe fondul redresării venitului real disponibil din economie odată cu temperarea inflației. Fondurile europene (multianuale și PNRR – aflat în ultima fază de implementare –, precum și SAFE) sunt prevăzute a sprijini cererea agregată și a oferi finanțare pentru deficitul extern.

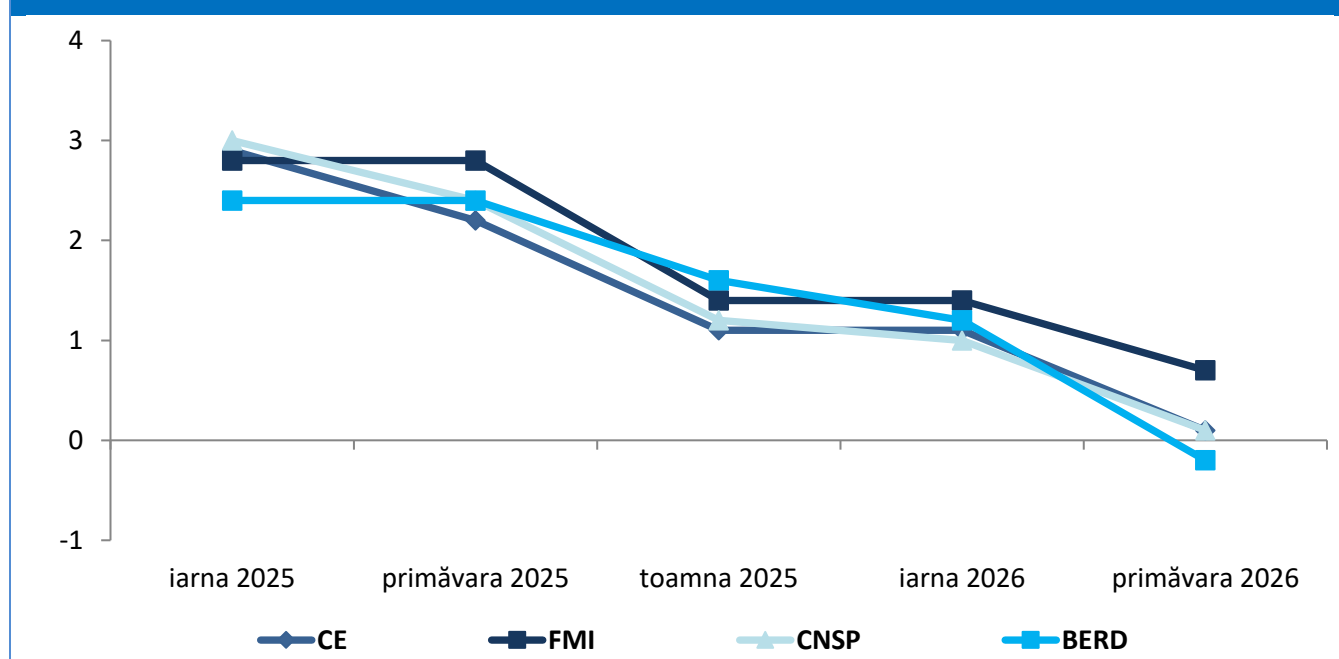
Spre deosebire de prognozele anterioare, exportul net este anticipat a avea o contribuție ușor pozitivă la creșterea economică, pe fondul comprimării cererii interne, contribuind la atenuarea dezechilibrului extern (reprezentat de deficitul comercial și cel al contului curent al balanței de plăți – acesta din urmă fiind anticipat a se reduce de la circa 7,9% din PIB în 2025 la 6,9% în 2026 și 6,4% în 2027 în prognoza CE, respectiv de la 8% la 6,8% și 6,2% în prognoza FMI, pe o traiectorie descendentă, dar lentă). Această evoluție a dezechilibrului extern este explicată atât de cererea externă slabă din partea principalilor parteneri comerciali ai României din UE, cât și de erodarea veniturilor reale din economie și de comprimarea consumului sub impactul cumulat al consolidării bugetare și al șocului energetic, factori care reduc importurile, pe fondul unei reveniri graduale a exporturilor.

Ultima prognoză a CE încorporează pachetele de consolidare bugetară precum și efectele majorării TVA și a accizelor, la care se adaugă efectele liberalizării prețurilor la energie electrică; ea se bazează pe ipoteza unei normalizări relativ rapide a piețelor energetice, derivată din cotațiile futures. Inflația IAPC este prognozată de CE la 7% în 2026 – cel mai ridicat nivel din UE27 – și în scădere la 3,7% în 2027, în timp ce FMI estimează 7,8% în 2026 și 3,9% în 2027, iar CNSP o inflație medie anuală de 7,9% în 2026, cu 1,4 pp peste estimarea din toamnă, și un indice al prețurilor de consum la sfârșitul anului de 5,3%. În noile condiții, vârful inflaționist din prima parte a anului 2026 se va corecta abrupt în trimestrul III, odată cu ieșirea din baza de calcul a majorărilor din iulie-august 2025, dezinflația continuând ulterior gradual. Politica monetară nu poate răspunde efectelor de primă rundă ale șocurilor de ofertă, iar conduita sa restrictivă – cu precădere din perspectiva cursului real de schimb – va rămâne într-un echilibru fragil între urmărirea țintei de inflație și stabilitatea monedei naționale, fără a sacrifica creșterea economică și creditarea economiei. Riscurile principale ale proiecțiilor menționate se referă la evoluția conflictului din Orientul Mijlociu și la prețurile energiei, precum și la politica fiscală, care ar putea genera o ajustare suplimentară pe orizontul de proiecție ca urmare a unor măsuri discreționare necesare pentru respectarea traiectoriei de reducere a deficitului bugetar, convenite cu CE.

Pentru anul curent, prognozele inițiale ale CE, FMI și BERD (*Graficul 50*) vizau o creștere economică situată la sau sub nivelul celei potențiale aferente României, dar suficient de ridicată pentru a evita o adâncire semnificativă a deficitului de cerere internă – FMI estima în toamna anului 2025 un avans de 1,4%, BERD de 1,6% în septembrie 2025, iar CE de 1,1% în prognoza de toamnă. Revizuirea descendentă a acestor prognoze, cu un PIB real care stagnează sau se comprimă marginal – prognoza de primăvară a CE și CNSP indică o creștere de +0,1% în acest an, +0,7% la FMI și un declin de 0,2% la BERD – pe fondul unei inflații încă ridicate, poate fi caracterizată ca fiind o evoluție stagflaționistă, iar ea se produce sub impactul unor evoluții mai puțin favorabile. Între acestea remarcăm: (i) punctul de pornire caracterizat

de recesiunea tehnică din a doua parte a anului 2025 și contracția an-pe-an de 1,2% din trimestrul I 2026, (ii) șocurile de ofertă adverse¹²⁹, precum și (iii) evoluții defavorabile ale cererii interne (determinate, la rândul lor, atât de impactul politicii fiscale – care, prin ajustarea nivelului deficitului, reduce cererea agregată din economie și deficitul extern –, cât și al celei monetare – indicii condițiilor monetare indicând o restrictivitate moderată, în creștere pe orizontul de prognoză, în condițiile păstrării ratei de politică monetară la 6,5% și ale unui deficit de cerere agregată anticipat de BNR a se adânci peste așteptările anterioare) și ale (iv) cererii externe (influențate, la rândul lor, de șocul energetic declanșat de conflictul din Orientul Mijlociu, de incertitudinea privind politicile comerciale ale principalilor actori globali, reflectate și de o evoluție slabă a economiilor majore europene).

Graficul 50: Evoluția prognozelor de creștere economică în România pentru anul 2026

Sursa: CE, FMI, CNSP, BERD

Materializarea acestor prognoze în înrăutățire, pentru anul 2026, poate fi observată în datele privind PIB aferente trimestrului I din 2026, varianta provizorie (2), publicate de INS în data de 9 iulie a.c. Aceste date confirmă o contracție a activității economice an-pe-an, de 1,2% pe seria brută (respectiv de 1,1% pe seria ajustată sezonier), constituind o inversare de dinamică față de trimestrele anterioare, iar variația PIB față de trimestrul anterior indică stagnarea activității reale, după contracția de 1,9% consemnată în trimestrul IV 2025. Noile date de PIB au în vedere, pentru T1 2026, o contribuție pozitivă (pe latura formării PIB) a sectoarelor: construcții (+0,4 pp) și activități de spectacole, culturale, recreative și asimilate (+0,3 pp). Agricultură precum și intermedierea financiară și asigurările au un aport nul la dinamica PIB, iar cele mai multe sectoare acționează în sens opus, precum comerțul, transportul și HoReCa (-0,7 pp), informațiile și comunicațiile (-0,3 pp), industria (-0,2 pp), tranzacțiile imobiliare (-0,2 pp), activitățile profesionale și asimilate (-0,2 pp) și administrația publică și asimilate (-0,2 pp).

¹²⁹ Majorări taxe indirecte, re-liberalizare piață energie electrică, șocuri pe piața energiei/combustibililor, capacități de producție insuficiente pe piața de energie electrică etc.

Impozitele nete pe produs au și ele un aport ușor negativ, de -0,1 pp, la dinamica economică. Pe partea de utilizare a PIB, consumul final efectiv total contribuie pozitiv la dinamica PIB (cu +0,6 pp) – însă exclusiv prin componenta guvernamentală, respectiv consumul final colectiv efectiv al administrațiilor publice (+1,4 pp) și cheltuiala pentru consumul final individual al administrațiilor publice (+0,4 pp), în timp ce cheltuiala pentru consumul final al gospodăriilor populației are o contribuție negativă (-1,2 pp) –, alături de formarea brută de capital fix (+0,4 pp) și de exportul net (+0,3 pp), toate acestea fiind mai mult decât compensate de variația stocurilor, cu o influență puternic negativă (de -2,5 pp).

Având în vedere deficitul fiscal încă foarte mare din 2025 (7,9% din PIB în metodologie europeană ESA 2010, potrivit datelor validate de Eurostat, în scădere de la 9,3% din PIB în 2024, și 7,65% din PIB în metodologie națională, față de 8,67% în 2024) – reflectat de deficitul mare de cont curent al balanței de plăți, de circa 8% din PIB în 2025 (circa 30 mld. euro) –, în condițiile unei creșteri economice relativ reduse, o problemă importantă este reprezentată de determinanții creșterii economice în viitor. Întrucât factorul total de productivitate nu poate avea o contribuție covârșitoare la creșterea economică viitoare (fapt sugerat atât de evoluția investițiilor străine directe, cât și de terminarea unor programe europene în acest an – PNRR), aceasta trebuie să vină fie de la factorul capital, fie de la forța de muncă, fie, preponderent, de la o combinație a acestora. Totuși, în condițiile în care economia românească suferă de o polarizare extremă a nivelului de capitalizare la nivelul firmelor¹³⁰ și de numeroase disfuncționalități în procesul de acumulare a capitalului – ceea ce se poate constata și în evidența celui mai redus grad de intermediere financiară din UE, îndatorarea sectorului real fiind de 40,7% din PIB în T2 2025¹³¹, față de o medie europeană de 115,3% –, contribuția substanțială a acestui factor, pe viitor, la sporirea valorii adăugate din economie ar putea avea de suferit.

În privința factorului muncă, este de remarcat că rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (așa cum este definită ea de INS, 15-64 ani) a fost, pentru tot anul 2025, de 63%, în scădere față de anul anterior cu 0,8 pp, a doua cea mai joasă din UE27, doar Italia având o rată de ocupare mai mică – de 62,5% –, ecartul față de media europeană fiind de 8 pp. Această rată de ocupare deosebit de joasă – dinamica ei a continuat să fie descrescătoare, coborând la 62,6% în trimestrul IV 2025 – are ca determinanți, conform literaturii de specialitate, un ecart mare între rata de participare pe sexe (în 2025, 71,4% la bărbați față de 54,4% la femei) – ce poate avea, la rândul său, cauze legate de structura economiei, gradul de tehnologizare la locul de muncă și acasă, sistemul de educație, sănătate, discriminarea la nivelul societății, legislația privind divorțul, gradul de răspândire a contractelor part-time, disponibilitatea serviciilor adresate familiilor cu copii (creșe, grădinițe etc.). Pe lângă acești factori, literatura economică identifică și regresivitatea sistemului fiscal (sistemul fiscal din România fiind

¹³⁰ Raportul asupra Stabilității Financiare din decembrie 2025 arătând că aproximativ o treime din totalul firmelor din economie – 282,1 mii de companii – înregistrau, la nivelul anului 2024, capitaluri sub nivelul minim prevăzut de lege, în ușoară creștere față de 31,3% în 2023, aceste firme generând 27% din datoriile totale ale sectorului, dar deținând doar 11% din activele totale și 12% din salariații din economie, iar necesarul lor de recapitalizare ridicându-se la 160,5 mld. lei, echivalentul a peste 9% din PIB și aproximativ egal cu întregul profit net al firmelor din 2024; tot ele concentrează circa 56% din restanțele totale ale firmelor și 69,6% din plățile întârziate la bugetul de stat, iar din cele 305 mii de firme cu pierderi în 2024 aproximativ 26% – 80 mii – au înregistrat rezultat financiar negativ în fiecare dintre ultimii trei ani.

¹³¹ Date din Graficul 1.20, pagina 37, a Raportului asupra Stabilității Financiare al BNR din decembrie 2025.

unul dintre cele mai regresive la nivel european) ca fiind o barieră de intrare a forței de muncă (în special a celei tinere) pe această piață – în 2024, aproape o persoană din cinci cu vârsta între 15 și 29 de ani nu era angajată, nu urma o formă de educație și nici nu participa la programe de formare profesională, iar participarea adulților la educația continuă rămâne la 8,9%, sub media UE de 13,5%. În aceste condiții, rate de creștere economică substanțiale în viitor trebuie să aibă în vedere reforme care să stimuleze atât acumularea de capital, cât și participarea forței de muncă, altfel România putând intra în capcana venitului mediu.

Totodată, în condițiile unor deficite gemene semnificative în ultimii ani (deficitul fiscal a fost de 7,9% din PIB în 2025, iar cel de cont curent al balanței de plăți de circa 8%; dezechilibrul economisire-investire public reprezentând, deci, principalul factor generator al dezechilibrului extern), economia României rămâne deosebit de vulnerabilă la schimbări în atitudinea finanțatorilor, reflectate de piețele financiare – cu atât mai mult cu cât ponderea datoriei publice în PIB și-a menținut tendința pronunțat ascendentă, atingând 59,6% la finalul anului 2025¹³², în creștere cu 5 pp în termeni anuali, iar legătura dintre sectorul public și cel bancar este printre cele mai pronunțate din UE, creanțele băncilor asupra administrației publice reprezentând aproximativ 27% din totalul activelor¹³³. Schimbarea acestei situații depinde, în bună măsură, de performanțele sectorului public, de înscrierea sa pe o traiectorie de consolidare sustenabilă din toate punctele de vedere, aptă să ducă la respectarea angajamentelor asumate de România în cadrul procedurii de deficit excesiv.

Din perspectiva ajustării bugetare (așa cum este aceasta reflectată de documentele guvernamentale) și interacțiunea biunivocă a acesteia cu dinamica indicatorilor macroeconomici, putem remarca următoarele: (i) în ciuda faptului că ritmul creșterii reale s-a redus deja și va rămâne la valori apropiate de 0, ca efect al consolidării bugetare, efectele asupra dinamicii PIB nominal (în special asupra prețurilor/deflatorilor) vor fi de natură să supracompenseze această decelerare, pentru agregatele de venituri publice determinantă fiind dinamica indicatorilor/bazelor macroeconomice nominale, (ii) pachetele de ajustare bugetară sunt motivul păstrării accesului la piața de capital internă și internațională, în condițiile unor efecte ale acestora de reducere a riscului activelor guvernamentale românești (pe fondul diminuării deficitului contului curent al balanței de plăți și a celui fiscal), dar acest efect va fi contrabalansat, probabil, de viteza încă relativ mare de sporire a datoriei publice, sub impactul unui deficit primar încă ridicat și al unui diferențial rata de creștere - dobândă nefavorabil, (iii) deosebit de importantă rămâne absorbția eficientă a fondurilor europene (afereate atât cadrului multianual, cât și PNRR, precum și SAFE) – care duce atât la un potențial de creștere mai mare, cât și la finanțarea unei părți a deficitului extern, posibil în condițiile unei substituții a investițiilor finanțate din surse naționale cu cele din fonduri europene – ceea ce poate reduce și deficitul, (iv) realizarea ajustării de o manieră sustenabilă economic și social, parcursul către ținta de 3% din PIB (și ajustarea datoriei către pragul de 60% din PIB, depășirea acestuia fiind inevitabilă în următorii ani) necesitând programe fiscale inteligente, aplicate consecvent, care să compenseze efectele contracționiste inerente ale acestora cu reforme care

¹³² Comparând valorile din decembrie 2025 față de cele din decembrie 2024; datoria publică a depășit pragul – specificat în tratatul de la Maastricht – de 60% din PIB în aprilie 2026 (ultimele date disponibile), fiind la nivelul de 60,2%.

¹³³ Raportul asupra Stabilității Financiare al BNR din decembrie 2025.

să impulsioneze dezvoltarea economică viitoare; în acest sens măsurile fiscal-bugetare care să conducă deficitul public sub 6% din PIB ar trebui să fie specificate în perioada următoare, să fie clare, bine specificate, măsurabile și legiferați, pentru a avea efect (inclusiv) asupra percepției piețelor financiare – ele fiind, în fapt, ancora necesară evaluării favorabile a *ratingului* suveran al României.

În privința deficitului extern (al contului curent al balanței de plăți) și celui bugetar, ultima prognoză a CE anticipează traiectorii paralele pentru acestea (dat fiind că deficitul fiscal, sau decalajul economisire-investire al sectorului public este principalul generator al deficitului extern), consolidarea bugetară urmând a reduce în mod relativ similar și necesarul de economisire netă ce trebuie adus de România din exterior. Astfel, prognoza ultimă a CE pornește de la niveluri practic identice ale celor două dezechilibre în 2025 – 7,9% din PIB atât în cazul deficitului bugetar (în scădere de la 9,3% în 2024), cât și în cel al deficitului de cont curent (în scădere de la 8,4% din PIB în 2024) – și anticipează o ajustare rapidă a deficitului fiscal în 2026, cu 1,7 pp (de la 7,9% la 6,2% din PIB), urmată de una mult mai lentă în 2027, de 0,4 pp (până la 5,8% din PIB), în timp ce reducerea deficitului contului curent al balanței de plăți este de 1 pp în 2026 (de la 7,9% din PIB la 6,9%) și de 0,5 pp în 2027 (de la 6,9% la 6,4% din PIB). Comparând ajustarea deficitului fiscal cu cea a deficitului extern, remarcăm o inerție superioară a celui din urmă – ecartul dintre cele două deficite rămânând, la finalul orizontului de prognoză al CE, de 0,6 pp în defavoarea celui extern. În cazul României, traiectoria de până acum a acestor deficite, precum și evoluția viitoare în tandem/la paliere relativ similare se pliază pe denumirea din teoria economică de „deficite gemene”.

Conform Raportului asupra inflației¹³⁴, publicat de BNR în luna august 2026, rata anuală a inflației IPC va atinge nivelul de 6,1% la finalul anului 2026, evoluând pe o traiectorie descrescătoare ulterior (3,4% la finalul anului 2027 și 2,8% în iunie 2028 – orizontul proiecției). Ipotezele care condiționează scenariul de bază sunt următoarele: (i) prețurile bunurilor energetice, în contextul conflictului din Orientul Mijlociu, reprezintă unul din elementele-cheie ale actualei proiecții de inflație – astfel, curba futures a prețurilor petrolului indică o atenuare doar parțială și pe termen scurt a perturbărilor de ofertă globală; pe termen mediu, cotațiile se mențin peste nivelurile anterioare declanșării ostilităților, deși ușor sub cele încorporate în runda precedentă de proiecție; (ii) efectele directe ale conflictului, vizibile rapid în prețurile combustibililor, influențează rata anuală a inflației timp de 12 luni, după care se estompează prin efecte de bază; efectele indirecte se transmit gradual prin lanțurile de producție și distribuție, se acumulează pe măsura propagării în economie și se disipează mai lent; (iii) deprecierea recentă a leului urmează un profil temporal similar, impactul inflaționist acumulându-se gradual înainte de a se diminua; (iv) în sens opus, consolidarea bugetară exercită influențe dezinflaționiste pe întregul orizont de proiecție, alături de atenuarea anticipațiilor inflaționiste și de încetinirea semnificativă a dinamicii costurilor salariale; (v) efectele statistice de bază asociate șocurilor din iulie-august 2025 – liberalizarea pieței energiei electrice și majorarea impozitelor indirecte – determină corecția pronunțată a ratei anuale a inflației din trimestrul III 2026, în timp ce scăderile prețurilor combustibililor și energiei electrice din octombrie-decembrie 2025 generează efecte de bază nefavorabile în trimestrul IV 2026; (vi) dinamica prețurilor bunurilor din import se majorează ușor până în trimestrul I 2027, după care se

¹³⁴ https://www.bnr.ro/uploads/2026-8raportasuprainflatieiaugust_documentpdf_545_1786610312.pdf

temperează, în linie cu evoluția inflației IAPC exclusiv energie din zona euro și cu dinamica anuală a cursului EUR/RON; contextul piețelor agroalimentare externe rămâne relativ benign, în contrast cu presiunile persistente asupra prețurilor produselor petrochimice și metalelor industriale, cu impact potențial asupra prețurilor mărfurilor nealimentare. Traectoria inflației IPC este influențată și de o serie de factori temporari punctuali: scumpirea serviciilor de telecomunicații din iulie 2026, majorarea tarifelor RCA în trimestrul III 2026, eliminarea plafonării adaosului comercial la alimentele de bază în ianuarie 2027, cu impact asupra ratei inflației de bază (CORE2 ajustat), precum și majorarea chiriilor reglementate de stat în aprilie 2026, cu efect asupra dinamicii prețurilor administrate.

Traectoria inflației IPC din prognoza aferentă Raportului BNR asupra inflației din luna august este descendentă pe aproape întregul interval de proiecție, dar se situează deasupra celei anticipate în runda precedentă, în principal pe fondul ipotezelor privind prețurile energetice, la care se adaugă deprecierea recentă a leului și o serie de influențe temporare. Pe termen scurt, corecția este relativ rapidă, de la 10,4% în iunie 2026 la 5,9% în septembrie, în principal ca urmare a efectelor de bază asociate șocurilor din iulie-august 2025. În trimestrul IV 2026 este anticipată o creștere ușoară și temporară a ratei anuale, tot ca urmare a unor efecte de bază, de sens invers, asociate evoluției prețurilor energetice din urmă cu un an. Din trimestrul I 2027, traectoria revine pe o pantă descendentă, rolul factorilor economici fundamentali devenind dominant, pe fondul consolidării bugetare, al disipării treptate a șocurilor și al atenuării presiunilor inflaționiste interne. Rata anuală a inflației IPC este proiectată la 6,1% în decembrie 2026, 3,4% în decembrie 2027 și 2,8% în trimestrul II 2028, la orizontul proiecției, reintrarea în intervalul țintei fiind anticipată pentru trimestrul IV 2027. În structură, dezinflația pe termen mediu este susținută atât de componenta energetică – combustibili, electricitate, gaze –, cât și de reducerea inflației de bază.

Spre deosebire de IPC, traectoria inflației de bază este descendentă pe întregul interval de proiecție, fără reaccelerarea anticipată pentru IPC în trimestrul IV 2026, perturbare de natură exogenă și temporară. Corecția cea mai pronunțată are loc tot în trimestrul III 2026, pe fondul aceluiași efect de bază asociat majorării impozitelor indirecte din 2025. Indicatorul CORE2 ajustat este proiectat la 5,4% la finele anului 2026, 3,1% în decembrie 2027 și 2,3% în iunie 2028. În prima parte a intervalului, dezinflația este frânată de influențele temporare menționate anterior și de efectele indirecte ale șocului energetic, propagate prin costurile cu energia și transportul, cu impact și asupra inflației de bază. Pe termen mediu, dezinflația se sprijină pe disiparea acestor șocuri, pe consolidarea bugetară, pe corecția anticipațiilor și pe temperarea costurilor salariale.

Inflația IPC și cea CORE2 ajustat converg către finalul orizontului de prognoză din Raportul BNR asupra inflației din luna august, însă cu profiluri și mecanisme de ajustare diferite. IPC pornește de la un nivel mult mai ridicat (10,4% în iunie 2026) și coboară relativ rapid pe termen scurt, mișcarea fiind dominată inițial de efectele de bază și de evoluția componentelor energetice. CORE2 ajustat scade mai lent și mai uniform, reflectând într-o măsură mai mare evoluția presiunilor inflaționiste fundamentale, fără a fi însă izolat de efectele indirecte ale șocurilor externe. Ecartul dintre cele două se restrânge la 0,7 pp în decembrie 2026 (6,1% față de 5,4%) și la 0,3 pp în decembrie 2027 (3,4% față de 3,1%), ajungând la 0,5 pp la orizontul proiecției (2,8% față de 2,3%, în iunie 2028). Menținerea inflației de bază sub cea totală

indică o contribuție netă pozitivă a componentelor exogene ale coșului la inflația IPC. Pe termen scurt, șocul energetic afectează direct inflația totală și se transmite gradual și asupra CORE2 ajustat prin efecte indirecte. Pe termen mediu, raportul se inversează, dezinflația de bază, împreună cu normalizarea componentelor energetice, susținând revenirea inflației totale în intervalul țintei.

Cele mai recente date statistice publicate de INS, respectiv cele semnal pentru trimestrul II al anului 2026¹³⁵, indică o stagnare a PIB real dacă raportăm datele trimestru pe trimestru anterior (date ajustate sezonier). Dinamica negativă în ceea ce privește trimestrul curent raportat la trimestrul similar din anul precedent (-0,4%) se datorează unor efecte de bază și evoluției negative a unor sectoare – pornind de la ipoteza unei persistențe a dinamicii anterioare a sectoarelor și coroborând și cu evoluții recente, putem evidenția cel puțin comerțul și activitățile asociate, industria, tranzacțiile imobiliare și sectorul IT; în sens contrar putem anticipa¹³⁶ contribuția pozitivă, ce compensează parțial factorii enumerați anterior, a unor sectoare precum construcțiile, agricultura și activitățile asociate.

Aceste evoluții, precum și contribuția doar ușor pozitivă a exportului net la creșterea economică (evidențiate de datele de PIB detaliat publicate anterior de INS), sunt coroborate și de nivelul încă ridicat al deficitului contului curent al balanței de plăți (circa 14,2 mld. euro la 6 luni cumulat, în 2026). Mai mult, acest deficit s-a majorat ușor (+4,8% pentru sumele în euro în primele 6 luni cumulate ale anului curent față de perioada similară a anului trecut, când a fost de circa 13,6 mld. euro), fiind atât atenuat, cât și decalat temporal față de procesul de ajustare bugetară.

Această dinamică (creștere ușoară a deficitului contului curent al balanței de plăți) provine (i) în principal din mărirea deficitului veniturilor primare (acesta crește, în primele 6 luni cumulate din 2026 raportat la perioada similară din 2025, cu 22,1%), (ii) dar și, într-o mai mică măsură, dintr-un sold mai negativ provenit din comerțul cu bunuri (deficitul aferent crește cu 0,7%), la care se adaugă influențe inverse, dar de mai mică magnitudine, (iii) ale serviciilor – care înregistrează un surplus marginal mai mare (+0,9%) – și (iv) ale veniturilor secundare, care înregistrează un excedent de 0,2 mld. euro în acest an, față de un deficit de circa 0,06 mld. euro în perioada similară a anului trecut. Aceste evoluții ale PIB și ale balanței externe au loc în contextul unei contracții a salariului real în economie de 6,9% an pe an în mai 2026¹³⁷ și al pensiei reale în primul trimestru al anului de circa 11% an pe an¹³⁸, conjugate cu evoluții anticipate încă pozitive, dar în decelerare, în sectorul construcțiilor¹³⁹ – unul din cele două sectoare cu aport pozitiv la dinamica PIB real – reflectate de dinamica negativă a suprafețelor din autorizațiile aferente acestui domeniu¹⁴⁰ (dar și a numărului de autorizații), împreună cu tendințele activității economice¹⁴¹ (în principalele ramuri), la care se adaugă contracția din sectorul industrial¹⁴² și al comerțului cu

¹³⁵ Comunicat INS nr. 204/14 august 2026.

¹³⁶ Datele detaliate (provizoriu 1) pentru PIB (T2 2026) vor fi publicate de INS pe 7 septembrie 2026.

¹³⁷ Comunicat INS nr. 177/15 iulie 2026.

¹³⁸ Comunicat INS nr. 144/12 iunie 2026.

¹³⁹ Comunicat INS nr. 183/22 iulie 2026.

¹⁴⁰ Comunicat INS nr. 192/31 iulie 2026.

¹⁴¹ Stagnare în industrie și servicii, contracție în comerț și creștere în construcții (Comunicat INS nr. 190/28 iulie 2026).

¹⁴² Producția industrială se reduce cu 3,1% în primele 5 luni ale anului comparativ cu primele 5 luni ale anului 2025 (Comunicat INS nr. 179/17 iulie 2026), cifra de afaceri din industrie se reduce nominal cu 1,6% pe primele 5 luni comparativ cu perioada

amănuntul¹⁴³ (precum și evoluția slabă a cifrei de afaceri din comerțul cu ridicata¹⁴⁴ – creștere nominală de doar 1,2% în primele 5 luni din 2026 față de cele similare ale anului trecut).

În opinia – din martie 2026 – emisă asupra Legii bugetului de stat pe anul 2026, Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026 și Strategiei fiscal-bugetare pentru perioada 2026-2028, CF considera că: „În aceste condiții, revizuirea realizată de CNSP între prognoza de toamnă 2025 (din luna decembrie 2025) și cea de vară 2025 (din 5 septembrie 2025), ce anticipează reducerea creșterii economice din anul curent la 1% (de la 1,2% anterior) apar ca fiind în concordanță cu evoluțiile economice recente interne, revizuirile anterioare de serii istorice, tendințele raportate în principal de INS, precum și cu amploarea și întinderea ajustării bugetare (care s-a reflectat inclusiv într-un deficit *cash*/în metodologie națională mai redus pentru 2025 în raport cu ținta revizuită). Totuși, ar putea să fie necesar ca variabilele macroeconomice să fie revizuite la valori chiar mai defavorabile, în special dacă prețurile materiilor prime (petrol și derivate, gaze naturale, energie electrică etc.) continuă să crească, iar sentimentul față de risc să se deterioreze (fapt reflectat și de dobânzile/randamentele de pe piețele naționale și internaționale de capital) – totul pe fondul războiului din Orientul Mijlociu, în special în cazul în care durata acestuia va fi extinsă.”

„În privința structurii creșterii economice, proiectată de CNSP, care fundamentează bugetul pe anul 2026, de 1% în termeni reali – care este la fel de importantă în privința impactului fiscal ca și nivelul acesteia –, putem observa continuarea tendințelor curente, care plasează centrul de greutate al creșterii economice în aria investițiilor (formării brute de capital fix) și exportului net, cu un aport negativ pe termen scurt al consumului public și privat – evoluție compatibilă cu continuarea procesului de ajustare bugetară din anul în curs. Nivelul creșterii economice și structura acesteia sunt, în linii mari, compatibile și cu prognozele realizate de alte instituții naționale și internaționale.

Pentru ultimii doi ani ce fundamentează SFB 2026-2028, CNSP anticipează accelerarea creșterii economice la +2,2% în 2027 și, apoi, la +2,4% în 2028, valori totuși inferioare probabil creșterii potențiale aferente economiei românești, care se află, posibil, în intervalul 2,5-3,5%. Această dinamică reflectă, pe de o parte, procesul de ajustare, de reechilibrare a economiei românești și persistența în timp a acestor efecte, iar, pe de altă parte, revenirea către un nivel potențial aflat la un palier superior. Este important de observat că o creștere economică susținută mai mult de investiții și consum din oferta locală este deosebit de importantă pentru a face ajustarea bugetară mai suportabilă, la efectele ajustării deficitului structural putându-se adăuga, în acest caz, și venituri fiscale mai mari.”

În privința PIB real și a deflatorilor, opinia CF din martie 2026 afirma: „În privința nivelurilor proiectate pentru creșterea economică reală, pe tot orizontul de proiecție, efectul cumulat poate fi considerat a fi într-un interval plauzibil și probabil de evoluție, dacă avem în vedere factorii expuși anterior și materializarea combinată a riscurilor menționate (atât a unora pozitive, cât și a unei părți din cele

similară din 2025 (Comunicat INS nr. 181/22 iulie 2026), prețurile producției industriale sporesc cu 12,7% an-pe-an în iunie 2026 (Comunicat INS nr. 195/4 august 2026), iar comenzile noi din industria prelucrătoare scad nominal, în primele 5 luni cumulat față de perioada similară a anului trecut, cu 3,6% (Comunicat INS nr. 182/22 iulie 2026).

¹⁴³ Comunicat INS nr. 171/06 iulie 2026.

¹⁴⁴ Comunicat INS nr. 187/24 iulie 2026.

negative). Din aceste motive, CF apreciază că prognoza PIB real pentru intervalul 2026-2028 este realistă, chiar ușor prudentă la începutul intervalului de proiecție, compensată parțial în ultimii 2 ani aferenți strategiei fiscal-bugetare. Totuși, această traiectorie depinde și de ne-materializarea riscurilor externe menționate, acestea putând, în unele cazuri, să schimbe semnificativ traiectoria economiei mondiale și, implicit, a celei românești.

În proiecția ultimă a CNSP, mărimea deflatorului PIB, de 7,5% în 2025 (punctul de pornire al prognozei), poate fi considerată relativ prudentă – datele publicate recent de INS, pe 6 martie 2026, arătând un deflator, pentru anul anterior, de 7,9%. Este de notat că rata inflației IPC, publicată de INS pentru decembrie 2025, a fost de 7,3% (medie anuală; deflatorul PIB fiind mai aproape de valorile medii ale inflației și nu de cele de final de perioadă – de 9,7%). Această caracteristică a prognozei deflatorului PIB se regăsește și la nivelul anului 2026, nivelul anticipat, de +6,1% pentru variația acestuia, apărând a fi, de asemenea, prudent. Și pentru anii de la finalul orizontului de proiecție (2027 și 2028) CNSP anticipează valori ale deflatorului de +4,5% și, respectiv, +4%, și ele aflate, foarte probabil, într-o zonă centrală a unui interval de proiecție plauzibil (fapt demonstrat și de comparația cu proiecții recente ale unor instituții interne și internaționale)."

Concluzia acestei opinii era, în privința prognozei macroeconomice a CNSP pe intervalul 2026-2028: „Coroborând evoluția creșterii reale cu cea a deflatorilor PIB putem conchide că dinamica PIB nominal are un grad ridicat de plauzibilitate – având în vedere toate informațiile economice disponibile la momentul actual. Totuși, aprecierile privind acest scenariu de bază al evoluției economiei românești nu aveau cum să ia în considerare materializarea unor șocuri (cu magnitudine și persistență necunoscute) în privința piețelor materiilor prime (în special energetice) și piețelor financiare. O majorare mult mai accentuată și persistentă a prețurilor pe aceste piețe, posibil simultană cu o sporire semnificativă a primelor de risc pe piețele de financiare și, implicit, a dobânzilor ar duce la coordonate diferite (defavorabile) în privința evoluțiilor macroeconomice.”

VII.2. Cadrul fiscal-bugetar

Execuția bugetară a anului 2025 a înregistrat un deficit al BGC de 7,62% din PIB (conform metodologiei *cash*), respectiv de 7,9% din PIB (conform metodologiei ESA 2010), consemnând o reducere importantă a deficitului față de anul precedent atât în termeni *cash* (circa -1 pp din PIB), cât și în termeni ESA 2010 (-1,4 pp din PIB). Ajustarea a fost realizată pe fondul adoptării unor multiple măsuri de consolidare bugetară, atât pe partea de cheltuieli, cât și pe partea de venituri.

În contextul continuării procesului de consolidare, bugetul inițial pe anul 2026 a avut în vedere o țintă de deficit *cash* de 6,25% din PIB, reprezentând o diminuare cu circa 1,4 pp din PIB față de nivelul înregistrat în anul precedent, în termeni ESA 2010 ținta de deficit fiind de 6% din PIB. Reducerea deficitului *cash* este planificată pe seama majorării veniturilor bugetare cu 1,3 pp din PIB și a diminuării cheltuielilor bugetare cu 0,1 pp din PIB. Însă, eliminând impactul agregatelor de fonduri europene, celelalte categorii de venituri sunt planificate să se majoreze cu 0,46 pp din PIB, iar restul categoriilor de cheltuieli este diminuat în planificare cu 1,44 pp din PIB. Astfel, corecția bugetară din anul 2026 este

planificată a se realiza preponderent pe partea de cheltuieli. În opinia sa cu privire la proiectul de buget pe anul 2026 și la strategia fiscal-bugetară pe termen mediu, CF a notat următoarele aspecte principale:

- Bugetul pentru 2026 a fost adoptat cu întârziere, exprimând nu numai dificultăți în funcționarea unei coaliții largi, dar și decizii complicate privind consolidarea bugetară într-un context social și economic tensionat.
- Lipsa unui program de asanare a finanțelor publice a pus România într-o situație extremă în prima parte a anului 2025, când se profila spectrul unei retrogradări a *ratingului* suveran.
- Creșterea de taxe și impozite, deși dureroasă pentru cetățeni, a fost necesară. Numai o tăiere de cheltuieli nu făcea posibilă atingerea țintei de deficit.
- Deși deficitul s-a diminuat în 2025 și este proiectat să se ajusteze către 6,25% din PIB în 2026, continuarea procesului de consolidare bugetară este obligatorie pentru a ține sub control datoria publică, care ar depăși 80% din PIB în 2034, într-un scenariu *no-policy change*.
- Deficitele gemene ridicate, în contextul unei structuri a finanțării defavorabile, constituie o vulnerabilitate majoră, accentuând riscul unui *sudden-stop* (întrerupere bruscă a finanțării) și constituind, în sine, un motiv al necesității consolidării bugetare.
- Pentru o consolidare durabilă și crearea de spațiu fiscal, este necesară o colectare mult mai eficientă a taxelor și impozitelor, cu reducerea substanțială a *gap*-ului la TVA și la impozitul pe profit (ANAF având un rol esențial), și controlul cheltuielilor bugetare în raport cu dinamica PIB-ului nominal.
- Prognoza macroeconomică utilizată pentru proiectul de buget și de strategie fiscal-bugetară este realistă, fiind însă de remarcat necesitatea unui plus de prudență în privința traiectoriei dobânzilor efective ale titlurilor de stat și a dinamicii anvelopei salariale pe termen mediu.
- Realismul proiecției poate fi erodat de evoluția conflictului din Orientul Mijlociu. Acesta poate avea consecințe severe pentru economiile europene, inclusiv cea a României, pe filiera unui nou șoc energetic, dar deficitul bugetar ar putea să rămână totuși în preajma celui programat, dacă efectul inflației mai înalte asupra PIB-ului nominal va compensa o dinamică economică mai slabă.
- Analiza prognozei MF cu privire la veniturile bugetare din anul 2026 pare să indice o valoare realizabilă, dar învăluită de incertitudini și riscuri, a țintei agregate de venituri. Există incertitudini și cu privire la realizarea deplină a proiectelor din PNRR. Incapacitatea de a absorbi integral aceste sume nu doar că ar priva economia de un motor de creștere, dar poate conduce la o majorare neprevăzută a deficitului bugetar, punând în pericol traiectoria de consolidare bugetară.
- CF aprecia că existau premise pentru încadrarea în plafoanele stabilite pentru cheltuielile BGC, însă bugetul este construit în ipoteza unui control strict al acestora, experiența anilor anteriori demonstrând cât de dificil este un asemenea demers. Astfel, există riscuri privind încadrarea în nivelurile proiectate, mai ales la dobânzi, bunuri și servicii și asistență socială.
- Pe baza unei abordări prudente a prognozării veniturilor și cheltuielilor, CF aprecia construcția bugetară pentru anul 2026 compatibilă cu un deficit *cash* situat în preajma valorii de 6,25% din PIB, fără a avea în vedere posibile efecte severe ale războiului din Orientul Mijlociu, cât și eventuale măsuri corelate cu acestea. Plauzibilitatea proiecției veniturilor și cheltuielilor

bugetare este strâns legată de evoluția cadrului macroeconomic, amplificarea tensiunilor globale ridicând riscuri suplimentare.

- Pentru perioada 2027-2029, reducerea deficitului este planificată preponderent pe latura cheltuielilor, veniturile fiscale fiind proiectate să se majoreze cu doar 0,5 pp din PIB. În absența unei susțineri a procesului de consolidare și pe latura veniturilor, ajustarea bazată predominant pe reducerea cheltuielilor ridică semne de întrebare, balanța riscurilor fiind înclinată către posibilitatea înregistrării unor deficite mai mari decât cele prognozate. O ameliorare considerabilă a colectării veniturilor fiscale ar ajuta mult atingerea țintelor de deficit bugetar în anii ce vin.

În ceea ce privește modificările de politică fiscală, au fost adoptate numeroase măsuri care urmăresc creșterea veniturilor și limitarea cheltuielilor bugetare în anul 2026. Pe partea de venituri, Legea nr. 141/2025 a introdus majorarea cotelor de TVA și a accizelor, extinderea bazei de impozitare pentru CASS, suprataxarea instituțiilor de credit, creșterea taxării jocurilor de noroc și majorarea impozitului pe dividende. Legea nr. 239/2025 a vizat creșterea bazei impozabile pentru impozitul pe proprietate și eliminarea unor scutiri (ulterior, OUG nr. 9/2026 a reintrodus scutiri pentru persoanele cu dizabilități și pentru clădirile vechi), majorarea impozitului pe mijloacele de transport, introducerea unei taxe logistice pentru coletele din afara UE și creșterea plafonului de calcul al CASS pentru activitățile independente. OUG nr. 89/2025 a revizuit regimul microîntreprinderilor (cotă unică de 1% și plafon de 100.000 euro) și a redus suma neimpozabilă din salariul minim de la 300 la 200 lei, de la 1 iulie 2026. Pe de altă parte, o serie de măsuri incluse în OUG nr. 89/2025 (diminuarea impozitului minim pe cifra de afaceri) și în OUG nr. 8/2026 (bonificație de 3% din impozitul aferent anului fiscal 2025, credit fiscal pentru cercetare-dezvoltare, deduceri pentru companiile care se listează la bursă, amortizare super-accelerată și deduceri, în limita a 400 euro/an, pentru sumele investite de salariați și persoanele cu activități independente în acțiuni, obligațiuni sau ETF-uri) au ca efect diminuarea veniturilor bugetare.

Pe partea de cheltuieli, Legea nr. 141/2025 a introdus un set amplu de măsuri care vizau ținerea sub control a acestora: înghețarea cuantumului brut al salariilor, soldelor și indemnizațiilor personalului plătit din fonduri publice la nivelul lunii decembrie 2025; reducerea plafonului salarial pentru voucherele de vacanță și indemnizația de hrană; diminuarea cheltuielilor de personal din învățământ; plata în tranșe a sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești în favoarea personalului bugetar, devenite executorii în 2026; menținerea pensiilor din sistemul public și a celor speciale la nivelul lunii decembrie 2025; înghețarea indemnizațiilor sociale și a alocațiilor de stat pentru copii; revizuirea modului de calcul al indemnizațiilor de concediu și limitarea cheltuielilor aferente asigurărilor de sănătate. La acestea se adaugă reguli mai stricte de control al cheltuielilor în întreprinderile publice (OUG nr. 89/2025), reducerea numărului de posturi din administrația locală, diminuarea cu 10% a cheltuielilor de personal din administrația centrală (cu excepții pentru educație, cultură, sănătate, apărare, ordine publică și securitate națională), reducerea cu circa 50% a sporului de doctorat (OUG nr. 7/2026), neplata primei zile de concediu medical (OUG nr. 91/2025). În schimb, măsuri de creștere a cheltuielilor publice sunt incluse în OUG nr. 8/2026 și prevăd transferuri către Banca de Investiții și Dezvoltare și Exim Banca Românească, precum și scheme de ajutor de stat.

Execuția bugetară pe primele 7 luni ale anului 2026 a consemnat un nivel al deficitului *cash* de circa 48 mld. lei (2,34% din PIB), cu circa 1,7 pp din PIB mai mic decât deficitul înregistrat în perioada similară a anului 2025. Diminuarea deficitului ca pondere în PIB a fost susținută mai ales de reducerea cheltuielilor (-1,22 pp din PIB), în timp ce creșterea veniturilor a contribuit cu 0,48 pp din PIB.

Veniturile bugetare s-au majorat față de perioada similară a anului 2025 cu 11,2% (+0,48 pp din PIB), ritm ușor mai mare decât cel consemnat la 6 luni (+10,3%) și apropiat de ritmul de creștere anticipat în bugetul inițial (+11,1%). Evoluția a fost susținută de dinamica veniturilor fiscale (+0,62 pp din PIB) și, într-o măsură mai redusă, de cea a fondurilor europene (+0,3 pp din PIB). În sens contrar au acționat contribuțiile de asigurări (-0,11 pp din PIB) și veniturile nefiscale (-0,32 pp din PIB). Față de primele 7 luni ale anului precedent, creșterea veniturilor fiscale a fost susținută mai ales de încasările din TVA (+26,5% și +0,61 pp din PIB) și într-o măsură mai redusă de cele din impozite și taxe pe proprietate (+29,8% și +0,09 pp din PIB). Aceste efecte au fost parțial contrabalansate de evoluția nefavorabilă a altor impozite pe venit, profit și câștiguri din capital (-17,5% și -0,04 pp din PIB) și a accizelor (+6,4% și -0,03 pp din PIB).

Cheltuielile bugetare au crescut cu numai 2,9% (-1,22 pp din PIB), sub ritmul de creștere anticipat în bugetul inițial (+6,9%). La nivelul categoriilor mai importante de cheltuieli s-au înregistrat următoarele evoluții față de perioada similară a anului precedent: personal (-4,1% și -0,61 pp din PIB), bunuri și servicii (+11,2% și +0,07 pp din PIB), dobânzi (+26,5% și +0,28 pp din PIB), asistență socială (-0,6% și -0,66 pp din PIB) și cheltuieli de capital (-17,2% și -0,4 pp din PIB).

Ajustarea deficitului bugetar față de primele 7 luni ale anului precedent a continuat să fie susținută de controlul strict al cheltuielilor cu asistența socială și cu personalul (efect de -1,27 pp din PIB cumulat pe cele două categorii), precum și de nivelul redus al investițiilor finanțate din fonduri naționale. Însă, după un start lent al cheltuielilor de capital (medie lunară de 2,3 mld. lei în perioada ianuarie-aprilie), acestea au accelerat semnificativ ulterior (medie lunară de 5,8 mld. lei în perioada mai-iulie). Totodată, ritmul de creștere al cheltuielilor cu dobânzile (+26,5%) a accelerat puternic în luna iulie, depășind ritmul anticipat în bugetul inițial (+20,4%), și reflectă presiunile exercitate de costul datoriei publice asupra deficitului bugetar. Nu în ultimul rând, ritmul de creștere al cheltuielilor cu bunuri și servicii se află pe o traiectorie ascendentă aproape neîntreruptă de la începutul anului, iar din luna martie a depășit ritmul de creștere anticipat în bugetul inițial (+4,7%).

Execuția pe primele 7 luni ale anului confirmă tendința de reducere a deficitului, observată și în lunile anterioare, și creează premisele încadrării în ținta stabilită pentru 2026. Evaluarea este în linie cu cele mai recente prognoze externe: CE¹⁴⁵ estima, în mai 2026, un deficit ESA de 6,2% din PIB, iar evaluările ulterioare ale agențiilor de *rating*, care au avut în vedere și ultimele date privind execuția bugetară, plasează deficitul ESA la 5,9% din PIB (Fitch¹⁴⁶), respectiv 5,8% din PIB (Moody's¹⁴⁷). Ambele agenții au confirmat menținerea *ratingului* suveran al României pe ultima treaptă din categoria *investment grade*,

¹⁴⁵ https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-economies/romania/economic-forecast-romania_en, mai 2026.

¹⁴⁶ <https://www.fitchratings.com/research/sovereigns/fitch-affirms-romania-at-bbb-outlook-negative-31-07-2026>

¹⁴⁷ <https://ratings.moody.com/ratings-news/470687>

dar au păstrat perspectiva negativă, invocând incertitudinea politică și riscuri privind continuarea procesului de consolidare în anii următori.

Riscurile referitoare la consolidarea bugetară se pot manifesta atât pe termen scurt, dar și pe un orizont mai îndelungat. Pe termen scurt, deși execuția bugetară relevă evoluții favorabile, ritmul ajustării s-ar putea tempera în ultima parte a anului ca urmare a: (i) unei dinamici mai alerte a cheltuielilor de capital finanțate din fonduri naționale; (ii) menținerii unei dinamici peste ținta inițială a cheltuielilor cu bunuri și servicii și a celor cu dobânzile; (iii) evoluției sub așteptări a contribuțiilor de asigurări și a veniturilor nefiscale, dar și a unor categorii de venituri fiscale; (iv) temperării ritmului de creștere a veniturilor din TVA în ultimele patru luni ale anului, odată cu dispariția efectului de bază asociat majorării cotelor.

În condițiile finalizării PNRR în august 2026, un risc important cu potențiale consecințe pe termen scurt și mediu este reprezentat de neîndeplinirea unor jaloane și ținte, ceea ce conduce la diminuarea fondurilor rambursate României. În acest sens, pierderile aferente componentei de granturi a PNRR pot influența nefavorabil soldul bugetar în măsura în care finanțarea pierdută este înlocuită din surse naționale, în timp ce sumele aferente componentei de împrumuturi a PNRR apar în execuția bugetară numai pe partea de cheltuieli. Trebuie precizat că abia la finele acestui an, în funcție de evaluarea CE privind modul de îndeplinire a jaloanelor și țăintelor aferente Cererilor de plată nr. 5 și nr. 6, poate fi cunoscut cuantumul exact al rambursărilor către România, care să permită calcularea ratelor efective de absorbție a fondurilor PNRR, atât pe componenta de granturi, cât și pe cea de împrumuturi.

Continuarea procesului de consolidare bugetară pe termen mediu poate fi afectată și de materializarea altor riscuri precum: instituirea de obligații de plată a unor drepturi salariale pentru anumite categorii de bugetari, stabilite prin hotărâri judecătorești; posibilitatea unei revizui negative a *ratingului* suveran; menținerea și/sau accentuarea tensiunilor geopolitice și a conflictelor militare, în strânsă legătură și cu angajamentul României de a majora cheltuielile de apărare, inclusiv prin accesarea împrumuturilor SAFE; sporirea presiunilor demografice asupra cheltuielilor cu asistența socială.

Suplimentar acestor riscuri, persistă un nivel înalt de incertitudine și instabilitate politică pe plan intern, ce poate avea consecințe nefavorabile asupra angajamentului de a reduce deficitul bugetar în anii 2027 și 2028, mai ales că apropierea alegerilor ar putea amplifica presiunile pentru relaxare fiscală. Continuarea consolidării bugetare este indispensabilă pentru menținerea stabilității macroeconomice și a *ratingului* suveran al României, precum și pentru aducerea datoriei publice pe o traiectorie descendentă sustenabilă. Prin urmare, coordonatele pe care va fi construit bugetul pe anul 2027 și strategia fiscal-bugetară pe termen mediu vor da un semnal important privind direcția procesului de consolidare în anii următori.

Bibliografie

Agerpres. 2026. România a depus oficial, vineri seara, cererea de plată nr. 5 din PNRR, <https://agerpres.ro/economic/2026/08/15/pislaru-romania-a-depus-oficial-vineri-seara-cererea-de-plata-nr-5-din-pnrr--1585170>

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. 2026a. Regional Economic Prospects. Resilient growth amid continued trade tensions, februarie 2026, <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/office-of-the-chief-economist.html#customtab-6301568741-item-1af860d69f-tab>

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. 2026b. Regional Economic Prospects. Strai(gh)t talk, iunie 2026, <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/office-of-the-chief-economist.html#customtab-6301568741-item-1af860d69f-tab>

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. 2025a. Regional Economic Prospects. Weaker momentum amid fragmenting trade and investment, februarie 2025, <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/office-of-the-chief-economist.html#customtab-6301568741-item-1af860d69f-tab>

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. 2025b. Regional Economic Prospects. Uncertain times, mai 2025, <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/office-of-the-chief-economist.html#customtab-6301568741-item-1af860d69f-tab>

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. 2025c. Regional Economic Prospects. Under pressure, septembrie 2025, <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/office-of-the-chief-economist.html#customtab-6301568741-item-1af860d69f-tab>

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. 2024a. Regional Economic Prospects. Taming inflation, mai 2024, <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/office-of-the-chief-economist.html#customtab-6301568741-item-1af860d69f-tab>

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. 2024b. Regional Economic Prospects. Along the adjustment path, septembrie 2024, <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/office-of-the-chief-economist.html#customtab-6301568741-item-1af860d69f-tab>

Banca Națională a României. 2026a. Raport asupra inflației, februarie, Anul XXII, nr. 83, București, <https://www.bnr.ro/12051-rapoarte-asupra-inflatiei>

Banca Națională a României. 2026b. Raport asupra inflației, mai, Anul XXII, nr. 84, București, <https://www.bnr.ro/12051-rapoarte-asupra-inflatiei>

Banca Națională a României. 2026c. Raport asupra inflației, august, Anul XXII, nr. 85, București, <https://www.bnr.ro/12051-rapoarte-asupra-inflatiei>

Banca Națională a României. 2026d. Raport asupra stabilității financiare, iunie, Anul XI (XXI), nr. 20 (30), București, <https://www.bnr.ro/12050-rapoarte-asupra-stabilitatii-financiare>

Banca Națională a României. 2025a. Raport asupra inflației, mai, Anul XXI, nr. 80, București, <https://www.bnr.ro/12051-rapoarte-asupra-inflatiei>

Banca Națională a României. 2025b. Raport asupra inflației, august, Anul XXI, nr. 81, București, <https://www.bnr.ro/12051-rapoarte-asupra-inflatiei>

Banca Națională a României. 2025c. Raport asupra inflației, noiembrie, Anul XXI, nr. 82, București, <https://www.bnr.ro/12051-rapoarte-asupra-inflatiei>

Banca Națională a României. 2025d. Raport asupra stabilității financiare, decembrie, Anul X (XX), nr. 19 (29), București, <https://www.bnr.ro/12050-rapoarte-asupra-stabilitatii-financiare>

Cafiso, G. 2012. A guide to public debt equations, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1975710

Comisia Europeană. 2026a. European Economic Forecast, Spring 2026, Bruxelles, mai, https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts_en

Comisia Europeană. 2026b. Convergence Report 2026. Institutional Papers 343, https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/convergence-report-2026_en

Comisia Europeană. 2026c. DESI 2026 methodological note, iunie, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-decade-2026-desi-methodological-note>

Comisia Europeană. 2026d. Commission disburses €2.25 billion to Romania under NextGenerationEU, Daily News, iunie, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/mex_26_1431/MEX_26_1431_EN.pdf

Comisia Europeană. 2026e. Council recommendation on the economic, social, employment, structural and budgetary policies of Romania, Brussels, 3.6.2026, COM(2026) 223 final, https://reforms-investments.ec.europa.eu/document/download/a775d86f-b31d-430b-abd1-990650f44be4_en?filename=RO-COM_2026_223_1_EN_ACT_part1_v5.pdf

Comisia Europeană. 2026f. Data underpinning the calculation of net expenditure, including data on defence. 24th EUNIFI meeting

Comisia Europeană. 2026g. 2026 State of the Digital Decade package (Raportul DESI pentru anul 2025), <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/2026-state-digital-decade-package>

Comisia Europeană. 2026h. Romania's performance towards the Digital Decade targets and objectives. Digital Decade KPIs, https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts/country-profile?country=RO&period=desi_2026&filter=dd_kpi

Comisia Europeană. 2026i. Digital Decade DESI visualisation tool DESI 2026_ Country Profiles Romania 2026, https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts/country-profile?country=RO&period=desi_2026

Comisia Europeană. 2026j. The Special Eurobarometer on the Digital Decade 2026, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3682>

Comisia Europeană. 2026k. Proposal for amending the Implementing Decision of 29 October 2021 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for Romania {SWD(2026) 229 final}, COM(2026) 378 final 2026/0207, Brussels, 13.7.2026. https://reforms-investments.ec.europa.eu/document/download/a125f84c-380b-4429-a6c1-6b318526e1fc_en?filename=COM_2026_378_1_EN_ACT_part1_v3.pdf

Comisia Europeană. 2025a. Debt Sustainability Monitor 2024, Institutional Paper 306, Bruxelles, martie, https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2024_en

Comisia Europeană. 2025b. European Economic Forecast, Spring 2025, Bruxelles, mai, https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts_en

Comisia Europeană. 2025c. 2025 Country Report – Romania, iunie 2025, https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2025-european-semester-country-reports_en

Comisia Europeană. 2025d. EU strengthens cooperation on migration and border management with Bosnia and Herzegovina, iunie, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_25_1474

Comisia Europeană. 2025e. European Economic Forecast, Autumn 2025, Bruxelles, noiembrie, https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts_en

Comisia Europeană. 2025f. VAT gap in Europe – Report 2025, Publications Office of the European Union, <https://data.europa.eu/doi/10.2778/7868422>

Comisia Europeană. 2025g. A European approach to measuring losses in corporate tax revenues – Final report, Publications Office of the European Union, <https://data.europa.eu/doi/10.2778/0541549>

Comisia Europeană. 2025h. Mind the Gap Report Challenges and opportunities for tax compliance and tax expenditure in the EU – Romania, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-16801-2025-ADD-23/en/pdf>

Comisia Europeană. 2025i. Syntesia, Poniowski, G., Bonch-Osmolovsky, M., Śmietanka, A. et al. VAT gap in Europe – Report 2025, decembrie, https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation/vat/fight-against-vat-fraud/vat-gap_en#vat-gap-in-europe--report-2025

Comisia Europeană. 2024a. European Economic Forecast, Winter 2024, Bruxelles, februarie, https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts_en

Comisia Europeană. 2024b. Debt Sustainability Monitor 2023, Institutional Paper 271, Bruxelles, martie, https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en

Comisia Europeană. 2024c. 2024 Ageing Report, Economic & Budgetary Projections for the EU Member States (2022-2070), aprilie 2024, https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/971dd209-41c2-425d-94f8-e3c3c3459af9_en?filename=ip279_en.pdf

Comisia Europeană. 2024d. European Economic Forecast, Spring 2024, Bruxelles, mai, https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts_en

Comisia Europeană. 2024e. How Have Spending Reviews Recently Evolved Through EU Initiatives?, Discussion Paper 200, Bruxelles, mai, https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/0b318e96-3fd0-4d63-b3bc-e1d9fad0aeba_en?filename=dp200_en_1.pdf

Comisia Europeană. 2024f. European Economic Forecast, Autumn 2024, Bruxelles, noiembrie, https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts_en

Comisia Europeană. 2024g. Ageing Report: Economic & budgetary projections for the EU Member States (2022-2070), Institutional Paper 279, https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en

Comisia Europeană. 2024h. Commission endorses preliminary assessment of Romania's third payment request under the Recovery and Resilience Facility, octombrie, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_24_5242

Comisia Europeană. 2023. Recovery and Resilience Facility: Two years on A unique instrument at the heart of the EU's green and digital transformation, Brussels, 21.2.2023 COM(2023) 99 final, https://commission.europa.eu/system/files/2023-02/COM_2023_99_1_EN.pdf

Comisia Europeană. 2014. Public Spending Reviews: Design, Conduct, Implementation, Economic Papers 525, Bruxelles, iulie, https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2014/pdf/ecp525_en.pdf

Comisia Națională de Strategie și Prognoză. 2026. Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2025-2028, Prognoza de primăvară, mai, https://cnp.ro/wp-content/uploads/2026/05/Prognoza-Primavara-2026-2029_mai-2026.pdf

Comisia Națională de Strategie și Prognoză. 2025a. Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2025-2028, Prognoza de primăvară, mai, https://cnp.ro/wp-content/uploads/2025/05/Prognoza-Primavara-2025-2028_14-mai-2025.pdf

Comisia Națională de Strategie și Prognoză. 2025b. Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2025-2028, Prognoza de vară, septembrie, https://cnp.ro/wp-content/uploads/2025/09/Prognoza-Vara-2025-2028_5-sept-2025.pdf

Comisia Națională de Strategie și Prognoză. 2025c. Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2025-2028, Prognoza de toamnă, decembrie, <https://cnp.ro/wp-content/uploads/2025/12/Prognoza-2024-2029-varianta-de-toamna-2025.pdf>

Comisia Națională de Strategie și Prognoză. 2024a. Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2023-2027, Prognoza de iarnă, februarie, <https://cnp.ro/wp-content/uploads/2024/02/Prognoza-de-IARNA-2023-2027.pdf>

Comisia Națională de Strategie și Prognoză. 2024b. Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2024-2027, Prognoza de primăvară, aprilie, <https://cnp.ro/wp-content/uploads/2024/04/Prognoza-de-PRIMAVARA-2024-2027.pdf>

Comisia Națională de Strategie și Prognoză. 2024c. Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2024-2027, Prognoza de vară, septembrie, <https://cnp.ro/wp-content/uploads/2024/09/Prognoza-2024-2028-varianta-de-vara-2024.pdf>

Comisia Națională de Strategie și Prognoză. 2024d. Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2024-2028, Prognoza de toamnă, decembrie, <https://cnp.ro/wp-content/uploads/2024/12/Prognoza-de-TOAMNA-2024-2028.pdf>

Consiliul Fiscal. 2026a. Opinia Consiliului Fiscal privind Legea bugetului de stat pe anul 2026, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026 și Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2026-2028, februarie, <https://consiliulfiscal.ro/CF%20-%20Opinie%20-%202026.pdf>

Consiliul Fiscal. 2026b. Analiza performanței economico-financiare a companiilor de stat din România în anul 2024, iulie, <https://consiliulfiscal.ro/Analiza%20SOE%20-%20RO.pdf>

Consiliul Fiscal. 2025a. Opinia Consiliului Fiscal privind Legea bugetului de stat pe anul 2025, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2025 și Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2025-2027, februarie, <https://consiliulfiscal.ro/CF%20-%20Opinie%20finala%20-%20Buget%202025%20-%20FINAL.pdf>

Consiliul Fiscal. 2025b. Opinia Consiliului Fiscal cu privire la proiectul de Lege privind unele măsuri fiscal-bugetare, iulie, https://consiliulfiscal.ro/CF%20-%20RO%20-%20Opinie_proiect_lege_m%C4%83suri_fiscal_bugetare%20-%20FINAL.pdf

Consiliul Fiscal. 2025c. Raport Anual 2024, septembrie, https://consiliulfiscal.ro/CF_RA_2024.pdf

Consiliul Fiscal. 2025d. Opinia Consiliului Fiscal cu privire la proiectul primei rectificări a bugetului general consolidat pe anul 2025, septembrie, https://consiliulfiscal.ro/CF_Opinie_R1.pdf

Consiliul Fiscal. 2025e. Opinia preliminară a Consiliului Fiscal cu privire la proiectul celei de-a doua rectificări a bugetului general consolidat pe anul 2025, noiembrie, <https://consiliulfiscal.ro/Opinia%20preliminar%C4%83%20a%20CF%20R2.pdf>

Consiliul Uniunii Europene. 2025a. Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al României (C/2025/647), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202500647

Consiliul Uniunii Europene. 2025b. Council recommendation with a view to bringing an end to the situation of an excessive deficit in Romania, https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/00e29702-df66-4e58-a35d-86e5c6680df9_en?filename=ecofin_5038_ro.pdf

Consiliul Uniunii Europene. 2025c. Council recommendation with a view to bringing an end to the situation of an excessive deficit in Romania, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10349-2025-INIT/en/pdf>

Consiliul Uniunii Europene. 2025d. Council implementing decision amending the Implementing Decision of 29 October 2021 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for Romania, noiembrie, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14452-2025-INIT/en/pdf>

Darvas, Z., L. Welslau and J. Zettelmeyer. 2023. A quantitative evaluation of the European Commission's fiscal governance proposal, Working Paper 16/2023, Bruegel.

Escolano, J. 2010. A Practical Guide to Public Debt Dynamics, Fiscal Sustainability, and Cyclical Adjustment of Budgetary Aggregates, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/tnm/2010/tnm1002.pdf>

Fondul Monetar Internațional. 2026a. World Economic Outlook – Global Economy: Steady amid Divergent Forces, ianuarie, <https://www.imf.org/en/publications/weo/issues/2026/01/19/world-economic-outlook-update-january-2026>

Fondul Monetar Internațional. 2026b. World Economic Outlook – Global Economy in the Shadow of War, aprilie, <https://www.imf.org/-/media/files/publications/weo/2026/april/english/text.pdf>

Fondul Monetar Internațional. 2026c. World Economic Outlook – Global Economy in Crosscurrents of War and Technology, iulie, <https://www.imf.org/en/publications/weo/issues/2026/07/08/world-economic-outlook-update-july-2026>

Fondul Monetar Internațional. 2025a. World Economic Outlook – A Critical Juncture amid Policy Shifts, aprilie, <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2025/04/22/world-economic-outlook-april-2025>

Fondul Monetar Internațional. 2025b. World Economic Outlook – Global Economy in Flux, Prospects Remain Dim, octombrie, <https://www.imf.org/-/media/files/publications/weo/2025/october/english/text.pdf>

Fondul Monetar Internațional. 2024a. World Economic Outlook – Steady but slow: resilience amid divergence, aprilie, <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/04/16/world-economic-outlook-april-2024>

Fondul Monetar Internațional. 2024b. World Economic Outlook – Policy Pivot, Rising Threats, octombrie, <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/10/22/world-economic-outlook-october-2024>

Guvernul României. 2026a. Informație de presă privind actele normative adoptate în ședința Guvernului României din 16 iulie 2026, <https://gov.ro/ro/guvernul/sedinte-guvern/informatie-de-presa-privind-actele-normative-adoptate-in-sedinta-guvernului-romaniei-din-16-iulie-2026>

Guvernul României. 2026b. Notă privind stadiul îndeplinirii țințelor și jaloanelor din cadrul Cererii de Plată nr. 5 la data de 13 august 2026, <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2026/08/NOTA-6.pdf>

Institutul Național de Statistică. 2026a. Comunicat INS nr. 144/12 iunie 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/pensii_tr1r2026.pdf

Institutul Național de Statistică. 2026b. Comunicat INS nr. 171/06 iulie 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/com_amanunt_05r26.pdf

Institutul Național de Statistică. 2026c. Comunicat INS nr. 177/15 iulie 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/cs05r26.pdf

Institutul Național de Statistică. 2026d. Comunicat INS nr. 179/17 iulie 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/ipi05r26.pdf

Institutul Național de Statistică. 2026e. Comunicat INS nr. 181/22 iulie 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/ica05r26.pdf

Institutul Național de Statistică. 2026f. Comunicat INS nr. 182/22 iulie 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/ivci05r26.pdf

Institutul Național de Statistică. 2026g. Comunicat INS nr. 183/22 iulie 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/indici_constr05r26.pdf

Institutul Național de Statistică. 2026h. Comunicat INS nr. 187/24 iulie 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/comert_ridicata05r26.pdf

Institutul Național de Statistică. 2026i. Comunicat INS nr. 190/28 iulie 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/tea_iulie_r26_0.pdf

Institutul Național de Statistică. 2026j. Comunicat INS nr. 192/31 iulie 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/autoriz06r26.pdf

Institutul Național de Statistică. 2026k. Comunicat INS nr. 195/4 august 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/ippi06r26.pdf

Institutul Național de Statistică. 2026l. Comunicat INS nr. 204/14 august 2026, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/pib_tr2r2026.pdf

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. 2026. Orientări pentru statele membre cu privire la aspectele operaționale aferente fazei finale și închiderii Mecanismului de redresare și reziliență, C/2026/2614, 4.5.2026, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202602614

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. 2024a. Regulation (EU) 2024/1263 of the European Parliament and of the Council on the effective coordination of economic policies and on multilateral budgetary surveillance and repealing Council Regulation (EC) No 1466/97, Luxemburg, aprilie, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401263

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. 2024b. Council Regulation (EU) 2024/1264 amending Regulation (EC) No 1467/97 on speeding up and clarifying the implementation of the excessive deficit procedure, Luxemburg, aprilie, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401264

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. 2024c. Council Directive (EU) 2024/1265 amending Directive 2011/85/EU on requirements for budgetary frameworks of the Member States, Luxemburg, aprilie, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401265

Ministerul Finanțelor. 2026a. Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2026-2028, București, martie, https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/sitebuget/SFB2026-2028_13032026.pdf

Ministerul Finanțelor. 2026b. Programul indicativ de emisiuni de titluri de stat aferent anului 2026, https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/emisiuni/Programulindicativdeemisiunidetitluridestataferentanului2026_07042026.pdf

Ministerul Finanțelor. 2026c. Raport privind datoria publică, București, aprilie, <https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buletin/executii/Raportdatoriapub042026.pdf>

Ministerul Finanțelor. 2026d. Structura datoriei publice, București, aprilie, https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buletin/executii/Structuradatorieipublice2015-2026Ro_042026.pdf

Ministerul Finanțelor. 2026e. Evoluția datoriei guvernamentale conform metodologiei UE aferentă perioadei 2020 - aprilie 2026, https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buletin/executii/EvdatguvconformUERo_042026.pdf

Ministerul Finanțelor. 2026f. Evoluția fluxurilor financiare dintre România și Uniunea Europeană (BALANȚA FINANCIARĂ NETĂ), https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/sitebuget/BFN2026_06_30.pdf

Ministerul Finanțelor. 2025a. Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2025-2027, București, ianuarie, https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/sitebuget/SFB_2025-2027.pdf

Ministerul Finanțelor. 2025b. Raport privind datoria publică, București, decembrie, <https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buletin/executii/Raportdatoriapub122025.pdf>

Ministerul Finanțelor. 2025c. Nota privind execuția Bugetului General Consolidat, decembrie 2025, https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buletin/executii/nota_bgc31122025.pdf

Ministerul Finanțelor. 2025d. Raport de analiză și eficientizare a cheltuielilor publice în domeniul mediului, București, https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/raportanalizamediu_21102025.pdf

Ministerul Finanțelor. 2025e. Nota de informare privind stadiul de ducere la îndeplinire a măsurilor de eficientizare a cheltuielilor publice din domeniile educației și sănătății pentru anul 2024, București

Ministerul Finanțelor. 2024. Planul bugetar-structural național pe termen mediu - 2025-2031, octombrie, <https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buletin/Nationalmedium-termfiscal-structuralplanRO.pdf>

Ministerul Finanțelor. 2023a. Raport de analiză și eficientizare a cheltuielilor publice în domeniul sănătății, https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/anexamemorandumsanatate_21122023.pdf

Ministerul Finanțelor. 2023b. Raportul de analiză și eficientizare a cheltuielilor publice în domeniul educație, https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/anexamemorandumeducatie_21122023.pdf

Ministerul Finanțelor. 2023c. Strategia analizei cheltuielilor publice pentru perioada 2024–2030, https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/SACP2024-2030_2072023.pdf

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene. 2026a. Decizia finală a Comisiei Europene privind cererea de plată nr. 3 din PNRR 02 mai 2026, mai, <https://mfe.gov.ro/decizia-finala-a-comisiei-europene-privind-cererea-de-plata-nr-3-din-pnrr/>

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene. 2026b. Sinteza recomandărilor a reuniunii Comitetului de Monitorizare a Planului Național de Redresare și Reziliență (CM PNRR), <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2026/06/38bb9f43afa46978e39150e856deeb4e.pdf>

OECD. 2026. OECD Economic Surveys: Romania 2026, martie 2026, https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-romania-2026_4844067e-en.html

OECD. 2025. Government at a Glance 2025, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/0efd0bcd-en>

OECD. 2024. Spending Reviews Experiences of OECD Countries, https://www.oecd.org/en/topics/sub-issues/spending-reviews.html?utm_source=chatgpt.com

OECD. 2023. OECD Best Practices for Spending Reviews: Strengthening the Impact of Spending Reviews, Public Governance Directorate, Committee of Senior Budget Officials, Atena, [https://one.oecd.org/document/GOV/SBO\(2023\)13/en/pdf](https://one.oecd.org/document/GOV/SBO(2023)13/en/pdf)

OECD. 2020. Government at a Glance: Latin America and the Caribbean 2020, https://www.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance-latin-america-and-the-caribbean-2020_13130fbb-en

OECD. 2013. Spending Reviews, Journal on Budgeting Volume 2013/2, <https://doi.org/10.1787/budget-v13-2-en>

AMECO database, https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-research-and-databases/economic-databases/ameco-database_en

Banca Centrală Europeană, <https://data.ecb.europa.eu/>

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, <https://www.ebrd.com/home>

Banca Națională a României, <https://bnr.ro/Home.aspx>

Comisia Europeană, Taxes in Europe Database v5, https://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/#/home

Comisia Europeană, https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Comisia Națională de Strategie și Prognoză, <https://www.cnp.ro/>

European Banking Authority Risk Dashboard, <https://www.eba.europa.eu/risk-and-data-analysis/risk-analysis/risk-monitoring/risk-dashboard>

Eurostat database, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>

Fitch Ratings, <https://www.fitchratings.com/research/sovereigns/fitch-affirms-romania-at-bbb-outlook-negative-31-07-2026>

Fondul Monetar Internațional, <https://www.imf.org/en/Home>

Institutul Național de Statistică, <https://insse.ro/cms/>

Ministerul Finanțelor, <https://mfinante.gov.ro/ro/web/site>

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, <https://mfe.gov.ro/stadiul-absorbtiei-fondurilor-ue/>

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, <https://mfe.gov.ro/map2021/>

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Tablou de bord PNRR, <https://mfe.gov.ro/pnrr-dashboard/>

Moody's Ratings, <https://ratings.moody.com/ratings-news/470687>

Anexa 1 – Situația sumelor alocate din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului în anul 2025

FONDUL DE REZERVĂ BUGETARĂ	SUMA (mii lei)
TOTAL ADMINISTRAȚIE	8.834.184
TOTAL ADMINISTRAȚIE CENTRALĂ	7.978.514
TOTAL ADMINISTRAȚIE LOCALĂ	855.670

NR. CRT.	NR. HOTĂRÂRE	FONDUL DE REZERVĂ BUGETARĂ ADMINISTRAȚIE CENTRALĂ – DESCRIERE	DATA	SUMA mii lei (credite bugetare)
1	H.G. nr. 79	suplimentarea bugetului Ministerului Afacerilor Interne, al Autorității Electorale Permanente, al Ministerului Afacerilor Externe, al Serviciului de Telecomunicații Speciale, al Administrației Naționale a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale, precum și al Secretariatului General al Guvernului, pentru efectuarea cheltuielilor necesare pentru pregătirea, organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Președintele României din anul 2025	21.02.2025	1.186.353 (740.609 + 42.568 + 352.438 + 30.600 + 30 + 20.108)
2	H.G. nr. 302	suplimentarea bugetului Ministerului Afacerilor Interne, al Autorității Electorale Permanente, al Administrației Naționale a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale, precum și al Secretariatului General al Guvernului, pentru efectuarea cheltuielilor necesare pentru pregătirea, organizarea și desfășurarea alegerilor locale parțiale din anul 2025	30.03.2025	16.694 (15.412 + 907 + 2 + 373)
3	H.G. nr. 369	suplimentarea bugetului Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, în vederea achiziționării de vaccinuri în scopul limitării și prevenirii răspândirii febrei aftoase	16.04.2025	50.000
4	H.G. nr. 399	suplimentarea bugetului Ministerului Culturii, pentru gestionarea de Oficiul de Film și Investiții Culturale a schemei de ajutor de stat	22.04.2025	31.000
5	H.G. nr. 449	suplimentarea bugetului Secretariatului General al Guvernului, pentru Agenția Națională pentru Politici și Coordonare în Domeniul Drogurilor și al Adicțiilor, în vederea asigurării funcționării și a îndeplinirii competențelor instituționale	08.05.2025	3.500
6	H.G. nr. 506	suplimentarea bugetului Ministerului Afacerilor Externe, în vederea plății unor tranșe aferente cotizației anuale a	29.05.2025	93.104

NR. CRT.	NR. HOTĂRÂRE	FONDUL DE REZERVĂ BUGETARĂ ADMINISTRAȚIE CENTRALĂ – DESCRIERE	DATA	SUMA mii lei (credite bugetare)
		României la bugetul Instrumentului European pentru Pace (EPF), pilonul II		
7	H.G. nr. 530	suplimentarea bugetului Ministerului Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului, pentru schema de ajutor de stat destinată reparării daunelor provocate de inundații și pentru schema de ajutor de minimis destinată întreprinderilor din turism, inclusiv turism balnear și alimentație publică, afectate de inundații	03.06.2025	100.000
8	H.G. nr. 629	suplimentarea bugetului Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, pentru sprijinirea familiilor și persoanelor singure afectate de fenomene meteorologice periculoase produse în luna iulie 2025 în județele Neamț și Suceava	01.08.2025	30.000
9	H.G. nr. 672	suplimentarea bugetului Secretariatului General al Guvernului, în vederea plății drepturilor salariale și a contribuțiilor aferente	22.08.2025	13.855
10	H.G. nr. 691	suplimentarea bugetului Ministerului Culturii, pentru derularea unor proiecte culturale și de diplomatie culturală	28.08.2025	1.090
11	H.G. nr. 736	suplimentarea bugetului Ministerului Sănătății, în vederea asigurării fondurilor necesare pentru trimiterea unor categorii de bolnavi pentru tratament în străinătate	11.09.2025	20.000
12	H.G. nr. 915	suplimentarea bugetului Ministerului Culturii, pentru derularea unor proiecte culturale și de diplomatie culturală	30.10.2025	810
13	H.G. nr. 934	suplimentarea bugetului Ministerului Afacerilor Interne, al Autorității Electorale Permanente, al Administrației Naționale a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale, al Serviciului de Telecomunicații Speciale, precum și al Secretariatului General al Guvernului, pentru efectuarea cheltuielilor necesare pentru pregătirea, organizarea și desfășurarea alegerilor locale parțiale din data de 7 decembrie 2025	02.11.2025	67.682 (45.000 + 16.946 + 4 + 4.122 + 1.610)
14	H.G. nr. 1.099	suplimentarea bugetului Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, pentru finanțarea programelor naționale de investiții derulate (Programul național de investiții „Anghel Saligny”; Programul național de dezvoltare locală etapa I; Programul național de dezvoltare locală etapa a II-a; Programul național de	17.12.2025	1.510.000

NR. CRT.	NR. HOTĂRÂRE	FONDUL DE REZERVĂ BUGETARĂ ADMINISTRAȚIE CENTRALĂ – DESCRIERE	DATA	SUMA mii lei (credite bugetare)
		consolidare a clădirilor cu risc seismic ridicat; Programul național de investiții „Școli sigure și sănătoase”; Programul național multianual privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe; Programul național de construcții de locuințe sociale și de necesitate; Programul multianual privind finanțarea elaborării și/sau actualizării planurilor urbanistice generale ale localităților și a regulamentelor locale de urbanism)		
15	H.G. nr. 1.101	suplimentarea bugetului Ministerului Sănătății, pentru acoperirea cheltuielilor cu materiale și prestări de servicii cu caracter medical și a cheltuielilor cu concedii medicale și indemnizații de asigurări sociale de sănătate	18.12.2025	1.964.000
16	H.G. nr. 1.102	suplimentarea bugetului Ministerului Afacerilor Externe, pentru autorități publice și acțiuni externe	18.12.2025	46.000
17	H.G. nr. 1.144	suplimentarea bugetului Ministerului Energiei, în vederea asigurării sumelor necesare reîntregirii veniturilor rezultate din privatizare utilizate conform art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2022 privind instituirea cadrului legal pentru acordarea unui ajutor de stat pentru restructurarea Societății „Complexul Energetic Oltenia” - S.A.	23.12.2025	473.267
18	H.G. nr. 1.145	suplimentarea bugetului Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, pentru gestionarea durabilă a fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice și a fondului forestier proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale	23.12.2025	203.367
19	H.G. nr. 1.148	suplimentarea bugetului Ministerului Apărării Naționale, în vederea asigurării sumelor necesare plății obligațiilor ce revin din contractele încheiate pentru achiziții de echipamente militare și asigurării finanțării proiectelor de infrastructură militară	23.12.2025	1.300.000
20	H.G. nr. 1.149	suplimentarea bugetului Ministerului Apărării Naționale, în vederea asigurării sumelor necesare plății obligațiilor ce revin din contractele încheiate pentru achiziții de echipamente militare și asigurării finanțării proiectelor de infrastructură militară	23.12.2025	300.000
21	H.G. nr. 1.150	suplimentarea bugetului Societății Române de Radiodifuziune, pentru finanțarea cheltuielilor curente	23.12.2025	6.000

NR. CRT.	NR. HOTĂRÂRE	FONDUL DE REZERVĂ BUGETARĂ ADMINISTRAȚIE CENTRALĂ – DESCRIERE	DATA	SUMA mii lei (credite bugetare)
22	H.G. nr. 1.151	suplimentarea bugetului Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, în vederea achitării obligațiilor de plată restante în ceea ce privește activitățile și acțiunile desfășurate de medicii veterinari de liberă practică împuterniciți	23.12.2025	101.792
23	H.G. nr. 1.152	suplimentarea bugetului Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, pentru finanțarea Programului național de construcții de interes public sau social	23.12.2025	200.000
24	H.G. nr. 1.163	suplimentarea bugetului Ministerului Apărării Naționale, pentru plata contribuției voluntare a României, în cuantum total de 50.000.000 euro, către mecanismul Prioritised Ukraine Requirement List	30.12.2025	260.000
TOTAL ADMINISTRAȚIE CENTRALĂ				7.978.514

NR. CRT.	NR. HOTĂRÂRE	FONDUL DE REZERVĂ BUGETARĂ ADMINISTRAȚIE LOCALĂ – DESCRIERE	DATA	SUMA mii lei (credite bugetare)
1	H.G. nr. 491	suplimentarea sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale, în vederea asigurării finanțării proiectelor de investiții în infrastructura aeroportuară declarate nefuncționale	23.05.2025	484.115
2	H.G. nr. 578	suplimentarea sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale, pentru plata unor cheltuieli curente și de capital	14.07.2025	17.780
3	H.G. nr. 579	suplimentarea sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale, pentru plata unor cheltuieli curente	14.07.2025	629
4	H.G. nr. 937	suplimentarea sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale, pentru finanțarea serviciilor sociale din sistemul de protecție a copilului, măsurilor de protecție de tip centre de zi și centre rezidențiale pentru persoane adulte cu handicap și a cheltuielilor curente ale căminelor pentru persoane vârstnice	06.11.2025	319.536
5	H.G. nr. 938	suplimentarea sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale, în vederea acoperirii cheltuielilor ocazionate de organizarea evenimentelor dedicate Zilei Naționale a României	06.11.2025	900
6	H.G. nr. 1.033	suplimentarea sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale, în vederea refacerii infrastructurii, ca urmare a inundațiilor produse în perioada 27-28 iulie 2025	27.11.2025	32.710
TOTAL ADMINISTRAȚIE LOCALĂ				855.670

NR. CRT.	NR. HOTĂRÂRE	FONDUL DE INTERVENȚIE – DESCRIERE	DATA	SUMA mii lei (credite bugetare)
1	H.G. nr. 662	Suplimentarea bugetului local al unității administrativ-teritoriale Rona de Sus, județul Maramureș, pentru realizarea lucrărilor urgente și complexe generate de prăbușirea de teren	19.08.2025	1.176
TOTAL				1.176

Anexa 2 – Glosar de termeni

Acciză – taxă specială de consum aplicată produselor din țară și din import, suportată de consumatori și inclusă în prețul de vânzare al unor mărfuri determinate.

Ajustare ciclică a veniturilor bugetare – eliminarea componentei veniturilor publice care este generată de excesul/deficitul de cerere (corespunzător fazei de expansiune/contractie a ciclului economic), prin eliminarea fluctuațiilor față de trend; nivelul veniturilor publice ajustate ciclic este nivelul veniturilor încasate dacă PIB ar fi la nivelul său potențial.

Ajustare stoc-flux a datoriei publice – procedeu care asigură consistența între variația stocului de datorie și fluxul de împrumuturi nete. Acesta ia în considerare acumularea de active financiare, modificări ale valorii datoriei denominate în valută și ajustări statistice.

Aranjament Stand-by – aranjament prin care o țară membră FMI este asigurată că va putea efectua trageri din Contul General de Resurse al Fondului până la un anumit nivel și pe o anumită perioadă, de obicei unul sau doi ani, cu condiția respectării angajamentelor prevăzute în aranjamentele de sprijinire ale economiei (a se vedea și **Condiționalități**).

Arierate ale bugetului general consolidat – împrumuturi sau datorii bănești care au devenit restante pentru mai mult de 90 de zile în urma nerespectării condițiilor contractuale dintre unitățile economice și stat.

Balanță bugetară ajustată ciclic – soldul bugetului general consolidat (engl. *cyclically adjusted budget balance*), net de componenta ciclică. Reprezintă o măsură a tendinței fundamentale a soldului bugetar.

Balanță bugetară structurală – se determină deducând din balanța bugetară ajustată ciclic elementele singulare/temporare (*one-off*).

Balanță comercială – parte a balanței de plăți ce prezintă diferența dintre exporturile și importurile de bunuri și servicii realizate într-o anumită perioadă de timp.

Bază macroeconomică relevantă – agregat macroeconomic de care depind încasările dintr-o anumită categorie de venituri bugetare.

Balanță de plăți – situație statistică ce prezintă tranzacțiile realizate de o țară cu exteriorul, într-o anumită perioadă de timp.

Buffer – rezervă constituită de MF în Trezorerie („rezervă tampon”) destinată acoperirii în avans a necesarului de finanțare și care are rolul de protecție împotriva manifestării unor condiții adverse pe piețele financiare.

Buget general consolidat – ansamblul bugetelor (prevăzute la art. 1 alin. (2) din Legea 500 privind finanțele publice, la care se adaugă bugetele locale), agregate și consolidate pentru a forma un întreg.

Cerere agregată – cheltuielile totale efectuate de utilizatorii interni și externi pentru achiziționarea bunurilor și serviciilor finale produse într-o economie. Se determină ca sumă între cererea internă și exporturile de bunuri și servicii.

Clasificație economică – gruparea cheltuielilor după natura și efectul lor economic.

Clasificație funcțională – gruparea cheltuielilor după destinația lor, pentru a evalua alocarea fondurilor publice unor activități sau obiective care definesc necesitățile publice.

Compactul fiscal european – parte a TSCG (Tratatul privind stabilitatea, coordonarea și guvernanta în cadrul Uniunii Economice și Monetare), noul tratat pe care l-au semnat pe 2 martie 2012 toate statele UE, cu excepția Regatului Unit și a Cehiei. Tratatul vizează consolidarea disciplinei fiscale prin introducerea unor sancțiuni aplicate într-un mod mai automat și a unei supravegheri mai stricte. Noul tratat include cerința ca bugetele naționale să fie echilibrate sau în surplus. Această cerință va fi îndeplinită dacă deficitul structural anual nu va depăși 0,5% din PIB. Dacă datoria publică este semnificativ sub 60% din PIB și riscurile la adresa sustenabilității finanțelor publice pe termen lung sunt reduse, deficitul structural maxim poate ajunge la 1% din PIB.

Componentă a soldului bugetar de tip *one-off* – componentă de venituri sau cheltuieli de natură temporară.

Componenta ciclică a balanței bugetare – parte a modificării balanței bugetare determinate de evoluțiile ciclice ale economiei.

Condiționalități – politici economice pe care țările membre urmează să le aplice ca o condiție pentru utilizarea resurselor FMI. Acestea sunt, de cele mai multe ori, exprimate sub forma criteriilor de performanță (de exemplu: ținte monetare și bugetare), în scopul asigurării faptului că utilizarea finanțării FMI este temporară și respectă programul de ajustare menit să corecteze dezechilibrele balanței de plăți.

Conformare voluntară la plată – principiu conform căruia contribuabilii vor respecta legile fiscale și, mai important, vor raporta cu acuratețe veniturile și deducerile de care beneficiază, fără constrângere directă din partea autorităților abilitate în acest sens.

Consolidare – operațiunea de eliminare a transferurilor de sume dintre două bugete componente ale bugetului general consolidat, în vederea evitării dublei evidențieri a acestora.

Consolidare bugetară – politica ținută către reducerea deficitelor bugetare și a acumulării de datorie publică.

Consum final – componentă a cererii interne care cuprinde consumul privat și cheltuielile guvernamentale cu bunuri și servicii publice.

Cont de capital – fluxul de transferuri de capital și de achiziții/vânzări de active nefinanciare și nemateriale.

Cont financiar – fluxul de tranzacții asociate cu schimbarea dreptului de proprietate asupra activelor sau pasivelor externe ale unei țări și cuprinde investițiile străine directe, investițiile de portofoliu, derivatele financiare, alte investiții de capital și activele de rezervă.

Contagiune – reprezintă transmisia unor șocuri la nivel inter-sectorial, pe plan intern și internațional, independent de interconexiunile structurale sau de perturbările curente.

Contribuție – prelevare obligatorie a unei părți din veniturile persoanelor fizice și juridice, cu sau fără posibilitatea obținerii unei contraprestații.

Convergență reală – atingerea unui grad ridicat de similitudine și coeziune a structurilor economiilor țărilor candidate; deși Tratatul de la Maastricht nu menționează criteriile de convergență reală, aceasta poate fi sintetizată printr-o serie de indicatori precum PIB pe locuitor, gradul de deschidere al economiei, ponderea comerțului cu țările membre în totalul comerțului exterior, structura economiei.

Criterii de convergență nominală (Maastricht) – cele patru criterii prevăzute de Articolul 140(1) al Tratatului privind Funcționarea UE care trebuie îndeplinite de fiecare stat membru al UE înainte ca acesta să adopte moneda euro, și anume: 1) rata inflației nu trebuie să depășească cu mai mult de 1,5 pp media celor mai performante trei țări din UE la acest capitol; 2) rata dobânzii nominale pe termen lung nu trebuie să depășească cu mai mult de 2 pp media ratei dobânzii în primele trei state membre cu cele mai bune performanțe din perspectiva stabilității prețurilor; 3) deficitul bugetar trebuie să fie mai mic de 3% din PIB; ponderea datoriei publice în PIB să nu fie mai mare de 60% din PIB; 4) fluctuațiile cursului de schimb trebuie să nu fie mai mari de +/-15 procente în ultimii doi ani premergători examinării.

Datorie publică directă – datoria publică totală, mai puțin datoria publică garantată.

Datorie publică garantată – împrumuturi garantate de MF și autoritățile administrației publice locale.

Deficit bugetar structural – deficitul bugetar care s-ar înregistra dacă PIB ar fi la nivelul său potențial; este acea mărime a deficitului care s-ar înregistra în lipsa influențelor ciclului economic.

Deficit bugetar primar structural – deficit bugetar structural net de componenta „nediscreționară” a politicii bugetare - cheltuieli cu dobânzi aferente datoriei publice; este utilizat în analiza sustenabilității politicii fiscale.

Deficit cvasi-fiscal – reprezintă cheltuielile înregistrate în sectorul public, dar necontabilizate în buget; este vorba îndeosebi despre pierderi în activitatea întreprinderilor de stat neperformante, care se regăsesc sub forma obligațiilor restante către bugetele și utilitățile publice.

Deficit de cont curent – apare atunci când importurile totale de bunuri, servicii și transferuri ale unei țări sunt mai mari decât exporturile de bunuri, servicii și transferuri ale acelei țări; în această situație, țara respectivă devine un debitor net pentru restul lumii.

Deflator PIB – indicator ce reflectă modificarea prețurilor bunurilor și serviciilor din componența PIB; se calculează ca raport între PIB în prețurile anului curent și PIB în prețurile anului de bază.

Deviație PIB – indicator ce măsoară diferența dintre PIB efectiv al unei economii și PIB potențial; se mai folosește și termenul de *output-gap*.

Dezangajare automată – o parte din angajamentul bugetar este dezangajat automat de Comisia Europeană dacă rămâne neutilizat sau dacă nu s-a primit nicio cerere de plată până la sfârșitul celui de-al treilea an de la asumarea angajamentului bugetar. Diferența dintre cele două valori (cea alocată și cea transmisă spre rambursare la Comisie) se pierde prin aplicarea procedurii de dezangajare automată.

Dezinflație – proces de reducere a ratei inflației.

Economie subterană – activitate economică legală, dar ascunsă autorităților publice pentru a evita plata impozitelor și taxelor, a contribuțiilor sociale sau pentru a evita respectarea standardelor legale de pe piața muncii și a altor proceduri administrative.

Eurosistem – sistemul bancar central al Zonei Euro. Cuprinde Banca Centrală Europeană și băncile centrale naționale ale acelor state membre ale UE a căror monedă este euro.

Fondul de Coeziune (FC) – instrumentul financiar care sprijină investițiile în domeniul infrastructurii de transport și mediu.

Fondul de rezervă bugetară la dispoziția guvernului – sume la dispoziția guvernului ce se repartizează unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale, pe bază de hotărâri ale guvernului, pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute apărute în timpul exercițiului bugetar.

Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) – fonduri europene de implementare a măsurilor de sprijin pentru producătorii agricoli.

Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR) – Fondul Structural care sprijină regiunile mai puțin dezvoltate, prin finanțarea de investiții în sectorul productiv, infrastructură, educație, sănătate, dezvoltare locală și întreprinderi mici și mijlocii.

Fondul Social European (FSE) – Fondul Structural destinat politicii sociale a UE, care sprijină măsuri de ocupare a forței de muncă și de dezvoltare a resurselor umane.

Impozit – prelevare obligatorie, fără contraprestație imediată, directă și nerambursabilă, pentru satisfacerea necesităților de interes general.

Impuls fiscal – impactul politicii fiscale discreționare asupra cererii agregate. Acesta se calculează ca variație a balanței structurale față de perioada anterioară; o valoare pozitivă corespunde unei politici fiscale expansioniste, în timp ce o valoare negativă corespunde unei politici fiscale restrictive.

Indice armonizat al prețurilor de consum (IAPC) – indice de prețuri de consum a cărui metodologie a fost armonizată între țările din UE; pe baza acestui indice se exprimă obiectivul de inflație al Băncii Centrale Europene și se determină rata inflației în Zona Euro.

Indice de eficiență a impozitării – indice pe baza căruia se măsoară eficiența colectării taxelor și impozitelor. Se determină ca raport între rata implicită de impozitare și cota legală de impozitare.

Inflație – reflectă creșterea persistentă și generalizată a prețurilor și se măsoară, de regulă, prin intermediul indicelui prețurilor de consum.

Mecanismul Cursului de Schimb II (MCS II) – aranjamentul privind cursul de schimb instituit la 1 ianuarie 1999, care constituie cadrul cooperării în domeniul politicii cursului de schimb între Eurosistem și statele membre ale UE a căror monedă nu este euro. Deși participarea la MCS II este voluntară, statele membre cu derogare trebuie să participe la acest mecanism. Aceasta înseamnă stabilirea parității centrale între cursul de schimb al respectivei monede naționale față euro și a unei marje de fluctuație față de paritatea centrală. Marja standard de fluctuație este plus/minus 15%, dar, la cerere, se poate conveni o marjă mai îngustă.

Obiectivul pe termen mediu (OTM) – reprezintă obiectivul pe termen mediu privind poziția bugetară și diferă pentru fiecare stat membru UE. Pentru statele ce au adoptat moneda euro sau se află în Mecanismul Cursului de Schimb II, acesta este -1% din PIB sau surplus bugetar. Reevaluarea obiectivelor pe termen mediu se face o dată la patru ani sau atunci când se adoptă o reformă structurală majoră.

Metodologie cash – presupune înregistrarea veniturilor în momentul în care acestea sunt efectiv primite și a cheltuielilor la momentul efectuării plății.

Metodologie ESA 2010 (*European System of National and Regional Accounts*) – Sistemul European de Conturi Naționale și Regionale reprezintă un cadru de raportare contabilă folosit la nivel internațional pentru descrierea sistematică și detaliată a unei economii (a unei regiuni, a unei țări sau a unui grup de țări), a componentelor sale și a relațiilor sale cu alte economii; Standardul ESA 2010 are ca principale diferențe față de metodologia națională (*cash*) înregistrarea veniturilor și cheltuielilor în sistem *accrual* (pe bază de angajamente, nu de plăți efective, precum în sistemul *cash*). Metodologia ESA 2010 înlocuiește metodologia ESA 95, fiind adoptată în anul 2013.

Ofertă agregată – reprezintă ansamblul bunurilor și serviciilor oferite pe piața națională de toți agenții economici, autohtoni și străini. Altfel spus, oferta agregată reprezintă producția totală internă de bunuri economice plus oferta străinătății (importurile).

Pactul de stabilitate și creștere (PSC) – constă din două regulamente ale Consiliului UE: primul, referitor la „întărirea supravegherii pozițiilor bugetare și întărirea supravegherii și coordonării politicilor economice”, și al doilea, referitor la „accelerarea și clarificarea aplicării procedurii deficitului excesiv”, precum și dintr-o rezoluție a Consiliului European privind PSC adoptată la întâlnirea la nivel înalt de la Amsterdam din data de 17 iunie 1997. Mai exact, se solicită poziții bugetare aproape echilibrate sau în surplus ca obiectiv pe termen mediu al statelor membre, deoarece aceasta le-ar permite să facă față fluctuațiilor ciclice normale și să mențină deficitul bugetar sub valoarea de referință de 3% din PIB. Conform PSC, țările care participă la Uniunea Economică și Monetară trebuie să prezinte programe anuale de stabilitate, în timp ce țările neparticipante trebuie să prezinte programe anuale de convergență.

Pactul Euro Plus – este cunoscut și ca Pactul pentru Competitivitate și are ca obiectiv stabilitatea Zonei Euro, statele membre angajându-se să ia măsuri pentru stimularea competitivității, a angajării forței de muncă și consolidarea finanțelor publice.

Plafon anual de cheltuieli – sumă maximă, stabilită prin lege, ce poate fi alocată pentru o anumită categorie de cheltuielile guvernamentale în decursul unui an.

Pilonul 1 de pensii – denumire dată sistemului de pensii administrate de stat; deține un caracter obligatoriu și se bazează pe redistribuirea banilor încasați pe parcursul unui exercițiu bugetar, sistem de tip „*pay as you go*” (angajații plătesc acum pentru pensionarii de acum).

Pilonul 2 de pensii – denumire dată sistemului de pensii administrate privat; deține un caracter obligatoriu pentru angajații cu o vârstă mai mică de 35 de ani de la momentul introducerii sale (2007) și are ca scop asigurarea unei pensii private, care suplimentează pensia acordată de sistemul public. Contribuțiile la fondurile de pensii private sunt nominale și, imediat după ce sunt virate în contul salariatului, devin proprietatea acestuia.

PIB potențial – nivelul PIB real care poate fi produs de economie fără a genera presiuni inflaționiste; PIB potențial este determinat pe termen lung de factori fundamentali: organizarea economiei, capacitatea productivă a economiei determinată de tehnologie și factori demografici ce afectează forța de muncă etc.

PIB real – reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor finale, produse într-o economie, într-o anumită perioadă, ajustată cu creșterea prețurilor. Dinamica PIB real este folosită pentru a măsura creșterea economică a unei țări.

Politică bugetară – politica financiară a statului în materie de cheltuieli publice; politica de alocare a resurselor publice.

Politică fiscală – politica prin care se dorește influențarea economiei folosind ca instrument sistemul de taxe și impozite.

Politică fiscală anticiclică – conduită a politicii fiscale care are rol de stabilizator al ciclului economic și care contribuie la diminuarea fluctuațiilor ciclice și a presiunilor inflaționiste din partea excesului de cerere.

Politică fiscală expansionistă – conduită a politicii fiscale care are ca efect accelerarea ritmului de creștere a cererii agregate și posibila amplificare a presiunilor inflaționiste.

Politică fiscală prociclică – conduită a politicii fiscale care nu își îndeplinește rolul de stabilizator al ciclului economic, ci, dimpotrivă, contribuie la amplificarea fluctuațiilor ciclice și a presiunilor inflaționiste din partea excesului de cerere.

Politică monetară expansionistă – conduită a politicii monetare care are ca efect stimularea cererii agregate și o posibilă amplificare a presiunilor inflaționiste.

Politică monetară restrictivă – conduită a politicii monetare care constrânge cererea agregată în scopul scăderii inflației.

Prima de risc de țară – randament suplimentar solicitat de un investitor pentru a compensa riscul sporit pe care îl presupune efectuarea unui anumit plasament într-o țară. Aceasta este reflectată în cotațiile CDS care măsoară costul asigurării contra riscului de faliment.

Procedura de deficit excesiv (engl. *Excessive Deficit Procedure*) – componenta corectivă a Pactul de stabilitate și creștere, care impune sancțiuni în caz de necorectare promptă a deficitelor publice excesiv de ridicate (superioare valorii de referință de 3% din PIB la prețurile pieței) sau a datoriei publice excesiv de ridicată (peste 60% din PIB sau care nu se diminuează într-un ritm satisfăcător, respectiv de 1/20 din diferența dintre nivelul datoriei publice și pragul de 60%, ca o medie pe ultimii trei ani).

Program de ajustare – program economic detaliat, de obicei susținut prin utilizarea resurselor FMI, bazat pe o analiză a problemelor economice ale țării în cauză și care prezintă politicile implementate deja și cele care urmează a fi implementate în vederea stabilizării în domeniile monetar, fiscal, al balanței de plăți, precum și la nivelul politicilor structurale, ca bază pentru o economie stabilă și a unei creșteri economice sustenabile.

Proxy – variabilă care estimează/aproximează și care înlocuiește o altă variabilă neobservabilă.

Punct de bază – unitate de măsură a ratelor de dobândă echivalentă cu 0,01%.

Rata dobânzii de politică monetară – reprezintă rata dobânzii utilizată pentru principalele operațiuni de piață monetară ale BNR. Actualmente, acestea sunt operațiunile repo pe termen de o săptămână, derulate prin licitație la rată fixă de dobândă.

Rata dobânzii de referință – începând cu 1 septembrie 2011, rata dobânzii de referință a Băncii Naționale a României este rata dobânzii de politică monetară, stabilită prin hotărâre a Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României.

Rată implicită de impozitare – reprezintă raportul dintre veniturile colectate pentru un anumit tip de impozit și baza aferentă de impozitare a acestuia.

Regulă fiscală – o constrângere pe termen lung asupra politicii fiscale prin limite numerice privind agregatele bugetare. Regulile fiscale au ca scop evitarea presiunilor generate de stimulente și cheltuieli în exces, mai ales în faza ascendentă a ciclului economic, astfel încât să se asigure responsabilitatea în gestiunea finanțelor publice și sustenabilitatea datoriei publice.

Redevență – remunerația plătită în schimbul obținerii folosinței sau a dreptului de folosință asupra obiectului unui drept de proprietate.

Rectificare bugetară – operațiune prin care se modifică bugetul în cursul exercițiului bugetar.

S0 – indicator compozit, de avertizare timpurie, care surprinde sustenabilitatea pe termen scurt a finanțelor publice (până la 1 an) prin intermediul analizei de tip semnale.

S1 – indicator al *gap*-ului de sustenabilitate care arată creșterea impozitelor sau reducerea cheltuielilor (ca procent din PIB) necesară pentru a atinge un nivel de 60% din PIB la sfârșitul perioadei analizate.

S2 – indicator al *gap*-ului de sustenabilitate care indică nivelul efortului fiscal (pondere în PIB) necesar pentru a fi îndeplinită constrângerea bugetară intertemporală pe un orizont de timp infinit.

Semestrul european – reprezintă un instrument adițional de supraveghere preventivă a politicilor economice și fiscale ale statelor membre; reprezintă un ciclu anual de coordonare a politicilor economice și bugetare, care are loc în primele șase luni ale anului, cu scopul de a identifica dezechilibrele apărute sau iminente care ar încălca normele stabilite de Pactul de stabilitate și creștere.

Sezonalitate – tiparul fluctuațiilor în evoluția unei variabile economice care apar sistematic în anumite perioade ale anului.

Soldul bugetului general consolidat – indicator ce arată diferența între veniturile bugetare totale și cheltuielile totale.

Soldul primar al bugetului general consolidat – diferența dintre veniturile și cheltuielile bugetului general consolidat, din care au fost deduse plățile de dobânzi aferente datoriei publice.

Spațiu fiscal – 1. reprezintă diferența dintre nivelul datoriei publice curente și un nivel limită al datoriei publice, nivel ce nu implică creșterea costului de finanțare a deficitului și care ține cont de evoluția istorică a ajustării fiscale; 2. resursele financiare disponibile pentru cheltuieli suplimentare necesare în vederea realizării proiectelor de dezvoltare.

Stabilizatori automați – instrumente de autoreglare a economiei, având scopul reducerii fluctuațiilor economice; de exemplu: impozitarea în cote procentuale proporționale, ajutoarele sociale pentru șomaj.

Strategie fiscal-bugetară – documentul de politică publică ce stabilește obiectivele și prioritățile în domeniul fiscal-bugetar, țintele veniturilor și cheltuielilor bugetului general consolidat și ale bugetelor componente ale bugetului general consolidat, precum și evoluția soldului bugetului general consolidat pe o perioadă de trei ani.

Sustenabilitate fiscală – un set de politici este sustenabil în cazul în care statul debitor este capabil să onoreze plățile aferente serviciului datoriei sale, fără a fi necesară în viitor o corecție abruptă a soldului bugetului general consolidat.

Swap – schemă de compensare în lanț a obligațiilor restante față de BGC; operațiune prin care se realizează stingerea obligațiilor bugetare restante, cu impact echivalent pe venituri și pe cheltuieli.

Taxă – reprezintă suma plătită de o persoană fizică sau juridică, de regulă, pentru serviciile prestate acesteia de un operator economic, o instituție publică sau un serviciu public.

Taxa *clawback* – impozit aplicat în industria farmaceutică ce presupune ca toți producătorii de medicamente să contribuie la finanțarea sistemului public de sănătate cu o parte din profitul realizat în

urma vânzărilor de medicamente compensate care depășesc suma alocată acestora de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate.

Țintă de inflație – obiectivul de inflație asumat de băncile centrale care au adoptat strategia de țintire directă a inflației. Ținta se poate exprima printr-un nivel fix al inflației și/sau printr-un interval de variație. În România, BNR își stabilește ținta de inflație sub forma unui interval de variație de +/-1 punct procentual în jurul țintei.

Variabile nominale – variabile exprimate în prețuri curente.

Variabile reale – variabile exprimate în prețuri constante (în prețurile unui an de bază).

Venituri fiscale – reprezintă veniturile colectate de stat prin impozitare; în componența acestora, sunt incluse: impozitul pe venit, profit și câștiguri din capital, impozitele și taxele pe proprietate, impozitele și taxe pe bunuri și servicii, taxele pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități, impozitul pe comerțul exterior și tranzacțiile internaționale, alte impozite și taxe fiscale, contribuțiile la asigurările sociale.

Venituri nefiscale – reprezintă resursele bănești care provin din alte surse decât impozitarea, cum ar fi: redevențe, viramente din profitul companiilor de stat, amenzi, tarife etc.